

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Δηλώνω παρών στις μάχες του Συναγερμού

Παρών στον ΔΗΣΥ, δηλώνει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης, ξεκαθαρίζοντας πως μετά και την μακρά παραμονή του στο υπουργείο Οικονομικών θέλει να θέσει τον εαυτό του στην κρίση των πολιτών. Διαψεύδει ξεκάθαρα τα όσα ακούγονται για τη θέση του αναπληρωτή προέδρου του ΔΗΣΥ, υπενθυμίζοντας ωστόσο πως αυτή τη στιγμή η ηγετική ομάδα του κόμματος είναι συμπληρωμένη. Σε ό,τι αφορά την οικονομία ξεκαθαρίζει πως όταν ανέλαβε την οικονομία το καράβι βούλιαζε. **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Θα ξανασυστήσουμε την Ελλάδα το 2021

Θα προχωρήσω στη σύσταση μιας εθνικής επιτροπής με πρόσωπα εγνωσμένου κύρους από την επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, η οποία θα αναλάβει την προετοιμασία του 2021. Αυτό δηλώνει στην «Κ» ο Κυριάκος Μητσοτάκης, ο οποίος σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις από την επόμενη Κυριακή θα είναι ο πρωθυπουργός της Ελλάδας. Εδώ και αρκετό καιρό αναφέρει ότι μια ομάδα δούλευε offline την επόμενη μέρα. **Σελ. 17**

ΝΤΙΝΟΣ ΛΕΥΚΑΡΙΤΗΣ

Η Πετρολίνα εξετάζει και άλλες επενδύσεις

Μέχρι το τέλος του έτους η Πετρολίνα θα έχει μετακινήσει όλες τις εγκαταστάσεις της στο Βασιλικό, αναφέρει στην «Κ» ο διευθυντών σύμβουλος της, Ντίνος Λευκαρίτης. Αναφορικά με τις τιμές των καυσίμων δηλώνει πως κανείς δεν μπορεί να προχωρά σε εκτιμήσεις. Στόχος είναι τα οικόπεδα στα οποία βρίσκονται τα τερματικά της Πετρολίνας να ενταχθούν σε νέες πολεοδομικές ζώνες για να δοθεί η δυνατότητα ανάπτυξης. **Οικονομική, σελ. 4**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ

Υστατο χαιρε με πολιτικά μηνύματα

Το βιολογικό τέλος του Δημήτρη Χριστόφια σηματοδότησε το τέλος μιας εποχής, όχι μόνο για το πολιτικό σύστημα του οποίου υπήρξε πρωταγωνιστής για δύο δεκαετίες, αλλά και για την Αριστερά. Υπνρέτους στα δύο ανώτατα πολιτικά αξιώματα ως Πρόεδρος και πρόεδρος της Βουλής, ωστόσο έζησε, πέθανε και τελικά ετάφη ως ο ηγέτης της Αριστεράς. Αυτό κατέδειξε η κηδεία του. **Σελ. 6**

Μπαίνει μπλόκο στην Πράσινη Γραμμή

Απαγόρευση εισόδου σε πολίτες τρίτων χωρών που αιτούνται ασύλου και δημιουργία χώρων φιλοξενίας

Στη λήψη δραστικών μέτρων ανακοπής σε πρώτη φάση και δραστικής αντιμετώπισης στη συνέχεια των αυξημένων ροών από τις κατεχόμενες περιοχές κινείται η κυβέρνηση. Ο προσανατολισμός που υπάρχει κινείται πάνω σε επτά πυλώνες με άμεση εμπλοκή της Ε.Ε. και της Frontex. Από το

πακέτο μέτρων ξεχωρίζει η κατεύθυνση για δημιουργία νέων δομών κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης, κάτι που έχει τεθεί ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως πληροφορείται η «Κ». Τα υπό δημιουργία κέντρα δεν θα περιοριστούν μόνο σε ζητήματα φιλοξενίας μεταναστών, αλλά

στη συνολική διεκπεραίωση των διαδικασιών ασύλου. Το δεύτερο σημαντικό σημείο όσων φαίνεται να εξετάζονται είναι η εξεύρεση της νομικής φόρμουλας προκειμένου η Κυπριακή Δημοκρατία να είναι σε θέση να απαγορεύσει τη διέλευση αιτητών τρίτων χωρών από τα οδοφράγματα. Συνάμα η εμ-

πλοκή της Αστυνομίας όσο και της Εθνικής Φρουράς στην αύξηση ελέγχου της Πράσινης Γραμμής θεωρείται καθοριστικής σημασίας για την αποτελεσματικότητα των μέτρων. Τους πρώτους έξι μήνες του 2019 πέρασαν στις ελεύθερες περιοχές τρεις χιλιάδες μετανάστες. **Σελ. 3**

Οι κυβερνήσεις αδιαφορούν, οι πολίτες ανησυχούν

Στην κατάσταση που βρίσκεται ο πλανήτης δεν χωρούν στρογγυλέματα και λύσεις στις οποίες κερδίζουν όλοι. Η Γη αρχίζει να φτάνει στα όριά της και οι κυβερνήσεις σε παγκόσμια κλίμακα οφείλουν να δράσουν χωρίς καθυστέρηση. Στη φωτογραφία πολίτες του Παρισιού αναζητούν στιγμές δροσιάς στο συντριβάνι μπροστά από τον πύργο του Αίφελ. Η Γαλλία, όπως και ολόκληρη η Ευρώπη, πλήττεται από κύμα καύσωνα με τα θερμόμετρα να δείχνουν στα νότια της χώρας 45 βαθμούς Κελσίου και να σπάει κάθε ρεκόρ Αυγούστου ή Ιουλίου. **Σελ. 21**

Το τετ α τετ Τραμπ-Ερντογάν

Η συνάντησή τους στους G20

Ο Ερντογάν έβαλε ψηλά τον πήχη των προσδοκιών γύρω από τη συνάντησή του με τον Αμερικανό πρόεδρο, εκφράζοντας βεβαιότητα ότι η παρεξήγηση των δύο θα λυθεί. Στόχος του βεβαίως είναι η αποφυγή της επιβολής κυρώσεων CAATSA από το αμερικανικό Κογκρέσο. **Σελ. 16**

Τα διλήμματα Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ

Οι διαφορετικές στρατηγικές

Τα κόμματα οδεύουν στις εκλογές της 7ης Ιουλίου με διαφορετικές στρατηγικές, αλλά και στοχεύσεις για τα εκλογικά τους ποσοστά. Η Ν.Δ. διατηρεί μεγάλο και διευρυνόμενο δημοσκοπικό προβάδισμα έναντι του ΣΥΡΙΖΑ και φλερτάρει με την αυτοδυναμία. **Σελ. 18**

Στο μάτι της Ε.Φ. η αγορά των ΗΠΑ

Η τροπολογία Μενέντεζ δεν επηρεάζει την άρση του εμπάργκο

Επί της αρχής η τροπολογία επί του νομοσχεδίου Μενέντεζ δεν είναι επιθυμητή εξέλιξη για την αναβάθμιση των σχέσεων με τις ΗΠΑ, ωστόσο, οι προϋποθέσεις που τίθενται δεν επηρεάζουν τη στρατιωτική συνεργασία των δύο χωρών, λένε πηγές στη Λευκωσία. Στον απόηχο του θορύβου που προκλήθηκε πηγές που θε-

λησαν να κρατήσουν την ανωνυμία τους έλεγαν στην «Κ» πως μετά την άρση του εμπάργκο θα εξεταστεί το ενδεχόμενο η Κυπριακή Δημοκρατία να καταστεί πελάτης της στρατιωτικής βιομηχανίας των ΗΠΑ. Μια εξέλιξη που κατά την ανάγνωση που γίνεται στη Λευκωσία δεν εμποδίζεται από την επίμαχη τροπολογία. **Σελ. 10**

Τα φάρμακα βλάπτουν το ΓεΣΥ

Πρώτος απολογισμός ενός μήνα εφαρμογής του σχεδίου υγείας

Η υπερβολική προμήθεια φαρμάκων, καθώς και η «αλόγιστη» χρήση υπηρεσιών υγείας από τους δικαιούχους του ΓεΣΥ, όπως οι εξετάσεις, αποτελούν τα δύο αδύνατα σημεία εφαρμογής του συστήματος. Έναν μήνα μετά την εισαγωγή του συνεχίζουν να καταγράφονται σοβαρές αδυναμίες, με το Υπουργείο Υγείας να επιδιέχεται σε

αγώνα δρόμου υπό το πρίσμα ότι η κλεψύδρα χρόνου ανοχής των πολιτών τελειώνει. Στον ένα μήνα ΓεΣΥ η υπερσυνταγογράφηση αναδεικνύεται το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα με επιπτώσεις ακόμα και στη βιωσιμότητα των φαρμακείων με τους πολίτες να δείχνουν προτίμηση στα ακριβά φάρμακα, αντί των γενοσήμων. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Για να θυμόμαστε

Όπως η πολιτική είναι απότοκο της οικονομίας, έτσι και ο πολιτικός τυχοδιωκτισμός είναι απότοκο των οικονομικών συμφερόντων που διασυνδέονται με την πολιτική κάστα που κυβερνά μια χώρα. Όσοι είναι ενήλικες ενθυμούνται πολύ καλά πόσες φορές η περιφραγμένη πόλη της Αμμοχώστου θυματοποιήθηκε μετά την τουρκική εισβολή λόγω οικονομικών και άλλων συμφερόντων. Η πρώτη και πολύ ενδεικτική ήταν το αμερικανο-βρετανο-καναδικό σχέδιο του 1978, που πρότεινε την έναρξη συνομιλιών και την επιστροφή των κατοίκων της πόλης στα σπίτια τους. Η πρόταση προσέκρουσε στην άρνηση του ΑΚΕΛ μεν κατόπιν συμβουλής της Μόσχας, αλλά και ο τότε πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού είχε μεγάλο μερίδιο ευθύνης για το ότι που είπε κατόπιν παρέμβασης επιχειρηματιών που επένδυσαν τότε στην ανάπτυξη της Λεμεσού. Γνωστά μεν, αλλά καλό είναι να τα θυμόμαστε.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η Πομπηία που συνεχώς ανακαλύπτεται

Στην «Κ» μιλάει ο διευθυντής του αρχαιολογικού πάρκου της Πομπηίας Μάσιμο Οζάνα για το μεγάλο ανασκαφικό πρόγραμμα που είναι σε εξέλιξη. Για τον Σεπτέμβριο μαζί με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων σχεδιάζεται η έκθεση «Εκρήξεις: Πομπηία και Σαντορίνη». **Ζωή, σελ. 1**

ΠΡΟΣΩΠΟ

Ο Γρ. Βαλτινός μιλάει για το «Δείπνο με φίλους»

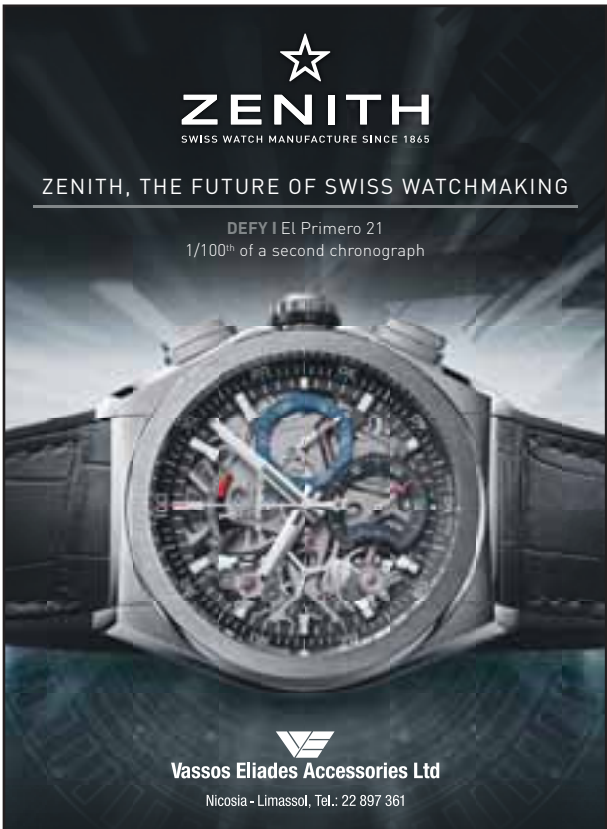
Το έργο του Ντόναλντ Μάργκκιουλις «Δείπνο με φίλους» σκηνοθετεί ο Γρηγόρης Βαλτινός, αποκλειστικά για την Κύπρο. Η παράσταση έχει σημειώσει εξαιρετική επιτυχία στην Αθήνα και έρχεται στο νησί με ένα θίασο που ο ίδιος ο σκηνοθέτης χαρακτηρίζει ιδανικό. **Ζωή, σελ. 4**

ΘΕΑΤΡΟ

23ο Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος

Ο Χρίστος Γεωργίου, γενικός συντονιστής του Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος μιλάει στην «Κ» για την πολιτιστική αξία του φεστιβάλ και για το διέθνης αποτύπωμά του. Σημειώνει ότι με το εν λόγω φεστιβάλ η Κύπρος έχει μπει στον διεθνή πολιτιστικό χάρτη της Ευρώπης. **Ζωή, σελ. 8**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Οι αργυραμοιβοί στο Βαρώσι

Πισώπλατη μαχαίριά για τον πρόεδρο Αναστασιάδη η τουρκική κίνηση για τα Βαρώσια, σύμφωνα με τον δήμαρχο της περίκλειστης πόλης Αλέξη Γαλανό. Ποιος μαχαίρωσε τον Νίκο Αναστασιάδη πσώπλατα; Κατά τα λεγόμενα του κ. Γαλανού, αυτός που συνέτρωγε στις 4 Ιουνίου μαζί του. Ο Κουντρέρτ Οζεράσι. Το δήλωσε αυτό ο κ. Γαλανός, κάνοντας έκκληση την Πέμπτη στον κόσμο να λάβει μαζικά μέρος στη συγκέντρωση έξω από το Προεδρικό την Παρασκευή. Σεβαστέ δήμαρχε της θαλασσοφίλητης, είστε σύμφωνα με το βιογραφικό σας 79 χρονών και έχετε και μια μακρά πολιτική ιστορία. Ως εκ τούτου, να μου επιτρέψετε να σας πω ότι το να υποτιμάτε τη νομοσύνη μας σε βαθμό κακουργήματος ισοδυναμεί με υποτίμηση πρωτίτως της δικής σας πολιτικής υπόστασης και ιστορίας. Διλαδή, θεωρείτε δύσκολο να έχει μαθευτεί το παρασκήνιο που προηγήθηκε της συγκέντρωσης της Παρασκευής, μεταξυ υμών και της κυβέρνησης;

Μετά από τη συγκέντρωση της Παρασκευής είδα ένα τιτίβισμα από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας που μας πληροφορούσε: «Στο πλευρό των Αμμοχωστιανών και όλων των προσφύγων. Δεν σταματήσαμε να διεκδικούμε τα δικαιώματά τους. Θα συνεχίσω να πράττω ό,τι είναι ανθρωπίνως δυνατόν ώστε και λύση να επιτύχουμε και η επιστροφή της Αμμοχώστου να γίνει κατορθωτή». Σεβαστέ πρόεδρε, από τις 18 Ιουνίου που ο Οζεράσι ανακοίνωσε ότι το λεγόμενο υπουργικό στα Κατεχόμενα είχε αποφασίσει να μπει στην περίκλειστη περιοχή των Βαρωσίων, λέγοντας με άλλα λόγια ότι η τουρκική πλευρά θα επεκτείνει την κατοχή και στην περίκλειστη, μέχρι τις 26 Ιουνίου που αντιδράσατε με επιστολή στον γ.γ. του ΟΗΕ πέρασε μία και πλέον εβδομάδα. Ως εκ τούτου, να μου επιτρέψετε να σας πω ότι στα 73 σας χρόνια, να να υποτιμάτε τη νομοσύνη μας σε βαθμό κακουργήματος ισοδυναμεί με υποτίμηση πρωτίτως της δικής σας πολιτικής υπόστασης και ιστορίας. Κι αυτό γιατί εκτός από τον χαμό που έγινε μεταξύ των Βαρωσιωτών—μέχρι και ο Μουσταφά Ακιντζι αντέδρασε, δηλώνοντας ότι το Βαρώσι

πρέπει να ανοίξει υπό τη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών— και ο μόνος που δεν είχε αντιδράσει ήταν η κυβέρνηση σε ανώτατο επίπεδο. Όπως υποτίμηση της νομοσύνης μας ήταν το γεγονός ότι μετά το δείπνο με τον Οζεράσι είχατε πει ότι ήταν ένα κοινωνικό δείπνο και «δεν νομίζω ότι χρειάζεται να παίρνω άδεια με ποίους θα συντρώγω». Η αντίληψη ενός ηγέτη με ανεπτυγμένα δημοκρατικά αντανακλαστικά λέει ότι από τη στιγμή που εκλέγεται στο ύπατο αξίωμα δίνει λογαριασμό στους εκλογείς, στην κοινωνία που κυβερνά, ακόμα και για μια παραπάνω εισπνοή. Γι' αυτό εσείς οι δύο που είστε πολιτικοί άντρες με μακρά πορεία ξέρετε πολύ καλύτερα από την τεράστια πλειοψηφία των Κυπρίων πόσες φορές η Αμμόχωστος έγινε εμπόρευμα στα χέρια πολιτικών αργυραμοιβών. Παραθέτω απλώς ένα απόσπασμα από το σημερινό άρθρο (βλ. σελ. 9) τριών επιφανών Αμμοχωστιανών: «Μάλιστα, η πολύ παρανοημένη 'Αμμοχωστοποίηση' του Κυπριακού, η οποία προβλήθηκε προς συγκαλύψη οικονομικών συμφερόντων αντιστρατεύομένων την επιστροφή στην Αμμόχωστο και για την εμπέδωση της οποίας δυστυχώς δεν ήταν αμέτοχοι ακόμα και Αμμοχωστιανοί, οδήγησε στο ακριβώς αντίθετο, αφού η Αμμόχωστος κατέστη έτσι όμηρος της λύσης που δεν επέρχεται και που καθίσταται όλο και πιο περιπλοκή.

Εν τω μεταξύ, 45 χρόνια μετά από τον εκτοπισμό τους οι κάτοικοι της πεθαίνουν, οι απόγονοί τους απομακρύνονται από τις καταβολές τους, η πόλη φθείρεται και παραμένει νεκρή προς τεράστια ζημία των κατοίκων της και της κυπριακής οικονομίας, ενώ ήδη πολλές συνοικίες της εκτός του περικλειστού μέρους της πόλης έχουν βαθμhdόν κατοικηθεί από την τουρκική πλευρά». Στο μεταξύ όλα αυτά συμβαίνουν ενώ έχουν περάσει τρεις Κυριακές που υπέβαλα από αυτήν εδώ τη στήλη το ερώτημα: «Τι θα γίνει τις επόμενες βδομάδες;» αντιδρώντας στη δήλωση της διευθύντριας Νοτίου Ευρώπης του Στέιτ Ντιπάρτμεντ Γιούρι Κιμ, ότι «τις επόμενες εβδομάδες και μήνες στην Κύπρο θα δείτε και λίγη περισσότερη δράση»...

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ**

Η ιδέα για Εθνικό Συμβούλιο στην πισίνα και η Γαβριέλα που μας άφησε άφωνους

Χωριστά θα ενημερώσει το πολιτικό αρχηγούς ο Healthy. Εξέλιξη που σφώς τον βολεύει, αφού θα αποφύγει ορμηγδό αντιδράσεων και επικρίσεων, χωρίς να σημαίνει πως μετά τις συναντήσεις δεν θα διαρρεύσουν σημαντικά στοιχεία, ακόμα και εμπιστευτικά. Δεν θα είναι δα και η πρώτη φορά... Δεν είναι περίεργο που ενώ όλοι οι πολιτικοί αρχηγοί καίγονται για σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου δεν βρίσκουν ώρα για κοινή συνάντηση; Τόσο σημαντικές είναι οι υπόλοιπες εργασίες που έχουν που δεν μπορούν να τις αναβάλουν και να συναντηθούν για να συζητήσουν ολόκληρη εισβολή, όπως και ο ίδιος ο Healthy έχει χαρακτηρίσει την επιδρομή της Τουρκίας στην ΑΟΖ;

Πολιτικός συντάκτης που σχολάζει την αδυναμία ορισμού ημερομηνίας για συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου εισηγήθηκε: «Ας βρεθούν έστω για ένα δωρο, έστω και στην πισίνα... στην ανάγκη με τα μαγιό και με κοκτέιλ να μιλήσουν και πιο... απελευθερωμένα».

Η έγκριση του νομοσχεδίου Μενέντζε-Ρούμπιο προκάλεσε τρικυμία στο ΑΚΕΛ, αλλά και στον Λόφο, ιδιαίτερα μετά την προσθήκη της τροπολογίας για τερματισμό της εξυπηρέτησης ρωσικών πολεμικών πλοίων σε κυπριακά λιμάνια. Πάντως, θέση της κυβέρνησης παραμένει πως ακόμα και έτσι η σημασία του νομοσχεδίου για την Κύπρο είναι τεράστια, σε αντίθεση με το ΑΚΕΛ που επιμένει πως οι ΗΠΑ μεταφέρουν έτσι τα προβλήματά τους στην Κύπρο και μας προκαλούν προβλήματα με τη Ρωσία. Υπάρχει όμως άλλη μία ελπίδα, οι επαφές που θα έχει ο Healthy με Αμερικανούς βουλευτές, που αναμένονται στην Κύπρο και το γεγονός ότι ο Τραμπ δεν έχει, ακόμα, πει την τελευταία του λέξη, ούτε έχειβάλει την υπογραφή του...

Μια άλλη νότα έφερε η παρουσία της πρόεδρου της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης Gabriela Cuenas Barron στη Λευκωσία. Η πρόεδρος δεν κατέπληξε μόνο με την παρουσία της, η οποία ήταν όντως θηλυκή και εντυπωσιακή, πολύ ξεχωριστή από άλλες γυναικείες παρουσίες πολιτικών, αλλά και με όσα δήλωσε. Για παράδειγμα, η κυρία Γαβριέλα δήλωσε ενθουσιασμένη «από τη διαφάνεια, καθώς και από το πόσο ανοιχτό στην κοινωνία είναι το κυπριακό Κοινοβούλιο» και σημείωσε πως «ο Οργανισμός θα μάθει από την

«**Γαβριέλα** μου, είσαι εντυπωσιακή όχι μόνο στην όψη αλλά και στα λόγια!».

εμπειρία της Κύπρου και γιατί όχι να την εφαρμόσει και σε πολλές άλλες χώρες ανά τον κόσμο!»

Ναι, μιλούσε για την Κύπρο, για την κυπριακή Βουλή με πρόεδρο τον Δημήτρη Συλλούρη και τη γνωστή σύνθεσή. Μπράβο της πάντως, όπως λένε και τα χωριά «παίρνει που την πρώτη!» Μόλις τρεις μέρες στη νήσο μας και εντόπισε τη διαφάνεια και την... ανοικτόσύνη της Βουλής μας και μάλιστα θα τη μεταφέρει στα πέρατα του κόσμου να πάρουν παράδειγμα και άλλα κοινοβούλια από το δικό μας! Μήπως τους οδικούμε τελικά;

Μετά τη φυλάκιση του Serial killer Νίκου Μεταξά για τις φρικτές δολοφονίες γυναικών και παιδιών που διέπραξε, έρχεται η σειρά για τις ευθύνες των αστυνομικών. Όπως έγκυρα πληροφορούμαι οι έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και η ολοκλήρωσή τους με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα «αποτελεί στοιχείο για το νέο αρχηγό αστυνομίας, είτε κατά βάθος το θέλει, είτε όχι, αφού πρόκειται για έρευνες κατά συναδέλφων του». Η αναφορά έγινε από πηγή μου στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, η οποία πρό-

σθεσε πως η εξέλιξη των ερευνών αποτελεί στοιχείο και για τον νέο υπουργό Δικαιοσύνης. Όπως μου είπε μάλιστα ο νέος υπουργός «τα πάει πολύ καλύτερα από όταν ανέλαβε και ρίχτηκε κατ' ευθείαν στα πολύ βαθιά» Και συμπλήρωσε: «έλαβε μάλιστα και συγχαρητήρια πρόσφατα από τον Αναστασιάδη»...

Σε ό,τι αφορά την ουσία των ερευνών, όπως λέχθηκε πρόσφατα σε πολιτικό πηγαδάκι από τρία κόμματα, εκείνο που έχει σημασία είναι να εντοπιστούν συγκεκριμένες ευθύνες και όχι γενικά και αόριστα να αναφερθούν λάθη του συστήματος, της διαδικασίας που ευνοούν παραλείψεις. Κοντολογίς, να αναφερθούν ονόματα και να επιβληθούν ποινές.

Κοιζ: Ποια κυρία που υπηρέτησε σε δημόσιες θέσεις θα ήθελε να αναλάβει νέο ρόλο, ακόμα και Επιτρόπου; Αληθεύει πως αυτοπροβλήθηκε διερευνητικά ως κατάλληλη για μια θέση που σύντομα θα χρειάσει, αλλά απάντηση δεν πήρε; Για τη συγκεκριμένη θέση πάντως άκουσα και μία φήμη που αν επαληθευτεί θα πρόκειται για την έκκληξη των εκπλήξεων! Θα σας κρατώ ενήμερους...

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
30. VI.1939

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΚΕΝΩΝ: Οι αρμόδιοι κύκλοι του Βερολίνου αναγνωρίζουν ότι αι αρχαί του Ντάντσιγκ απεφάσαν, επί τη βάσει της μετά της Πολωνίας συμφωνίας, διά της οποίας ορίζεται η δύναμις των αστυνομικών στελεχών του Ντάντσιγκ, να συμπληρώσουν τα κενά τα οποία υπήρχον από της πλευράς ταύτης. Βεβαιούται, όμως, ότι νέα στελέχη ελήφθησαν εκ της περιοχής της Ελενθέρας Πόλεως και τα προσληφθέντα πρόσωπα είναι πολίται του Ντάντσιγκ. Η ενίσχυσις δε της αστυνομίας του Ντάντσιγκ εγένετο «λόγω της αχαρταχτήριτου διαγωγής την οποίαν επέδειξαν Πολωνοί τινές αξιωματικοί καταγόμενοι από την περιφέρειαν του Διαδρόμου».

ΔΜΟΙΒΑΙΑ ΑΜΥΝΑ: Ο υπουργός των Εξωτερικών λόρδος Χάλφιαξ εξέφώνησεν απόψε ενώπιον του Βασιλικού Ινστιτούτου Διεθνών Ζητημάτων βαρυσήμαντον λόγον. [...] «Σήμερον έχομεν δεσμευθῆ διά νέων συμφωνιών αμοιβαίας αμύνης με την Πολωνίαν και την Τουρκίαν. Παρέσχομεν παρ'αλλήλως εγγυήσεις βοήθειας προς την Ελλάδα και την Ρουμανίαν διά την περίπτωση επιθέσεως κατ' αυτών και ήδη διεξάγομεν μετά της Σοβιετικής Κυβερνήσεως διαπραγματεύσεις [...] προς τον σκοπόν να ενωθῇ και αυτή με ημᾶς διά την προσπάσιαν των ευρωπαϊκών εκείνων κρατών. [...] Ανελάβομεν υποχρεώσεις και ετοιμαζόμεθα να αναλάβομεν και άλλας τοιαύτας εν πλήρει επιγνώσει της εκτάσεώς των και εν πλήρει επιγνώσει των συνεπειών των».

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ: Χθες το απόγευμα ήρχισαν εις το Στάδιον οι πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες, εις τους οποίους μετέχουν, εκτός των αθλητών του κέντρου, και πολλοί αντιπροσωπεύοντες τους συλλόγους των επαρχιών, της Αλεξανδρείας και της Κιπρου. Εν αρχῇ εγένετο παρέλασις των αθλητών, ηκολούθησε παράταξις και ορκομοσία. Μετά ταῦτα διεξήχθησαν τα αγωνίσματα [...].

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**Με άριστα
το 10

1 Στον απόντα. Εντάξει δεν τον διόρισε αυτός, αλλά τι του έκανε και δεν πήγε στην κηδεία του; Μιλώ βέβαια για τον Κωστάκη αα γενικό εισαγγελέα, που φέρεται πως δεν πήγε στην κηδεία του πρώην προέδρου της Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια.

2 Στους ταξιδιώτες. Έλειπε βέβαια και ο Φούλης, αλλά αυτός πέρασε απαρτάρητος, αφού η είδηση είναι όταν βρίσκεται Κύπρο. Ειδικά στις μεγάλες στιγμές, που λέει και το τραγούδι. Και σιγά μην έρχοταν πίσω για τον Χριστόφια.

3 Στην οικογένεια. Τη διαφορά της οικογένειας από τη δυναστεία τη βλέπεις όταν φύγει ο πατριάρχης. Οι Αμερικανοί έχουν τους Κένεντι και τους Μπους, οι Έλληνες τους Παπανδρέου, τους Καραμανλίδες και τους Μητσοτάκηδες, αυτή τη βδομάδα η Κύπρος απέκτησε τους Χριστόφιε. Καλώς όρισε Χρίστο.

4 Στο σουπερμάρκετ. Είδαν μούκτιν που λέτε οι Κύπριοι και όλοι θέλουν να κάνουν αναλύσεις, να γεμίσουν με σποκ το οικιακό φαρμακείο, να κάνουν αυτό το τσεκ απ που δεν έκαναν ποτέ βρε αδερφέ. Το δικαίωμα στο μούκτιν.

Κάρτα φιλάθλων; Δεσμεύομαι.

5 Στη Μάργκαρετ. Όταν της θάσερ της ανέφεραν τη λέξη «δωρεάν» ήταν σαν να και κάποιος της κτυπούσε με σφυρί στο κεφάλι. There is no free meal. Someone always pays.

6 Στο κρεβάτι. Γνωρίζατε από που βγαίνει το «αμπάλατος»; Το έλεγαν οι Άγγλοι για τους Κύπριους «unbalanced». Τώρα δικαιώνονται πάντως για τη σοφία τους. Δεν εξηγείται αλλιώς πως γέμισαν από δουλειά οι ψυχολόγοι του ΓΕΣΥ. Όλοι στο ντιβάνι.

7 Στην κουτοπονηριά. Βέβαια υπάρχει και η άποψη πως είμαστε ο πιο

έξυπνος λαός στη γη. Δεν εξηγείται αλλιώς πως μετά που πουλήσαμε δάνεια σε ξένους, μετά που βάλαμε ξένους να ρίξουν λεφτά στις τράπεζές μας για να σωθούν, ερχόμαστε να αλλάξουμε τους νόμους για τις εκποιήσεις για να μην μπορούν να μας πουλήσουν την περιουσία όταν δεν πληρώνουμε τις δόσεις.

8 Στην εξυπηνάδα. Βέβαια το έκαναν, τοντάροντας στις αδυναμίες του συστήματος. Έδωσαν δικαίωμα αναστολής εκποιήσης αν κάνεις αστική αγωγή στα δικαστήρια. Και γνωρίζουμε πόσο γρήγορα στις αποφάσεις και στις εκδικασίες

είναι τα κυπριακά δικαστήρια.

9 Στις υπερβολές. Για το πιο πάνω ήρθε που λέτε η Gresco και με νέα έκθεσή της τα ρίχνει στη Βουλή και στο Δικαστικό σύστημα. Μούγκα όμως και οι μεν και οι δε.

10 Στην κάρτα. Η στήλη δεσμεύεται πως αν αναστείλουν οι γνωστοί - άγνωστοι λαϊκιστές της Βουλής την κάρτα φιλάθλου, κάθε φορά που θα γίνονται επεισόδια στα γήπεδα (που έγιναν εκκλησίες φέτος) θα θυμίζουμε τα ονόματα των βουλευτών - χούλιγκαν που υπέγραψαν την πρόταση για αναστολή. Δεσμεύομαι.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πράσινη γραμμή με νέες δομές για πρόσφυγες

Πακέτο αντιμετώπισης μεταναστευτικών ροών μέσω Κατεχομένων – Απαγόρευση εισόδου στη χώρα σε πρόσωπα από τρίτες χώρες

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Δεν είναι η πρώτη φορά, και κατά πάσα πιθανότητα ούτε και η τελευταία, που το θέμα των μεταναστευτικών ροών παρουσιάζεται ως ένα από τα σοβαρότερα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση. Εν αντιθέσει με προηγούμενες φορές που η προσοχή και η ανησυχία εστιάζονταν επί θαλάσσιων, η «έκρηξη» του υπουργού Εσωτερικών με βαρύτατες κατηγορίες κατά του κατοχικού καθεστώτος και της Τουρκίας, μετατοπίζει την προσοχή των αρμοδίων αρχών προς την πλευρά των κατεχομένων περιοχών. Τα νούμερα που παρουσιάστηκαν, επισήμως, για τις αφίξεις ροών από τα Κατεχόμενα, κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2019, έχουν χτυπήσει καμπανάκι στο ΥΠΕΣ με την κυβέρνηση να εμφανίζεται έτοιμη να κάνει πράξη ένα πακέτο μέτρων αποτελούμενο από επτά πυλώνες. Ωστόσο, και σε αυτή την περίπτωση τα υπό εφαρμογή μέτρα, εμφανίζονται περισσότερο διαχειριστικού χαρακτήρα παρά ριζικής αντιμετώπισης ενός φαινομένου που ξεπερνά την Κύπρο. Στην παρούσα φάση, αυτό το οποίο εξετάζεται είναι η λήψη συγκεκριμένων μέτρων, τα οποία είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ». Οι κινήσεις και σχεδιασμοί γίνονται υπό το πρίσμα πως η Κύπρος είναι μια χώρα δικαίου που δεν μπορεί να παραγνωρίσει διεθνείς υποχρεώσεις της που απορρέουν από το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τη συνθήκη της Γενεύης για τους πρόσφυγες. Τα μέτρα κατανέμονται σε τρεις κατηγορίες. 1: Αποτρεπτικά με πιθανή δημιουργία δομών κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής. 2: Νόμιμη άρνησης εισόδου αιτητών ασύλου από τρίτες χώρες. 3: Εμπλοκή Υπουργείων Άμυ-

Από τις σημαντικές πτυχές των υπό αναζήτηση λύσεων είναι και η εξεύρεση νόμιμου πλαισίου, που να επιτρέπει στις αρχές να απαγορεύουν τη διέλευση μέσω οδοφραγμάτων αιτητών ασύλου από τρίτες χώρες.

νας και Δικαιοσύνης στην ενίσχυση του ελέγχου της Πράσινης Γραμμής.

Πράσινη Γραμμή

Ένα από τα ζητήματα που φαίνεται να απασχολούν έντονα το κυβερνητικό επιτελείο έχει να κάνει με τις υφιστάμενες δομές φιλοξενίας, σε Πουρνάρα και Κοφίνου οι δυνατότητες των οποίων εμφανίζουν σημάδια κορεσμού. Για τη μεν Πουρνάρα ήδη δρομολογείται η επέκτασή της με ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Ταυτόχρονα, στο κυβερνητικό επιτελείο, αν και θεωρούν πως η δημιουργία νέων κέντρων δεν θα επιλύσει ριζικά το πρόβλημα, εντούτοις προς άμβλυνση των πιεστικών συνθηκών επιβίωσης εξετάζεται το ενδεχόμενο νέων κέντρων στα πρότυπα της Κοφίνου. Κυβερνητικές πηγές επισήμαναν με έμφαση στην «Κ» πως γίνονται σκέψεις για νέα κέντρα-δομές και πιο συγκεκριμένα κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης. Ο προσανατολισμός στους συγκεκριμένους χώρους έχει να κάνει και με το στοιχείο της αποθάρρυνσης, μιας και πιστεύεται πως η εκεί δημιουργία νέων χώρων για τις μεταναστευτικές ροές θα λειτουργήσει αποτρεπτικά. Το συγκε-

Στις νέου τύπου δομές κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης εκτός από φιλοξενία, σκέψη υπάρχει να διεκπεραιώνονται όλες οι σχετικές διαδικασίες που αφορούν αφίξεις μεταναστών, αλλά και παραμονής σε έδαφος που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

κριμένο θέμα, όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, έχει τεθεί και ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης, αυτό που τονίζεται είναι πως οι συγκεκριμένες δομές δεν θα έχουν μόνο τον χαρακτήρα της φιλοξενίας. Σε αυτές θα πραγματοποιείται η καταγραφή, αλλά και μια πρώτη αξιολόγηση των αιτημάτων από πλευράς μεταναστών.

Οδοφράγματα

Το δεύτερο σημαντικό μέτρο που βρίσκεται στο στάδιο της μελέτης,

έχει ευρύτερες προεκτάσεις που σχετίζονται με ευρωπαϊκές νομοθεσίες και υποχρεώσεις της Κύπρου με ζητήματα ασύλου. Λαμβάνοντας υπόψη πως κατά τους πρώτους 6 μήνες του 2019, περίπου τρεις χιλιάδες μετανάστες εισήλθαν στα εδάφη που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία από τα Κατεχόμενα, ενώ ανεπίσημα, πηγές από τα Ηνωμένα Έθνη, διπλασιάζουν τον αριθμό, η κυβέρνηση σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» μελετά τρόπους και μέτρα αποτροπής της μα-

ζικής ροής από την πλευρά των Κατεχομένων. Ωστόσο, όπως μας επισημάνθηκε, υπεισέρχονται και άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με διεθνείς συμβάσεις που έχει υπογράψει η Κύπρος.

«Βλέπουμε νομικά το θέμα, την πρακτική, όλο το πλέγμα των νομικών μας υποχρεώσεων, είτε είναι καθεστώς χώρας της Ε.Ε., είτε της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το άσυλο και τις υποχρεώσεις που πηγάζουν για τα κράτη μέλη, είτε Κανονισμός Πράσινης Γραμμής, είτε υποχρεώσεις που πηγάζουν από τη συνθήκη της Γενεύης για τους πρόσφυγες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, για το τι δεχόμαστε από την Πράσινη Γραμμή. Θέλουμε να είμαστε κράτος Δικαίου, αλλά από την άλλη θα εξαντλήσουμε όλα τα μέτρα που μπορούμε για να αποτρέψουμε τη μαζική ροή από Κατεχόμενα» είπε χαρακτηριστικά στην «Κ» ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης. Η κατεύθυνση που έχει δοθεί είναι να αναζητηθεί φόρμουλα που να μην έρχεται σε σύγκρουση με το διεθνές δίκαιο και από την άλλη να καθιστά νόμιμη την άρνηση εισόδου σε αιτητές ασύλου ή αιτητές από τρίτες χώρες. Ωστόσο, οι κινήσεις που γίνονται, εδώ είναι προσεκτικές, μιας και αφορούν ευαίσθητα ζητήματα για την Κύπρο, όπως μετατροπής της Πράσινης Γραμμής σε σκληρό εξωτερικό σύνορο της Ε.Ε.

Εμπλοκή ΥΠΙΑΜ

Η ανάγκη ενίσχυσης των ελέγχων κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης, εκ των πραγμάτων εμπλέκει άλλα υπουργεία και υπηρεσίες, όπως την Αστυνομία και την Εθνική Φρουρά. Και στο παρελθόν είχε εντοπιστεί η ανάγκη να κλείσουν τα

τυφλά σημεία που υπάρχουν, ωστόσο, στην παρούσα φάση το όλο θέμα τίθεται επιτακτικά και από ευρωπαϊκής πλευράς.

Αυτό που φαίνεται να έχει γίνει αντιληπτό, σε πολιτικό και υπηρεσιακό επίπεδο είναι πως όποια μέτρα και αν εφαρμοστούν στα οδοφράγματα, αν η επιτήρηση της πράσινης γραμμής δεν ενισχυθεί, η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών θα είναι ελλιπής. «Για το 2019, 800 πρόσωπα πέρασαν στις ελεύθερες περιοχές από τα οδοφράγματα και περίπου 2 χιλιάδες από άλλα σημεία τα οποία δεν ελέγχονται», σημείωναν αρμόδιες πηγές.

Οι άλλοι πυλώνες

Στα μέτρα που λαμβάνονται, σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των ροών θα διαδραματίσει το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας. Στο ΥΠΕΣ, υποστηρίζουν πως είναι ο καταλύτης για να λειτουργήσει το σύστημα και να αποτραπούν οι καταχρηστικές αιτήσεις παραχώρησης ασύλου. Η συνδρομή της Frontex εκτιμάται πως θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στις επιστροφές προσώπων, οι αιτήσεις των οποίων έχουν απορριφθεί και οι χώρες τους αρνούνται να τους υποδεχθούν.

Το μέτρο, όπως πιστεύεται, θα τερματίσει την κατάχρηση του συστήματος ασύλου. Στο πακέτο των μέτρων με τη συνδρομή της Ε.Ε., περιλαμβάνεται και η αποστολή στην Κύπρο εξειδικευμένου ανθρωπίνου δυναμικού σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά και από το European Asylum Support Office (EASO). Προσωπικό το οποίο θα τρέξει περισσότερο την εξέταση των αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται.

ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ
Ή ΣΤΡΑΤΟ;

Καιρός και για την πρώτη
του κάρτα.

ΠΑΚΕΤΟ ΝΕΩΝ 18-25

- Τρεχούμενος λογαριασμός, χωρίς όριο και αρχικά τραπεζικά έξοδα
- Αυτόματο έμβασμα του μηνιαίου επιδόματος (για εθνοφρουρούς)
- Δωρεάν χρεωστική κάρτα VISA contactless
- Αναλήψεις μετρητών από ATM διεθνώς χωρίς χρέωση από την Τράπεζα Κύπρου
- Δωρεάν συνδρομή σε κάρτα VISA ή MASTERCARD classic credit
- 24ωρη ενημέρωση και συναλλαγές μέσω 1bank

Επιστολές, δείπνα και το Φ.Α. στο τραπέζι

«Το ότι γ.γ. τηρεί επιφυλακτική στάση ποσώς σημαίνει ότι είναι ανενεργός»

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Πίω από τα μυστικά δείπνα, τις εξαγγελίες για το Βαρώσι, τις επιστολές στο γ.γ. του ΟΗΕ και το παρασκηνιακό παίγνιο στην Κύπρο και περίξι αυτής, φαίνεται να πλησιάζει η ώρα που τα Ηνωμένα Έθνη θα «ξεπαγώσουν» το Κυπριακό και θα είναι δύσκολο για τις πλευρές να μην ανταποκριθούν στη συνέχιση της διάσκεψης του Κραν Μοντάνα από εκεί που διακόπηκε. Μόνο που στο τραπέζι θα βρεθούν και οι υδρογονάνθρακες καθώς και το αίτημα όπως σε ένα επικείμενο δημοψήφισμα, το στάτους κβο να μην είναι επιλογή.

Την Κυριακή 16 Ιουνίου είχαμε αποκαλύψει στην «Κ» την πραγματοποίηση του «κοινωνικού δείπνου» Αναστασιάδης-Οζερσάι στην κατοικία Μούσα, το βράδυ της 4ης Ιουνίου 2019. Η βαβούρα στα Κατεχόμενα ήταν μεγάλη, με τον εκπρόσωπο του κ. Ακιντζί, Μπαρίς Μπουρτζού, να βγαίνει και να ζητά το λόγο που δεν ενημερώθηκε περί του δείπνου. Την Τρίτη 18 Ιουνίου, ο Κουντρέτ Όζερσάι, προχώρησε σε επικοινωνιακό αντιπερισπασμό προβαίνοντας σε μια ανακοίνωση που «έριχνε στάχτη» πάνω από το δείπνο. Ανακοίνωνε, ότι το λεγόμενο υπουργικό στα Κατεχόμενα είχε αποφασίσει να μπει στην περικλειστη περιοχή των Βαρωσίων και να καταγράψει τις περιουσίες που υπάρχουν εκεί, στις οποίες «πλην αυτών των νομίμων κατοίκων, ενέταξε και περιουσίες, κατά τα λεγόμενα του, των βακουφίων: «Ως κυβέρνηση θα ενεργήσουμε με τρόπο που να μην παραβιάζονται τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των παλιών κατοίκων» των Βαρωσίων και του Τμήματος των βακουφίων». Διπλωματική πηγή στην οποία

απευθύνθηκε η «Κ» και δεν δίστασε να δηλώσει ότι «η απόφαση του λεγόμενου υπουργικού συμβουλίου των Κατεχομένων, όπως ανακοινώθηκε από τους κυρίους Τατάρ και Οζερσάι, αποτελεί στην ουσία επέκταση και εμπέδωση της κατοχής στην περικλειστη πόλη των Βαρωσίων». Η πρώτη αντίδραση της Λευκωσίας στις δηλώσεις Τατάρ-Οζερσάι, ήρθε από τον υφυπουργό παρά τω Πρόεδρω Βασίλη Πάλλα, ο οποίος δήλωσε στο ΚΥΠΕ ότι το 2014, όταν ήρθε στην Κύπρο ο τότε Αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν, «είχαμε φτάσει πολύ κοντά σε συμφωνία για τη δημιουργία μιας μεικτής επιτροπής Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, αλλά και διεθνών εμπειρογνομόνων για την Αμμόχωστο, συμφωνία την οποία ανέτρεψε στο παρά πέντε ο κ. Οζερσάι. Μόνο που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν φαινόταν να είχε διάθεση να αντιδράσει ενώ στο μεταξύ το ζήτημα είχε φουντώσει τα ΜΜΕ και οι Αμμοχωστίανοι είχαν βάλει φωτιά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Άρχισαν όμως και διαβουλεύσεις στο κοιμητικό παρασκήνιο, γεγονός που οδήγησε και σε σύνοδο του Δημοτικού Συμβουλίου Αμμοχώστου, το οποίο αποφάσισε να πραγματοποιήσει συγκέντρωση διαμαρτυρίας έξω από το προεδρικό μέγαρο. Εκείνη ήταν και η σπίθα που έβαλε φωτιά εντός του Μεγάρου γιατί το Βαρώσι ενέτεινε τον πονοκεφάλους Αναστασιάδη, ο οποίος άρχισε να ασφυκτιά λόγω φυσικού αερίου, της πίεσης στην ΑΟΖ λόγω των τουρκικών πλωτών γεωτρήσεων και των πληροφοριών που έφταναν για παρασκηνακές κινήσεις για το Κυπριακό, με στοιχεία που γείωναν «κάθε πολιτική μαγκιά» σε ελεύθερη μετάφραση. Η μόνη διέξοδος που θα

Πλησιάζει η ώρα που τα ΗΕ θα «ξεπαγώσουν» το Κυπριακό και θα είναι πολύ δύσκολο για τις πλευρές να μην ανταποκριθούν στη συνέχιση της διάσκεψης του Κραν Μοντάνα από εκεί που διακόπηκε. Πιθανότατα με μόνο επιπρόσθετο στοιχείο στο τραπέζι τους υδρογονάνθρακες, είπε στην «Κ» διπλωματική πηγή.

Στο τραπέζι πιθανόν να τεθεί και αίτημα όπως σε ένα επικείμενο δημοψήφισμα, το στάτους κβο να μην είναι επιλογή.

μπορούσε να τον βγάλει από το τέλμα έκρινε ότι θα ήταν ίσως μια επιστολή στον γ.γ. του ΟΗΕ, με στόχο την επίδειξη ισχυρής πρόθεσης για επανέναρξη των συνομιλιών, αν και ο Γκουτέρες και η Λουτ έχουν βάλει προϋποθέσεις προς τούτο. Μάλιστα, αυτό επικυρώνεται κατά κάποιο τρόπο διαβάζοντας πίσω από τις λέξεις του ΥΠΕΕ. Ο Νίκος Χριστοδουλίδης, μιλώντας στο Κανάλι 6 και στον Γιώργο Παυλίδη, αποκάλυψε ότι ο Πρόεδρος έστειλε επιστολή στον Γκουτέρες στις 14 Ιουνίου, και πρόσθεσε ότι αυτό έγινε «καθώς η προσπάθεια για συνομιλήγηση των όρων αναφοράς δεν είχε αποτέλεσμα».

Ξένη διπλωματική πηγή στην Λευκωσία είπε στην «Κ» ότι ο Μουσταφά Ακιντζί έφερε ένσταση να ξαναρχίσει η διάσκεψη για το Κυπριακό, λόγω της «υπαναχώρησης της ε/κ πλευράς στη συμφωνημένη ήδη αρχή της πολιτικής ισοτιμίας», εξηγώντας πως η τ/κ πλευρά λέει ότι αν κάθε φορά που φτάνουμε ενώπιον μιας συνολικής συμφωνίας από τα ήδη συμφωνηθέντα τότε είναι ενδεικτικό ότι δεν θέλει μια

τελική συμφωνία. Πάντως, από την πλευρά της κυβέρνησης, ο Νίκος Χριστοδουλίδης είπε ότι στην επιστολή ο Πρόεδρος αναφέρει τρεις τρόπους με τους οποίους μπορεί να επαναρχίσει η διαπραγματευτική διαδικασία, νοούμενου ότι θα σταματήσουν οι τουρκικές παράνομες ενέργειες στην κυπριακή ΑΟΖ. 1: Συνάντηση του Προέδρου Αναστασιάδη με τον Τ/κ γιγέτη Μουσταφά Ακιντζί στην παρουσία της Απεσταλμένης του ΓΓ του ΟΗΕ Τζέιν Χολ Λουτ. 2: Συνάντηση των δύο ηγετών στην παρουσία του ίδιου του ΓΓ του ΟΗΕ. 3: Συνέχιση της διαδικασίας με συνάντηση στην μορφή που έγινε στο Κραν Μοντάνα.

Ποιες είναι όμως οι θέσεις της τ/κ πλευράς, η οποία δεν εκπροσωπείται από τους Τατάρ-Οζερσάι αλλά από τον Μουσταφά Ακιντζί; Παραθέτουμε κάποια από τα λεχθέντα στην εκδήλωση του ΟΠΕΚ στη Δημοσιογραφική Εστία την περασμένη Τετάρτη από τον μέχρι πρότινος, διαπραγματευτή της τ/κ πλευράς Οζντίλ Ναμί: «Η συνέχιση του status quo πρέπει να αφαιρεθεί από την εξίσωση. Τι εννοώ με αυτό; Αν συμφωνούμε ότι το status quo είναι απαράδεκτο πρέπει να προχωρήσουμε με τρόπο που να το αφαιρεί από τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις. Ο τρόπος για να γίνει αυτό είναι: Επαναβεβαίωση των δεσμευσών μας στις προηγούμενες συγχλίσεις. Επαναβεβαίωση των δεσμευσών μας να επιλύσουμε τα εναπομείναντα βασικά ζητήματα,

σύμφωνα με το περίγραμμα Γκουτέρες. Συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης αυτής της άσκησης, συμπεριλαμβανομένης, εάν είναι απαραίτητο, επιδιαιτησίας του ΟΗΕ ή εναλλακτικά ενός μηχανισμού επίλυσης αδιεξόδων. Δημοψήφισμα με επιλογές τη διευθέτηση μέσω διαπραγματεύσεων ή ενός εναλλακτικού διακανονισμού που θα συμφωνήσουν αμοιβαία οι δύο ηγέτες και όχι μεταξύ ομοσπονδίας και status quo».

Η δεύτερη επιστολή

Η σιωπή των ΗΕ ή καλύτερα η μη αντίδραση στην πρώτη επιστολή του προέδρου Αναστασιάδη, «μπορεί και να μην σημαίνει κάτι» σύμφωνα με πηγή που γνωρίζει τα των Η.Ε. Ωστόσο, το ότι δεν υπήρξε αντίδραση κινητοποίησε τη Λευκωσία η οποία κάλεσε την περασμένη Παρασκευή την Ελιζαμπεθ Σπέχαρ για ενημέρωση σχετικά με τις δύο επιστολές, όπως ελέχθη, καθώς την Τετάρτη εστάλη στον κ. Γκουτέρες και δεύτερη επιστολή από τον πρόεδρο Αναστασιάδη, διά της οποίας, όπως αρμοδώς σημειώνεται, καταγγέλλονται οι ενέργειες της Τουρκίας και της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, κάνοντας λόγο για εφαρμογή του «Σχεδίου Β», του οποίου ένας από τους βασικούς στόχους ήταν το άνοιγμα της πόλης υπό τουρκική διοίκηση. Το ερώτημα είναι γιατί να κληθεί η Ειδική Αντιπρόσωπος του γ.γ. του ΟΗΕ να ενημερωθεί για δύο επιστολές, τις οποίες κανονικά εκδόντων των πραγμάτων

πρέπει να έλαβε από τη Γραμματεία στη Νέα Υόρκη. Πάντως, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Χριστοδουλίδη, η Ελιζαμπεθ Σπέχαρ ζήτησε αναβολή της συνάντησης προκρίνοντας μεταγενέστερη ημερομηνία για πραγματοποίησή της. Στο μεταξύ και τους πολιτικούς αρχηγούς θα τους ενημερώσει κατά μόνος ο Πρόεδρος χωρίς να συγκαλέσει Εθνικό Συμβούλιο, γεγονός που κάποιοι θεωρούν ότι κάτι έχει να κρύψει ο κ. Αναστασιάδης και άλλοι ότι θέλει να λείπει στον καθένα ό,τι του αρέσει να ακούει. Ξένη πηγή που μίλησε στην «Κ» σημείωσε ότι εκείνο που είναι εξαιρετικά δύσκολο πλέον για τις πλευρές και το οποίο ο κ. Αναστασιάδης αντιλαμβάνεται, είναι ότι πλησιάζει η ώρα που τα ΗΕ θα τοποθετηθούν επί του Κυπριακού και θα το «ξεπαγώσουν» και θα είναι πολύ δύσκολο γι' αυτές να αποφυγούν ή να μην ανταποκριθούν -όχι «σε μια διαδικασία με συνάντηση στην μορφή που έγινε στο Κράν Μοντάνα», όπως στην πρώτη επιστολή Αναστασιάδη σημειώνεται- αλλά στη συνέχιση της διάσκεψης του Κραν Μοντάνα από εκεί που διακόπηκε, πιθανότατα με το μόνο επιπρόσθετο στοιχείο στο τραπέζι τους υδρογονάνθρακες. Διπλωματική πηγή είπε τέλος στην «Κ» ότι «το γεγονός ότι γ.γ. τηρεί μέχρι στιγμής επιφυλακτική στάση έναντι των εξελίξεων ποσώς σημαίνει ότι είναι ανενεργός». Εκτίμησε δε ότι η επικείμενη έκθεση του προς το Σ.Α. θα είναι σημείο καμπής.

Το άνοιγμα της πόλης είναι ένα καθαρά τουρκικό σχέδιο

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Μετά την τελευταία συνάντηση Ακιντζί με τους εκπροσώπους της «κυβέρνησης» Ερσίν Τατάρ, όλες οι ενδείξεις είναι ότι οι σχεδιασμοί για την κλειστή πόλη του Βαρωσιού εκπονήθηκαν στην Άγκυρα. Στο πρώτο στάδιο του σχεδίου προβλέπεται η λειττομερειακή καταγραφή όλων των περιουσιών και υποδομών στο Βαρώσι υπό το πρίσμα του Εβ-κάφ. Ως γνωστόν, η τουρκική πλευρά θεωρεί ότι πολλές από τις περιουσίες του Βαρωσιού είναι βακουφική γη, η οποία κατά τη βρετανική περίοδο πέρασε «παράνομα» σε Ε/κ και ξένους. Μετά την καταγραφή, η τουρκική πλευρά θα καλέσει τους Ε/κ ιδιοκτήτες περιουσιών να

επιστρέψουν στις εστίες τους, υπό τ/κ διοίκηση. Παράλληλα, θα καταβληθεί προσπάθεια για εξασφάλιση χρηματοδότησης για την αναδόμηση της πόλης. Σύμφωνα με τελευταίες πληροφορίες το σχέδιο προσκρούει σε σειρά δυσκολιών, όπως η διεθνής συγκυρία που δεν ευνοεί την Τουρκία. Στο εσωτερικό της τ/κ κοινότητας επικρατεί κλίμα σύγχυσης και η τουρκική πλευρά δεν διαθέτει τα απαιτούμενα κονδύλια για ένα τόσο πολυδάπανο έργο. Ένα σημαντικό εμπόδιο, είναι ο ΟΗΕ, η στάση της ε/κ πλευράς και η διεθνής συγκυρία.

Γι' αυτό και ο Μουσταφά Ακιντζί διαφώνησε δημόσια με τον τρόπο που ξεκίνησε η όλη συζήτηση. Την ίδια στιγμή, για την τελική υλοποίηση

Η διεθνής συγκυρία, η σύγχυση των Τ/κ και τα οικονομικά προβλήματα δυσχεραίνουν την άμεση υλοποίηση του δαπανηρού έργου.

του όλου εγχειρήματος, μεγάλη σημασία έχει η στάση την οποία θα τηρήσουν η ε/κ ηγεσία και οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες περιουσιών στο Βαρώσι. Ακόμη και σε περίπτωση που η ε/κ ηγεσία επέλεγε εναλλακτικά σχέδια που αφορούν την κλειστή πόλη, πόσοι από τους Ε/κ ιδιοκτήτες θα ήταν πρόθυμοι για να επιστρέψουν σε

ένα Βαρώσι που θα διοικείται από τους Τ/κ, και στο οποίο οι ίδιοι θα έχουν απλώς δικαίωμα ιδιοκτησίας.

Τέλος, δεν πρέπει να αγνοείται το γεγονός ότι η όλη συζήτηση έρχεται στο προσκήνιο σε μια περίοδο που η αντιπαράθεση της Άγκυρας με την Δύση δεν διευκολύνει τις κινήσεις και τους ελιγμούς στο ζήτημα του Βαρωσιού.

Ελλειψη ομοφωνίας

Μπορεί η τ/κ Δεξιά και η «κυβέρνηση» να «πανηγυρίζουν» για το νέο τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι και να στοχεύουν μακροπρόθεσμα σε μεγάλα οικονομικά κέρδη, ωστόσο το συνολικό κλίμα στην τ/κ κοινότητα σχετικά με την περικλειστή πόλη είναι πολύ πιο διαφορετικό.

Η τ/κ Αριστερά, οι υποστηρικτές της ομοσπονδιακής λύσης και ακτιβιστές που δίνουν πολυετή αγώνα για το άνοιγμα της πόλης δεν συμφωνούν με την ιδέα του ανοίγματος υπό τ/κ διοίκηση. Το σκεπτικό τους είναι ότι το Βαρώσι θα πρέπει να ανοίξει με τρόπο που θα συμβάλλει στην τελική εξασφάλιση της ομοσπονδιακής λύσης. Σε πρώτη φάση η κλειστή πόλη θα μπορούσε να ανοίξει υπό την επίβλεψη του ΟΗΕ και να αποτελέσει ένα πεδίο οικονομικής και κοινωνικής συνεργασίας των δύο κοινοτήτων. Ο κ. Ακιντζί προσεγγίζει το σχέδιο του ανοίγματος της πόλης υπό τ/κ διοίκηση ως ένα «Σχέδιο Β'», αν και εφόσον ο ΟΗΕ αποδεχθεί ποτέ τη συζήτησή του. Επίσης, και στο πεδίο της οι-

κονομίας οι εξελίξεις οδεύουν από το κακό στο χειρότερο. Αυτή η εξέλιξη, αναμφισβήτητα, εκτός από την ίδια την τουρκική καθημερινότητα επηρεάζει σειρά ζητημάτων στην ευρύτερη περιοχή. Το σχέδιο για το Βαρώσι, λοιπόν, έρχεται στο προσκήνιο σε μια στιγμή που η τουρκική οικονομία δεν διαθέτει αρκετούς οικονομικούς πόρους για να σταθεί στα πόδια της. Υπό αυτές τις συνθήκες, για το Βαρώσι ξεχωρίζει το εξής ερώτημα: Σε μια περίοδο που τίθενται υπό αμφισβήτηση το διεθνές νομικό πλαίσιο και η κοινωνική βάση του νέου τουρκικού εγχειρήματος, πώς θα εξασφαλιστούν τα αναγκαία οικονομικά κονδύλια, η χρηματοδότηση για την ανακαίνιση της κλειστής πόλης;

FROM BRANCH LINE
TO ONLINE!

HELLENIC BANK
MOBILE APP

- ΠΛΗΡΩΣΕ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ
- ΜΕΤΑΦΕΡΕ ΧΡΗΜΑΤΑ
- ΕΛΕΓΞΕ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΟΥ
- ΒΡΕΣ ΤΗΝ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΗ ΑΤΜ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
- ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕ /ΑΠΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΕ ΤΗΝ ΚΑΡΤΑ ΣΟΥ

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΥΣΕ ΜΙΑ ΠΙΟ ΑΠΛΗ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ.

Καστελλόριζο, ανοικτά όλα τα σενάρια

Σε αυξημένο βαθμό ετοιμότητας οι ελληνικές Ενοπλες Δυνάμεις

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ανοικτά για τις Ενοπλες Δυνάμεις (Ε.Δ.) είναι όλα τα σενάρια για την τροπή που θα μπορούσε να λάβει πιθανή τουρκική κίνηση αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας στην ευρύτερη περιοχή του Καστελλορίζου. Ολο το προηγούμενο χρονικό διάστημα, ο Στρατός Ξηράς (Σ.Ξ.), το Πολεμικό Ναυτικό (Π.Ν.), η Πολεμική Αεροπορία (Π.Α.) και οι Ειδικές Δυνάμεις αξιοποίησαν κάθε δυνατότητα που παρέχουν οι έκτακτες επιχειρησιακές εκπαιδεύσεις, αλλά και οι τακτικές ασκήσεις, προκειμένου να αυξήσουν τον βαθμό ετοιμότητάς τους.

Παράλληλα με την εγρήγορση που η Αθήνα δείχνει, προκειμένου να αποτραπεί θερμό επεισόδιο σε μια περίοδο πολιτικής μετάβασης στην Ελλάδα, η επιστολή του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη προς τον γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτιέρρες, με την οποία δηλώνει έτοιμος για διαπραγματεύσεις εφόσον οι Τούρκοι σταματήσουν να παραβιάζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα της Λευκωσίας, δείχνει και τις πιθανές εξελίξεις στη συνέχεια. Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, η πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα θα αναθερμάνει τα σενάρια επανέναρξης των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό, τα οποία εκ των πραγμάτων είχαν παραπεμφθεί στις

ελληνικές καλένδες, λόγω της «εξέτμισης» του πολιτικού κεφαλαίου της απερχόμενης κυβέρνησης. Ένα «Κραν-Μοντανά Νο 2» δεν θα πρέπει να αποκλείεται, όσο απόμακρο και αν μοιάζει αυτή τη στιγμή. Βεβαίως, υπό τις παρούσες συνθήκες, με το «Φατίχ» να βρίσκεται εντός της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) και το «Γιαβούζ» να προτοιμάζεται να πλεύσει προς αυτήν εντός των επόμενων ημερών, η προοπτική επανέναρξης των διαπραγματεύσεων μοιάζει μάλλον περιορισμένη.

Σε Αθήνα και Λευκωσία αναμένουν και την εξέλιξη των αμερικανοτουρκικών σχέσεων, μετά και το ραντεβού Τραμπ - Ερντογάν στην Ιαπωνία. Στην Αθήνα και στη Λευκωσία συμφωνούν ότι πιθανό αδιέξοδο στην προσπάθεια επαναπροσέγγισης Ουάσιγκτον και Αγκυρας ίσως έχει άμεσες επιπτώσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Είναι πάντως απολύτως σαφές ότι η Αγκυρα ανοίγει παράλληλα όλα τα ακανθώδη ελληνοτουρκικά ζητήματα. Το περασμένο Σάββατο (22 Ιουνίου), κατά τον πλου του «Γιαβούζ» και των τουρκικών πολεμικών που το συνόδευαν, δημιουργήθηκε ένταση με τα ευρισκόμενα σε απόσταση ασφαλείας ελληνικά πλοία του Π.Ν., παρά το γεγονός ότι η εντολή από το υπουργείο Εθνικής Αμυνας προς τον στόλο είναι η παρουσία να παραμεί-

Υπό τις παρούσες συνθήκες, με το «Φατίχ» να βρίσκεται εντός της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης (ΑΟΖ) και το «Γιαβούζ» (φωτ.) να προετοιμάζεται να πλεύσει προς αυτήν εντός των επόμενων ημερών, η προοπτική επανέναρξης των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό μοιάζει περιορισμένη.

Στην Αθήνα γνωρίζουν καλά ότι οι Τούρκοι επιθυμούν να δηλώσουν εμπράκτως την αμφισβήτηση της πλήρους επήρειας του Καστελλορίζου.

νει διακριτικά. Ωστόσο, οι τουρκοί χειρισμοί κρίθηκαν άκρως... παρεξηγήσιμοι, τη στιγμή που το «Γιαβούζ», ευρισκόμενο αρκετά ναυτικά μίλια νότια του Καστελλορίζου, στράφηκε βορειοανατολικά προς την Αττάλεια, όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα.

Η στρατιωτικοποίηση

Στην Αθήνα γνωρίζουν καλά ότι οι Τούρκοι επιθυμούν να δηλώσουν εμπράκτως την αμφισβήτηση της πλήρους επήρειας του Κα-

στελλορίζου (δηλαδή της ΑΟΖ περί των 70 ναυτικών μιλίων που έχει για την Ελλάδα το νησί προς τα νοτιοανατολικά), γι' αυτό και εξετάζουν όλα τα πιθανά σενάρια, όπως οι διάφορες εκδοχές της «Λερναιας Υδρας», στις οποίες αναφέρθηκε η «Κ» την περασμένη Κυριακή. Η άκρα στρατιωτικοποίηση της κρίσης στην Ανατολική Μεσόγειο αποτελεί συνειδητή επιλογή για την Αγκυρα, και αυτό διακέεται κατά τρόπο προπαγανδιστικό στο εσωτερικό.

Το «Φατίχ» παρουσιάζεται ως σύμβολο κυριαρχίας στην Ανατολική Μεσόγειο και φυλάσσεται από τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις (ΤΕΔ) από πιθανή «επιβουλή».

Τις διαθέσεις των Τούρκων είχε την ευκαιρία να διερευνήσει εκ του σύνεγγυς και ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Ευάγγελος Αποστολάκης στη διμερή συνάντηση που είχε με τον ομόλογό του Χουλουσί Ακάρ. Οι δημόσιες διατυπώσεις περί παρουσίας των μόνιμων θέσεων Ελλάδας

και Τουρκίας, δίχως να παρατηρηθεί κάποια πρόοδος, δείχνουν και τις δυσκολίες που υπάρχουν ακόμη και ανάμεσα σε δύο άνδρες, που έχουν ουκ ολίγες φορές επικοινωνήσει απευθείας τα τελευταία τέσσερα χρόνια σε περιόδους κρίσης και προβλημάτων.

Παράλληλα, την προηγούμενη εβδομάδα καταγράφηκε κινητικότητα και στο Βόρειο Αιγαίο, στο οποίο πλέουν από την περασμένη Δευτέρα δύο τουρκικά ερευνητικά πλοία, μικρότερου μεγέθους από το «Μπαρμάρ», όπως το «Τσουμπουκλού». Για τη δραστηριότητα που θα έχουν δεν έχει εκδοθεί καμία NAVTEX και δεν έχει δοθεί καμία ένδειξη, ωστόσο είναι απολύτως σαφές ότι η Αγκυρα προσπαθεί να κρατήσει την Αθήνα απασχολημένη σε πολλαπλά μέτωπα. Την ίδια στιγμή, ορισμένες «καμπλές πολιτικής» κινήσεις βελτίωσης του κλίματος προχωρούν, παρότι κρίνονται ανεπαρκείς, όπως η —δικώς αναβαλλόμενη— ακτοπλοϊκή

σύνδεση Λαυρίου - Τσεσμέ, που, θεωρητικά, αρχίζει αύριο.

Στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας δεν αποπροσανατολίζονται. Ο αρχηγός ΓΕΣ Γιώργος Καμπάς επισκέφθηκε σχεδόν κάθε μονάδα στο Ανατολικό Αιγαίο κατά τις προηγούμενες εβδομάδες, όπως άλλωστε και ο αρχηγός ΓΕΝ Νίκος Τσουνής, ενώ διαρκής είναι η κινητικότητα του αρχηγού ΓΕΕΘΑ Χρήστου Χριστοδούλου, ενός ανώτατου αξιωματικού που δεν συμπαθεί ιδιαίτερα τη δημοσιότητα, αλλά εργάζεται σιωπηρά «κάτω από τα ραντάρ», προκειμένου καθετί που χρειάζεται για την εύρυθμη λειτουργία των Ε.Δ. να βρίσκεται στον ανώτατο βαθμό διαθεσιμότητας. Στο ΓΕΕΘΑ επικρατεί ικανοποίηση για την προώθηση ορισμένων ζητημάτων που αφορούν την αύξηση των δυνατοτήτων των Ε.Δ., ανάμεσα στα οποία και η εξοικείωση των ελληνικών πληρωμάτων με το αεροσκάφος ναυτικής συνεργασίας P-3, που συνεχίζει τις δοκιμαστικές πτήσεις.

Mercedes-Benz NOW. Κάνε τη δική σου τώρα, σε προνομιακή τιμή.

Ήρθε η στιγμή που θα κάνεις δική σου τη Mercedes-Benz που θέλεις! Έλα στα showrooms της CiC Mercedes-Benz, δεξ από κοντά το μοντέλο που σε ενδιαφέρει και ζήσε την οδηγική του εμπειρία σε ένα μοναδικό test drive!

www.mercedes-benz.com.cy

A180

από **€23.600** αυτόματο

A180	
Μικτός κύκλος	5,8 - 5,5 l/100 km
Εκπομπές CO ²	132.0 - 127.0 g/km

A200 Saloon

από **€26.600** αυτόματο

A200	
Μικτός κύκλος	5,6 - 5,3 l/100 km
Εκπομπές CO ²	128.0 - 121.0 g/km

B180

από **€24.600** αυτόματο

B180	
Μικτός κύκλος	5,8 - 5,6 l/100 km
Εκπομπές CO ²	132.0 - 127.0 g/km

CLA180

από **€28.600** αυτόματο

CLA180	
Μικτός κύκλος	5,6-5,3 l/100 km
Εκπομπές CO ²	127.0-121.0 g/km

5 Χρόνια Εγγύηση: 2 χρόνια εγγύηση με απεριόριστα χιλιόμετρα και επιπρόσθετη προαιρετική εγγύηση 3 χρόνια με μέγιστο όριο 100.000χλμ.

Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας. Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται η εγγραφή και η άδεια κυκλοφορίας.

Mercedes-Benz

Σημειολογία επικήδειων, παρουσιών και λόγων

Ο Δημήτρης Χριστόφιας έζησε, απέθανε και ετάφη ως ηγέτης της Αριστεράς

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Όταν την περασμένη Τρίτη η Πολιτεία κήδευε τον τέως πρόεδρο της Δημοκρατίας και επί χρόνια ηγέτη του ΑΚΕΛ Δημήτρη Χριστόφια, σηματοδοτείτο και το τέλος μίας ολόκληρης εποχής. Πρώτα για το πολιτικό σύστημα του οποίου ο τέως Πρόεδρος υπήρξε πρωταγωνιστής για τουλάχιστον δύο δεκαετίες και άφησε το προσωπικό του αποτύπωμα, όμως και για την ίδια την Αριστερά της οποίας ηγήθηκε για χρόνια. «Δεν περιμένουμε από κανένα από όσους του φέρθηκαν ανέντιμα και ανήθικα να τον δικαιώσουν. Έχει ήδη δικαιωθεί», έλεγε ο γ.γ. του κόμματος Άντρος Κυπριανού κατά τον επικήδειο, ανοίγοντας το κεφάλαιο της διακυβέρνησης Χριστόφια, μία εποχή που μέχρι προχθές

Η Αριστερά εξήρε την πολιτική διαδρομή του Δημήτρη Χριστόφια και πέρασε πλέον στην αντεπίθεση για την κριτική που δέχτηκε ως πρόεδρος της Δημοκρατίας.

θεωρείτο πληγή για το ΑΚΕΛ. Το κατά πόσο ο Δημήτρης Χριστόφιας έχει δικαιωθεί, αδικηθεί με ανελήπτη κριτική ή δικαίως είχε επικριθεί κατά την πολιτική του διαδρομή λέγεται πως θα το κρίνει η ίδια η ιστορία και ενδεχομένως εκείνη να διορθώσει τυχόν στρεβλώσεις και υπερβολές. Το σίγουρο είναι πως στην κηδεία του, υπήρξαν έντονα πολιτικά μηνύματα, συμβολισμοί, σημειολογία μιας ολόκληρης πολιτικής διαδρομής και εποχής που κατέδειξαν πως αν και υπηρέτησε στα δύο ανώτατα πολιτικά αξιώματα, έζησε και ετάφη ως ηγέτης της Αριστεράς.

Με κόκκινη παράδοση

Για κάποιους χαρακτηρίστηκε υπερβολή η τελετουργία που προηγήθηκε της ταφής του, για τους γνώστες των κομμουνιστικών πρωτοκόλλων, θεωρήθηκε ως η υιοθέτηση όλων των απαραίτητων παραδόσεων της Αριστεράς. Παραδόσεις και κινήσεις που κατέδειξαν πως ο Δημήτρης Χριστόφιας αποτυπώθηκε στις συνειδήσεις περισσότερο ως ο ηγέτης της Αριστεράς παρά ως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και με αυτό τον τρόπο μνημονεύθηκε. Αυτές ακολουθήθηκαν άλλωστε με τον ίδιο τρόπο περίπου στην κηδεία του Εζεκία Παπαϊωάννου όταν μεταβατικός γ.γ. του ΑΚΕΛ ήταν ο Δημήτρης Χριστόφιας και μερικώς στην κηδεία άλλων σημανόντων στελεχών της Αριστεράς όπως πρόσφατα του Χρίστου Κουρτελλάρη.

Στο πλαίσιο της αριστερής παράδοσης ήταν για παράδειγμα και η εναλλαγή της τιμητικής φρουράς κατά τη διάρκεια του πολύωρου λαϊκού προσκυνήματος στα γραφεία της ΠΕΟ. Όπως αναφέρεται, κάπου στα 350 πρόσωπα μεταξύ των οποίων συγγενείς, στελέχη του ΑΚΕΛ, συνεργάτες του επί της διακυβέρνησής του, και πρόσωπα από τον χώρο του πολιτισμού εναλλάσσονταν γύρω από τη σορό ανά πέντε λεπτά. Την αρχή έκανε ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού και άλλα μέλη της γραμματείας που συνεργάστηκαν για χρόνια μαζί του όπως ο γ.γ. της ΠΕΟ Πάμπης Κυρίτσος, ο Νίκος Ιωάννου, ο Τουμάζος Τσελεπής ενώ μέρος στην όλη τελετουργία έλαβαν και άνθρωποι του θεάτρου όπως ο Δέσποινια Μπεμπεδέλη και ο Στέλιος Καυκαρίδης. Μαζί με την οικογένεια, συλλυπητήρια για τον θάνατο του Δημήτρη Χριστόφια δέχονταν και εκπρόσωποι του κόμματος που βρίσκονταν στο πλευρό των συγγενών καθόλη τη διάρκεια του λαϊκού προσκυνήματος. Αίσθηση προκάλεσαν βεβαίως οι πολλές σημαίες του ΑΚΕΛ κατά την κηδεία, η πορεία που διοργάνωσε η ΕΔΟΝ από την ΠΕΟ στην εκκλησία αλλά και η επιλογή κόκκινων γαρύφαλλων στα στεφάνια. Στις παρουσίες που προκάλεσαν συγκίνηση και συσπείρωση του ΑΚΕΛικού ακροατηρίου ήταν η παρουσία του 90χρονου ιερέα Παπα-Λάζαρου, ιστορικής μορφής στον χώρο της Αριστεράς αλλά και του ιστορικού στελέχους του ΑΚΕΛ και γ.γ. της ΕΔΟΝ Δώνη Χριστοφίνη.

Οι παρουσίες

Στην κηδεία μπορεί να μην παρευρέθηκε ξένος αξιωματούχος όπως ούτε επί Γλαύκου Κληρίδη ή Τάσου Παπαδόπουλου, όμως οι παρουσίες πολιτικών προσώπων είχαν την δική τους ξεχωριστή σημασία. Η παρουσία για παράδειγμα του Έλληνα Πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα με τον υπουργό Άμυνας σε μία περίοδο τουρκικών προκλήσεων θεωρείται πως έστειλε συγκεκριμένο μήνυμα για τις στενές σχέσεις των δύο χωρών. Επιβεβαίωσε παράλληλα τους ισχυρούς δεσμούς Τσίπρα-ΑΚΕΛ, με τον πρώτο να υπογραμμίζει πως ήρθε να τιμήσει έναν αριστερό ηγέτη. Στο ίδιο πλαίσιο και η πολυπληθής αντιπροσωπεία του ΚΚΕ με τον γ.γ. του κόμματος Δημήτρη Κουτσούμπα. Σύμφωνα με κύκλους του ΚΚΕ, η χρυσή εποχή των δύο κομμάτων ήταν κατά την εποχή που ο Δημήτρης Χριστόφιας ήταν στο πηδάλιο του κόμματος. Καθόλου τυχαία και η αναφορά του Χρίστου Χριστόφια στον επικήδειο για τον θαυμασμό που έτρεφε ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας στον ηγέτη του ΚΚΕ Χαρίλαο Φλωράκη. Οι σχέσεις βεβαίως των δύο κομμάτων διασαλεύτηκαν εν μέρει το τελευταίο διάστημα μετά και την απόφαση του

Με τιμητική φρουρά που ξεπέρασε τα 350 άτομα τέθηκε σε λαϊκό προσκυνήμα η σορός του τέως προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας ακολουθώντας την παράδοση της Αριστεράς. Το ίδιο συνέβη και στον θάνατο του Εζεκία Παπαϊωάννου.

Ο επικήδειος του Χρίστου Χριστόφια προκάλεσε χειροκροτήματα με πολλούς να βλέπουν πως πλέον ανοίγει το πολιτικό του κεφάλαιο πέραν της Αριστεράς.

Η μαζική παρουσία Τ/κ, ανθρώπων του θεάτρου, ακόμα και η σύσσωμη παρουσία παραγόντων της Ομόνοιας 1948 έδωσε την αίσθηση σε πολλούς ότι το ΑΚΕΛ συσπειρώθηκε, τουλάχιστον επί του παρόντος.

ΚΚΕ να αποκρημίζει τη διζωνική κοινοτική ομοσπονδία. Η μαζική παρουσία εκπροσώπων της τ/κ κοινότητας και η κίνηση Τ/κ να φέρουν χώρα από το κατεχόμενο Δίκωμο επιβεβαίωσαν τη στενή σχέση που είχε και ο ίδιος αλλά και το ΑΚΕΛ με την τ/κ κοινότητα, ενώ μήνυμα που θα φανεί στη συνέχεια πως θα κωδικοποιηθεί έστειλε και η σύσσωμη παρουσία των μελών του Δ.Σ. της Ομόνοιας 1948.

Οι πηγές

Το βιολογικό τέλος του Δημήτρη Χριστόφια έβγαλε το ΑΚΕΛ ενδυναμωμένο ή αποδυναμωμένο λόγω της απώλειας; Αυτό θα φανεί σίγουρα σε βάθος χρόνου. Το σίγουρο εί-

ναι πως οι παρουσίες προσώπων, οι συμβολισμοί αλλά και το αφήγημα στις ομιλίες κατέδειξε πως το ΑΚΕΛ συσπειρώθηκε μπροστά στην απώλεια του ιστορικού του ηγέτη, όπως συμβαίνει άλλωστε σε κάθε πολιτικό χώρο. Όμως για το ΑΚΕΛ έχει ξεχωριστή σημασία δεδομένου ότι η πολιτική διαδρομή του Δημήτρη Χριστόφια αποτέλεσε για χρόνια αντικείμενο συζήτησης. Πρώτα, γιατί επί θτείας του το ΑΚΕΛ κατάρχε και να διευρυνθεί αλλά και να ανέλθει στην εξουσία. Και δευτερευόντως επειδή η διακυβέρνησή του υπήρξε σημείο αντιπαράθεσης και αναφοράς. Από τον ενθουσιασμό που προκάλεσε η «δικαιη κοινωνία» του Δημήτρη Χριστόφια μέχρι και

το τέλος της θτείας του πολλά μεσολάβησαν. Όπως επισημαίνεται από πολιτικούς κύκλους, η πενταετία διακυβέρνησης και η κριτική που αυτή δέχτηκε πλήγωσε σοβαρά το κόμμα οδηγώντας το στην πτώση των ποσοστών και την απώλεια της εξουσίας. Το ερώτημα είναι αν αυτή η πληγή έκλεισε πλέον. Η τοποθέτηση του Άντρου Κυπριανού, η οποία προκάλεσε παρατεταμένο χειροκρότημα, πάντως κατέδειξε πως στο ΑΚΕΛ είναι αποφασισμένοι να φύγουν από την αμυντική θέση που είχαν για χρόνια γύρω από το τι συνέβη επί διακυβέρνησής τους και να δώσουν έμφαση στην «ανελέπτη κριτική» που ασκήθηκε από την αντιπολίτευση και τα ΜΜΕ. «Ο Δημήτρης Χριστόφιας έκανε τη ζωή του μέρος της ιστορίας του ΑΚΕΛ, μέρος της ιστορίας του τόπου. Για το ΑΚΕΛ είναι η σημαία μας. Πολεμήθηκε και λειοδότηθηκε όσο κανένας άλλος. Δεν περιμένουμε από κανένα από όσους του φέρθηκαν ανέντιμα και ανήθικα να τον δικαιώσουν. Έχει ήδη δικαιωθεί. Τον έχει ήδη δικαιώσει το δάκρυ με το οποίο τον αποχαιρετούν σήμερα αυτοί στους οποίους αφιέρωσε όλο του το είναι: οι απλοί άνθρωποι, οι απόμαχοι της ζωής, οι εργάτες του μυαλού, της πέννας, των χεριών».

Η πολιτική παρακαταθήκη

Παρατεταμένο χειροκρότημα βεβαίως δέχτηκε και ο γιος του, Χρίστος Χριστόφιας, κατά τον επικήδειο του οποίου η παρουσία του και κυρίως η ομιλία του θεωρήθηκε από πολλούς ως το εναρκτήριο λάκτισμά του στην ευρύτερη πολιτική σκηνή και δη για τις βουλευτικές του 2021. Και αυτό γιατί έθεσε ξεκάθαρα ιδεολογικοπολιτικό αφήγημα στην ομιλία του, απαντώντας ευσεχώς και για τις προσωπικές επιθέσεις επί Μαρί με το «τα εγγόνια της πλούστρας θα έχουμε τιμή και καμάρια μας» αλλά και με την τελική υπόσχεσή του που επιδέχθηκε πολλών ερμηνειών «και τώρα και πάντα», συσπειρώνοντας τους ΑΚΕΛικούς. Στις κινήσεις που έκαναν αίσθηση ήταν η επιλογή του να φορέσει κόκκινη γραβάτα κατά τη διάρκεια των συλλυπητηρίων, την οποία φορούσε συχνά ο Δημήτρης Χριστόφιας, αλλά και η κατάθεση στεφάνου στο φέρετρό του πατέρα του, ως γ.γ. της ΕΔΟΝ.

Αμνηχάνια και αυτοκριτική

Μπορεί το βιολογικό τέλος του Δημήτρη Χριστόφια να συσπείρωσε πλήρως το ΑΚΕΛικό ακροατήριο, όμως η είδηση του θανάτου του προκάλεσε αμνηχάνια στην κυβέρνηση. Είναι άλλωστε γνωστό πως ο Δημήτρης Χριστόφιας αποτελούσε από τον καιρό που βρισκόταν στην προεδρία τον κύριο πολιτικό στόχο της δεξιάς παράταξης. Καθόλου τυχαίο ότι ο ΔΗΣΥ, χρησιμοποιώντας τη διακυβέρνηση Χριστόφια, προσπαθούσε να καρπωθεί προεκλογικά πολιτικά οφέλη. Το έπραξε στις προεδρικές του 2013, στις ευρωεκλογές του 2014, στις βουλευτικές του 2016 στις προεδρικές του 2018, ακόμα και στις απερχόμενες εκλογές. Αποκορύφωμα η δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας για τα μηδενικά που προκάλεσε την αντίδραση της κοινωνίας. Η παρουσία σχεδόν σύσσωμου του υπουργικού συμβουλίου αλλά κυρίως το συλλυπητήριο μήνυμα του Νίκου Αναστασιάδη θεωρείται κίνηση αυτοκριτικής. Όχι μόνο γιατί εξήρε την εντιμότητα, τον πατριωτισμό και το ήθος, χαρακτηριστικά τα οποία αμφισβητήθηκαν από την Δεξιά επί Μαρί και την περίοδο των σχέσεων Χριστόφια-Μιλτιά, αλλά και για την τοποθέτηση ότι η ιστορία θα αποτιμήσει θετικά την προσφορά του Δημήτρη Χριστόφια. Ένα συλλυπητήριο μήνυμα που θεωρείται και αυτοκριτική για τον τρόπο που ο ίδιος από το 2011 και εντεύθεν πολιτεύθηκε απέναντι στον τέως πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το αν βεβαίως αυτά ήταν λόγια αβρότητας ή ουσιαστική κίνηση που κλείνει την ένταση της αντιπαράθεσης με το ΑΚΕΛ και τον τρόπο που κυβέρνησε, θα φανεί βεβαίως το επόμενο διάστημα.

MC MEDOCHEMIE

43 ΧΡΟΝΙΑ

φροντίδα για τον άνθρωπο και την υγεία

Η φαρμακολαγνεία βλάπτει το ΓεΣΥ

Δέλεαρ τα δωρεάν φάρμακα και υπηρεσίες υγείας, πρόβλημα ο μικρός αριθμός ειδικών ιατρών που έχουν εγγραφεί στο σύστημα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Στη λογική του μισογεμάτου ποτηριού κινούνται οι αρμόδιοι, που έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ), ένα μήνα μετά την έναρξη εφαρμογής του. Στο πνεύμα αυτό οι απόψεις και οι πεποιθήσεις που εκφράζονται είναι μάλλον προς τη θετική κατεύθυνση, χωρίς ωστόσο να παραμερίζονται τα προβλήματα που συνεχίζουν να βγαίνουν στην επιφάνεια, και τα οποία ωστόσο χαρακτηρίζονται αναμενόμενα και διαχειρίσιμα, όπως συνέβη και σε άλλες χώρες που εφαρμόσαν σύστημα υγείας.

Με βάση τον εσωτερικό απολογισμό που γίνεται, προβλήματα εντοπίζονται σε επιχειρησιακό και διοικητικό επίπεδο, κατά κύριο λόγο στον κρατικό τομέα της υγείας, ο οποίος σε περιβάλλον ΓεΣΥ υποβάλλεται σε ένα ισχυρό τεστ αντοχής, ενώ την ίδια ώρα από δοκιμασία περνούν οι γιατροί και άλλοι επαγγελματίες υγείας από τον ιδιωτικό τομέα που έχουν ενταχθεί στο σύστημα. Στον όγδοο όροφο του υπουργείου Υγείας καταγράφεται έντονη κινητικότητα ενόψει της παρθενικής αποτίμησης του ΓεΣΥ για τον πρώτο μήνα της εφαρμογής του, με τον Κωνσταντίνο Ιωάννου να εμφανίζεται ικανοποιημένος αλλά και αρκετά προβληματισμένος ταυτοχρόνως. Η ικανοποίηση, όπως αφήνεται να βγει προς τα έξω, οφείλεται στην υποδοχή που έτυχε το ΓεΣΥ από τον κόσμο, ο οποίος πιστεύεται πως αγχώδης την τεράστια κοινωνική μεταρρύθμιση, δίνει χρόνο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τον ίδιο για ομαλοποίηση του Σχεδίου δημόσιας υγείας. Ο προβληματισμός που υπάρχει έχει να κάνει με αδυναμίες στην

Η υπερσυνταγογράφηση, ο αριθμός ειδικών ιατρών, το λογισμικό και η αύξηση στις παραπομπές για εξετάσεις είναι μερικά από τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί.

αποτελεσματικότητα και ευελιξία από πλευράς Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥπΥ) και Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), οι οποίοι καλούνται πλέον να εργαστούν υπό την έντονη πίεση. «Γνωρίζουμε ότι ο κόσμος δείχνει υπομονή αλλά ο χρόνος δεν είναι ανεξάντλητος», παραδέχθηκε στην «Κ» αρμόδια πηγή.

Υπερσυνταγογράφηση

Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που εντοπίζονται σε επιχειρησιακό επίπεδο, ένα μήνα μετά, είναι η μαζική προσέλευση δικαιούχων στους προσωπικούς ιατρούς, κατά κύριο λόγο στον ιδιωτικό τομέα. Η συντριπτική πλειοψηφία των δικαιούχων προσέρχονται στους προσωπικούς ιατρούς για συνταγογράφηση φαρμάκων, κάτι το οποίο ήταν αναμενόμενο, λόγω της μεγάλης διαφοράς που υπάρχει στην τιμή σε περιβάλλον ΓεΣΥ. Ωστόσο, όπως έχει παρατηρηθεί, οι περισσότεροι γιατροί συνταγογραφούν τα πρωτότυπα φάρμακα που είναι ακριβότερα και όχι τα γενόσημα (εκεί και όπου υπάρχουν), γεγονός που δεν αποκλείεται να ανεβάσει το κόστος. Η κατάσταση αυτή, φαίνεται να προκαλεί προβληματισμό στους φαρμακοποιούς αφενός γιατί είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν απο-

Την επόμενη Πέμπτη υπουργείο Υγείας και ΟΑΥ θα προχωρήσουν στον πρώτο δημόσιο απολογισμό ενός μηνός εφαρμογής του ΓεΣΥ. Στον απολογισμό θα παρουσιαστεί η εικόνα που επικρατεί στο νέο περιβάλλον στο χώρο της υγείας, ενώ θα παρουσιαστούν αριθμοί και στοιχεία.

θέματα ακριβών φαρμάκων, και αφετέρου τους δημιουργεί πρόβλημα ρευστότητας. Πέραν της «φαρμακοφαγίας», όπως ήταν η φράση που ακούστηκε στο υπουργικό γραφείο

την περασμένη βδομάδα, παρατηρείται σοβαρό πρόβλημα με τον υπερβολικό αριθμό ασθενών που παραπέμπονται για κλινικές και ακτινοδιαγνωστικές εξετάσεις «για

ψύλλου πήδημα», όπως χαρακτηριστικά ελέχθη. Ως αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης παρατηρείται μεγάλη ζήτηση και τεράστιος όγκος δουλειάς, με την κατάσταση σε αρκετές περιπτώσεις να είναι προβληματική, ιδιαίτερα στα λίγα ακτινοδιαγνωστικά κέντρα που έχουν συμβληθεί με τον ΟΑΥ.

Από πλευράς ΟΑΥ τονίζεται ότι λόγω του περιορισμένου αριθμού ειδικών ιατρών που εντάχθηκαν στο ΓεΣΥ έχει εκχωρηθεί προσωρινώς στους προσωπικούς ιατρούς το δικαίωμα παραπομπών για εξειδικευμένες εργαστηριακές και ακτινοδιαγνωστικές εξετάσεις. Το πρόβλημα θα λυθεί με τον καθορισμό πρωτοκόλλων και διαδικασιών, καθώς και με τον περιορισμό του δικαιώματος συνταγογράφησης στους ειδικούς ιατρούς.

Ειδικοί ιατροί

Αχιλλέιος Πτέρνας ομαλοποίησης του ΓεΣΥ συνεχίζει να παραμένει ο

μειωμένος αριθμός ειδικών ιατρών που έχουν ενταχθεί στο σύστημα, γιατί δημιουργεί λίστες αναμονής για ραντεβού και περιορίζει το δικαίωμα των ασθενών να επιλέξουν τον ιατρό της αρεσκείας τους, που είναι θεμελιώδης στόχευση του ΓεΣΥ. Από πλευράς υπουργείου Υγείας, το συγκεκριμένο ζήτημα θεωρείται ως η κορυφαία πρόκληση που καλείται να αντιμετωπίσει ο ίδιος ο υπουργός, με την αισιοδοξία πως όταν το ΓεΣΥ αρχίσει να «τρέχει» τότε θα αυξηθούν οι ειδικοί ιατροί που θα συμβληθούν με τον ΟΑΥ.

«Τρύπα» στα νοσπλευτήρια

Η πίεση που δέχονται οι ιατροί του δημοσίου προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες σε διάφορες ειδικότητες λόγω του περιορισμένου αριθμού ιδιωτών ιατρών που έχουν ενταχθεί στο ΓεΣΥ προκαλεί παράπλευρες απώλειες. Η φυγή ιατρών από το δημόσιο προκαλεί προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία των νοσπλευτηρίων, δυσχεραίνει τον επιχειρησιακό προγραμματισμό σε καθημερινό επίπεδο και πλήττει την προσπάθεια που καταβάλλεται. Παρ' όλο ότι το ενδεχόμενο παραιτήσεων είχε προβλεφθεί, στα σενάρια που επεξεργάστηκαν ενόψει εφαρμογής του ΓεΣΥ, εντούτοις η διαχείρισή του απαιτεί επιδέξιους χειρισμούς αλλά και χρόνο, όπως έδειξε και η κρίση που προκλήθηκε με τη φυγή ιατρών από τα Τμήματα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών, για να ενταχθούν στο ΓεΣΥ ως ιδιώτες. Η χρονοβόρος διαδικασία για την αναπλήρωση των κενών θέσεων με μόνιμο προσωπικό περιορίζει τα περιθώρια ευελιξίας των αρμοδίων, οι οποίοι στρέφονται στη λύση ανάγκης της αγοράς υπηρεσιών για άμεση κάλυψη των αναγκών.

QUALITY GROUP
PROPERTY

2019

Mην το χάσετε!

Quality Property Expo 2019!

Αυτό, δεν ξανάγινε
στην Κύπρο!

226 ακίνητα σε απίστευτες τιμές προσφοράς και εκπληκτικά σχέδια αποπληρωμής!

Ακόμα, πολλές άλλες ευκαιρίες από ένα χαρτοφυλάκιο πέραν των 2000 ακινήτων για επένδυση, ιδιοκατοίκηση, εξοχικό ή επαγγελματική στέγαση! Στην έκθεση θα διατεθούν σε ειδικές τιμές ακίνητα σε νέα έργα στη Λευκωσία, την Λάρνακα, τον Πρωταρά, την Αγία Νάπα και την Αθήνα!

Χώρος/Location:

Q BLU PLAZA at HOTEL, LARNACA

Πληροφορίες στο τηλέφωνο 24 821 855/For more information call 24 821 855

www.qpropertyexpo.com

Την Αμμόχωστο ξεφούσκωσε το παρασκήνιο

Εδωσε το πράσινο φως για μέτρα ο Αβέρωφ Νεοφύτου, τράβηξε το χαλί η κυβέρνηση μέσω επαφών και συζητήσεων

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«**Αν καθεί** η Αμμόχωστος θα μας βρεί-τε μπροστά σας!» έλεγε ένα από τα πολλά πλακάτ στην κινητοποίηση για την Αμμόχωστο έξω από το Προεδρικό, προειδοποιώντας εν πολλοίς την κυβέρνηση να λάβει μέτρα και να θέσει την Αμμόχωστο ως προτεραιότητα, καθώς και να επιστρέψει ο πρόεδρος στις διαπραγματεύσεις. Η αλήθεια είναι πως η απόφαση του Δήμου Αμμοχώστου να οργανώσει εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από το Προεδρικό μετά τις εξαγγελίες Οζερσάι για άνοιγμα της Αμμοχώστου προκάλεσε τη μεγάλη ανησυχία κυρίως της κυβέρνησης και τον προβληματισμό της Πινδάρου για την εικόνα και τα μηνύματα που θα σταλούν από μία μαζική κινητοποίηση με αντικείμενο το Κυπριακό. Οι κινητοποιήσεις έξω από το Προεδρικό προκαλούσαν άλλωστε ταχυπαλμία στους ενοίκους του Προεδρικού από το καλοκαίρι του 2011 και εντεύθεν για τις προεκτάσεις που αυτές μπορεί να λάβουν, πόσω μάλλον όταν πρόκειται να τον επικρίνουν για τους χειρισμούς του στο Κυπριακό. Αν και ο ΔΗΣΥ αντιμετώπισε το όλο ζήτημα με αμψχανία, δεδομένης και της χλιαρής ανακοίνωσης που εξέδωσε για το όλο θέμα, το Προεδρικό προσπάθησε να εκτονώσει την κρίση. Καθόλου τυχαία η συνάντηση του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη, αλλά και οι διαρροές σε μέσα αμέσως μετά την εξαγγελία της εκδήλωσης για τις επιστολές του προέδρου Αναστασιάδη στα Ηνωμένα Έθνη, ζητώντας στην πρώτη επανέναρξη των συνομιλιών και στη δεύτερη δράση στο θέμα της Αμμοχώστου, αλλά και άλλες παρασκηνιακές κινήσεις που οδήγησαν σε μία πολλά υποσχόμενη σε θέμα προσέλευσης κινητοποίηση να ξεφουσκώσει προτού καν αρχίσει.

Η αφορμή

Η κίνηση του Κουντρέτ Οζερσάι να εξαγγείλει το άνοιγμα της Αμμοχώστου αποτέλεσε τη σταγόνα που ξεχειλίσε το ποτήρι για τους Αμμοχωστιανούς, μερίδα των οποίων εδώ και καιρό επικρίνει την κυβέρνηση ότι παραμέλησε το θέμα της Αμμοχώστου και ότι ο πρόεδρος φλερτάρει με άλλες μορφές λύσης. Μάλιστα, ομάδες πολιτών από την Αμμόχωστο, αλλά και μερίδα της δημοτικής ομάδας εδώ και καιρό πιέζουν για δυναμικά μέτρα όπως ώστε η Αμμόχωστος να τεθεί ως προτεραιότητα της κυβέρνησης. Οι τελευταίες εξελίξεις, όπως ήταν αναμενόμενο, αλλά και η απουσία αντιδράσης από την κυβέρνηση ενέτειναν το ήδη εκρηκτικό κλίμα εντός των Αμμοχωστιανών. Καθόλου τυχαία η πικρία που εξέφρασε ο δήμαρχος Αμμοχώστου Αλέξης Γαλανός ότι η κυβέρ-

Ο Αλέξης Γαλανός είχε επικρίνει την κυβέρνηση ότι παραμελεί την Αμμόχωστο, ωστόσο, στη συνέχεια χαμήλωσε τους τόνους.

Η κυβέρνηση μέσω του Νίκου Χριστοδουλίδη προσπάθησε να εκτονώσει το κλίμα πριν από τη διαμαρτυρία μέσω συναντήσεων, αλλά και διαρρέοντας επιστολές του προέδρου στα ΜΜΕ.

νηση και ο πρόεδρος έχουν παραμελήσει το θέμα της Αμμοχώστου, αφήνοντας αιχμές για την επικέντρωση στη Λεμεσό και σε ό, τι αποφέρει χρήμα.

Το πράσινο φως Αβέρωφ

Αυτές ακριβώς οι εξελίξεις οδήγησαν, ως αναμενόμεν, τη δημοτική ομάδα του ΔΗΣΥ στην Πινδάρου όπου είχε συνάντηση με τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Τα μέλη εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για τις προεκτάσεις που λαμβάνουν τα πράγματα και για τον κίνδυνο απώλειας της πόλης μετά τις εξαγγελίες Οζερσάι. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, όπως λέγεται, έδωσε το πράσινο φως στο να ληφθούν μέτρα που θα «αφυπνίσουν» τους Αμμοχωστιανούς, αλλά και την κοινωνία ευρύτερα γύρω από το θέμα της Αμμοχώστου. Είναι, άλλωστε, γνωστό πως εδώ και καιρό ο ΔΗΣΥ δέχεται

αρκετές πιέσεις στην επαρχία Αμμοχώστου, όχι τόσο από την «επέλαση» του ΕΛΑΜ, αλλά κυρίως από συναγερμικούς, που διαφωνούν κάθετα με τους χειρισμούς του προέδρου στο Κυπριακό. Σε αυτό το πλαίσιο εμπίπτει άλλωστε και η κίνηση βουλευτών Αμμοχώστου όχι μόνο να παρευρεθούν στην εκδήλωση, αλλά να προσκαλέσουν από τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης για παρουσία έξω από το Προεδρικό.

Υπήρξαν κι άλλα στελέχη του κόμματος βεβαίως που βρέθηκαν έξω από το Προεδρικό, όπως ο Νίκος Τορναρίτης, ενώ ο Μιχάλης Σοφοκλέους, η Ξένια Κωνσταντίνου και η Ρένα Χόπλαραυ εξήγησαν τους λόγους, κρούοντας τον κώδυνο που κινδύνου για την κρισιμότητα των στιγμών και την ανάγκη αφύπνισης προτού η Αμμόχωστος χαθεί. Κίνηση που για πολλούς θεωρήθηκε επικριτική απέναντι στους χειρισμούς της κυβέρνησης.

Η αμψχανία στην Πινδάρου

Όσο όμως κι αν συναγερμικά στελέχη και βουλευτές ανακοίνωναν την παρουσία τους στο Προεδρικό, στην Πινδάρου η αντιμετώπιση δεν ήταν η ίδια. Υπενθυμίζεται πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου βρίσκεται στο εξωτερικό και απείχε από την όλη διαδικασία, με μέλη της δημοτικής ομάδας να υπογραμμίζουν πως αυτή ακριβώς τη στιγμή θα τον ήθελαν στο πλευρό τους. Οι παροικούντες

την Πινδάρου μετά και από συζητήσεις με την κυβέρνηση είδαν ως δίκαιο μαχαίρι την απόφαση διαμαρτυρίας έξω από το Προεδρικό. Αφενός γιατί μία διαφοροποίηση του κόμματος από την εκδήλωση θα ενέτεινε την ήδη υπάρχουσα δυσφορία συναγερμικών από την Αμμόχωστο και αφετέρου γιατί όπως είπαν η εκδήλωση έξω από το προεδρικό ενδεχομένως να στείλει μήνυμα και στο εξωτερικό, ότι ο υπαίτιος για τα όσα διαμειβονται γύρω από το θέμα της Αμμοχώστου είναι ο πρόεδρος. Έτσι εξηγείται και η ανακοίνωση που εξέδωσε το κόμμα γύρω από την εκδήλωση, η οποία μάλλον σύγχυση παρά διασαφήνιση τη στάση που θα τηρούσε ο ΔΗΣΥ. Και αυτό γιατί ούτε προέτρεψε τα μέλη της και την κοινωνία ευρύτερα να συμμετάσχει, αλλά ούτε και τους απέτρεψε. Περιορίστηκε στο να υπογραμμίσει την πλήρη στήριξη στις προσπάθειες του προέδρου για επίλυση του Κυπριακού και να τονίσει πως η βούληση της κοινωνίας για επίλυση του δεν θα πρέπει να διαφέρει από την προαναφερόμενη βούληση του προέδρου.

Η συνάντηση με ΥΠΕΞ

Την ίδια στιγμή βεβαίως που η Πινδάρου μελετούσε τον πύλον αναίμακτο τρόπο αντίδρασης, η κυβέρνηση προχώρησε σε παρασκηνιακές κινήσεις ούτως ώστε να εκτονώσει το κλίμα και να αποφύγει μία εκδή-

λωση διαμαρτυρίας που θα θέσει ως στόχο επικρίσεων τον πρόεδρο. Σε αυτό το πλαίσιο ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης πραγματοποίησε συνάντηση με τη δημοτική ομάδα Αμμοχώστου. Ο ίδιος διερωτήθηκε βεβαίως για ποιο λόγο η εκδήλωση να γίνει έξω από το Προεδρικό και όχι έξω από ένα οδόφραγμα, υπογραμμίζοντας πως η εκδήλωση έξω από το Προεδρικό ενδεχομένως να στείλει λανθασμένα μηνύματα. Ο δήμαρχος Αμμοχώστου Αλέξης Γαλανός διευκρίνισε πως δεν τίθεται θέμα διαμαρτυρίας, αλλά εκδήλωσης, σημειώνοντας πως δεν υπάρχουν πλέον οδοφράγματα και πως στόχος είναι να έχει όσο το δυνατόν καλύτερη δημοσιογραφική κάλυψη από ξένα πρακτορεία. Η κυβέρνηση φέρεται να επανέλαβε στον Δήμο πως ο λόγος της μη επανέναρξης των συνομιλιών είναι η τουρκική αδιαλλαξία. Ενδεικτικό πως την ίδια χρονική συγκυρία, ο Νίκος Χριστοδουλίδης αποκάλυψε την επιστολή του προέδρου της Δημοκρατίας προς τον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών για επανέναρξη συνομιλιών, αλλά και τα μέτρα που έλαβε ανήμερα της κινητοποίησης η κυβέρνηση για το θέμα της Αμμοχώστου.

Καθόλου τυχαία, όπως λέγεται, και η στάση που τηρήσε ο Αλέξης Γαλανός την επόμενη μέρα στη συνέντευξη Τύπου, χαμηλώνοντας κατά πολύ τους τόνους. Όπως λέγεται, εκτός από τον ρόλο που δια-

Ο πρόεδρος και οι αντιδράσεις

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, απέφυγε να βγει έξω και να συνομιλήσει με τους παρευρισκόμενους, δέχτηκε, ωστόσο, αντιπροσωπεία για να λάβει το υπόμνημα. Στη συνάντηση διερωτήθηκε σε αυστηρό τόνο για ποιο λόγο διαμαρτύρονται έξω από το Προεδρικό και όχι σε οδόφραγμα, παρουσιάζοντας μία σειρά επιστολών που απέστειλε από το 2014 μέχρι και την ίδια μέρα για το θέμα της Αμμοχώστου και υπογραμμίζοντας πως ο ίδιος έκανε ό,τι μπορούσε. Το αποτέλεσμα της κινητοποίησης σίγουρα δεν ικανοποίησε τη μεγάλη μερίδα των παρευρισκόμενων, οι οποίοι κατά την τοποθέτηση του Αλέξη Γαλανού με το πέρας της συνάντησης ότι ο πρόεδρος θα εργαστεί ακατάπαυστα, αντέδρασαν γιουχαίζοντας. Το αν οι κινητοποιήσεις θα συνεχίσουν και αν θα ενταθούν δεν αποκλείεται, όπως αναφέρουν οργανωμένοι Αμμοχωστιανοί που δεν ικανοποιήθηκαν από το αποτέλεσμα.

δραμάτισε ο Νίκος Χριστοδουλίδης πιέσεις για να πέσουν οι τόνοι άσκησε και ο επικεφαλής της δημοτικής ομάδας του ΔΗΣΥ Κώστας Χατζηκακού, ο οποίος επέμεινε να μην υπάρξει επίκριση προς τον πρόεδρο στο υπόμνημα, αλλά και στην όλη εκδήλωση. Κάπως έτσι ο Αλέξης Γαλανός υπογράμμισε πως δεν τίθεται θέμα διαμαρτυρίας και επέκρινε για την κατάσταση τόσο τον Κουντρέτ Οζερσάι για ποσότητες μαχαιριές όσο και τον Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος δεν αντέδρασε, όπως είπε. Ξεκαθάρισε πως στο υπόμνημα που θα παραδοθεί στον πρόεδρο θα ζητηθεί να τεθεί η Αμμόχωστος ως προτεραιότητα και να αναλάβει η κυβέρνηση αμέσως δράση.

Οι διαφωνίες

Σημείωσε μάλιστα κατά τη συνέντευξη Τύπου πως όλοι θα πρέπει να είναι ενωμένοι και όχι διασπασμένοι. Τοποθέτηση που, όπως λέγεται, είχε ως δέκτες κυρίως μέλη της δημοτικής ομάδας και άλλους οργανωμένους Αμμοχωστιανούς, οι οποίοι ζητούν εδώ και καιρό πιο δυναμικά μέτρα. Πρόσωπα που δεν έκρυψαν τη δυσφορία τους με τη διαφοροποίηση των δημόρχων και του διαμνησών πριν από την κινητοποίηση πως αν δεν μιλάει ο ίδιος για επανέναρξη των συνομιλιών θα το κάνουν οι ίδιοι. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται και μέλη της δημοτικής ομάδας του ΔΗΣΥ.

ΑΡΘΡΟ / Των **ΘΕΟΦΙΛΟΥ Β. ΘΕΟΦΙΛΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΑΡΕΣΤΗ** και **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΜΠΗ**

Αμμόχωστος - η πόλη μας που χάνεται

Είναι με αισθήματα θλίψης, πόνου, απογοήτευσης, αλλά και αγανάκτησης που γράφουμε αυτό το άρθρο για την κατάσταση στην οποία έχει αφεθεί να περιέλθει η υπόθεση της αγαπημένης μας πόλης, που κινδυνεύει να χαθεί οριστικά για τους νόμιμους κατοίκους και ιδιοκτήτες της. Και δεν έχουμε καμιά αμφιβολία ότι τα οδυνηρά αυτά αισθήματα συμμερίζεται η συντριπτική πλειοψηφία των συμπολιτών μας. Στις γραμμές που ακολουθούν θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τους λόγους που τα προκαλούν.

Το όλο νόημα των ψηφισμάτων 550 και 789 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών είναι η απονύνηση της Αμμοχώστου από τη λύση του Κυπριακού και η κατά άμεση προτεραιότητα παράδοσή της στα Ηνωμένα Έθνη προς επαγνακτάσταση των κατοίκων της. Αυτό εξάλλου είχε συμφωνηθεί και στη Συμφωνία Υψηλού Επιπέδου του 1979, ενώ μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με επανειλημμένα ψηφισμάτα του συντάσσεται ομοίως. Υπάρχει λοιπόν

όχι μόνο ανάλογη δέσμευση της τουρκικής πλευράς αλλά και απαίτηση της διεθνούς κοινότητας. Η άμεση ενδιαφερόμενη βεβαίως είναι η δική μας πλευρά, εφόσον η εφαρμογή των ψηφισμάτων σημαίνει την επιστροφή δεκάδων χιλιάδων εκτοπισμένων στα σπίτια και τις περιουσίες τους. Εξάλλου, τα ψηφίσματα αποσκοπούν και στο να καταστεί η επιστροφή της Αμμοχώστου το ύψιστο μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης και έτσι υποβοηθητικό στην όλη λύση του Κυπριακού.

Δυστυχώς, καμιά κυβέρνησή μας δεν είδε το θέμα έτσι. Αντί δηλαδή να προτάσσεται η εφαρμογή των ψηφισμάτων 550 και 789 ως προϋπόθεση για οποιεσδήποτε άλλες διαδικασίες για λύση, ή τουλάχιστον να προωθείται παράλληλα με αυτές, τα ψηφίσματα έμειναν ανεκμετάλλευτα και η υπόθεση της Αμμοχώστου αφήνεται να παραπέμπεται στο πλαίσιο της λύσης, κάτι που μόνο την Τουρκία συμφέρει. Μάλιστα η πολύ παρανοημένη 'Αμμοχωστοποίηση' του Κυπριακού, η οποία προβλήθηκε προς συγκάλυψη οικονομικών συμφερόντων αντιστρατευόμενων την επιστροφή στην

Αμμόχωστο και για την εμπέδωση της οποίας δυστυχώς δεν ήταν αμέτοχοι ακόμα και Αμμοχωστιανοί, οδήγησε στο ακριβώς αντίθετο, αφού η Αμμόχωστος κατέστη έτσι όμηρος της λύσης που δεν επέρχεται και που καθίσταται όλο και πιο περιπλοκή. Εν τω μεταξύ, 45 χρόνια μετά από τον εκτοπισμό τους οι κάτοικοι της πεθαίνουν, οι απόγονοί τους απομακρύνονται από τις καταβολές τους, η πόλη φθείρεται και παραμένει νεκρή προς τεράστια ζημία των κατοίκων της και της κυπριακής οικονομίας, ενώ ήδη πολλές συνοικίες της εκτός του περικλειστού μέρους της πόλης έχουν βαθμδόν κατοικηθεί από την τουρκική πλευρά.

Τώρα έχει ανακοινωθεί ότι και η περικλειστή πόλη θα ανοίξει για εκμετάλλευση, με δυνατότητα επιστροφής των κατοίκων της υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση. Για αυτή την εξέλιξη ήταν που, αμέσως μετά από την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κράνς Μοντάνα πριν σχεδόν δύο χρόνια, προειδοποιήσαμε επίμονα και με επιχειρήματα, υποβάλλοντας μία νέα πρόταση για την Αμμόχωστο και καλώντας την κυ-

βέρνηση να την προωθήσει ώστε να έχουμε την πρωτοβουλία στο θέμα και να αποτρέψουμε ακριβώς τέτοια κίνηση της Τουρκίας. Η πρόταση σχεδιάστηκε ώστε να λαμβάνει υπόψη τις καταστάσεις, όπως διαμορφώθηκαν μέσα στα χρόνια και με αναγνώριση του ότι για να γίνει αποδεκτή από την Τουρκία θα πρέπει να παρέχει σοβαρά οφέλη και στους Τουρκοκύπριους στο πνεύμα της δικονοτικής συνεργασίας και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Διέπεται έτσι από ρεαλισμό, χωρίς να αφίσταται από τη βασική ιδέα των ψηφισμάτων που είναι η επιστροφή των κατοίκων της πόλης υπό τη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών. Η πρόταση έτυχε ευρύτατης στήριξης από τους συμπολίτες μας και μάλιστα από οργανωμένα σύνολα όπως το ΕΒΕΑ, που μας ενθάρρυναν στην περαιτέρω προώθησή της. Η πρόταση παρουσιάστηκε αρμόδια στην κυβέρνηση η οποία, μετά από διαβουλεύσεις και περαιτέρω επεξεργασία, την ενέκρινε και ανέλαβε να την προωθήσει. Δυστυχώς, όμως, αυτό δεν πραγματοποιήθηκε στη συνέχεια παρά τις αρχικές διαβεβαιώσεις. Σήμερα

παρακολουθούμε και ακολουθούμε τις εξελίξεις ανίσχυροι να αντιδράσουμε ουσιαστικά και περιοριζόμενοι σε ανώφελες διαμαρτυρίες και καταδίκες ενώ η πόλη μας περνά τον χειρότερο κίνδυνο.

Η εξαγγελθείσα πρόθεση να ανοίξει η πόλη για εκμετάλλευση υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση θα συνιστά κατάφωρη παραβίαση των ψηφισμάτων 550 και 789 αλλά και ριζική αλλαγή του καθεστώτος της Αμμοχώστου. Υλοποίηση των τουρκικών προθέσεων θα συνιστά μία σαφή επέκταση της κατοχής αφού θα θέτει ακόμα ένα μεγάλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας στον απόλυτο έλεγχο της Τουρκίας ύστερα από 45 χρόνια στη διάρκεια των οποίων αυτό ήταν σε ειδικό καθεστώς των Ηνωμένων Εθνών. Είναι γι' αυτό το λόγο που, εν όψει της σοβαρότητας της κατάστασης, πιστεύουμε ότι δεν δικαιολογείται οποιαδήποτε χλιαρή και υποτονική αντίδραση της κυβέρνησης.

Η χρόνια αδράνεια προώθησης της υπόθεσης της Αμμοχώστου την έχει φέρει έτσι στη δεινότερη κατάσταση από το 1974. Πιστεύουμε ότι επιβάλλεται άμεσα η εκδήλωση

δικής μας πρωτοβουλίας για την Αμμόχωστο στη βάση της πρότασής μας, η οποία είναι τόσο λογική όσο και ισορροπημένη ώστε να αναμένεται ότι θα τύχει της στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών αλλά και αποδοχής από την άλλη πλευρά, αφού τα οφέλη για τους Τουρκοκύπριους είναι πολλά και σημαντικά όσο και φανερά. Η προώθηση της πρότασης θα εκτονώσει την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, θα επαναφέρει το θέμα στη σωστή του διάσταση και θα επενεργήσει καταλυτικά προς διευκόλυνση της αποτελεσματικής προσπάθειας για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων.

Ο κ. Θεόφιλος Β. Θεοφίλου, είναι Πρόεδρος ε.τ., Πρώην Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση Ο κ. Γεώργιος Κ. Αρέστης, είναι Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Kent, πρώην Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου και τώως Δικαστής του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ο κ. Δημήτριος Χ. Χατζηχαμπής, είναι Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Exeter, τώως Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Προς ΗΠΑ για εξοπλιστικά μετά την άρση του εμπάργκο

Πώς αντιδρά η Λευκωσία στις προϋποθέσεις που τίθενται στο νομοσχέδιο Μενέντεζ

Τον **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΖΟΥΠΝΑΙΩΤΗ** και **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η συμπερίληψη τροπολογίας στο νομοσχέδιο των Αμερικανών Γερουσιαστών Μενέντεζ και Ρούμπιο, που σχετίζεται άμεσα με το θέμα άρσης του αμερικανικού από το 1974 εμπάργκο στρατιωτικού υλικού στην Κυπριακή Δημοκρατία αρχικά προκάλεσε κατήφεια στη Λευκωσία. Ωστόσο, όπως διαφαίνεται, η δεύτερη ανάγνωση που πραγματοποιείται εξισορροπεί τις πρώτες αρνητικές αντιδράσεις θέτοντας το όλο θέμα στην πραγματική του διάσταση. Σε ποιο βαθμό η επίμαχη τροπολογία μπορεί να ματαιώσει ή όχι τον στόχο της Λευκωσία για άρση των περιορισμών στον στρατιωτικό τομέα. Επί του συγκεκριμένου, ενδεικτικές είναι οι προθέσεις που φαίνεται να υπάρχουν στο κυβερνητικό στρατόπεδο. Όπως έλεγαν πηγές στην «Κ» που θέλησαν να τηρήσουν την ανωνυμία τους, οι προϋποθέσεις που τίθενται στο νομοσχέδιο δεν επιπρεάζουν τους σχεδιασμούς που όλα δείχνουν να έχουν γίνει στο θέμα των εξοπλιστικών προγραμμάτων της Εθνικής Φρουράς. Η «Κ» αναζήτησε απαντήσεις από κυβερνητικές πηγές στο ερώτημα πώς η τροπολογία επιπρεάζει ή όχι την επόμενη μέρα άρση του εμπάργκο. Η απάντηση που πήραμε ήταν αφοπλιστική των προθέσεων που υπάρχουν στη Λευκωσία. Ωστόσο, αυτό το οποίο αποκαλύπτεται είναι πως η στρατιωτική αγορά των ΗΠΑ ενδιαφέρει την Κυπριακή Δημοκρατία. «Δεν τίθεται θέμα συμμόρφωσης με την τροπολογία. Εμείς αυτό που θα κάνουμε, εφόσον αρθεί το εμπάργκο, θα προχωρήσουμε

τις διαδικασίες εάν προκύπτει ότι η αγορά (στρατιωτική) είναι τέτοια που να συμφέρει να πάμε στην Αμερική. Αν τεθεί θέμα εμποδίου επειδή δεν ικανοποιείται αυτό το άρθρο του νομοσχεδίου, είναι πλέον θέμα ερμηνείας. Εμείς ανέκαθεν δίναμε διευκολύνσεις για ανθρωπιστικά ζητήματα. Ουδέποτε όμως συνεργαστήκαμε με την Ρωσία για στρατιωτικές επιχειρήσεις», ήταν η απάντηση που πήραμε.

Αναβάθμιση σχέσεων

Ένα επίσης ενδιαφέρον ζήτημα που τίθεται επί τάπητος πέρα από την τροπολογία είναι η μεγάλη εικόνα που αφορά το νέο επίπεδο σχέσεων ΗΠΑ-Κυπριακής Δημοκρατίας. Μια αναβάθμιση που όπως τονίζεται περνά μέσα και από την ενδεχόμενη αγορά εξοπλιστικών συστημάτων από την αμερικανική αγορά. Η ίδια πηγή σημείωσε με νόημα πως τα εξοπλιστικά της Κυπριακής Δημοκρατίας προγραμματίζονται περνά μέσα και από την ενδεχόμενη αγορά εξοπλιστικών συστημάτων από την αμερικανική αγορά. Η ίδια πηγή σημείωσε με νόημα πως τα εξοπλιστικά της Κυπριακής Δημοκρατίας προγραμματίζονται σε βάθος τριετίας. Χρόνος αρκετός για να ξεπεραστούν τα όποια εμπόδια προκύψουν. Ωστόσο, στη Λευκωσία η άποψη που φαίνεται να κυριαρχεί είναι πως η τροπολογία επί του νομοσχεδίου δεν προκαλεί εμπόδια στην ανάπτυξη των σχέσεων των δυο χωρών σε όλους τους τομείς.

Επί της αρχής

Την ίδια ώρα πηγές στη Λευκωσία δεν παραλείπουν να επισημαίνουν πως ως θέμα αρχής η επίμαχη τροπολογία δεν ήταν επιθυμητή και ως εκ τούτου δεν ικανοποιεί την κυβέρνηση. Μήνυμα που έστειλε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ως μια πρώτη αντίδραση. Σύμφωνα

Στο κομμάτι των εξοπλιστικών προγραμμάτων η τροπολογία επί του νομοσχεδίου δεν φαίνεται να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την Κυπριακή Δημοκρατία. Η αμερικανική αγορά, εάν κριθεί συμφέρουσα, είναι μέσα στις επιλογές μετά την άρση του εμπάργκο σημείωναν πηγές στην «Κ».

Η άρση του εμπάργκο ισχύει μόνο για τους εξοπλισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας.

αυτό που αφήνεται να βγει προς τα έξω είναι πως η μεγάλη εικόνα είναι η αναβάθμιση των σχέσεων των δυο χωρών. «Το σίγουρο είναι ότι εμείς θα συνεχίσουμε με όλες τις ενέργειες που πρέπει να κάνουμε, γιατί πιστεύουμε σε αυτές τις σχέσεις με τις ΗΠΑ, που θα έχει πολλά οφέλη και σε πολλούς τομείς», σημείωναν πηγές στη Λευκωσία.

Το νομοσχέδιο

Με λεκτικό ταυτόσημο του νομοσχεδίου για την Ανατολική Μεσόγειο που ψηφίστηκε την περασμένη Τρίτη από την Επιτροπή Εξωτερικών Σχέσεων, η ολομέλεια της Γερουσίας συμπεριέλαβε τροπολογία για την άρση του εμπάργκο όπλων, στο νόμο S 1790 για τον προϋπολογισμό της Εθνικής Άμυνας, που υπερψήφισε το απόγευμα της Πέμπτης. Στον ίδιο νόμο τονίζεται ότι η προμήθεια από την Τουρκία των ρωσικών πυραύλων θα επιφέρει την απαγόρευση της πώλησης αμερικανικών F-35 και την έξοδο της Τουρκίας από την διαδικασία παραγωγής των

αεροσκαφών, ενώ παράλληλα ζητείται από τον πρόεδρο των ΗΠΑ να εφαρμόσει πλήρως τις κυρώσεις που προνοεί ο νόμος CAATSA του 2017. Ανάλογη τροπολογία για την άρση του εμπάργκο όπλων προς την Κύπρο υποβλήθηκε από τον βουλευτή Ντέιβιντ Σίτσιλινε, στο αντίστοιχο κείμενο προϋπολογισμού που προωθείται στη Βουλή των Αντιπροσώπων κι αναμένεται να εγκριθεί εντός των αμέσως προσεχών ημερών. Να σημειωθεί ότι η άρση του εμπάργκο ισχύει μόνο για τους εξοπλισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν συμπεριλαμβάνει την μεταφορά αμερικανικής κατασκευής οπλικών συστημάτων επί κυπριακού εδάφους από τον τουρκικό κατοχικό στρατό, τις λεγόμενες τουρκοκυπριακές δυνάμεις και την ΕΛΔΥΚ.

Η τροπολογία

Στο κείμενο του νομοσχεδίου που ενέκρινε η Γερουσία, συμπεριλαμβάνονται κι οι προϋποθέσεις για τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να κάνει η Κύπρος στον τομέα της καταπολέμησης του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της μη διευκόλυνος ρωσικών πολεμικών πλοίων στα λιμάνια της. Η σχετική τροπολογία που εγκρίθηκε από την ολοθσηση της Γερουσίας πως: «Πρώτον,

επιτρέποντας την εξαγωγή, την επανεξαγωγή ή την μεταφορά οπλισμού που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο πυρομαχικών των Ηνωμένων Πολιτειών (μέρος 121 του τίτλου 22, κώδικας ομοσπονδιακών κανονισμών) στην Κυπριακή Δημοκρατία θα προωθήσει τα συμφέροντα ασφαλείας των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ευρώπη, συμβάλλοντας στη μείωση της εξάρτησης της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των χωρών που αποτελούν προκλήσεις στα συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών σε όλο τον κόσμο, για υλικό που σχετίζεται με την άμυνα. Δεύτερον, είναι προς το συμφέρον των Ηνωμένων Πολιτειών να συνεχίσουν να υποστηρίζουν τις προσπάθειες υπό την διεκόλυνση των Ηνωμένων Εθνών για μια συνολική λύση στη διαίρεση της Κύπρου και επίσης για να ενταχθεί η Κυπριακή Δημοκρατία στο πρόγραμμα του ΝΑΤΟ 'Συνεταιρισμός για την Ειρήνη'». Η εφαρμογή της διάταξης για άρση του εμπάργκο θα ισχύσει αμέσως μόλις ο νόμος τεθεί σε ισχύ κι ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ δεν θα εφαρμόζει την πολιτική της εξαγωγής, επανεξαγωγής ή μεταφοράς οπλισμού και αμυντικών υπηρεσιών στην Κυπριακή Δημοκρατία, αν το αίτημα έχει υποβληθεί από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δη-

μοκρατίας κι ο τελικός αποδέκτης είναι η Κυπριακή Δημοκρατία. Επισημαίνεται στο νόμο ότι η πολιτική άρνησης εξαγωγών, επανεξαγωγών ή μεταφοράς αμυντικών αντικειμένων από τον κατάλογο πυρομαχικών των Ηνωμένων Πολιτειών προς την Κυπριακή Δημοκρατία θα διατηρηθεί, «εκτός αν ο Πρόεδρος προσδιορίσει και πιστοποιήσει στις αρμόδιες επιτροπές του Κογκρέσου (Εξωτερικών και Στρατιωτικών της Βουλής και της Γερουσίας) ότι λιγότερο από μία φορά το χρόνο, ότι (Α) η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας συνεχίζει να συνεργάζεται με την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών στις προσπάθειες για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων σχετικά με τους κανονισμούς για την καταπολέμηση τους ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και την εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. και (Β) η Κυβέρνηση της Κυπριακής έχει προβεί και συνεχίζει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να μην επιτρέψει στα ρωσικά στρατιωτικά πλοία την πρόσβαση σε λιμένες για ανεφοδιασμό και εξυπηρέτηση». Πάντως, ο νόμος δίδει τη δυνατότητα στον πρόεδρο των ΗΠΑ να άρει τους περιορισμούς αυτούς για ένα οικονομικό έτος εάν κρίνει ότι είναι καθοριστικό για τα συμφέροντα εθνικής ασφαλείας των Ηνωμένων Πολιτειών.

Η παιδεία ως αχίλλειος πτέρνα της κοινωνίας

Τρεις εκπαιδευτικοί μίλησαν στην «Κ» για τους λόγους των πρόσφατων αποτυχιών των μαθητών στις παγκύπριες εξετάσεις

Τον **ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**

Ένα θέμα το οποίο μονοπωλεί το ενδιαφέρον της κοινωνίας την τελευταία εβδομάδα και όχι μόνο, είναι αυτό της πανωλεθρίας των μαθητών μας στις πρόσφατες παγκύπριες εξετάσεις. Ο ρόλος της Πολιτείας στο ανησυχητικό αυτό φαινόμενο, οι ευθύνες της οικογένειας, αλλά και το τι πρέπει να γίνει για μη «βουλιάζει» το καράβι της παιδείας βρίσκονται στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου. Η «Κ» επικοινωνήσε με εκπαιδευτικούς τόσο του δημόσιου όσο και ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι παραθέτουν τη δική τους άποψη γι' αυτό το πολύ σημαντικό ζήτημα. Μέσα από την εμπειρία και την καθημερινή συναστροφή με τους μαθητές, σχολιάζουν και αξιολογούν όχι μόνο τις αιτίες του φαινομένου, αλλά και τις μεταρρυθμίσεις που προωθεί η κυβέρνηση.

Οι ευθύνες της Πολιτείας

Όσον αφορά τις παθογένειες του εκπαιδευτικού συστήματος, και οι τρεις καθηγητές υπερτόνισαν το θέμα της συνάρτησης ύλης και διαθέσιμου εκπαιδευτικού χρόνου, που είναι εμφανώς δυσανάλογη, γεγονός που αποτρέπει τους μαθητές από το να ασχοληθούν ουσιαστικά και εις βάθος με το γνωστικό αντικείμενο. Επί τις ουσίας, αυτό που δημιουργείται σύμφωνα πάντα με τους εν λόγω εκπαιδευτικούς, είναι η ανάγκη εκ μέρους του μαθητή, να επιδοθεί σε ένα

αγώνα ταχύτητας για να προλάβει τόσο να διδαχτεί, όσο και να αφομοιώσει όλα όσα το Υπουργείο απαιτεί από αυτόν. Ως εκ τούτου, δημιουργείται ένα τεράστιο χάσμα ανάμεσα σε ευκαίο και εφικτό. Σε όλο αυτό το σύνθετο πλέγμα προστίθεται ακόμη μία προσέγγιση, η οποία εστιάζει κυρίως στη λανθασμένη φιλοσοφία διεξαγωγής των μαθημάτων θεωρητικής κατεύθυνσης. Συγκεκριμένα, πέραν όλων των άλλων παθογενειών που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό μας σύστημα, αυτό που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, είναι και η μεθοδολογία για να γίνει πιο παραγωγικός ο εκπαιδευτικός χρόνος.

Ο φιλόλογος Γιώργος Μύαρνης, βοηθός διευθυντής Μέσης Εκπαίδευσης, ανέφερε πως «απαιτείται η εργαστηριοποίηση της γλώσσας, σε συνάρτηση με τη μείωση του αριθμού των μαθητών στις τάξεις. Σύμφωνα με τον κ. Μύαρνη, «η ισχύουσα πρακτική της κατανόηής πέραν των 20 μαθητών σε μια τάξη, και με τις αμιγώς θεωρητικές μεθόδους, καθιστούν τα μαθήματα γλώσσας μη ελκυστικά, και ως εκ τούτου η προσοχή των μαθητών δεν είναι αυξημένη».

Ο ρόλος της οικογένειας

Ένας παράγοντας που δυστυχώς δεν φαίνεται να τυχάνει της δέουσας προσοχής είναι αυτός του οικογενειακού περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, όπως μας αναφέρθηκε, «η παιδεία ξεκινά από το σπίτι». Οι γονείς δεν επιδεικνύουν τον απαι-

Πέραν όλων των άλλων παθογενειών που αντιμετωπίζει το εκπαιδευτικό μας σύστημα, αυτό που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, είναι και η μεθοδολογία για να γίνει πιο παραγωγικός ο εκπαιδευτικός χρόνος.

Ένας παράγοντας, που δυστυχώς δεν φαίνεται να τυχάνει της δέουσας προσοχής, είναι αυτός του οικογενειακού περιβάλλοντος.

τούμενο ζήλο να επιμορφωθεί το παιδί τους, παρά μόνο όταν τα αποτελέσματα των εξετάσεων δεν το κολακεύουν. «Επιβάλλεται αλλαγή κουλτούρας προτού επικεντρωθούμε στις εξετάσεις» μας τόνισε με νόημα καθηγητής μέσης εκπαίδευ-

σης. «Η κοινωνία ενδιαφέρεται για την παιδεία; Οι γονείς ενδιαφέρονται να μάθουν τα παιδιά τους;» ήταν το καίριο ερώτημα που έθεσε.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται και η τάση να αποδίδουμε στις Παγκύπριες Εξετάσεις, δυσανάλογες διαστάσεις σε σχέση με την ουσιαστική τους διάσταση. Με απλά λόγια, οι εξετάσεις αυτές από μόνες τους δεν αντανακλούν την πραγματική εικόνα που επικρατεί στην παιδεία. Και είναι ένα φαινόμενο που κυρίως επιπρεάζει τη Νέα Ελληνική Γλώσσα. Επί τούτου, όπως ανέφερε ο ίδιος καθηγητής, «από τη στιγμή που θα σταματήσουμε να βασίζουμε τα συμπεράσματά

μας στα αποτελέσματα των Παγκυπρίων, δαιμονοποιώντας τη διαδικασία, τότε ίσως δώσουμε στη συγκεκριμένη εξέταση τη δέουσα σημασία και να επικεντρωθούμε σε άλλες διαδικασίες που θα μας δώσουν ασφαλέστερα συμπεράσματα».

Μεταρρυθμίσεις

Μεγάλη συζήτηση γίνεται το τελευταίο διάστημα και για τις προωθούμενες μεταρρυθμίσεις από το Υπ. Παιδείας, τόσο με τα τετράμνηα, όσο και με τον διαχωρισμό των Παγκυπρίων εξετάσεων στα δύο. Τη στιγμή που η ΟΕΛΜΕΚ και οι οργανωμένοι γονείς δεν έχουν αποφανθεί για τις οριστικές τους αποφάσεις, και πριν από την κρίσιμη συνάντηση των γονέων με τον υπουργό Παιδείας στις 4 Ιουλίου, καθηγήτρια ιδιωτικού φροντιστηρίου με πολυετή εμπειρία στην προετοιμασία μαθητών για τις Παγκύπριες Εξετάσεις προβαίνει στην «Κ» στις δικές της εκτιμήσεις. «Με το να οργανώσεις ένα σύστημα που θα περιλάμβανε περισσότερες εξετάσεις, δεν εγγυάσι την επίλυση του προβλήματος. Ίσως τα πράγματα γίνουν χειρότερα, δεδομένης της αποστροφής των μαθητών προς τις εξετάσεις», επισήμανε χαρακτηριστικά. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Γιώργος Μύαρνης, ο οποίος χαρακτήρισε αντιπαραγωγικό το συγκεκριμένο μέτρο, χωρίς προηγουμένως να υπάρξει πρόνοια αλλαγής του ισχύοντος μοντέλου εκπαίδευσης.

Στο άλλο προωθούμενο μέτρο, αυτό της κατατόμησης των Παγκυπρίων εξετάσεων σε «πρόσβα-σες» και «απόλυτες», ο κ. Μύαρνης αναφέρει πως ως φιλοσοφία αντιμετωπίζεται θετικά. Με τη υπάρχοντα δεδομένα δημιουργείται μια θολή εικόνα αναφορικά με τον μέσο όρο που μάλλον αδικεί τους καλούς μαθητές. Με τα υφιστάμενα δεδομένα, οι Παγκύπριες εξετάσεις αφορούν και αξιολογούν τόσο όλους όσοι επιθυμούν την πρόσβασή τους σε ΑΑΕΙ και ΑΤΕΙ, αλλά και όσους στοχεύουν εξ ολοκλήρου στην σχολική τους απόλυση. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται, στις αίθουσες διδασκαλίες συναντάμε μαθητές και των δύο αυτών κατηγοριών. Από τη στιγμή που συναντάμε δύο εξ ολοκλήρου διαφορετικές κατηγορίες μαθητών σε έναν ενιαίο χώρο, δημιουργείται μια ανομοιομορφία που επιπρεάζει αρνητικά όσους μαθητές επενδύουν στην πρόσβασή τους σε κάποιο πανεπιστήμιο», τονίζει χαρακτηριστικά.

Είναι ως εκ τούτου πασιφανές πως το ζήτημα της παιδείας δεν είναι ούτε πρόσφατο ούτε και μονοδιάστατο. Η ανάγκη για σημαντικές λύσεις και τομές είναι περισσότερο από επιβεβλημένη, και όλοι οι φορείς πρέπει να εγκύψουν με τη δέουσα σοβαρότητα, μπροστά σε έναν βασικό πυλώνα μιας υγιούς κοινωνίας. Επιβεβλημένη, ως εκ τούτου, κρίνεται η δημιουργία διαφορετικής κουλτούρας ως προς την εκπαίδευση.

Εβδομάδα πένθους, καύσωνα και Βαρωσίων

Η κόκκινη γραβάτα

Πολυσυζητήθηκε η κίνηση του Χρίστου Χριστόφια να παρευρεθεί στο λαϊκό προσκύνημα του πατέρα του με κόκκινη γραβάτα. Η κόκκινη γραβάτα ήταν σήμα κατατεθέν για τον ίδιο τον Δημήτρη Χριστόφια και όπως λέγεται αυτός ήταν ο λόγος που ακολούθησε τον ίδιο ενδυματολογικό κώδικα ο γ.γ. της ΕΔΟΝ. Στην εκκλήσια βεβαίως τήρησε το πρωτόκολλο, αλλάζοντας τη γραβάτα από κόκκινη σε μαύρη.

• • • •

Το λάκτισμα

Για πολλούς πάντως ο Χρίστος Χριστόφιας ήταν η έκπληξη των ημερών με τους ΑΚΕΛικούς να επισημαίνουν πως έχει καπαρώσει την κοινοβουλευτική έδρα για τις βουλευτικές εκλογές του 2021. Αίσθηση προκάλεσε βεβαίως και το ταξικό αφήγημα που είχε η ομιλία του γ.γ. της ΕΔΟΝ. Όχι μόνο γιατί ένα μεγάλο ακροατήριο του ΑΚΕΛ ταυτίστηκε με το «τα εγγόνια της πλύστρας είμαστε περήφανοι», αλλά γιατί θεωρήθηκε και η κατάλληλη απάντηση σε όσους εδώ και καιρό χλεύαζαν την ταξική προσέλευση του τέως προέδρου της Δημοκρατίας.

• • • •

Ο Παπαλάζαρος

Στις παρουσίες που έκαναν αίσθηση στην κηδεία του τέως προέδρου ήταν και αυτή του 90χρονου Παπαλάζαρου που αποτελεί μορφή για την Αριστερά. Όπως μαθαίνει η στήλη ο ίδιος ενημερώθηκε για τον θάνατο του Χριστόφια την ημέρα της κηδείας και απαίτησε παρά τα προβλήματα υγείας και τη δυσκολία του να περπατήσει να τον πάρουν στο λαϊκό προσκύνημα για το ύστατο χαιρε.

• • • •

Μόνο ο Σέρβας

Πάντως, με κάθε σεβασμό προς τον μακαρίτη, αν και ήταν έντονο το σοβιετικό πρότυπο, η κηδεία εδώ που τα λέμε είχε από όλα. Και αυτό δεν έχει να κάνει με τον ίδιο τον Χριστόφια, αλλά με τη νοοτροπία που επικρατεί. Πολίτες με φρονέες που μνημόσαν τη Σοβιετική Ένωση, ιερείς, κιλλίβαντας που μετέφερε το φέρετρό και πολλά άλλα. Ο μόνος πολιτικός στα έσκατα χρόνια, ο οποίος ετάφη με πολιτική κηδεία, ακολουθώντας μια αριστερή παράδοση ήταν ο ιδρυτής του ΑΚΕΛ και γενικός γραμματέας του, καθώς και δήμαρχος Λεμεσού, συγγραφέας και λόγιος και δεν ήταν άλλος από τον Πλουτί Σέρβα. Μάλιστα, ο Πλουτής είχε γράψει δίκην επικήδειου ένα μανιφέστο για τον 20ό αιώνα που αναγνώστηκε

Η απόφαση των Αμμοχωστιανών να προχωρήσουν σε διαμαρτυρία έξω από το Προεδρικό προκάλεσε ανησυχία στο Προεδρικό για το ενδεχόμενο επανάληψης των όσων πραγματοποιήθηκαν το περασμένο καλοκαίρι με τους εκπαιδευτικούς. Όπως μαθαίνει η στήλη κυβερνητικά στελέχη κινήθηκαν παρασκηνιακά για να αποτρέψουν την επανάληψη των όσων προηγήθηκαν με την παιδεία και φαίνεται πως τα κατάφεραν.

στην τελετή που έγινε στο σπίτι του στο Πλατύ Αγλαντζιάς από τον Μιχάλη Παπαπέτρου.

• • • •

Η αναβίωση της κόντρας

Αναβίωση της κόντρας αλλοτινών εποχών του ΔΗΚΟ υπήρξε με την κηδεία του στελέχους του ΔΗΚΟ Ανδρέα Κωνσταντίνου. Η οικογένειά του εκλιπόντος είχε ζητήσει τον επικήδειο να εκφωνήσει ο Μάριος Καραγιάν και όχι ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος. Όπως μαθαίνει η στήλη εξαιτίας αυτού φαίνεται πως επέλεξε να απουσιάσει από την κηδεία ο ΔΗΚΟϊκός πρόεδρος.

• • • •

Οι σκιές

Απογοητευτική ήταν η προσέλευση των πολιτών έξω από το Προεδρικό για ένα θέμα που αφορά καθαρά το Κυπριακό και τις προσπάθειες λύσης, ενώ αίσθηση προκάλεσε η

σύγκυση γύρω από το τι ήθελαν τελικά οι διαμαρτυρόμενοι. Επανεναρξη των συνομιλιών; Να επικρίνουν τις πολιτικές Αναστασιάδη; Αυτό σίγουρα δεν έγινε κατανοητό. Στα αρνητικά της διαμαρτυρίας και η προσέλευση μελών του ΕΛΑΜ οι οποίοι άρχισαν να βρίζουν μέλη του Unite Cyprus ως τουρκοπροσκυνημένους και πουλημένους.

• • • •

Αντώνιος και Αλέξανδρος

Αίσθηση προκάλεσαν σε πολλούς και οι τοποθετήσεις του δημάρχου Αμμοχώστου Αλέξη Γαλανού. «Δεν είμαι ο Αντώνιος για να δω την Αλεξάνδρεια να χάνεται, αλλά ο Αλέξανδρος» επεσήμανε, με πολλούς να διερωτούνται για το πού το πάει. Η επανάσταση βεβαίως του δημάρχου κράτησε μέχρι και τα σκαλοπάτια του Προεδρικού, καθώς μετά και τη συνάντηση με τον πρόεδρο περιορίστηκε στο να ψελλίσει στους παρευρισκόμενους ότι ο πρόεδρος θα εργαστεί ακατάπαυστα.

Τοποθέτηση που προκάλεσε βεβαίως και γιοχαΐσματα, αλλά και απογοήτευση.

• • • •

Το κατσάδιασμα

Πάντως, ο πρόεδρος βγήκε στην αντεπίθεση μπροστά στην κινητοποίηση που του επεφύλαξαν οι Αμμοχωστιανοί. Αρνήθηκε να τους συναντήσει έξω και κάλεσε μέσα αντιπροσωπεία για να του παραδώσουν το υπόμνημα. Τους είχε μάλιστα 20 λεπτά στο περίμενε. Όταν τους συνάντησε τους θυμωσε γιατί βρίσκονται στο Προεδρικό και όχι στα οδοφράγματα. Σύμφωνα με ανάρτηση του μέλους της δημοτικής ομάδας Αμμοχώστου και στελέχους του ΑΚΕΛ Χρύσανθου Ζαννέττου προσπάθησε να πείσει την αντιπροσωπεία ότι η Αμμόχωστος είναι στις έγνοιες του και υπογράμμισε πως οι γαμπροί του είναι από την Αμμόχωστο. Αντιλαμβάνεστε...

• • • •

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Αλέξης Γαλανός

Ο δήμαρχος Αμμοχώστου Αλέξης Γαλανός, ο οποίος τα πήρε από δω τα πήρε από κει πάλι ξανά τα ίδια, τα ίδια απ' την αρχή...

Φιλιούνται κι αγκαλιάζονται

Ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών ο πρόεδρος του Συνδέσμου Δανειοληπτών Κώστας Μελάς ανέβασε αρκετά τον τόνο της φωνής του ενάντια στα πρόσωπα που εκπροσωπούσαν τον Σύνδεσμο Τραπεζών. Η ένταση έγινε στο πλαίσιο της συζήτησης των αλλαγών στον νόμο των εκποιήσεων, ωστόσο, μόλις τελείωσε η συνεδρία, ο κ. Μελάς μιλούσε με τους τραπεζίτες με τον καλύτερο τρόπο.

• • • •

Σιγή ιχθύος ΑΚΕΛ – ΔΗΣΥ

Στην αίθουσα της Επιτροπής Οικονομικών αναμενόταν να ακουστούν όλες οι φωνές των κομμάτων. Όμως, η μη τοποθέτηση των βουλευτών του ΔΗΣΥ επί του θέματος για τις προτάσεις νόμου που φέρνουν αλλαγές στον νόμο των εκποιήσεων, έφερε σε αμηχανία και τους βουλευτές του ΑΚΕΛ, οι οποίοι ούτε αυτοί εξέφρασαν σιδήποτε. Η στάση τους ήταν αρνητική προς την τραπεζική πλευρά μεν, ως θέση αρχής, αλλά δεν έκαναν ξεκάθαρες τοποθετήσεις. Χρήζει περαιτέρω ερμηνείας μάλλον η στάση των δύο μεγάλων κομμάτων; Ή μάλλον όχι.

• • • •

Έληξε το χαρτί

Όταν μία νομοθεσία επηρεάζει τις τράπεζες, τουλάχιστον κατά τους τελευταίους μήνες, παρουσιάζονταν φήμες πως ίσως πληξεί την πορεία του Helix, τον πρότζεκτ της Τράπεζας Κύπρου για πώληση ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ. ευρώ. Τώρα όμως που την Παρασκευή έκλεισε το κεφάλαιο Helix επιτυχώς μιλπως χάθηκε και ένα ισχυρό διαπραγματευτικό χαρτί;

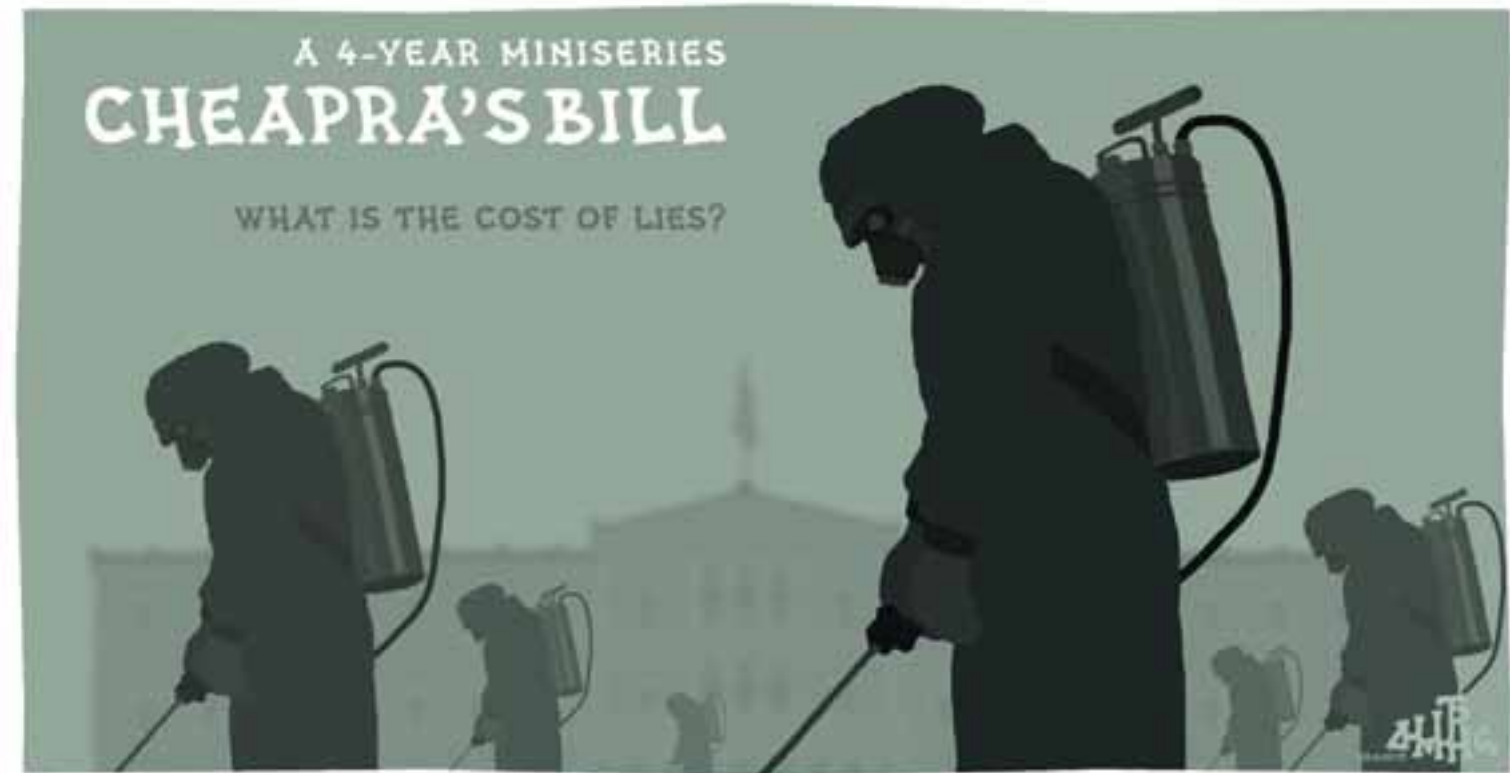
Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Ποιους θα επιλέξουμε;

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Δοκίμασα στο μυαλό μου διάφορους «κομψούς» τρόπους για να θέσω το ζήτημα και, τελικά, προτίμησα τον απλούστερο, δηλαδή την ευθύτητα. Θέλω να σας προτείνω υποψηφίους για τις εκλογές της 7ης Ιουλίου: σε ποιους να δώσετε σταυρό προτίμησης. Δεν είναι η γνώμη ενός δήθεν ειδικού, γιατί στο συγκεκριμένο ζήτημα δεν υπάρχουν ειδικοί. Είναι η δική μου γνώμη, κουβαλάει όλα τα αρνητικά χαρακτηριστικά – και, ευελπιστώ, κάποια θετικά – της προσωπικότητάς μου, και τη διατυπώνω με τον τρόπο ακριβώς που κουβεντιάζω για το ίδιο θέμα με τους φίλους μου. Όπως πάντα, είναι αμέτρητες οι γνώμες από τις οποίες μπορείς να κοιτάξεις ένα ζήτημα και μάλιστα ένα τόσο σύνθετο όσο η επιλογή των καλύτερων από ένα ψηφοδέλτιο. (Ο επιθεωρητής Κάλαχαν το έχει κλείσει αυτό διά παντός, με τον χαρακτηριστικό νατουραλισμό του ύφους του...) Επομένως, ξέρετε τι αγοράζετε.

Στον βόρειο τομέα Αθηνών, όπου ψηφίζω πλέον (σώγαμπρος), ο ένας σταυρός πηγαίνει οπωσδήποτε στη Νίκη Κεραμέως. Όσο τη γνωρίζω και την παρακολουθώ, αφότου την τοποθέτησε ο Σαμαράς σε εκλόγιμη θέση του Επικρατείας το 2015, μπορώ να υποστηρίξω ότι τη θεωρώ υπόδειγμα αριστείας. Και ως κοινοβουλευτική εκπρόσωπος, μα ιδίως ως τομεάρχης Παιδείας, η Κεραμέως έκανε πρώτης τάξεως δουλειά στον απολύτως κρίσιμο τομέα για το μέλλον της χώρας: την Παιδεία, όπου ο ΣΥΡΙΖΑ εφάρμοσε πολιτική συστηματικής δολιοφθοράς, η οποία πρέπει να αναστραφεί οπωσδήποτε από τη νέα κυβέρνηση. Σοβαρή, συγκροτημένη και εργατική, η Κεραμέως είναι κατά τη γνώμη

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

μου η πλησιέστερη περίπτωση στο είδος που ανήκει και ο ίδιος ο Κυριάκος (έχουν πάει στα ίδια σχολεία άλλωστε), συν το πλεονέκτημα ότι είναι γυναίκα. Πλεονέκτημα, διότι, αν μου επιτρέπετε να παραφράσω τον γνωστό μπακαλιάρο, όσο περισσότερο γνώρισα τον άνθρωπο τόσο περισσότερο εκτίμησα τη γυναίκα. Μακάρι να τους δοθεί περισσότερος χώρος στη διοίκηση – από εμάς και την ψήφο μας εξαρτάται. (Προς Θεού, όμως, όχι βλήματα ή ψωνάρες, επειδή συμβαίνει να είναι γυναίκες και μόνο!..)

Στον αντίποδα, δηλαδή στον κόσμο των ανδρών και στον νότιο τομέα Αθηνών ξεχωρίζω τον Μπάμπη Παπαδημητρίου. Οφείλω να σας προειδοποιήσω εξ αρχής για τη θερμή προδιάθεσή μου υπέρ της υποψηφιότητάς του, καθώς συμβαίνει να είναι από τους λίγους καλούς φίλους που απέκτησα στο επάγγελμα. Ο Μπάμπης, όμως, έχει ένα πλεονέκτημα λιγότερο γνωστό από τα προφανή, αυτό δηλαδή που μπορεί να διακρίνει ο καθένας όταν τον βλέπει να μιλάει στην τηλεόραση – και δεν εννοώ τη φαλάκρα του. Εννοώ την

πολιτική διαδρομή που κάλυψε ο ίδιος, από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, ξεκινώντας από την Αριστερά και εξελισσόμενος σταδιακά προς τη λογική και το Κέντρο. Νομίζω ότι οι άνθρωποι που έκαναν με εντιμότητα αυτό το δύσκολο ταξίδι με τον εαυτό τους είναι ίσως περισσότερο χρήσιμοι στην προσπάθεια της Ν.Δ. για τη μετάβαση της χώρας σε ένα παραγωγικό μοντέλο σύγχρονο και ορθολογικό. Ατυχώς –διότι δεν θέλω να σας κρύψω τίποτε – και η Νίκη και ο Μπάμπης είναι γαλλοτραφείς. Τι να κάνουμε όμως; Σας είπα, κανείς δεν

είναι τέλειος. Το ευχάριστο, πάντως, είναι πως και οι δύο σώθηκαν, διότι η μεν πρώτη συνέχισε τις σπουδές της στο Χάρβαρντ, ενώ ο δεύτερος μιλάει θαυμάσια αγγλικά.

Τέλος, στην Α΄ Αθηνών ξεχωρίζω τον Αγγελο Συρίγο, τον οποίο γνώρισα τελείως επιφανειακά προ τουλάχιστον 25 ετών σε ένα δείπνο (και τσακωθήκαμε σφοδρά, όπως θυμάμαι...) και τον οποίο τιμώ για έναν λόγο: επειδή δεν υπέκυψε στον εκφοβισμό του εγκληματικού υποκόσμου που λυμαίνεται τον σπουδαι-

ότερο θεσμό αξιοκρατικής ανέλιξης που μπορεί να έχει μια σύγχρονη χώρα: τα πανεπιστήμιά της. Εκεί όπου οι αναρχικοί μπουγελώνουν τους καθηγητές με κόκκινη μπογιά και ο φόβος υποχρεώνει τους μπουγελωμένους να βγαίνουν έπειτα και ουσιαστικά να λένε και ευχαριστώ στους αλήτες, ο Συρίγος αντιστάθηκε. Αυτό σημαίνει, αν καταλαβαίνω σωστά, ότι αντιλαμβάνεται τον ρόλο του στο πανεπιστήμιο (και μάλιστα στο αντιπαθέστατο Πάντειο) με όρους που υπερβαίνουν τη στενή έννοια της «δουλίτσας». Δεν αμφιβάλω ότι σαν κι αυτόν πρέπει να υπάρχουν και άλλοι, οι οποίοι μάλιστα μπορεί να τα λένε και πολύ καλύτερα από αυτόν. Ο Συρίγος όμως μίλησε με τις πράξεις του.

Αυτή ήταν η δική μου, περιορισμένη, ματιά. Παρέλειψα φίλους που εκτιμώ και τους οποίους θα δυσαρעστήσω, όμως δεν ήταν ο σκοπός μου να ικανοποιήσω κανέναν, αλλά μάλλον να εκτεθώ ο ίδιος. Από εκεί και πέρα, ο καθένας ας ψάξει μόνος του, ας ερευνήσει την κάθε υποψηφιότητα, πράγμα απολύστατο με τις τεχνολογικές δυνατότητες της εποχής – και ας επιλέξει, τέλος, εκείνους που θεωρεί καλύτερους. Η αριστεία είναι η ουσία της αντιπροσώπευσης στη δημοκρατία. Και η αριστεία, η αριστοτελική αρετή δηλαδή, δεν είναι τίποτε περίπλοκο – είναι η αυτοβελτίωση, η προσπάθεια δηλαδή να γίνεσαι καλύτερος σε αυτό που κάνεις. Στην προκειμένη περίπτωση, η δική μας δουλειά είναι να κάνουμε την καλύτερη επιλογή και να στείλουμε στη Βουλή εκείνους που κρίνουμε καλύτερους.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

ΑΡΘΡΟ / Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Το μέλλον της Ευρώπης

Οποιαδήποτε συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης χρειάζεται να ξεκινήσει από τα χαλάσματα και τις στάχτες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Εκεί, στη διαπίστωση ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να ευημερήσει χωρίς συνεργασία, κατανόηση και ειρήνη βρίσκονται και οι θεμελιακές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του μεγαλύτερου πρότζεκτ ειρήνης στην ιστορία της ανθρωπότητας. Το επόμενο μεγάλο βήμα για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η εμπάθунση και η εμπέδωση της συνεργασίας και της κοινής φωνής στις εξωτερικές σχέσεις, καθώς και οι συνέργειες στα θέματα ασφάλειας και άμυνας. Είναι απαραίτητο σήμερα με τις ριζικές αλλαγές και τις σύγχρονες απειλές η Ένωση να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων. Με αφετηρία το ελεύθερο διεθνές εμπόριο που αποτελεί τον καταλύτη για την αλλαγή και την πρόοδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να εκμεταλλευτεί τις νέες τεχνολογίες για να καθιερώσει τον ρόλο της και να βελτιώσει τις ζωές των πολιτών. Συνεπώς είναι μονόδρομος για την Ευρώπη να γίνει ηγέτιδα δύναμη στην καινοτομία, την αειφορία και την επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο.

Η Ευρώπη οφείλει να αποκτήσει εκείνο το ηθικό ανάστημα, αλλά και το πολιτικό υπόβαθρο που θα της επιτρέψει να αναλάβει ηγετικό ρόλο και στην πορεία του φιλελεύθερου κόσμου. Ενόψει της εσωστρέφειας που επικρατεί στις ΗΠΑ, επί της παρούσης, αλλά και του ανατρεπτικού ρόλου που φαίνεται να επιδιώκουν να διαδραματίσουν η Ρωσία και η Κίνα, η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να σταθεί ακλόνητη στις αρχές και αρετές πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε. Αυτό βέβαια προϋποθέτει γενναίες αποφάσεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και εξορθολογισμό στις αμυντικές δαπάνες ώστε αυτές να δώσουν περισσότερα.

Σήμερα πρέπει να κοιτάξουμε μπροστά και να δώσουμε σε όλους τους Ευρωπαίους ένα καλύτερο, βασισμένο σε αξίες, όραμα για το μέλλον. Ένα όραμα φιλοευρωπαϊκό, θετικό και πραγματιστικό. Φιλοευρωπαϊκό ως προς μία πιο έξυπνη και καλύτερη ευρωπαϊκή ενσωμάτωση. Χρειάζομαστε περισσότερη Ευρώπη –όπου έχει λογική– και λιγότερη εκεί που δεν έχει. Ό,τι μπορεί να γίνει καλύτερα σε εθνικό ή σε τοπικό επίπεδο πρέπει να γίνεται εκεί. Θετικό ως προς το ότι πρέπει να ανακόψουμε πολιτικές που οδηγούνται από τον φόβο και το μίσος. Δεν υπάρχουν απλές λύσεις σε περίπλοκα προβλήματα. Ναι, η τεχνολογία θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε. Ναι, η μετανάστευση είναι πρόκληση. Και ναί, όλοι φοβόμαστε τις συνεχείς αλλαγές και διαταράξεις. Πραγματιστικό ως προς το ότι πρέπει να παρέχουμε συγκεκριμένες, χρηστικές λύσεις στις κοινές μας προκλήσεις. Η ψηφιακή επανάσταση θα αλλάξει την οικονομία, την εργασία, την πολιτική, τα μέσα ενημέρωσης και πιθανότατα το μέλλον της ανθρωπότητας. Αυτά, μαζί με την κλιματική αλλαγή, θα είναι η κύρια πρόκληση, όχι μόνο για τα επόμενα χρόνια, αλλά και για τις γενιές που θα ακολουθήσουν. Θέλουμε να δούμε την τεχνολογία στην υπηρεσία του ανθρώπου, όχι το αντίστροφο. Θέλουμε έναν πλανήτη που είναι και που θα συνεχίσει να είναι βιώσιμος για όλους.

Τα δύο βασικά ερωτήματα της γενιάς μας είναι η ψηφιακή επανάσταση και η κλιματική αλλαγή. Αυτές είναι διεισθείς προκλήσεις που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν μεμονωμένα από καμία χώρα. Σε καιρούς αβεβαιότητας χρειάζομαστε μια άγκυρα – αυτή η άγκυρα είναι οι αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιστεύω ότι αυτή είναι η στιγμή της Ευρώπης. Αν κάνουμε τις σωστές κινήσεις τα επόμενα χρόνια θα κοιτάμε πίσω σε αυτή την εποχή της επιχειρούμενης μη φιλελεύθερης δημοκρατίας και αντιδραστικού λαϊκισμού σαν μια ακόμα ξεπερασμένη κρίση στην πορεία της ευρωπαϊκής ενσωμάτωσης. Αν δεν το κάνουμε σωστά διανδυνεύουμε να επιστρέψουμε σε μια εποχή απεχθούς εθνικισμού και ευρωπαϊκής ασημαντότητας.

Η Κύπρος έχει πολλά να κερδίσει από μία ενωμένη Ευρώπη με στενότερους δεσμούς συνεργασίας. Για τούτη την κορύφωση του μεγάλου ευρωπαϊκού οράματος έγινε η ένταξη της χώρας μας. Μια Ευρώπη -αρραγές μέτωπο στις εξωτερικές απειλές δεν θα αφήνει περιθώρια αμφισβήτησης των προθέσεων για υπεράσπιση των δικαιών και της πατρίδας μας.

Ο κ. Δημήτρης Δημητρίου είναι βουλευτής Λευκωσίας και Εκπρόσωπος Τύπου του ΔΗΣΥ.

Διαδηλωτές έξω από το Νομοθετικό Συμβούλιο, στο Χονγκ Κονγκ, διαμαρτύρονται για τους νόμους έκδοσης προσώπων προς την Κίνα.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Οι πολίτες κόντρα στο τσουνάμι

Όταν το περασμένο καλοκαίρι ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου επισκέφθηκε τα Κατεχόμενα, είχε αναπτύξει στα κόμματα το νέο σχέδιο της Τουρκίας γύρω από το Κυπριακό. Όπως υπογράμμιζε, τα πράγματα άλλαξαν άρδην και η διζωνική, δικινοτική ομοσπονδία έκλεισε τον κύκλο της. Αυτό το σχέδιο, σύμφωνα με τον ίδιο, θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσα από συγκεκριμένα βήματα: Με το άνοιγμα της Αμμοχώστης υπό τ/κ διοίκηση, προκαλώντας συζήτηση για αναγνώριση έναντι εδάφους, με το άνοιγμα των μαρωνίτικων χωριών, με το να ενισχυθεί η επιτροπή αποζημιώσεων, εμπλέκοντας τα βακούφια, με στόχο να λυθεί ντε φάκτο το περιουσιακό και κάπως έτσι να αλλάξει τελικώς η βάση λύσης του Κυπριακού.

Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε αν αυτά ανέλυσε ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών στην κατ' ιδίαν συνάντηση που είχε με τον Νίκο Αναστασιάδη. Ούτε αν ο πρόεδρος της Δημοκρατίας ενημερώθηκε για τις προθέσεις Κουντρέτ Οζερσάι γύρω από το άνοιγμα της Αμμοχώστου στο περιβόητο δέιπνο των Μούσας.

Το σίγουρο είναι πως αυτές οι αλλαγές ήδη δρομολογούνται. Και μπορεί να αναλύσαμε πολλές φορές από αυτή τη στήλη τι έκανε ή τι δεν έκανε ο πρόεδρος ούτως ώστε να αποφευχθούν τα όσα προμηνύεται να συμβούν στον τόπο μας, όμως ζήτημα είναι και η στάση των υπόλοιπων πολιτικών παραγόντων. Γιατί κι αυτοί ελέγχονται για τις πράξεις και τις παραλείψεις τους στις κρίσιμες στιγμές.

Όλο αυτό το διάστημα που το Κυπριακό άλλαζε άρδην ήταν σαν να επικρατούσε ο νόμος της σιωπής. Ο αναπληρωτής πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών Παναγιώτης Σαββίδης, για παράδειγμα, αποκάλυψε πρώτος στο κρατικό κανάλι ότι ο πρόεδρος της Δημοκρατίας τούς ξεδίπλωσε προεκλογικά τις νέες ιδέες του που περιελάμβαναν στοιχεία συνομοσπονδίας και λύσης δύο κρατών. Μπροστά στην αναστάτωση που προκάλεσε η είδηση, όμως, φρόντισε να αναδιπλωθεί και να διαφοροποιήσει τα λεγόμενά του, κάνοντας λόγο για παραποίηση. Υπήρξαν, βεβαίως, και άλλοι πολιτικοί αρχηγοί, οι οποίοι έγιναν κοινωνοί των νέων ιδεών για λύση δύο κρατών και συνομοσπονδίας, όπως λέγεται πως ήταν ο πρόεδρος των Οικολόγων Γιώργος Περδίκας και ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος. Τους έβρισκε

σύμφωνους αυτή η εξέλιξη των πραγμάτων; Διαφωνούσαν; Έκαναν το παραμικρό για να αποτραπεί; Προφανώς όχι.

Στο ίδιο πλαίσιο και η στάση που τήρησε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Αλησμόντες οι δηλώσεις του και οι προειδοποιήσεις του το περασμένο φθινόπωρο για το εθνικό τσουνάμι που έρχεται. Η υπόσχεσή του πως ο ίδιος δεν πρόκειται να σιωπήσει ούτε να μείνει με σταυρωμένα τα χέρια. Προφανώς γιατί από τις επαφές και τις συνομιλίες του γνώριζε από τότε τι δρομολογείτο. Το αν έμεινε με σταυρωμένα τα χέρια το αφήνουμε στην κρίση του καθενός.

Το σίγουρο είναι πως μπροστά στο εθνικό τσουνάμι που προέβλεπε δεν έβαλε ισχυρή αντίσταση για να αποτραπεί. Γιατί αν έβαζε, δεν θα έκανε ολική αναδιπλώση μπροστά στην οργή που προκάλεσε στο Προεδρικό, εκφράζοντας πλήρη στήριξη στον πρόεδρο, που κατά τα άλλα συναινεί μπροστά στο τσουνάμι που έρχεται. Ούτε θα υιοθετούσε προεκλογικά ρητορική που διχάζει την κοινωνία και ρέπει προς πιο συντηρητικά μονοπάτια. Τη ρητορική του Προέδρου του δηλαδή. Γιατί η κοινωνία δεν θέλει τους πολιτικούς της να μετατρέπονται σε πολιτικούς αναλυτές και μετεωρολόγους, αλλά να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για αποφυγή των κρίσεων. Διαφορετικά, αν γνωρίζουν, σιωπούν και ολοφύρονται επί των ερειπίων, δεν είναι τίποτα άλλο από συνένοχοι.

Κανείς, λοιπόν, δεν στάθηκε αντίβαρο στο πολυαναφερόμενο εθνικό τσουνάμι. Και από τη στιγμή που οι πολιτικές δυνάμεις και τα πολιτικά πρόσωπα παρουσιάζονται μικρότερα των περιστάσεων, ίσως η ίδια η κοινωνία να μπορέσει να αποτελέσει το αντίβαρο απέναντι στο τσουνάμι που λέγεται Κυπριακό. Αυτό τουλάχιστον φάνηκε από την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε έξω από το Προεδρικό την περασμένη Παρασκευή. Μία εκδήλωση που κατέδειξε πως όσο κι αν τα πολιτικά πρόσωπα παρακολουθούν αμήχανα τις εξελίξεις και τις δρομολογούμενες αλλαγές, ιδίως οι πολίτες μπορούν να πείσουν καταστάσεις και να αποδείξουν πως το Κυπριακό δεν ξεχάστηκε στη Λεμεσό που πετά, στις πολιτογραφήσεις που δίνουν και παίρνουν, αλλά και στο εύκολο χρήμα. Ίσως οι πολίτες τελικά να είναι εκείνοι που θα αφυπνίσουν την Πολιτεία και να τη θέσουν τελικά προ των ευθυνών της.

economidou@kathimerini.com.cy

ΒΟΛΕΣ / Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΙΣ

Φιλοσοφώντας ο Αναστασιάδης

Ο φόβος του θανάτου δεν κάνει διακρίσεις, ούτε στους ηγέτες, ούτε στους ταπεινούς εργάτες, ούτε στους φιλοσόφους, αλλά ούτε και στους αγίους. Ο φοβερός Νίκαρς, ο ισχυρός πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης, «Φίλοκαλώντας γαρ μετ' ευτελείας και φιλοσοφώντας άνευ μαλακίας», σύμφωνα και με τη φράση του Περικλή στον «Επτάφυο», όπως έγραψε ο Θουκυδίδης, μιλώντας για τον προκατόχό του αείμνηστο Δημήτρη Χριστόφια, αποκάλυψε πτυχές από τα μύκια της ψυχής του, οι οποίες αποτυπώθηκαν ταυτόχρονα και στο ιλαρό πρόσωπό του, τη συγκεκριμένη στιγμή. Ανέφερε ότι: «όταν συνειδητοποιεί ο άνθρωπος ότι αυτή είναι η πορεία, ή το τέλος της ζωής μας, δηλαδή ότι κάποια στιγμή όλοι αποδημούμε, παραμερίζονται τα όποια αισθήματα πικρίας μπορεί την όποια στιγμή να είχαν δημιουργηθεί. Όλοι πρέπει να είμαστε –όχι μόνο τις ώρες της κρίσης– πολύ πιο μελιχίοι, πολύ πιο ανεκτικοί, πολύ πιο ανθρωπίνιοι...». Ακόμη πιο συγκλονιστική ήταν η εικόνα, το πρόσωπο του Νίκου Αναστασιάδη, όταν άγγιξε το φέρετρο με τον νεκρό Δημήτρη Χριστόφια.

Σε στιγμές ψυχολογικής φόρτισης, φανερώθηκαν ανάλογες ανθρωπίνες ιστορίες και από άλλους ηγέτες του τόπου, οι οποίες σε μερικές περιπτώσεις συνοδεύτηκαν και από δάκρυα. Συγκλονιστικές στιγμές αποκάλυψαν και στενοί συνεργάτες και προσωπικοί γιατροί αιμνηστων ηγετών, λίγο μετά τον θάνατό τους. Κοινή συνισταμένη σε όλες τις περιπτώσεις, ο ανθρωπίνος φόβος, για τις ασθένειες και τον θάνατο. Φόβο, τον οποίο δεν μπορούν να ανατρέψουν, ούτε οι καλύτεροι γιατροί, ούτε και οι στρατοί από φρουρούς.

Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι απέναντι στον θάνατο, όσα πλούτη και όσα αξιώματα και αν κατέχουν. «Όλοι δύο μέτρα παίρνουν γης» όπως λέει και το λαϊκό τραγούδι. Επιβεβαιώνεται και η πάλι η ξεκασμένη αλήθεια ότι κανένας δεν είναι αναγκιστάτατος. Τελικός κριτής είναι η αδέλκαστη, όπως λέγεται, ιστορία. Μόνο που η κρίση της είναι ουσιαστικά άχρηστη. Οι πρωταγωνιστές και τα θύματα, όταν φανερώνεται η ιστορική αλήθεια, βρίσκονται στους τάφους και ούτε να τιμηθούν μπορούν, ούτε και να δικαιωθούν. Ακόμη και η λεγόμενη υστεροφημία αποτελεί γράμμα κενό.

Οι εκδηλώσεις λατρείας σε νεκρούς ηγέτες, όπως τις είδαμε κυρίως στην κηδεία του αρχιεπισκόπου Μακαρίου, του Γλαύκου Κληρίδη και τώρα του Δημήτρη Χριστόφια, έχουν σίγουρα το στοιχείο της υπερβολής. Οι λόγοι μάλλον πρέπει να αναζητηθούν στο επίπεδο της ψυχολογίας. Σε κοινωνίες όπου η εξουσία και τα κόμματα αποτελούν το «δεύτερο σπίτι» για τους πολίτες, σε χώρες όπου η είσοδος και η προαγωγή στο δημόσιο εξαρτάται από το «μέσο», σε πολιτείες όπου ακόμη και για μία εργασία χρειάζεται να τηλεφωνήσει ο πολιτικός, τότε μοιραία και όταν πεθαίνει ο ηγέτης, ακολουθούν σκηνές ανάλογες με τον χαμό ενός πολυαγαπημένου προσώπου. Υπάρχουν και άλλοι πιο ταπεινοί λόγοι, όπως η επιβεβαίωση της εξουσίας των επιγόνων και η συσπειρώση των κομματικών κατεστημένων. Το χειρότερο, είναι τα νούμερα της τηλεθέας και τα like του διαδικτύου, τα οποία εκτοξεύονται, όταν το δάκρυ γίνεται εικόνα και ο φόβος παρασύνθημα. Και όλα αυτά δεν είναι σημερινά, αλλά ξεκινούν από την εποχή του Χριστού με «ωσαννά ο εν τοις υψίστοις» και φθάνουν μέχρι το «άρρον άρον σταύρωσαν αυτόν».

Πέραν από όλα αυτά, είναι καιρός να υπάρξει ένα σοβαρό προβληματισμός, μακριά από συναισθηματισμούς, για το πρωτόκολλο, αν υπάρχει, για τις κηδείες των ηγετών. Να υπολογιστεί το οικονομικό κόστος, όχι μόνο για τα έξοδα της κηδείας, αλλά κυρίως για το κόστος της δημόσιας αργίας.

Επί Σοβιετικής Ένωσης, όταν πέθαινε ο «ημίθεος» ηγέτης της χώρας, σταματούσαν οι εργασίες για πέντε λεπτά την ώρα της κηδείας, ενώ στις υπόλοιπες δυτικές χώρες κανείς δεν διανοείται να κηρύξει δημόσια αργία την ημέρα ταφής, οποιουδήποτε ηγέτη. Πρέπει να υπολογιστεί και το κοινωνικό κόστος, αφού προκαλείται τεράστια αναστάτωση κυρίως στις οικογένειες με παιδιά. Η απώλεια εσόδων για την οικονομία, σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις, ανέρχεται σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ. Θα ήταν πιο σοφό αυτά τα χρήματα, να προσφέροντας σε αναξιοπαθούντες συνανθρώπους μας και σίγουρα θα ήταν καλύτερο το μνημόσυνο για τον μακαρίτη.

kaparispan@yahoo.gr

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Της κάρτας το ανάγνωσμα

Ηεπιτροπή Νομικών αποφάσισε, ομόφωνα μάλιστα, να προτείνει την αναστολή της κάρτας φιλάθλου, προκειμένου να πείσει την κυβέρνηση να εφαρμόσει τη νομοθεσία για την ασφάλεια των γηπέδων. Ακόμα κι αν προσποιηθούν τους καλόπιστους σε ό,τι αφορά τις προθέσεις της Επιτροπής Νομικών, οι συσσωρευμένες αντιφάσεις πάνω στις οποίες βασίζει την απόφασή της δεν μας επιτρέπουν να αγιάσουμε. Διότι έστω κι αν δεχθούμε πως όντως εκείνο που επιδιώκει είναι να ασκήσει πίεση και ότι όντως εκείνο για το οποίο κόπτεται είναι η ασφάλεια των γηπέδων, τότε και πάλι δεν αναιρείται η τσαπατσουλιά του σκεπτικού τους.

Και αυτή η τσαπατσουλιά, δεδομένου ότι πλέον έχει καταντήσει το κυρίαρχο στοιχείο της πολιτικής σκέψης, τους κα-

θιστά ακόμα πιο φαιδρούς. Μόνο ως φαιδρότητα σκέψης μπορεί να ερμηνευτεί να αναστέλλεις ένα καλό που κατάφερες να πετύχεις, και το οποίο είχε μάλιστα θετικά αποτελέσματα για να το παίξεις νταής της πολιτικής. Τη στιγμή μάλιστα που την εν λόγω μαγκιά δεν την επέδειξες στα χίλια μύρια άλλα που διέλυσαν κάθε θεσμό αυτού του κράτους. Άρα προς τι το συγκεκριμένο νταηλικό; Αυτός είναι ο τρόπος που ασκούνται οι πιέσεις; Με τα ψωγυρίσματα;

Η αναστολή της κάρτας φιλάθλου μόνο ως ψωγύρισμα μπορεί να ερμηνευτεί και είχε απόλυτο δικαίο ο υπουργός Δικαιοσύνης που τη χαρακτήρισε ως τέτοιο. Κι αν οι βουλευτές μας θεωρούν πως ένα ψωγύρισμα μπορεί να εξυπηρετεί με οποιονδήποτε τρόπο το δημόσιο συμφέρον τότε έχουμε πολύ περισσότερους λόγους να ανησυχούμε για την ήδη αμφιλεγόμενη επάρκειά τους. Όπως εύστοχα υπογράμμισε

ο κ. Σαββίδης, «ο σχεδιασμός του συστήματος εφαρμογής της κάρτας φιλάθλου έγινε λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα των σταδίων της Κύπρου».

Με απλά λόγια τα στάδια ήταν τα ίδια, με τα ίδια προβλήματα κτιριακών υποδομών, άρα γιατί αποφασίστηκε η εφαρμογή της κάρτας με αυτά τα δεδομένα; Για να έρθουν μετά οι φίλτατοι βουλευτές να παίξουν τους νταήδες εις βάρος της νομοσύνης μας; Γιατί δεν άσκησαν αυτή την πίεση πριν από την εφαρμογή της κάρτας; Ή γιατί δεν παραδέχτηκαν δημοσίως ότι αυτό το κράτος δεν δύναται να «εκπολιτιστεί» γιατί δεν του περνά; Και αν οι φίλτατοι βουλευτές θεωρούν πως το σκεπτικό τους φράπτεται σε οποιαδήποτε σημεία με τη λογική, τότε γιατί δεν μας εξηγούν με ποιον τρόπο η αναστολή θα συμβάλει στην ενίσχυση της ασφάλειας των φιλάθλων και πώς θα αποτραπεί το ενδεχόμενο

της επιστροφής στα φαινόμενα βίας;

Το σκεπτικό των βουλευτών μας σε ένα πιο υποφιασμένο ανάγνωσμα έχει ως εξής: Αναστέλλουμε την κάρτα προκειμένου να φτιάξουμε τα γήπεδα μας και αν στο ενδιάμεσο συμβούν σημεία και τέρατα στα γήπεδα, εμείς δεν θα φέρουμε ευθύνη, διότι για τύποτα δεν φέρουμε έτσι κι αλλιώς ευθύνη και το μέλημά μας δεν ήταν ποτέ να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας, αλλά να ικανοποιούμε το συμφέρον ομάδων, παραγόντων, κτλ. που εξυπηρετούν το κόμμα μας. Και όταν από αυτές τις ομάδες, διότι για τύποτα δεν φέρουμε ευθύνη ως προς τη λήψη των αποφάσεων και κυρίως ως προς το επιχείρημα που θα επικαλεστούμε για να δικαιολογήσουμε τα αδικαιολόγητα.

Ένα ακόμα ερώτημα, το οποίο έθεσε ο υπουργός Δικαιοσύνης είναι το εξής: Δε-

δομένου ότι από τα στάδια πρώτης κατηγορίας μόνο δύο ανήκουν στο κράτος, τότε πώς θα μπορέσει οποιοσδήποτε να εξαγωγώσει τους ιδιοκτήτες των υπολοίπων σταδίων να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις της ασφάλειας των γηπέδων; Σ' αυτό ποια είναι η απάντηση της Επιτροπής δεν έχω αντιληφθεί.

Επανερχόμενη στην αρχική μου τοποθέτηση, λοιπόν, καταλήγω στο εξής: Πώς ακόμα κι αν προσπαθήσεις να είσαι καλόπιστος ως προς τις προθέσεις της Επιτροπής δεν υπάρχει τρόπος να το πετύχεις. Διότι τόσο η ασυναρτησία των επιχειρημάτων τους όσο και η φαιδρότητα του σκεπτικού τους, σε κάνουν να υποψιάζεσαι πως το κίνητρο τους πόρρω απέχει από την άσκηση πίεσης και κυρίως από την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

elenixenou11@gmail.com

Το φιλελεύθερο αφήγημα και οι κίνδυνοι

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η διαφαινόμενη μεγάλη νίκη της Ν.Δ. στις εκλογές της επόμενης Κυριακής έχει δημιουργήσει ένα κλίμα ευφορίας στις αγορές.

Όσοι γνωρίζουν πρόσωπα και πράγματα θεωρούν ότι θα υπάρξει ένα ράλι που θα διαρκέσει αρκετούς μήνες και πάντως έως ότου ξεκαθαρίσει αν το επενδυτικό σοκ που θέλει να προκαλέσει ο κ. Μητσοτάκης θα γίνει πράξη ή όχι. Οι αντισυχίες που υπήρχαν για διάφορες πολιτικές νάρκες έχουν σχεδόν εξαλειφθεί. Η ισχυρή πιθανότητα μιας αυτοδύναμης κυβέρνησης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η εκλογή

συγκάλυψη των σκανδάλων της Polli Pollie, το κουκούλωμα υποθέσεων όπου μεγάλες οικογένειες άφησαν τεράστια χρέη σε τράπεζες και μικρές επιχειρήσεις, διατηρώντας άθικτο τον μυθικό προσωπικό τους πλούτο. Δεν θα το συγχωρήσει όμως εύκολα σε μια κεντροδεξιά κυβέρνηση. Το αφήγημα της δίκαιης ανάπτυξης για όλους πρέπει να προστατευθεί από όσους το βλέπουν ως ευκαιρία να ξαναστησουν ένα πάρτι παλαιού τύπου ή να πλουτίσουν παράνομα ή πειρατικά. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς πρέπει να λειτουργεί αποτελεσματικά και να κάνει τη δουλειά της. Οι κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης είναι ανάγκη να γίνουν ο κανόνας και όχι η εξαίρεση. Οι τράπεζες να συνεχίσουν στον δρόμο της διαφάνειας. Οι олигархες, που αισθάνονται παντοδύναμοι αφού πέρασαν υπέροχα και με μια αριστερή κυβέρνηση στην εξουσία, θα πρέπει να νιώσουν ότι στη χώρα υπάρχουν κανόνες και ότι κανείς δεν τους χρωστάει τίποτα, ούτε και οφείλει να τους ρωτάει πού θα πουληθεί τι. Γι' αυτό έχουμε θεσμούς, διαδικασίες, διαγωνισμούς, που όταν δεν εφαρμόζονται, καταλήγουμε στον εισαγγελικό ακτιβισμό και ενίοτε στην αναποτελεσματική δικωκτική παράνοια. Ο κ. Μητσοτάκης δεν χρωστάει σε κανέναν ούτε την άνοδό του στην ηγεσία της Ν.Δ. ούτε και τη μετέπειτα πορεία του. Γνωρίζει, από οικογενειακά βιώματα του παρελθόντος, πόσο εφήμερος και δηλητηριώδης μπορεί να γίνει ο εναγκαλισμός με τη διαπλοκή. Γνωρίζει επίσης ότι μέσα από την κρίση αναπτύχθηκε μια νέα, μικρή και μεγάλη επιχειρηματικότητα, που δουλεύει με εξωστρέφεια, με κανόνες, και το μόνο που θέλει από το κράτος είναι να μη βάζει τρικλοποδιές και να είναι προβλέψιμο. Το νέο φιλελεύθερο αφήγημα πρέπει να προστατευθεί, να θωρακιστεί, γιατί η ελληνική κοινωνία είναι εξαντλημένη και καχύποπτη και το κτήνος του λαϊκισμού θα συνεχίσει να παραμονεύει...

Η ελληνική κοινωνία είναι εξαντλημένη και καχύποπτη και το κτήνος του λαϊκισμού θα συνεχίσει να παραμονεύει...

του επόμενου Προέδρου της Δημοκρατίας δεν θα είναι πραγματικό πολιτικό γεγονός, διαμορφώνει ένα πλαίσιο πολιτικής σταθερότητας με ορίζοντα τετραετίας. Η χώρα έχει ανάγκη από μια περίοδο ραγδαίας ανάπτυξης. Οι πολίτες θέλουν δουλειές και ευκαιρίες. Ο κ. Τσίπρας έκανε ένα καλό, γιατί έσπασε στερεότυπα δεκαετιών. Αποδόμισε τους μεταπολιτευτικούς αριστερούς μύθους, σύμφωνα με τους οποίους το κέρδος ήταν ο διόλος και οι επενδυτές σατανάδες. Μπορεί στην πράξη να έγιναν λίγα και ο ίδιος να επιστρέφει στις ρίζες του προποταρικού 3%, αλλά ο δρόμος άνοιξε. Χρειάζεται όμως μεγάλη προσοχή. Η κουλτούρα της αρπαχτής, του εύκολου πλουτισμού, αλλά και της κανονικής απάτης, παραμένει ζωντανή. Η νέα διακυβέρνηση πρέπει να είναι αμελίκτη απέναντι σε αυτά τα φαινόμενα. Η ελληνική κοινωνία μπορεί να συγχώρησε εν μέρει τη

Δεν αρκεί μια συγγνώμη

Του **ΝΟΤΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Κάποιοι φούρνος θα γκρεμίστηκε, αλλιώς δεν εξηγείται. Ο κ. Τσίπρας ζήτησε, λέει, συγγνώμη. Από τον πρόεδρο των εταιρειών δημοσκοπήσεων Δημ. Μαύρο, όπως ο ίδιος αποκάλυψε την Τετάρτη στον ΣΚΑΪ. Του έστειλε, είπε, ο πρωθυπουργός μήνυμα στο κινητό του ζητώντας συγγνώμη για τις επιθέσεις που είχε κάνει πριν από τις ευρωεκλογές κατά των εταιρειών δημοσκοπήσεων οι οποίες έδιναν νίκη της Ν.Δ. με 10 ποσοστιαίες μονάδες περίπου. Τελικά, οι δημοσκοπήσεις έπесαν μέσα – εξ ου και το SMS. Ήταν η πρώτη δημόσια –τρόπος του λέγειν– συγγνώμη του κ. Τσίπρα. Αν και θα έπρεπε να είχε ζητήσει πολλές φορές στη διάρκεια της τετραετίας. Πρώτα απ' όλα από τους ανθρώπους που τον ψήφισαν τον Ιανουάριο του 2015, επειδή τους βοιβάρδισε με σωρεία ψεμάτων. Από το σκίσιο των μνημονίων με ένα νόμο και ένα άρθρο, έως τη μείωση της φορολογίας παντού, τις αυξήσεις στους μισθούς και στις συντάξεις, το χάρισμα των δανείων της Ελλάδας από τους Γερμανούς κ.λπ., κ.λπ. Εξή μήνες αργότερα, έπειτα από μια παλαβή διαπραγμάτευση και ένα γελοίο και δικαστικό δημοψήφισμα, ο κ. Τσίπρας υπέγραψε το τρίτο μνημόνιο στο κατώφλι του Grexit κάνοντας ακριβώς τα αντίθετα απ' όσα είχε υποσχεθεί και φορτώνοντας στη χώρα 100 δισ. ευρώ και τρία ακόμη χρόνια λιτότητας. Είχαμε αυταπάτες, είπε μετά ο κ. Τσίπρας...

Πολλές συγγνώμες, όμως, θα έπρεπε να είχε ζητήσει ο πρωθυπουργός και από τους πολιτικούς του αντιπάλους, τους γερμανοτσολιάδες, τους προσκυνημένους και τους Μερκελιστές, τους οποίους καθύβριζε καθημερινά επειδή υπέγραψαν μνημόνια. Για να γίνει «ο πιο καλός ο μαθητής» στα μνημο-

νιακά μέτρα, με την κυρία Μέρκελ να μην κρύβει τον θαυμασμό της για τον αριστερό πρωθυπουργό που έκανε στροφή 180 μοίρων και επέβαλε την άποψή του χωρίς αναγκτισμένους στο Σύνταγμα και χωρίς ν' ανοίξει μύτη.

Συγγνώμη οφείλει ο κ. Τσίπρας σε όλο τον ελληνικό λαό για την καταστροφική διακυβέρνηση της τετραετίας του. Για τις συνεχείς παρεμβάσεις του στους θεσμούς και την προσπάθειά του να επιβάλει τη θέλησή του στη Δικαιοσύνη είτε για να δοθούν τηλεοπτικές άδειες στους εκλεκτούς του, είτε για να «λερώσει» πρώην πρωθυπουργούς και πρώην υπουργούς με απαγορευμένα κατηγορητήρια. Συγγνώμη όμως οφείλει και επειδή επέτρεψε στους μπαχαλάκηδες να απαοχολούν καθημερινά τη ζωή μας και κρατούν ολόκληρες περιοχές της Αθήνας όμηρους της βίας τους. Άλλα και γιατί προσπάθησε να κοροϊδέψει την κοινή γνώμη, για την ανικανότητα της κυβέρνησης και της κρατικής μηχανής στο Μάτι.

Η αλαζονεία, οι ιδεοληψίες, η διοικητική ανεπάρκεια, οι ανακρονισμοί της κυβέρνησης Τσίπρα, πήραν ήδη το πρώτο σκληρό μήνυμα στις ευρωεκλογές, ενώ ανάλογη αναμένεται και η έκβαση στις κάλπες της 7ης Ιουλίου. Ας ελπίσουμε ότι ο κ. Τσίπρας ως αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης θα ξανασκεφτεί τον ρόλο του και θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων, χωρίς να επιστρέψει στον έμφυτο λαϊκισμό του. Η χώρα έχει χάσει πολύτιμο χρόνο εξαιτίας των ερασιτεχνισμών του. Με κύριους χαμένους τους οικονομικούς ανίσχυρους και τη μεσαία τάξη. Και τα παιδιά μας που έφυγαν και παραμένουν στο εξωτερικό για να βρουν μια αξιοπρεπή δουλειά.

Μία εβδομάδα πριν από τις εθνικές εκλογές, φυσικό θα ήταν να συζητάμε τα ποσοστά των κομμάτων σε δημοσκοπήσεις, τα προγράμματα της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ, την προσωπικότητα των αρχηγών τους, τις επιδόσεις των δύο κομμάτων στην εξουσία, τη διεθνή συγκυρία και τις προοπτικές της χώρας μετά τις εκλογές. Όμως, η προκθεσινή συνέντευξη του Βλαντιμίρ Πούτιν, στην οποία θριαμβολογεί ότι η φιλελεύθερη δημοκρατία είναι τελειωμένη, ήρθε να μας θυμίσει ότι η πολιτική είναι πολύ περισσότερο από τη διαχείριση της συγκυρίας – είναι κυρίως ζήτημα πολιτισμικό. Πρέπει μέσα σε αυτό το πλαίσιο να δούμε τις προοπτικές και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η χώρα, να εξετάσουμε εαυτούς.

Ο Πούτιν, αρχιερέας του αυταρχισμού, αισθάνεται ότι ήρθε η ώρα να εκφραστεί ελεύθερα, χωρίς να κρύβει από τους «Δυτικούς» αυτά που πιστεύει. Η εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ, η απρόσμενη αυτοχειρία των Βρετανών με το Brexit, η άνοδος της εθνικιστικής

Πούτιν, πολιτική, πολιτισμός

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Κίνας, η πρόσδεση του Τούρκου προέδρου Ερντογάν στην άμαξα του Πούτιν, η «ανταρσία» της Ουγγαρίας και της Πολωνίας εναντίον των αρχών της Ε.Ε., καθώς και η ενίσχυση εθνικιστικών κινήσεων στην Ευρώπη, έπεισαν τον Ρώσο πρόεδρο ότι δικαιώθηκε ο δικός του τρόπος διακυβέρνησης. Οι ηγέτες της φιλελεύθερης δημοκρατίας «δεν μπορούν πια να επιβάλουν οτιδήποτε σε κάποιον όπως προσπαθούσαν να κάνουν τις τελευταίες δεκαετίες», δήλωσε στους Financial Times. «Η ιδέα του φιλελευθερισμού είναι τελειωμένη υπόθεση. Ηρθε σε αντιπαράθεση με τα συμφέροντα της συντριπτικής πλειοψηφίας του πληθυσμού». Ο Πούτιν αποκάλεσε «κορυφαίο λάθος» την είσοδο ενός εκατομμυρίου Σύρων προσφύγων στη Γερμανία, επικροτώντας τη σκληρή στάση του Τραμπ εναντίον μεταναστών.

Ισως βιάστηκε ο Πούτιν να κηρύξει νικητές τους αυταρχικούς ηγέτες, καθώς η ζωή δείχνει ότι αυτοί ενίοτε έχουν κακό τέλος. Επίσης, ενώ οι πρόσφατες ευρωεκλογές έδειξαν ότι ο κλονισμός της παγκοσμιοποίησης ελευθερώ-

σε ένα κύμα εθνικισμού, οι πολιτικές δυνάμεις που τον εκφράζουν δεν ενισχύθηκαν στο νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο Πούτιν, όμως, θέλει να πείσει τους ανά τον κόσμο οπαδούς του ότι η πορεία της ανθρωπότητας των τελευταίων δύο αιώνων έληξε με την ήττα του Διαφωτισμού, της ιδέας της ισότητας και της ελευθερίας των ατόμων σε ευνομούμενες πολιτείες. Σύμφωνα με το δόγμα Πούτιν, οι κυρίαρχες ομάδες έχουν όλα τα δικαιώματα, ενώ οι υπόλοιποι μπορούν, στην καλύτερη περίπτωση, να ελπίζουν στην ανοχή τους.

Πολλοί Έλληνες συμφωνούν με τις αντιλήψεις του Πούτιν. Από το 1821 –πιθανώς και πριν– υπάρχει διχόνοια μεταξύ αυτών που θέλουν να επιβάλουν δυτικές αντιλήψεις και συμπεριφορές και αυτούς που ακουμπούν σε μια ιδεατή παράδοση (χωρίς όμως οι δεύτεροι να προτάσσουν ιδέες και θεσμούς σε αντικατάσταση αυτών που απορρίπτουν).

Λόγω αντιδυτικού πνεύματος, πολλοί επικροτούν τον αυταρχισμό, ασπάζονται τον εθνικισμό και την καχυποψία προς τους ξένους (από κράτη έως μετανάστες), όπως ο

Πούτιν, ο Τραμπ, ο Ερντογάν, ο Ορμπαν. Η διαμάχη αυτή διαπερνάει την πολιτική και την κοινωνία. Και στη Νέα Δημοκρατία και στον ΣΥΡΙΖΑ (σε όποιο κόμμα τα μέλη δεν είναι μονολιθικής αντίληψης) βλέπουμε και παιδιά του Διαφωτισμού και της σεωστρέφειας. Η διαμάχη μεταξύ των κομμάτων διεξάγεται με όρους μη ορθολογικούς: ενώ η πολιτική πρέπει να βρει λύσεις για το πώς θα συμμετάσσουμε στον σύγχρονο κόσμο και πώς θα επιβιώσουμε, διαπληκτιζόμαστε πάνω σε παρανοήσεις διαφορές, με ένα πάθος που πηγάζει από παραδοσιακά παράπονα περί αδικίας και ταπεινώσης στα χέρια ξένων. Αυτή την αντίληψη ενθαρρύνει και εκμεταλλεύεται ο κάθε Πούτιν, είτε ηγείται μεγάλης χώρας είτε συμμορίας.

Ας ελπίσουμε ότι μετά τις εκλογές της 7ης Ιουλίου θα υπάρξει περίοδος σταθερότητας και ανάπτυξης που θα επιτρέψει πιο ώριμη συζήτηση για το ποιο είμαστε, ποιοι οι εθνικοί μας στόχοι και πώς θα τους επιτύχουμε. Ευθύνη της νέας κυβέρνησης θα είναι να οδηγήσει τη χώρα σε αυτή την κατεύθυνση.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

«Λαϊκό Κόμμα»: η απουσία

Δεν συμφέρει έναν συνεπή μαρξιστή ούτε έναν οπαδό της «ελευθερίας των Αγορών» να χαρίζουν τη φιλοπατρία και τον συντηρητισμό στην «Ακρα Δεξιά», στους νεοναζί. Το απαγορεύει η μόνη Ηθική που όλοι οι μηδενιστές σέβονται: η Ηθική της αυτοπροστασίας. Σε συνθήκες «υπαρκτού σοσιαλισμού» (του αείμνηστου) η «ελευθερία των Αγορών» ήταν η συγκεκριμένη παντός κακού και πόνου απειλή. Σε συνθήκες «ελευθερίας των Αγορών» ο μαρξισμός είναι απαγορευμένη λέξη και απαγορευμένο εννόημα. Εκατομμύρια ανθρώπων έζησαν φρικτούς βασανισμούς και στερήθηκαν τη ζωή τους, επειδή ήταν μαρξιστές που έτυχε να γεννηθούν σε κοινωνίες «ελεύθερης αγοράς» γεννημένοι σε «σοσιαλιστικούς παραδείσους».

Τα μαρξιστικά κινήματα και ο οικονομικός φιλελευθερισμός, οι δύο όψεις του αμφιπρόσπου Ιανού-Ιστορικού Υλισμού –του πλέον ακαταμάχητου στην ιστορία (διπολικού αλλά ενιαίου) πολιτισμικού-αμοραλισμού–γεννήθηκαν σε κοινωνίες φιλοπατρίας και συντηρητισμού. Γι' αυτό επέζησαν. Η φιλοπατρία και ο συντηρητισμός συνιστούν τρόπο συνύπαρξης –και τον τρόπο συνύπαρξης τον λέμε «πολιτισμό». Προϋποθέτουν «πολιτισμό βίον» που είναι καρπός «καλλιέργειας» (culture), δηλαδή κατορθωμένων ελευθερίας από το έντοκτο, από τον εγωκεντρισμό της ορμής. Κοινωνία του βίου (πολιτική) είναι ανέφικτη δίχως (λελογισμένη και

οριοθετημένη) ανοχή της αποτυχίας, του λάθους, της παρεκτροπής. Στο κλίμα αυτής της ανοχής μπορεί να γεννηθεί ο αμφιπρόσπου Ιστορικός Υλισμός.

Οι λέξεις «φιλοπατρία» και «συντηρητισμός» δηλώνουν ελευθερία από το εγώ, από την αναγκαιότητα των ορμεμφύτων –ελευθερία που διαφοροποιεί τον άνθρωπο από το κτήνος και γεννάει την πολιτική. Αγαπώ την πατρίδα, σημαίνει: Χαίρομαι την κοινωνία των σχέσεων, τη συμμετοχή στα κοινά, τη δημιουργική συνύπαρξη και το παρελθόν της (Ιστορία), τις κοινές επιδιώξεις. Αγαπώ, γι' αυτό συντηρώ, την κοινή μας γλώσσα, την κοινή ιστορική συνείδηση, τη σοφία που μας «παραδόθηκε» ένσαρκα σε θεσμούς, αίμα, δοκιμασμένες μέσας στους αιώνες πρακτικές, τη μεταφυσική ελπίδα που νοσηματοδοτεί τον θάνατο.

Σε αντίθεση με όλα τα παραπάνω, ο Ιστορικός Υλισμός είναι μια μηδενιστική ιδεολογία, διπολική, μαρξιστική ή «φιλελεύθερη». Και ιδεολογία σημαίνει: ατομικές «πεποιθήσεις», ατομική στράτευση για κοινά χροστικές επιδιώξεις. Συνστράτευση – όχι μετοχή, όχι κοινωνία. Για τον Ιστορικό Υλισμό (μαρξισμό και «φιλελευθερισμό») δεν υπάρχει ενιαία κοινωνία, γι' αυτό ούτε και πατρίδα. Υπάρχουν μόνο οριοθετημένα συμφέροντα, δηλαδή «τάξεις» – ταξικός ανταγωνισμός, ταξική πάλη.

Και αυτόν τον πρωτογονισμό επιβάλλουν σήμερα να τον ονομάζουμε «προοδευτική» παράταξη,

ενώ τις κοινωνικές προτεραιότητες της φιλοπατρίας και του συντηρητισμού τις χαρίζουν στους νεοναζί και στους χρυσαυγίτες. Ειδικά στην Ελλάδα, το πιο δυσερμηνευτο κατόρθωμα του Ιστορικού Υλισμού δεν είναι ότι επέβαλε σαν αυτονομη τη ταύτισή του με την «προοδευτική» πολιτική παράταξη. Υπάρχει κάτι ακόμα πιο ανιγματικό και σκοτεινό: Πώς, με ποιες μεθοδεύσεις, με ποια τεχνάσματα, μαρξιστές και «φιλελεύθεροι» κατορθώνουν, ώστε οι πραγματικοί τους αντιπάλοι (ο πατριωτισμός και ο συντηρητισμός) να εκπροσωπούνται πάντοτε από κόμματα «της πλάκας»; Από ευφραδείς ρήτορες που εκφράζουν ακαταμάχητες αλήθειες, αλλά με διακριτές απηχάσεις παράνοιας. Από αγνοούς πατριώτες, με έγνοια και πόνο για τα κοινά, αλλά, λόγω απαιδευσίας ή από φυσικού τους, μη σοβαρούς, ευόλισθους στη γελοιοποίηση.

Συντηρητικό και πατριωτικό πρέπει να ήταν το Λαϊκό Κόμμα –τουλάχιστον στη λαϊκή του βάση. Το κατάργησε ο Κων. Καραμανλής, του γυάλιζε κάτι πιο «ευρωπαϊκό», γαλλοφερμένο: Εφτιαξε αρχικά ένα Parti radical (ΕΡΕ) και μια Nouvelle république (Ν.Δ.) αργότερα. Και με τις δύο ονομασίες το καραμανλικό κόμμα είχε ισχύ έως ανύπαρκτη πολιτική ταυτότητα και διακριτικό της εξουσίας χαρακτήρα: ήταν εργαλείο στα χέρια του ιδιοφυούς ιδρυτή του. Όταν έλειψε ο ιδρυτής, το κενό πολιτικής αποκαλύφθηκε λιγνιώδες.

Εύκολα οι πολιτικοί του αντίπα-

λοι κατέταξαν το καραμανλικό κόμμα στη Δεξιά και έντεχνα το ταύτισαν με τις πιο άθλιες αμαρτίες της παρακρατικής «Δεξιάς» που υπήρξε παράγωγο της ζαχαριδικής ανταρσίας. Ήταν άδικο, γιατί η πολιτική που άσκησε ο Καραμανλής υπήρξε μάλλον η πιο κοινωνικοκεντρική (σοσιαλιστική) στη μεταπολεμική Ελλάδα. Αλλά ο πατριωτισμός και ο συντηρητισμός που θα μπορούσαν να αντιπαλαίψουν την κατασκοφανήση, δεν ήταν δυνατό να συνυπάρχουν με την απόλυτη προτεραιότητα του «εξευρωπαϊσμού».

Μέχρι σήμερα το καραμανλικό κόμμα μοιάζει να μην μπορεί να καταλάβει ότι, υιοθετώντας τον άκρικο, άνευ όρων εξευρωπαϊσμό, παίζει στο γήπεδο των άσων του διεθνισμού, μαρξιστών και «φιλελευθέρων» – έχει χάσει το παιχνίδι «από χέρι», έστω κι αν εφήμερα ο Τσίπρας νικηθεί. Γιατί εφήμερα; Διότι τίποτε δεν αλλάζει, όσο η Ν.Δ. σπαίνει για τα ουσιώδη: Για το πώς θα σωθεί, με ποια πραγματική πολιτική, η γλώσσα του Ελύτη, του Σεφέρη, αλλά και του Παπαδιαμάντη ή του Ρωμανού του Μελωδού. Πώς θα ελευθερωθεί το σχολείο από τη «χρησιμότητα» και θα γίνει χαρά και λαχτάρα. Πώς θα ξαναανθίσει η αριστεία, η άμιλλα, πώς θα σταλεί στον αγύριστο νεκροφόρα «περιφέρεια» και θα ξαναγεννηθεί η αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα. Πώς θα πάρει πρωτοβουλίες η «διασπορά», να ξαναβρεί ο Έλληνας την κοσμοπολιτική αρχοντιά του.

Τους δε ανοήτους το οίημα

Του **ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Αεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι βρισκόμαστε στη χειρότερη φάση του Κυπριακού από το 1974. «Η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται υπό εισβολή», δηλώνει ο ΠτΔ. Μπορεί η εισβολή να είναι θαλάσσια και να μη νιώσαμε την έντασή της, αλλά δεν παύει από το να είναι η τραγικότερη εξέλιξη εδώ και σχεδόν μισό αιώνα. Και αν ακόμα συνυπολογίσουμε το γεγονός ότι ο νέος Αττίλας συμβαίνει μόλις τρία χρόνια από το: «Η λύση είναι θέμα μηνών», τότε η σημερινή κατάσταση αναδεικνύεται επεικώς καταστροφική, τα ερωτήματα βασανιστικά και οι ευθύνες βαριές και ασήκωτες για το πώς φτάσαμε σε αυτό το σημείο.

Η δικαιολογία ότι για όλα πάντα φταίει μόνο η τουρκική αδιαλλαξία, που σίγουρα είναι δεδομένη, καταντά πλέον, έκτος όλων των άλλων, και εκνευριστική. Όλο αυτό το τροπάριο κατάντησε το φτηνό άλλοθι του κάθε πολιτικάντη, που

Τελικά, ο Αβέρωφ τα έλεγε ο Αβέρωφ τα άκουγε. Βέβαια το αν έμεινε με σταυρωμένα τα χέρια μόνο ο ίδιος το γνωρίζει. Το μόνο σίγουρο είναι ότι, δυστυχώς για τον τόπο, σιώπησε.

είτε βOLEύεται με τη διατήρηση του στάτους κβο είτε αλληλωρίζει προς άλλες μορφές λύσης. Μήπως όταν επρόκειτο να ενταχθούμε στην Ε.Ε., χωρίς λύση του Κυπριακού, η Τουρκία ήταν διαλλακτική; Τουναντίον, την ίδια και χειρότερη Τουρκία είχε να αντιμετωπίσει ο Γλαύκος Κληρίδης με έναν Ραούφ Ντενκτάς απέναντί του και όχι έναν Μουσταφά Ακιντζί.

Επιπρόσθετα, όλα αυτά που βιώνουμε σήμερα δεν ήρθαν ως κεραυνός εν αιθρία. Όσοι ισχυρίζονται ότι η Τουρκία είναι ένας απρόβλεπτος αντιπαλος διαφεύδονται πανηγυρικά από τα ίδια τα γεγονότα. Τα τεκταινόμενα σήμερα στην κυπριακή ΑΟΖ τα είχαν ανακοινώσει εδώ και καιρό με την κάθε λεπτομέρεια. Ακόμα και στο εσωτερικό υπήρξαν φωνές που μας προειδοποιούσαν για καταστροφικές εξελίξεις που έρχονται. Μάλιστα, οι προειδοποιήσεις δεν προέρχονταν μόνο από το ΑΚΕΛ, που κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι είχε αντιπολιτευτικά κίνητρα. Υπήρξαν και «φίλια πυρά».

«Βλέπω το εθνικό τσουνάμι να έρχεται. Δεν μπορώ ούτε να σιωπήσω, ούτε να μείνω με σταυρωμένα τα χέρια», δήλωνε ο Αβέρωφ Νεοφύτου στις 5/10/2018. Και κατέληγε: «Βλέπω τι έρχεται για την πατρίδα μου. Κι αν για την οικονομία μια οικονομική κρίση αφή-

νει πίσω της πληγές, θα έρθει η ώρα που θα έχεις την οικονομική ανάκαμψη. Αν χάσεις πατρίδες όμως, δεν τις ξανακερδίζεις πίσω».

Αντί όμως να πάρουμε στα σοβαρά τις προφητικές επισημάνσεις του πρόεδρου του ΔΗΣΥ, την επομένη ο ΠτΔ του απαντούσε: «Έχω κουραστεί τις τελευταίες μέρες να ακούω εκτιμήσεις, να ακούω για «τσουνάμια», να ακούω πολλά». Ακόμα και στις 17/12/2018, με εμφανή δόση ειρωνείας και απαξίωσης, ο ΠτΔ απαντούσε και πάλι στις κραυγές αγωνίας του συναγερμικού προέδρου: «Δεν ασχολούμαι με καιρικά φαινόμενα». Τελικά, ο Αβέρωφ τα έλεγε ο Αβέρωφ τα άκουγε. Βέβαια το αν έμεινε με σταυρωμένα τα χέρια μόνο ο ίδιος το γνωρίζει. Το μόνο σίγουρο είναι ότι, δυστυχώς για τον τόπο, σιώπησε. Στην ουσία όχι μόνο σιώπησε, αλλά στις 20/12/2018 αντί για τσουνάμι έβλεπε αίθριο καιρό και καλοκαιρία. «Ο καιρός είναι ηλιόλουστος και το κλίμα εξαιρετικό», δήλωνε χαρακτηριστικά.

Έξι μήνες μετά, ανεξαρτήτως ότι ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ συνεχίζει ακόμα να σιωπά, τα γεγονότα τον έχουν ήδη προσπεράσει. Ανεξάρτητα αν ακόμα βλέπει καλοκαιρία, το τσουνάμι ξεκίνησε. Ο καιρός μαύρος κι άραχνος. Δυτικά με τον «Πορθνή» και ανατολικά με το «Γιαβούζ», ο Αβέρωφ δυστυχώς επιβεβαιώνεται πανηγυρικά. Αν οι γεωτρήσεις εντός της κυπριακής ΑΟΖ και οι σχεδιασμοί για εποικισμό της Αμμοχώστου δεν είναι εθνικό τσουνάμι τότε τι είναι; Σίγουρα υπό τα περιστάσεις και λαμβανομένου υπ' όψιν της ανυπαρξίας αποτρεπτικών μέσων, όλα όσα κάνουμε είναι προς την ορθή κατεύθυνση. Όμως δεν πρόκειται να σταματήσουν την τουρκική προκλητικότητα. Το θέμα είναι να μην τρέχεις πίσω από τα γεγονότα, αλλά να τα προλαβαίνεις. Να μετράς με σύνεση τις δυνατότητές σου και να ακολουθείς διεκδικητική, αλλά και ρεαλιστική πολιτική. «Κράτα τα μάτια σου στ' αστέρια και τα πόδια σου στη γη», έλεγε ο Ρούσβελτ.

Εκ του αποτελέσματος τα μεγάλα λόγια που μας έλεγαν αποδεικνύονται πομφόλυγα και φληναφήματα. «Παροχές ασφάλειας και όχι καταναλωτής η Κύπρος», «Έχουν γνώσιν οι φύλακες». Τελικά ο «παροχέας» ζητάει απεγνωσμένα ασφάλεια οι δε φύλακες αποδεικνύεται ότι δεν θέλουν να έχουν γνώσιν.

Δυστυχώς, η έπαρση φουσκάνας τα μυαλά και μας καθιστά εθνικά επικίνδυνους. Όπως έλεγε και ο Σωκράτης, «Τους μεν κενούς ασκούς η πνοή διίστησι, τους δ' ανοήτους το οίημα (Τα άδεια σακιά τα φουσκώνει ο αέρας και τους ανόητους η έπαρση).

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδώρου είναι ειδικός προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Στη Μαδρίτη η θερμοκρασία σκαρφάλωσε στους 42 βαθμούς Κελσίου, όπως δείχνει ένα θερμόμετρο στο κέντρο της πόλης.

Ψευδείς ειδήσεις «σαν μια γροθιά...»

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η πολιτική που ακολουθεί ο πρόεδρος Αναστασιάδης μετά το Κραν Μοντάνα περιέχει μεγάλη δόση από «υποκατάστατα». Από τη στιγμή που έχει οδηγήσει την κεντρική αμαρτωλοχία σε εκτροχιασμό, ανεβάζει στο τρένο νέες μορφές «δράσης» τις οποίες εμφανίζει στην κοινή γνώμη ως το νέο, μεγάλο έργο που συσκοτίζει την απουσία θέλησης για επίλυση. Με διάφορους τρόπους:

Α. Εσχάτως εμφανίζεται η σκέψη ΗΠΑ-Τουρκίας ως «παραπαιούσα» και ταυτόχρονα εμφανίζεται η σκέψη ΗΠΑ-Κύπρου ως «ανατέλλουσα» στον χώρο της Α. Μεσογείου. Υπαρκτά προβλήματα στις σχέσεις ΗΠΑ-Τουρκίας μεγεθύνονται, αμφιλεγόμενες –το λιγότερο που μπορεί να πει κανείς– πρωτοβουλίες Αμερικανού γερουσιαστή γίνονται πρώτο θέμα στα κυπριακά κανάλια ως να είναι πρωτοβουλίες του ίδιου του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών. Στο δίσταγμα που οι συνουμιλίες είναι νεκρές, εμφανίζεται ως υποκατάστατο στην ε/κ κοινή γνώμη η, δήθεν, πολιτική που αναβαθμίζει τις σχέσεις Κύπρου-ΗΠΑ σε επίπεδο «στρατηγικών εταίρων». Προφανής και ψευδής κατασκευή της πραγματικότητας: η γεωπολιτική της σχέσης ΗΠΑ-Τουρκίας περιλαμβάνει τεράστιο όγκο συμφερόντων (ΝΑΤΟ, Ιντσπρίλκ, εμπόριο κ.λπ.) που οι υπαρκτές τριβές (πάστορας Α. Μπράνσον) ή κρίσεις (S-400), με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ξεπερνιούνται, αλλά και αν δεν ξεπεραστούν, οι δύο χώρες αναπτύσσουν τις σχέσεις τους, διατηρώντας τις διαφονίες τους σε ελεγχόμενο επίπεδο. Οι παραγωγοί αυτής της ανάλυσης στο κυπριακό Υπουργείο Εξωτερικών, δεν εμφανίζονται να την υποστηρίζουν δημόσια, τη διακινούν, ωστόσο, μέσα από διαρροές πληροφοριών στα ΜΜΕ και στα

Οι εκτιμήσεις Αναστασιάδη έπεσαν όλες έξω. Δύσκολο να θυμηθώ μιαν αξιόλογη ανάλυση ή κάτι που οδήγησε σε κάποια μεταβολή.

σχετικά ρεπορτάζ που κυριαρχούν στα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων κάθε βράδυ.

Β. Η παραποίηση της κατάστασης στην Τουρκία και η μετατροπή της εικόνας της σε εκείνην μιας «παραπαιούσας οικονομίας», άρα μια χώρα που δεν μπορεί να χειριστεί ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, λόγω της εσωτερικής της αστάθειας. Αν παρακολουθήσει κανείς την εικόνα που προβάλλεται για την Τουρκία, ιδιαίτερα στις ειδήσεις του ΡΙΚ, αποκτά την εντύπωση ότι η Τουρκία είναι χώρα περίπου στην κατηγορία του Κονγκό. Ό,τι είναι αρνητικό γίνεται πρώτο θέμα, ό,τι είναι θετικό εξαφανίζεται, ή ακριβέστερα και, εξ ορισμού, δεν υπάρχει. Η ε/κ κοινή γνώμη αποκτά παραπλανητικές εικόνες για την πραγματική κατάσταση στην Τουρκία, τα κομματικά ισοζύγια και τις τάσεις στο εκλογικό σώμα, γεγονός που δεν βοηθάει στην ανάπτυξη μιας ισορροπημένης προσέγγισης πάνω σε ένα κρίσιμης σημασίας ζήτημα. Σε πείσμα των «διεθνολόγων» του ΡΙΚ, η Τουρκία βγήκε από τις λίστες του ΔΝΤ, και είναι μέλος των G20. Εμφανίζει εσχάτως αναπτυξιακή στασιμότητα, εξαιτίας της εγκατάλειψης του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων, που εφαρμόζε ο προηγούμενος υπουργός Οικονομικών και το οποίο έδινε στην Τουρκία κινεζικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αλλά από τα πραγματικά

προβλήματα, μέχρι το Κονγκό η απόσταση είναι μεγάλη.

Γ. Η κατασκευή /παροχή ψευδών ειδήσεων για όσα συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ. Παραδείγματα υπό μορφή παραπλάνησης: έφτασε το τουρκικό γεωτρύπανο 70 χιλιόμετρα δυτικά της Πάφου. Είναι άσκηση, χωρίς ουσία. Δεν έχει αρχίσει γεωτρήσεις. Δεν διαθέτουν τη σχετική τεχνολογία. Θα φύγει το γεωτρύπανο. Πριν από δύο μήνες ο Β. Πάλμας ανήγειλε έναρξη της διαδικασίας στο επαρχιακό δικαστήριο Λευκωσίας για την έκδοση ενταλμάτων σύλληψης για το προσωπικό του «Φατίκ». Ρώτησε κάποιος αν κατατέθηκε σιδήποτε στο δικαστήριο, και, αν ναι, πού βρίσκεται το θέμα; Ακόμα πιο τραγελαφικό: με διαρροές στον Τύπο, καλλιεργήθηκε η ψευδής εντύπωση ότι οι «τρίμερες συνεργασίες» αποτελούσαν και μορφή κάλυψης των θαλάσσιων χειρισμών της Λευκωσίας, ότι λειτουργούσαν ως «ομπρέλα ασφαλείας» πάνω από την Κύπρο και την ΑΟΖ της. Ο ανταποκριτής του ΡΙΚ στην τριμερή Σύνοδο στην Ελούντα στην Κρήτη (Κύπρος, Ελλάδα, Αίγυπτος, Οκτώβρης, 2018) έβλεπε ότι οι τρεις θα ενεργήσουν «ως μια γροθιά», πάνω από την Κύπρο και την ΑΟΖ της. Έχει τη σημασία της η επιλογή της πρόταξης στη συγκεκριμένη είδηση: «οι τρεις σαν μια γροθιά...».

Η συνεργασία της Λευκωσίας με τη Γαλλία εμφανίστηκε τόσο διογκωμένη στα ε/κ ΜΜΕ, ώστε ο Γάλλος υπουργός Άμυνας Λε Ντριάν να υποχρεωθεί να δηλώσει ότι «οπωσδήποτε δεν υπήρξε καμία πρόβλεψή μας για εγκατάσταση γαλλικής βάσης ή γαλλικής στρατιωτικής μονάδας στην Κύπρο. Μπορώ να πω ότι ο ελληνοκυπριακός Τύπος κάνει λάθος σε αυτό το θέμα», (14 Ιουνίου 2019).

Οι τρεις πιο πάνω ενότιες έχουν μία ουσιαστική σημασία: η πολιτική του Ν. Αναστασιάδη, όχι μόνο οδήγησε το Κυπριακό σε πλήρες αδιέξοδο, αλλά το «υποκατάστατο» της οδήγησε σε εξίσου μεγάλα πλήγματα την ε/κ κοινωνία. Οι εκτιμήσεις Αναστασιάδη έπεσαν όλες έξω. Δύσκολο να θυμηθώ μιαν αξιόλογη ανάλυση ή κάτι που οδήγησε σε κάποια μεταβολή: οι τριμερείς πλέον είναι μια ιστορία του παρελθόντος, οι διακοινοτικές συνουμιλίες δεν υφίστανται, και δύο τουρκικά γεωτρύπανα ερευνούν στα δυτικά της Πάφου και στα νότια της Καρπασίας. Σε μια άλλη χώρα αυτή η παταγώδης αποτυχία θα προκαλούσε κύματα οργής. Στην Κύπρο, όχι. Η χειραγώγηση της πληροφόρησης, ειδικότερα αυτής με το ρεπορτάζ γύρω από το Κυπριακό, ολοποιείται από ένα καλά συντονισμένο δίκτυο. Ο πολυπράγμων ΥΠΕΞ ελέγχει με σχετική ευκολία κάθε «πετούμενο» με τη βοήθεια της μεθόδου «Α. Νεοκλέους». Διπλωμάτες στο ΥΠΕΞ που «μεγαλούργησαν» επί Τ. Παπαδόπουλου, συνεχίζουν να καθοδηγούν την επικαιρότητα στη γραμμή Ν. Αναστασιάδη. Εφευρίσκουν κάθε σοφιστεία για να εκτροχιάσουν κάθε πιθανότητα για προοδο.

Μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης είναι πλέον υποψιασμένη. Θέτει ερωτήματα: ποιο μυστικό μοιράζεστε με τον Όζερσάι και αρνείστε να συνεργαστείτε με τον Μ. Ακιντζί; Ποιος σας εξουσιοδότησε να μιλάτε για «δύο κράτη»; Ποιος κάλεσε την Τουρκία «να περιοριστεί σε όσα αναλογούν στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της παρανόμου οντότητας, και συνεπώς δεν έχει λόγο να αμφισβητεί τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας»;

www.larkoslarkou.org.cy

Οι αυτοσχεδιασμοί ενός πανικόβλητου προέδρου

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Η κατάσταση είναι ομολογουμένως πάρα πολύ δύσκολη και οι τεράστιες ευθύνες βαρύνουν κατά κύριο λόγο τον ίδιο τον πρόεδρο της Δημοκρατίας.

τικές και ειδικότερα των τριμερών συνεργασιών. Σε όλα αυτά ήρθε να προστεθεί και το χαστούκι των ΗΠΑ με τις τροπολογίες στο νομοσχέδιο Μενέντεζ-Ρούμπιο. Την ίδια στιγμή ο αντίπαλος φαίνεται να εφαρμόζει μία μελετημένη στρατηγική σταδιακά και πολυεπίπεδης κλιμάκωσης. Παράλληλα, επιδεικνύει προσηγμένο στρατηγικό σχεδιασμό, αποφασιστικότητα, αμυντική και ειδικότερα ναυτική προ-

παρασκευή, καθώς και νομική και πολιτική ευελιξία. Η κατάσταση είναι ομολογουμένως πάρα πολύ δύσκολη και οι τεράστιες ευθύνες βαρύνουν κατά κύριο λόγο τον ίδιο τον πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ευρισκόμαστε πλέον σε κρίση διαρκείας. Απαιτούνται άμεσα και δραστηρικά μέτρα. Θεωρώ ότι τα περί σύγκλησης του Εθνικού Συμβουλίου απλώς δείχνουν ότι η σύγκυση και η αμχανία επεκτείνονται και στην αντιπολίτευση. Το Εθνικό Συμβούλιο είναι από τη φύση του ως πολιτικό όργανο ανεπαρκές και αντίκανο να συμβάλει στην κάλυψη των κενών που υπάρχουν στον τομέα του στρατηγικού σχεδιασμού, αλλά και της επιχειρησιακής αντιμετώπισης της τουρκικής πολυμέτωσης επίθεσης, αφού δεν διαθέτει τα όποια υποστηρικτικά όργανα στα οποία να συμμετέχουν

τεχνοκράτες και υπηρεσιακοί. Εν τη απουσία ενός Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας επιβάλλεται η άμεση επανενεργοποίηση του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου με νέα σύνθεση και με βελτιώσεις στον τρόπο λειτουργίας του περιλαμβανόμενης και της πρόσβασης των μελών του σε εμπιστευτικές πληροφορίες. Το Γεωστρατηγικό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετείχαν ως ενεργοί πατριπρκτές στελέχη της ΚΥΠ και των Υπουργείων Εξωτερικών, Άμυνας και Ενέργειας, είναι σε θέση να προετοιμάσει τάχιστα και να υποβάλει στον ΠτΔ εναλλακτικές προτάσεις για αντιμετώπιση της τουρκικής ολομέτωσης επίθεσης. Παράλληλα υπάρχει ανάγκη για συγκρότηση ειδικής ομάδας διαχείρισης κρίσης που να λειτουργεί σε καθημερινή βάση στο πλαίσιο της Προεδρίας της Δημοκρατίας.

Χωρίς ανάλογα όργανα και θεσμούς ούτε η ΚΔ θα μπορέσει να αντιμετωπίσει την πολυεπίπεδη τουρκική επίθεση και ούτε οι φίλοι και οι εκθροί θα μας λαμβάνουν σοβαρά υπόψη, αφού η πολιτική μας δεν θα έχει ούτε συνέχεια ούτε και συνέπεια. Μετά την τραπεζική κρίση και το κούρεμα καταθέσεων ακόμα μία φορά δεν είμαστε θεσμικά εξοπλισμένοι για να αντιμετωπίσουμε μία καθόλα προβλέψιμη κρίση. Οι προσωπικές προτεραιότητες του ΠτΔ έχουν στην ουσία υποσκάψει τις δυνατότητες χάραξης και εφαρμογής μιας εθνικής στρατηγικής ασφάλειας. Επείγει η αναστροφή από τον ΠτΔ αυτής της καταστροφικής πορείας.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος. Διετέλεσε γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου την περίοδο 2014-2018.

Η Τουρκία είναι καταλύτης στα ενεργειακά

Η στάση της Ε.Ε. είναι σημαντική, αλλά δεν θα έρθει σε ρήξη με την Άγκυρα για την Κύπρο, τονίζει στην «Κ» ο Ανδρέας Θεοφάνους

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου βρίσκεται σε εξέλιξη ένας ανταγωνισμός μεταξύ περιφερειακών και άλλων δυνάμεων με διακυβευμα τη μεγαλύτερη δυνατή επιρροή και την επικράτηση των δικών τους επιδιώξεων, υποστηρίζει ο καθηγητής Οικονομικών και Δημόσιας Πολιτικής, Ανδρέας Θεοφάνους, πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας. «Η Τουρκία δεν μπορεί να αποκηλίσχεται από τα ενεργειακά δράγματα της Ανατολικής Μεσογείου» υποδεικνύει στη συνέντευξή του στην «Κ» με αφορμή τη μελέτη του για τις Διακοινοτικές Συνομιλίες από το 1977 μέχρι το 2017.

–Στη μελέτη σας καταλήγεται στη διαπίστωση ότι το διαπραγματευτικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί όλα αυτά τα χρόνια δεν μπορεί να οδηγήσει σε μια λειτουργική και βιώσιμη λύση. Πού εστιάζονται οι επιφυλάξεις σας;

—Οχι μόνο δεν μπορεί να οδηγήσει σε μια λειτουργική και βιώσιμη λύση, αλλά πολύ φοβάμαι ότι θα οδηγήσει σε επειδήσεις του στάτους κβο ή σε κατάρρευση. Πέραν τούτου οποιαδήποτε αποτελέσματα θα είναι μη αναστρέψιμα. Σήμερα δεν υπάρχει ένα ελάχιστο πλαίσιο κοινών επιδιώξεων από τις δύο πλευρές. Επιπρόσθετα, η νομιμοφροσύνη της πλειοψηφίας των Τουρκοκυπρίων και των εποίκων είναι προς την Τουρκία και την κατωχική ντόπια. Οι εθνοκοινοτικοί πυλώνες στους οποίους θα στηρίζεται το σύστημα δεν μπορούν να συμβάλουν σε ένα ευοίωνο μέλλον. Το δημογραφικό θα είναι επιπρόσθετο πεδίο τριβής. Δεν πρέπει, επίσης, να υποτιμούμε τον δικτακτικό των στρεβλώσεων στη διακυβέρνηση της χώρας, αφού θα απαιτούνται διπλές πλειοψηφίες για τα πλείστα θέματα. Στο οικονομικό πεδίο τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα. Ένα τριεθνικό κράτος δεν θα μπορεί να ανταποκριθεί στους κανόνες της Ευρώζωνς.

–Δεν νομίζετε ότι είναι αργά για να αλλάξει το διαπραγματευτικό πλαίσιο;

—Εάν η εκτίμηση ότι τυχόν εφαρμογή του διαπραγματευτικού κεκτημένου θα οδηγήσει είτε στην κατάρρευση είτε στην επιδείνωση του στά-

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΛΥΣΗΣ

Οφέλη αλλά και κίνδυνοι

–Σημαντικό μέρος της μελέτης σας εστιάζει στην οικονομία και εκτιμάτε ότι θα είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να λειτουργήσει στην Ευρωζώνη ένα πολυδάπανο και δυσκίνητο κράτος. Δεν πιστεύετε ότι η λύση θα λειτουργήσει και ευεργετικά για την οικονομία;

—Η ελεύθερη Κύπρος, η οποία λειτουργούσε ως ενιαίο κράτος, δεν απέφυγε μια μεγάλη κρίση το 2013 στις οποίες τις συνέπειες εξακολουθούμε να βιώνουμε μέχρι σήμερα. Η κατοχική οντότητα είναι κατ' ουσίαν ενοσωματωμένη στην τουρκική οικονομία. Μεταξύ άλλων, σημειώω ότι η Τουρκία καλύπτει περίπου το 25%-30% του προϋπολογισμού της «ΤΔΒΚ», περίπου €350 εκατομμύρια ετησίως τα τελευταία χρόνια. Θα είναι δυνατόν η Κύπρος να έχει τρεις ισοζυγισμένους προϋπολογισμούς; Και ποιος θα καλύπτει αυτό το έλλειμμα; Και τι συμβαίνει με το ιτραπεζικό σύστημα των Κατεχομένων; Πάντως, οι κατοχικές αρχές αρνούνται μέχρι σήμερα τον στοιχειώδη έλεγχο της Ε.Ε. και του ΔΝΤ για σκοπούς καταγραφής των δεδομένων. Ούτε μπορούμε να υποτιμήσουμε τα προβλήματα από τις στρεβλώσεις στη διακυβέρνηση της χώρας σε ένα δίκωνικό, δικονομικό ομοσπονδιακό πολίτευμα. Δεν αγνοώ τις θετικές προεκτάσεις από την ουσιαστική ενίσχυση του οικοδομικού τομέα, από την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου της χώρας και από τις επενδύσεις που θα προκύψουν. Όμως αμφιβάλλω

Οι εξελίξεις στην Ανατ.
Μεσόγειο επηρεάζονται
σε μεγάλο βαθμό και
από τις σχέσεις μεταξύ
Ουάσιγκτον - Άγκυρας.

τους κβος για εμάς τους Ελληνοκύ-
πριους η αλλαγή της πολιτικής αυτής
είναι επιβεβλημένη ανεξαρτήτως
δυσκολιών. Μετά το δημοψήφισμα
του 2004 χάθηκε μια χρυσή ευκαιρία
για επανοποθέτηση του Κυπρια-
κού. Αλλά και τώρα, λαμβάνοντας
υπόψη όλα τα δεδομένα, θα πρέπει
να το επιχειρήσουμε. Εάν πάρουμε
αυτή τη στρατηγική απόφαση τότε
είναι σημαντικό να επεξηγηθεί τόσο
στην Κύπρο όσο και στη διεθνή κοι-
νότητα.

—Υποστηρίζετε ότι αποτελεί στρατηγικό μονόδρομο μία νέα προεγγύηση στο Κυπριακό όπου, μετά από άλλων, θα πρέπει να ενισχυθούν τα ερείσματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσα από συνεργασίες με άλλες χώρες στη βάση της σύζευξης συμφερόντων σε διάφορα ζητήματα περιλαμβανομένων και των θεμάτων ενέργειας. Τι ακριβώς προτείνεται;

—Όπως έχω ήδη αναφέρει μια νέα προσέγγιση στο Κυπριακό αποτελεί στρατηγικό μονόδρομο καθώς τυχόν υλοποίηση του διαπραγματευτικού κεκτημένου θα οδηγήσει είτε στην κατάρρευση είτε στην επιδείνωση του στάτους κβο. Η νέα προσέγγιση θα είναι πολυεπίπεδη. Σε σχέση με την ουσία του Κυπριακού έχω προ πολλού εισηγηθεί μια εξελικτική προσέγγιση. Ένα από τα μέτρα που εισαγόμενα προβλέπεται τη μετατροπή των Κατοχομένων σε περιφέρεια (Region) της Ε.Ε. με εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου. Εισαγόμενα δηλαδή την αναστολή του Πρωτοκόλλου 10. Σε κάθε περίπτωση στις διεργασίες αυτός ρόλος θα έχει και η Κυπριακή Δημοκρατία. Εισαγόμενα, επίσης, σταδιακή επιστροφή εδαφών υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση με προτεραιότητα την περίεσχητη πόλη των Βαρωσίων, σταδιακή εφαρμογή των τεσσάρων βασικών ελευθεριών, καθώς και σταδιακή εφαρμογή των υποχρεώσεων της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

— Έχει κίνητρο η Τουρκία για κάτι τέτοιο; Γιατί να το κάνει;

αν οι θετικές εξελίξεις θα υπερτε-
ρουν των αρνητικών δεδομένων.
—Πώς βλέπετε την πορεία της οί-
κονομίας σήμερα;

Παρά την ανάκαμψη που παρατηρείται θα ήταν μέγα σφάλμα και απρονοσία να επέλθω επανάταυσθ. Ο τραπεζικός τομέας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις, καθώς τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρό πρόβλημα. Πέραν τούτου είναι σημαντικό να ενισχυθεί ο δεινός όχι μόνο για κατοικίες και για σκοπούς κατανάλωσης, αλλά κυρίως για επενδυτικές δραστηριότητες. Δεν θα πρέπει επίσης να ξεχάσει ξανά το μισθολόγιο στη δημόσια υπηρεσία και σε όλους τους ημεκρικούς οργανισμούς. Επιπρόσθετα είναι σημαντικό να επέλθω ο πλήρης εξορθολογισμός των δημοσίων δαπανών, και παράλληλα απαιτείται η επαναξιολόγηση του φορολογικού συστήματος. Υπογραμμίζω ότι η δημοσιονομική πολιτική δεν είναι μόνο θέμα ελλειμματών ή πλεονασμάτων. Αντίθετα, αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο το οποίο μπορεί να εκπρέσει καθοριστικά την οικονομική δραστηριότητα, καθώς και άλλους οικονομικούς δείκτες. Το μείζον είναι να αποκτήσει η Κύπρος ένα νέο οικονομικό υπόδειγμα με νέους μοχλούς οικονομικής μεγέθυνσης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Αυτό δεν έχει γίνει ακόμα. Ένα τέτοιο υπόδειγμα θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις διάφορες μορφές ανισότητας και ταυτόχρονα να εμπεριέχει ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο.

Ο πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, καθηγητής Ανδρέας Θεοφάνους.

«Επικίνδυνο το στάτους κβο, αλλά είναι αυτοκτονία μια λύση με βάση το υφιστάμενο διαπραγματευτικό πλαίσιο».

—Η εξελικτική πρόταση προβλέπει επίσης ομαλοποίηση των σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Τουρκία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα ήταν δυνατό να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά τα ενεργειακά ζητήματα της Ανατολικής Μεσογείου με τρόπο που να εξυπηρετούνται πολλαπλοί στόχοι.

–Πώς αξιολογείτε τις τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, αλλά και τη στάση της Ε.Ε.;

—Στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου βρίσκεται σε εξέλιξη ένας ανταγωνισμός μεταξύ περιφερειακών και άλλων δυνάμεων με διακυβευμα τη μεγαλύτερη δυνατή επιρροή και την επικράτηση των δικών τους επιδιώξεων. Η Τουρκία συστηματικά υπογραμμίζει ότι καμία εξέλιξη στα ενεργειακά ζητήματα της Ανατολικής Μεσογείου δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς τη δική της συμμετοχή ή ανοχή. Και για την πολιτική της αυτή επιστρατεύει και τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων. Ενώ η Τουρκία δεν μπορεί να αποκλειστεί από τα ενεργειακά δρώμενα της Ανατολικής Μεσογείου, το μείζον ζήτημα είναι να γίνει με σεβασμό στο διεθνές δίκαιο και τα νόμιμα συμφέροντα όλων των

εμπλεκόμενων μερών. Η στάση της Ε.Ε. είναι σημαντική, αλλά δεν θα έρθει σε ρήξη με την Τουρκία για την Κύπρο. Οι εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο επηρεάζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό και από τις σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Τουρκίας.

–Εισπνεύστε ότι τελικός στόχος θα πρέπει να είναι ένα ιδιότυπο ομοσπονδιακό μοντέλο το οποίο θα προκύψει από την αναθεώρηση του Συντάγματος του 1960 σαν αποτέλεσμα μιας εξελικτικής διαδικασίας. Είναι εφικτό κάτι τέτοιο;

—Επειδή το πλαίσιο της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας θα οδηγούσε σε ανεπιθύμητες καταστάσεις θα πρέπει να επιδιώξουμε ένα άλλο μοντέλο λύσης. Το ενιαίο κράτος είναι ανέφικτο, καθώς ούτε το Σύνταγμα του 1960 δεν το προέβλεπε. Συνενώσις η λύση που θα διασφαλίζει την εδαφική ακεραιότητα της χώρας αναποφνεκτα θα στηρίζεται σε ένα ιδιότυπο ομοσπονδιακό μοντέλο, όπως το αποκαλώ. Μεταξύ άλλων, θα υπάρχει αποτελεσματική τουροκοκυπριακή συμμετοχή, αλλά όχι η πολιτική ισότητα, όπως ερμηνεύεται από την τουρκική πλευρά. Για μια τέτοια λύση ασφαλώς απαιτείται η αναθέωρωση του Συντάγματος του 1960. Η παρθενογένεση συνεπάγεται τον παραμερισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό. Κατανόω ότι η επίτευξη των στόχων αυτών είναι δύσκολη. Δοκιμάστηκε όμως μια άλλη πολιτική η οποία απέτυχε. Και αν πετύχαινε τα αποτελέσματα θα ήταν οδυνηρά.

ΜΕ ΤΟ
Τρόοδος
αναπνέουμε
ελεύθερα.
Ακόμη...

Στην Κύπρο, είμαστε τυχεροί.

Έχουμε το κατάφυτο Τρόοδος,
που μας προσφέρει εξαιρετικής
ποιότητας αέρα, όχι μόνο στις
κορυφές και στις πλαγιές του,
αλλά και στις πόλεις.

Το βουνό μας, είναι η ζωή μας.

Τρόοδος - Δάσος - Οξυγόνο - Ζωή

**Αγαπάμε το Τρόοδος,
το προστατεύουμε
με κάθε δυνατό τρόπο.**

ΤΡΟΟΔΟΣ
Είναι, στη Φύση Μας!

CONTACT GREY

Πίσω από τη συνάντηση Τραμπ-Ερντογάν

Η κάλυψη από τον Τούρκο πρόεδρο επί ιαπωνικού εδάφους της εκλογικής ήττας στην Πόλη και της απώλειας των F-35

Ουάσινγκτον - Ανάλυση
του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΓΛΙΑΝΗ**

Η συνάντηση με τον Τούρκο ομόλογό του Ταγίπ Ερντογάν θα είναι η τελευταία διμερής του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, στο περιθώριο της συνόδου κορυφής των G20, στην Οσάκα της Ιαπωνίας και επρόκειτο να πραγματοποιηθεί το Σάββατο. Ο Τούρκος πρόεδρος με δηλώσεις του εδώ και αρκετές μέρες έβαλε ψηλά τον πήχη των προσδοκιών, εκφράζοντας σχεδόν βεβαίως ότι «η παρεξήγηση θα λυθεί» και ότι μπορεί να τα βρει με τον Αμερικανό μεγιστάνα. Ωστόσο, μία προσεκτική μελέτη των δηλώσεων Ερντογάν δείχνει ότι η κοινή τους συνισταμένη –και μεγαλύτερη έγνοια του Τούρκου προέδρου– είναι να αποφυγή την επιβολή κυρώσεων CAATSA από το αμερικανικό Κογκρέσο. Κι απ’ εκεί και μετά, αν το καταφέρει, να κερδίσει όσο περισσότερο χρόνο μπορεί, καθώς το αμερικανικό τελεσίγραφο που

Προσδοκία της Ουάσινγκτον, που προσπαθεί να διατηρήσει τις γέφυρες ανοιχτές, είναι ο Ερντογάν να ακυρώσει την αγορά των S-400 ή να τους στείλει σε άλλη χώρα.

εστάλη από τον τέως υπουργό Άμυνας Σάλαχαν και θέτει προθεσμία στην Τουρκία μέχρι τις 31 Ιουλίου, για να ακυρώσει την αγορά των S-400, εκπνέει.

Συνεχής ψυχρολουσία

Η εβδομάδα που πέρασε ήταν μία συνεχής ψυχρολουσία για την Άγκυρα. Πριν ακόμη προσγειωθεί το αεροσκάφος του στις Βρυξέλλες, ο νέος υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, Μαρκ Έσπερ, είπε πολύ λακωνικά στους ανταποκριτές του Πενταγώ-

Μία οξεία κρίση στην τουρκική οικονομία θα έχει σοβαρές επιπτώσεις σε πολλές ευρωπαϊκές οικονομίες, ιδίως σε αδύνατες και ασθενείς. Αυτό ούτε οι ΗΠΑ το επιθυμούν ούτε η Ε.Ε. Έτσι, το πιθανότερο είναι ο Ερντογάν να επιστρέψει από την Ιαπωνία, χαμογελαστός, γιατί ο Τραμπ θα τον διαβεβαιώσει ότι δεν θα επιβάλει κυρώσεις.

νου που τον συνόδευαν ότι «αν η Τουρκία πάρει τους S-400 δεν θα πάρει F-35». Τα ίδια επανέλαβε και στον Ακάρ μία ημέρα αργότερα, όταν συναντήθηκαν, με την ανακοίνωση του Πενταγώνου να μιλάει για «πολύ ειλικρινή ανταλλαγή απόψεων», που στη διπλωματική γλώσσα σημαίνει «τους τα είπαμε έξω από τα δόντια».

Την ίδια εβδομάδα είχαμε την υπερψήφιση από την Επιτροπή Εξωτερικών της Γερουσίας, του νόμου Μενέντζεζ–Ρούμπιο (East-Med Act)

και την Πέμπτη την υπερψήφιση από τη Γερουσία (στο πλαίσιο του νόμου για τον προϋπολογισμό Εθνικής Άμυνας), σε σχέση με την Κύπρο την άρση του εμπάργκο όπλων και σε σχέση με την Τουρκία, αφενός διάταξη που ξεκαθαρίζει ότι η προμήθεια από την Τουρκία των ρωσικών πυραύλων θα επιφέρει την απαγόρευση της πώλησης αμερικανικών F-35 και την έξοδο της Τουρκίας από τη διαδικασία παραγωγής των αεροσκαφών κι αφετέρου ζητάει από τον πρόεδρο των ΗΠΑ να εφαρ-

μόσει πλήρως τις κυρώσεις που προνοεί ο νόμος CAATSA του 2017.

Όλες αυτές οι εξελίξεις δείχνουν ότι η Τουρκία έχει μπει από πέρυσι τον Αύγουστο –όταν το Κογκρέσο απαγόρευσε με νόμο τη μεταφορά στην Τουρκία των F-35– σ’ ένα δρόμο χωρίς επιστροφή. Και τον οποίο μπορεί να αλλάξει μόνο αν ο Ερντογάν είτε ακυρώσει την αγορά των S-400 ή αποφασίσει να τους στείλει σε άλλη χώρα.

Αυτή είναι και η προσδοκία της Ουάσινγκτον, που όσο κι αν βλέπει

τη συνεχιζόμενη απομάκρυνση της Τουρκίας, προσπαθεί όσο μπορεί να διατηρήσει τις γέφυρες ανοικτές. Εξάλλου, όταν ορίστηκε ως τελευταία προθεσμία η 31η Ιουλίου, ήταν γνωστή η πιθανότητα συνάντησης Τραμπ-Ερντογάν. Όμως, Αμερικανοί αξιωματούχοι δίνουν πολύ μικρές πιθανότητες σε μία υποχώρηση από μέρους του Ερντογάν, ιδίως μετά τη μεγάλη ήττα που υπέστη στην Κωνσταντινούπολη και το πλήγμα που δέχθηκε το κύρος του.

Η απαγόρευση της μεταφοράς των F-35 στην Τουρκία, αν δεν ακυρώσει την αγορά των S-400, δεν εξαρτάται από τις επιθυμίες ή διαθέσεις του προέδρου Τραμπ, αλλά επιβάλλεται βάση του αμερικανικού νόμου. Κι αν το λεκτικό των υπαρχόντων νόμων είναι σχετικά ήπιο (παρά την απαγόρευση), ο νέος που θα εγκριθεί (το πολύ σε ένα μήνα) θα είναι πολύ πιο αυστηρός, κρίνοντας από το κείμενο που ήδη ενέκρινε την Πέμπτη η ολομέλεια της Γερουσίας και μιλάει για κυρώσεις.

Οι κυρώσεις CAATSA δεν επιβάλλονται αυτόματα και ο πρόεδρος των ΗΠΑ έχει το δικαίωμα να τις αναστείλει για έναν χρόνο και τον επόμενο να κάνει εκ νέου το ίδιο.

Όπως ήδη έχει γράψει η «Κ», οι κυρώσεις CAATSA δεν επιβάλλονται αυτόματα και ο πρόεδρος των ΗΠΑ έχει το δικαίωμα να τις αναστείλει για έναν χρόνο και τον επόμενο να κάνει εκ νέου το ίδιο. Κι απ’ ό,τι φαίνεται, θα το πράξει για πολλούς λόγους, σίγουρα όμως όχι γιατί τον έπεισε το επιχείρημα του Ερντογάν ότι «οι ΗΠΑ δεν έχουν το δικαίωμα να επιβάλλουν κυρώσεις, γιατί εμείς αποφασίσαμε τον Απρίλιο του 2017 να αγοράσουμε του S-400 κι ο νόμος CAATSA εγκρίθηκε τον Αύγουστο

του 2017». Στην πραγματικότητα, η Τουρκία μπορούσε ακόμη και πέρυσι να ακυρώσει την αγορά των S-400 με ελάχιστες οικονομικές συνέπειες.

Ο πρώτος λόγος που η κυβέρνηση Τραμπ διατάζει να επιβάλει κυρώσεις στην Τουρκία είναι πολιτικός: Από τα αρχικά και μόνο του νόμου είναι φανερό ότι αφορά «αντιπάλους της Αμερικής», ενώ η Τουρκία είναι σύμμαχος στο ΝΑΤΟ. Την ίδια στιγμή είναι φανερό ότι οι κυρώσεις θα απομακρύνουν την Τουρκία από τις ΗΠΑ και την Ατλαντική Συμμαχία, σε μία περίοδο που ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί ο νέος γεωστρατηγικός σχεδιασμός των ΗΠΑ για τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή.

Ο δεύτερος λόγος είναι οικονομικός: Στην πιο απλοϊκή εξήγηση, οι κυρώσεις θα έχουν επιπτώσεις σε αμερικανικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Τουρκία και βέβαια θα πρέπει να αναμένονται αντίμετρα από την Άγκυρα, που θα έχουν κόστος για τις ΗΠΑ. Οι σοβαρότερες ωστόσο οικονομικές επιπτώσεις σχετίζονται με την επιδείνωση της τουρκικής οικονομίας λόγω της απομάκρυνσης των επενδυτών και μιας πιθανής κατάρρευσης της τουρκικής λίρας. Μία οξεία κρίση στην τουρκική οικονομία θα έχει σοβαρές επιπτώσεις σε πολλές ευρωπαϊκές οικονομίες, ιδίως σε αδύνατες, όπως η Ελλάδα και η Κύπρος, και ασθενείς όπως η Ιταλία και η Ισπανία.

Αυτό σίγουρα δεν το επιθυμούν ούτε οι ΗΠΑ, ούτε οι μεγάλοι της Ε.Ε. Έτσι, το πιθανότερο είναι ο Ερντογάν να επιστρέψει στην Άγκυρα από την Ιαπωνία, χαμογελαστός, γιατί ο Τραμπ θα τον διαβεβαιώσει ότι δεν θα επιβάλει κυρώσεις. Και απ’ εκεί και μετά, καθώς δεν θα πάρει τα F-35, θα συνεχίζει τους λεονταρισμούς κατά των ΗΠΑ και του Κογκρέσου, μέχρι να φτάσει στο επόμενο στάδιο και να ανακαλύψει ότι και η Ρωσία βγάζει καλά μαχητικά αεροσκάφη.

Ο τουρκικός οδικός χάρτης για Αν. Μεσόγειο και Αιγαίο

Δημιουργία ξεχωριστής ΑΟΖ, βολιδοσκόπηση των προθέσεων των γειτονικών κρατών και αξιοποίηση της «ΤΔΒΚ»

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Περίπου επτά χρόνια πριν από την κορύφωση της έντασης στην Ανατολική Μεσόγειο, ένα υψηλόβαθμο στέλεχος του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού έθεσε επί τάπητος την τουρκική οπτική γωνία για το επίμαχο ζήτημα των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) στην περιοχή. Ο υποναύαρχος Τζιχάντ Γιαϊτζί, ο οποίος σήμερα είναι υπεύθυνος για τις εκκαθαρίσεις στον τουρκικό στρατό και ενορχηστρώνει τις νέες κινήσεις της Τουρκίας σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο, σε άρθρο του, το οποίο δημοσίευσε το 2012, συνόψισε τις θέσεις και τους στόχους της Τουρκίας στο ζήτημα της ΑΟΖ, με τίτλο «Οι Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες της Τουρκίας και της ΤΔΒΚ» δημοσιεύτηκε στο περιοδικό της Τουρκικής Ένωσης Πετρελαίου και Γεωλόγων. Την περίοδο της έκδοσής του, στην Άγκυρα πολλοί λίγοι πολιτικοί, αξιωματούχοι της κυβέρνησης, διπλωμάτες και αναλυτές απέδωσαν σημασία στο περιεχόμενό του. Ωστόσο, σταδιακά, μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016, οι θέσεις του κ. Γιαϊτζί μετατράπηκαν σε επίσημη γραμμή της Άγκυρας, η οποία ακούει στο όνομα «δόγμα Γαλάζιας Πατρίδας».

Μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016, οι θέσεις του κ. Γιαϊτζί μετατράπηκαν σε επίσημη γραμμή της Άγκυρας, η οποία ακούει στο όνομα «δόγμα Γαλάζιας Πατρίδας».

Την ίδια εβδομάδα είχαμε την υπερψήφιση από την Επιτροπή Εξωτερικών της Γερουσίας, του νόμου Μενέντζεζ–Ρούμπιο (East-Med Act)

Το ιστορικό της ΑΟΖ

Στην εισαγωγή του άρθρου του, ο συγγραφέας σημειώνει ότι το ζήτημα της ΑΟΖ ήλθε στο διπλωματικό προσκήνιο για πρώτη φορά, λίγο μετά το τέλος του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου, στα παράλια της Λατινικής Αμερικής. Σημειώνοντας ότι στη σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία υπάρχουν συγκρουόμενες απόψεις για το όλο ζήτημα, ο κ. Γιαϊτζί εστιάζει στη μεθοδολογία που ακολουθούν τα σύγχρονα κράτη σε αυτό

το πεδίο, καθώς και στις εξελίξεις στην Α. Μεσόγειο και στη θέση της Τουρκίας στο όλο ζήτημα. «Το UNCLOS του 1982 απαιτεί από μια παράκτια χώρα να δηλώσει την ΑΟΖ της, σύμφωνα με το άρθρο 74, και να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις μεταξύ των παράκτιων κρατών που έχουν παρακείμενες ή ακτές η μια απέναντι στην άλλη, προκειμένου να επιτευχθεί μια δίκαιη λύση».

Σύμφωνα με τον Τούρκο υποναύαρχο, σε αντίθεση με την Κύπρο, η οποία χρησιμοποίησε και διαγώ-

Μετά το αποτυχημένο πραξικόπημα του 2016, οι θέσεις του κ. Γιαϊτζί μετατράπηκαν σε επίσημη γραμμή της Άγκυρας, η οποία ακούει στο όνομα «δόγμα Γαλάζιας Πατρίδας».

νιες γραμμές κατά τον καθορισμό της ΑΟΖ της, γεγονός που διαδραματίζει καθοριστικές σημασίες ρόλο στην όλη υπόθεση, «η Τουρκία έκανε χρήση μόνο των κατακόρυφων γραμμών και προσέγγισε τη Συρία, την ‘ΤΔΒΚ’ και την Αίγυπτο ως τα σχετικά παράκτια κράτη. Εστίασε στη θαλάσσια περιοχή που ανήκεται σε 145.000 km2, ως πιθανή θαλάσσια δικαιοδοτική ζώνη, αλλά δεν την κήρυξε. Στην πραγματικότητα οριοθετήθηκε με μια μινιμαλιστική προσέγγιση».

Οι όροι για καθορισμό ΑΟΖ

Ο συγγραφέας εστιάζει σε σειρά αρχών και προϋποθέσεων που σύμφωνα πάντα με την οπτική γωνία

Ο υποναύαρχος Τζιχάντ Γιαϊτζί επτά χρόνια πριν από την κορύφωση της έντασης στην Ανατολική Μεσόγειο έθεσε επί τάπητος την τουρκική οπτική γωνία για το επίμαχο ζήτημα των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών.

της Άγκυρας, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για να επιλυθεί το πρόβλημα της ΑΟΖ. Για τα ελληνικά νησιά Κρήτη, Κάσος, Κάρπαθος, Ρόδος και Μήγιστη, ο κ. Γιαϊτζί τονίζει τα εξής: «Σε οποιαδήποτε διαδικασία οριοθέτησης, θα μπορούσε να προκύψει ένας κατάλογος αρχών (υπόθεση Λιβύη-Μάλτα, παράγραφος 46, υπόθεση Maine Bay, παράγραφος 88, υπόθεση Ερυθραία-Υεμένη, παρ. 103). Μεταξύ των αποφάσεων αυτών, ξεχωρίζει η αρχή της «γεωγραφικής ανωτερότητας». Η σημαντικότερη γεωγραφική θέωρηση είναι η έκταση των ακτών στις ηπειρωτικές περιοχές. Παρόλο που τα νησιά έχουν παραχωρηθεί στην ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα, αυτό

δεν σημαίνει ότι έχουν το ίδιο καθεστώς με εκείνο των ηπειρωτικών περιοχών. Ιδιαίτερα, η επίδραση των νησιών κοντά στις χώρες της άλλης χώρας μειώνεται σημαντικά. Ως εκ τούτου, τα νησιά αυτά είτε έχουν πολύ περιορισμένο ρόλο είτε αγνοούνται εντελώς (βλ. Απόφαση Υπόθεση Βρετανίας-Γαλλίας, παρ. 183, 184, 187, 192)».

Στη συνέχεια, ο Τούρκος υποναύαρχος επισημαίνει τα εξής: «Μια άλλη αρχή παρόμοιας φύσης είναι η αρχή της ‘μη καταπάτησης’. Ιδιαίτερα μετά την υιοθέτηση της ‘απόστασης’ ως σημαντικού παράγοντα για τον προσδιορισμό του εύρους της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας, συμφωνήθηκε ότι θα

μπορούσε να δημιουργηθεί γραμμή οριοθέτησης κατά τρόπο ώστε κάθε κράτος να αποκτήσει τη θαλάσσια δικαιοδοτική περιοχή κοντά στις ακτές του, που σημαίνει ότι οι ακτές της δεν πρέπει να παραβιάζονται με μια αντίστοιχη περιοχή άλλης πολιτείας».

Η νέα στρατηγική

Ο κ. Γιαϊτζί προτείνει στην τουρκική πλευρά τη λήψη τριών σημαντικών πρωτοβουλιών. Πρώτον, «Θα ήταν δυνατόν και αναγκαίο η Τουρκία να υπογράψει συμφωνίες οριοθέτησης θαλάσσιων δικαιοδοτικών περιοχών με το Ισραήλ, τη Λιβύη, τον Λίβανο και τη Συρία, εκτός από την Αίγυπτο και την

ΤΔΒΚ. Τέτοιες συμφωνίες θα ήταν προς το συμφέρον αυτών των παράκτιων κρατών, όπως ήταν για την Τουρκία, σε σύγκριση με τα κέρδη που προέκυψαν από τις συμφωνίες που είχαν υπογράψει μεταξύ τους και την Κύπρο. Έτσι η Τουρκία θα είναι σε θέση να διεκδικήσει τη δική της ΑΟΖ στα νότια της Νήσου Κύπρου, συγκεκριμένα στα αριθμημένα τεμάχια 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 και 12».

Δεύτερον, «Η ακτογραμμή της Λιβύης μεταξύ των συνόρων Λιβύης-Αιγύπτου και της Ντέρνα βρίσκεται απέναντι στις τουρκικές ακτές μεταξύ του ακρωτηρίου Deveboynu και του Kas. Αυτό δίνει στα δύο κράτη νόμιμο δικαίωμα να υπογράψουν μια συμφωνία οριοθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τη διάμεση γραμμή μεταξύ των ακτών της Ανατολίας και της ηπείρου της Αφρικής. Εάν επιτευχθεί μια τέτοια συμφωνία μεταξύ της Τουρκίας και της Λιβύης, θα κορηγηθεί στη Λιβύη πρόσθετη θαλάσσια περιοχή 16.700 km2, σε σύγκριση με μια συμφωνία οριοθέτησης που θα υπογράψει με την Ελλάδα».

Τέλος, με απώτερο στόχο την εξασφάλιση μιας ΑΟΖ που θα αντιστοιχεί τουλάχιστον σε 189.000 km2, «Ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος, η ΤΔΒΚ έχει το δικαίωμα να έχει τους δικούς της θαλάσσιους τομείς δικαιοδοσίας. Η ΤΔΒΚ έχει σχετική ακτογραμμή, καθιστώντας την επιλέξιμη να υπογράψει συμφωνίες οριοθέτησης της δικαιοδοτικής δικαιοδοσίας με την Τουρκία, τη Συρία, το Λίβανο, το Ισραήλ και την Αίγυπτο. Σε μια τέτοια περίπτωση η ΤΔΒΚ θα έχει εγγενή δικαιώματα στο σύνολο των αγροτεμαχίων 3 και 13 και σε ορισμένα τμήματα των αγροτεμαχίων 2, 9 και 12».

Το 2021 θα ξανασυστήσουμε την Ελλάδα

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης μιλάει στην «Κ» για το σχέδιο της επόμενης μέρας και τα 200 χρόνια από την Επανάσταση

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Από τον Ιανουάριο του 2016 μέχρι σήμερα έχουν περάσει 3,5 χρόνια. Και από τις κάλπες της ερχόμενης Κυριακής μέχρι το 2021 απομένουν 18 μήνες. Ο πολιτικός χρόνος, ειδικά από τις 26 Μαΐου και μετά μοιάζει με «κατοστάρι» σε τελικό Ολυμπιακών Αγώνων. Όμως, η εικόνα του Κυριάκου Μητσοτάκη στο γραφείο του στον τρίτο όροφο της Πειραιώς με χαλαρή ενδυμασία και σπκωμένα μανίκια δεν θυμίζει σπρίντερ: Παραπέμπει σε δρομέα μεγάλων αποστάσεων. Περίπου σαν την προεκλογική καμπάνια «ζεν» που επέλεξε να κάνει. Δεν έχει προεξοφλήσει το τελικό εκλογικό αποτέλεσμα, αλλά είναι σαν έτοιμος από καιρό. Το πλάνο του ξεπερνά κατά πολύ το πρώτο εξάμηνο ή το πρώτο έτος μιας κυβέρνησης της Ν.Δ., το οποίο δεν παραλείπει να σημειώσει ότι είναι «πλήρως χαρτογραφημένο».

Δεν είναι το μόνο. Το σχέδιο φθάνει ήδη στο «πρότζεκτ 2021» και στην επέτειο των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση. Αμέσως μετά τις εκλογές, όπως λέει ο πρόεδρος της Ν.Δ. στην «Κ», «θα προχωρήσω στη σύσταση μιας εθνικής επιτροπής με πρόσωπα γνωσμένου κύρους από την επισημονική και εκπαιδευτική κοινότητα. Η επιτροπή αυτή θα αναλάβει την προετοιμασία του 2021, της χρονιάς δηλαδή που θα γιορτάσουμε τιμώντας τα 200 χρόνια από την απελευθέρωση της πατρίδας μας με την Ελληνική Επανάσταση. Έχει ήδη γίνει προεργασία από το επιτελείο μου και στόχος μας είναι το 2021 να είναι μια χρονιά γιορτής για όλο τον ελληνισμό. Θα διοργανωθούν εκδηλώσεις όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό με κεντρικό στόχο να ξανασυστήσουμε μια αναγεννημένη και φωτεινή Ελλάδα σε όλον τον κόσμο».

Χρονιά-σταθμός

Ο κ. Μητσοτάκης μπορεί να μην το έχει ανακοινώσει μέχρι σήμερα, αλλά δίνει πολύ μεγάλη σημασία σε αυτό το πρότζεκτ, καθώς πιστεύει ότι το 2021 θα είναι χρονιά-σταθμός για την Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή. Και, όπως λέει το φθινόπωρο, θα γίνει μια ειδική εκδήλωση για να παρουσιαστούν οι προτάσεις της εθνικής επιτροπής για το 2021 και το «rebranding της Ελλάδας».

Ο ίδιος φαίνεται να έχει κατά νου το rebranding που έκανε στη

“
Θα προχωρήσω στη σύσταση μιας εθνικής επιτροπής με πρόσωπα γνωσμένου κύρους από την επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, η οποία θα αναλάβει την προετοιμασία του 2021.

Εδώ και αρκετό καιρό μια ομάδα δούλεψε offline την επόμενη μέρα, από τα τεχνικά ζητήματα μέχρι τα ουσιαστικά του πολιτικού σχεδιασμού.

Εννοείται πως η Ν.Δ. θα διασώσει τη ΔΕΗ, αλλά δεν μπορεί να μην ελεγχθούν όσοι κατέστρεψαν οικονομικά τη μεγαλύτερη εταιρεία της χώρας.

Ν.Δ. και πιστεύει ότι «σήμερα και η χώρα δείχνει ότι είναι έτοιμη για κάτι αντίστοιχο: να αλλάξει πίστα». Εξάλλου, όπως σημειώνει, «η εκλογή μου στη Ν.Δ. ως αυτουάιντερ ήταν σαν ιστορικό ατύχημα. Πολλοί αμφισβήτησαν τη δυνατότητα μου να εκλεγώ και δεν πίστεψαν ότι το κόμμα ήταν έτοιμο για μεταρρυθμίσεις». Τριάνσι χρόνια μετά, τα γεγονότα το διαψεύδουν. Και ο ίδιος θεωρεί ότι «την ανάγκη για

Όπως εξηγεί ο κ. Μητσοτάκης, από τις πιο δύσκολες στιγμές στη μέχρι τώρα πορεία του ήταν «όταν έπρεπε να διαχειριστώ τις προσωπικές επιθέσεις στην οικογένειά μου και να εξηγήσω στα παιδιά μου γιατί η μητέρα τους στοχοποιείται με αυτό τον κυδαίο τρόπο».

αλλαγή μέσα από μια Ν.Δ. που άλλαξε δραστικά τον εαυτό της, αλλά διατήρησε τη συνοχή της, μπορώ να την υπηρετώ με συγκεκριμένο σχέδιο και μεγάλη σιγουριά γι' αυτά που θέλουμε να κάνουμε».

«Τίποτε από όλα αυτά δεν ήταν εύκολο, ούτε δεδομένο. Ούτε ότι ο κ. Τσίπρας θα βρισκόταν δέκα μονάδες πίσω κι εμείς θα ήμασταν στη θέση να διεκδικούμε αυτοδυναμία», λέει σήμερα.

Ο κ. Μητσοτάκης μοιάζει σίγουρα πιο ώριμος και πιο ήρεμος από τον Ιανουάριο του 2016, όταν αναδείχθηκε στην ηγεσία της Ν.Δ. Και εκπλήσσει τον συνομιλητή του όταν ξεχωρίζει ως πιο δύσκολη στιγμή αυτής της διαδρομής 3,5 χρόνων «την πρώτη μέρα που κάθισα στο γραφείο μου ως πρόεδρος της Ν.Δ. στη Συγγρού. “Ωχ”, είπα μέσα μου. “Αυτό μοιάζει με βουνό”». Όμως, με μεθοδικότητα και ψυχραιμία, προχώρησε. «Δεν θεωρώ ότι υπάρχει πρόβλημα που δεν μπορεί να λυθεί. Και τελικά, δεν περάσαμε τόσες αναταράξεις», παραδέχεται σήμερα, επαναλαμβάνοντας ότι από τις πιο δύσκολες στιγμές σε αυτή την πορεία ήταν «όταν έπρεπε να διαχειριστώ τις προσωπικές επιθέσεις στην οικογένειά μου και να εξηγήσω στα παιδιά

μου γιατί η μητέρα τους στοχοποιείται με αυτό τον κυδαίο τρόπο».

Καθείς και τα όπλα του. Του Μητσοτάκη είναι η δουλειά και η συστηματική προετοιμασία για την επόμενη μέρα εδώ και πολύ καιρό, όπως παραδέχεται. «Εδώ και αρκετό καιρό στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα μου υπήρχε χρόνος προετοιμασίας για την επόμενη μέρα. Υπήρχε μια ομάδα που δούλεψε offline την επόμενη μέρα, από τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν το τι σημαίνει να πας στο Μέγαρο Μαξίμου, μέχρι τα ουσιαστικά του πολιτικού σχεδιασμού, της στρατηγικής, της αλληλουχίας των παρεμβάσεων που πρέπει να γίνουν».

Το πρόγραμμα

Ο ίδιος επιμένει ότι δεν ήταν ο κ. Τσίπρας αυτός που τόσο καιρό κέρδιζε τις αντιπαραθέσεις στη Βουλή. «Αν ίσχυε αυτό, δεν θα ήμουν δέκα μονάδες μπροστά στην καταλλλότητα για πρωθυπουργία τόσο καιρό. Κάτι είδε ο κόσμος», λέει, καθώς πιστεύει ότι το αποτέλεσμα της 26ης Μαΐου «δεν χτίστηκε μέσα σε ένα μήνα». «Χτίστηκε με συστηματική δουλειά 3,5 ετών, δεν ήταν μόνο η προεκλογική καμπάνια. Δικαιωθήκαμε σε όλες τις κεντρικές επιλογές

μας», τονίζει και επιμένει ότι το πρόγραμμα της Ν.Δ. «δεν είναι ένα επικοινωνιακό εργαλείο, αλλά ένα αναλυτικό σχέδιο διακυβέρνησης για τη χώρα».

Και ως τέτοιο δεν θα μπορούσε να μην αφορά πρωτίστως τη δομή και την οργάνωση της κυβέρνησης και του κράτους, το πρώτο νομοσχέδιο που θα καταθέσει (σύμφωνα με πληροφορίες στις 23 Ιουλίου) μια κυβέρνηση της Ν.Δ. Σε αυτό, εξάλλου, μια κυβέρνηση Μητσοτάκη θα στείλει μηνύματα με πολλούς αποδέκτες από την πρώτη στιγμή, καθώς θα ψηφιστούν ρυθμίσεις που θα κάνουν διαφορά στην καθημερινότητα του πολίτη. Όπως, η κατάργηση του πανεπιστημιακού ασύλου, ρυθμίσεις για να διευκολυνθεί, όπως σημειώνει, «ο τρόπος λήψης αποφάσεων στους δήμους και στις Περιφέρειες, προσφέροντας εργαλεία ώστε να μπορούν να ξεφύγουν από τους ασφυκτικούς περιορισμούς της λήψης όλων των αποφάσεων από το δημοτικό συμβούλιο», όπως λέει, αλλά και οι τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα. Ο κ. Μητσοτάκης προαναγγέλλει ακόμα ότι σχεδόν ταυτόχρονα προς ψήφιση θα κατατεθεί «και το φορολογικό νομοσχέδιο».

Το σχέδιο για τη ΔΕΗ

Ο ίδιος και το επιτελείο του έχουν χαρτογραφήσει και τις «νάρκες» της επόμενης μέρας. Πιο κρίσιμη και πιο άμεση μοιάζει αυτή της ΔΕΗ. Εξάλλου, η Ν.Δ. είχε απευθύνει δραματική προειδοποίηση για την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η εταιρεία και την «αβάσταχτη ελαφρότητα» της κυβέρνησης που υπονόμει το μέλλον της Επιχείρησης, εδώ και παραπάνω από ένα χρόνο. Ο κ. Μητσοτάκης το γνwrίζει. Όπως και ότι «η οικονομία μας δεν υπάρχει χωρίς ενέργεια. Και ενέργεια δεν υπάρχει χωρίς ΔΕΗ». Κατηγορεί την «απερχόμενη κυβέρνηση» ότι «αφού πρώτα πολέμησε το σχέδιό μας για “μικρή ΔΕΗ” που θα κρατούσε υγιή και όρθια τη ΔΕΗ να συνεχίσει το πολύτιμο έργο της για όγδοο δεκαετία, τελικά την κατέστρεψε». Θυμίζει ότι «από 2,6 δισ. ευρώ κεφαλαιοποίηση στο τέλος Ιουνίου 2014, τώρα, πέντε χρόνια μετά, η κεφαλαιοποίηση της ΔΕΗ είναι έξι φορές χαμηλότερη στα 423 εκατ. ευρώ. Από 91 εκατ. ευρώ κέρδη το 2014, έφτασε σε ζημιές 542 εκατ. ευρώ το 2018. Ξεπουλάει λιγνιτικές μονάδες, με το απρόδεκτο κυβερνητικό σχέδιο που ενέκριναν και οι δανειστές, αλλά δεν ενδιαφέρεται κανείς». Και υπογραμμίζει με έμφαση ότι «η καταστροφή που συνέβη στη ΔΕΗ δεν έχει προηgούμενο», καθώς αποκαλύπτει ότι «έγιναν συγκεκριμένες εισηγήσεις για την εξυγίανση στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, αλλά καμία δεν υιοθετήθηκε». Προαναγγέλλει, μάλιστα, ότι «εφόσον με εμπιστευθούν οι πολίτες, θα αναζητηθούν ευθύνες τόσο από τη σημερινή διοίκηση όσο και από τη διοίκηση του υπερταμείου που αποτελεί πλέον τον βασικό μέτοχο της εταιρείας». «Εννοείται πως η Ν.Δ. θα διασώσει τη ΔΕΗ, αλλά δεν μπορεί να μην ελεγχθούν όσοι κατέστρεψαν οικονομικά τη μεγαλύτερη εταιρεία της χώρας, ζημιώνοντας με πρωτοφανή τρόπο την περιουσία του Έλληνα φορολογούμενου», τονίζει.

Οι προτεραιότητες για το 2019

«Ο λαός θα κρίνει αν θα μας δώσει τη δυνατότητα να εφαρμόσουμε το πρόγραμμά μας και να αλλάξουμε τα πράγματα», επιμένει. Όμως, προσθέτει, ο κ. Μητσοτάκης, «δεν μπορούμε να λέμε ότι δεν ήμασταν έτοιμοι, ότι δεν ξέραμε. Προφανώς θα υπάρχουν εκπλήξεις, αλλά δεν θα πέσουμε από τα σύννεφα».

Τι φοβάται ο πρόεδρος της Ν.Δ. την επόμενη μέρα; Απαντά με τη ρήση του Χάρολντ Μακμίλαν, «τα γεγονότα, καλό μου παιδί, τα γεγονότα». Αυτά προφανώς δεν μπορούν να προβλεφθούν. Όμως, για τον κ. Μητσοτάκη που είναι μεθοδικός και επιμένει στη δουλειά «μυρμηγκιού», πολιτική «είναι η ικανότητα να διαχειρίζεται και το απρόοπτο. Το θέμα είναι να είμαστε έτοιμοι να προβλέψουμε». Αλλωστε, ο προγραμματισμός του δεν σταματά στις 10 Αυγούστου, όταν και η Βουλή αναμένεται να διακοπεί τις εργασίες της για λίγο (μέχρι τις 18 Αυγούστου). Αυτό παρόλο που έχει χαρτογραφήσει με ακρίβεια όχι μόνο το υπουργικό συμβούλιο, αλλά και πότε θα συνεδριάσει αυτό πρώτη φορά. Αν η Ν.Δ. είναι αυτοδύναμη, το ραντεβού του νέου υπουργικού στο Μέγαρο Μαξίμου έχει οριστεί για την Τρίτη, 9 Ιουλίου. Το χρονοδιάγραμμα και η νομοθετική ύλη είναι προδιαγεγραμμένα (και σχεδόν έτοιμα για ένα χρόνο).

Δεν με ενδιαφέρουν οι ποσοτώσεις, οι γεωγραφικές κατανομές, ούτε τόσο η επικοινωνιακή δεινότητα. Με ενδιαφέρουν η δουλειά και η αποτελεσματικότητα.

«Ξέρουμε τι θέλουμε να κάνουμε, ποια είναι τα ταξίδια που πρέπει να γίνουν. Το πρώτο εξάμηνο είναι πολύ ξεκάθαρο το τι θέλω να πετύχω και πού θέλω να βρισκόμαστε στο τέλος του χρόνου». Αυτό είναι «ιδανικά» «σε ένα σημείο που δεν θα αμφισβητεί κανένας ότι η Ελλάδα έχει βγει οριστικά από την κρίση. Και αυτό να αντανακλάται στο κόστος δανεισμού και στις αναβαθμίσεις των οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης, στην πρώτη αντίδραση της οικονομίας στις παρεμβάσεις που θα κάνουμε», υπογραμμίζει.

Συγκρατημένος ως ειθισταί, αλλά εξίσου φειδωλός στα λόγια όσο και στην αποκάλυψη ονοματολογίας γύρω από το νέο υπουργικό συμβούλιο, το μόνο που λέει με βεβαιότητα είναι ότι ο ίδιος δεν θα αναλάβει κανένα υπουργείο και ότι

«θα υπάρχει αυστηρή παρακολούθηση και εποπτεία του έργου των υπουργών από το πρωθυπουργικό γραφείο και τη γραμματεία της κυβέρνησης».

«Όλοι θα κρίνονται βάσει του αποτελέσματος. Και τα περιθώρια διαφοροποιήσις από την κεντρική γραμμή θα είναι περιορισμένα». Και αν αυτό δεν αρέσει σε κάποιους; Το μήνυμα Μητσοτάκη είναι σαφές. «Το μέγιστο πολιτικό κεφάλαιο κάθε πρωθυπουργού είναι τη μέρα που εκλέγεται. Μετά αρχίζει και το δαπανά, ή το επενδύει. Σε κάθε περίπτωση, αρχίζει και μειώνεται. Δεν έχω πρόθεση να το δαπανήσω, αλλά να το επενδύσω. Και πρέπει να το επενδύσω με τρόπο ώστε η απόδοση να έρθει σύντομα. Δεν θα χάσω ούτε μία μέρα», σημειώνει, διαμνύοντας στην πραγματικότητα ότι δεν σκοπεύει να χάσει το πολιτικό κεφάλαιο αναλισκόμενος σε ρόλο τροχονόμου υπουργών, κυβερνητικών στελεχών και πολιτικών φιλοδοξών.

Το μόνο που αποκαλύπτει για τη σύνθεση του υπουργικού είναι ότι τον ενδιαφέρει μόνο «ποιος μπορεί να κάνει τη δουλειά». «Δεν με ενδιαφέρουν οι ποσοτώσεις, οι γεωγραφικές κατανομές, ούτε τόσο η επικοινωνιακή δεινότητα. Με ενδιαφέρουν η δουλειά και η αποτελεσματικότητα. Η δουλειά μιλάει από μόνη της», σημειώνει.

Το χρονοδιάγραμμα

Ο κ. Μητσοτάκης έχει δηλώσει ότι δεν θα ανοίξουν τα θερινά τμήματα της Βουλής και ότι θα υπάρξει μόνο μια μικρή διακοπή των εργασιών κοντά στον Δεκαπενταύγουστο. Το χρονοδιάγραμμα του τρίτου ορόφου της Πειραιώς, εφόσον όλα πάνε καλά και η Ν.Δ. καταφέρει να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση, προβλέπει στις 8 Ιουλίου την ορκωμοσία του πρωθυπουργού, την αναγγελία της νέας κυβέρνησης και του προέδρου της Βουλής και στις 9 Ιουλίου την ορκωμοσία της κυβέρνησης και την πρώτη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου.

Η Βουλή θα ανοίξει στις 17 Ιουλίου, όταν και θα ψηφιστούν ο πρόεδρος και οι αντιπρόεδροι. Για τις προγραμματικές δηλώσεις και την ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση θα προτιμηθεί τριήμερη διαδικασία, προκειμένου να μη καθεί χρόνος. Βάσει του προγραμματισμού, η διαδικασία ψήφου εμπιστοσύνης θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις 21 Ιουλίου. Την επομένη κιόλας, θα τεθεί προς ψήφιση το πρώτο νομοσχέδιο για τη δομή και την οργάνωση της κυβέρνησης και του κράτους. Μαζί και διατάξεις «για την αποκατάσταση των θεσμών». Σε αυτές θα ενταχθεί η κατάργηση του ασύλου, οι διατάξεις που θα αφορούν την κυβερνησιμότη-

Την επομένη κιόλας της ψήφου εμπιστοσύνης, θα τεθεί προς ψήφιση το πρώτο νομοσχέδιο για τη δομή και την οργάνωση της κυβέρνησης και του κράτους.

τα των δόμων και οι οποίες, σύμφωνα με πληροφορίες, θα αναδιοργανώνουν τον τρόπο λήψης αποφάσεων και θα μοχλεύουν αρμοδιότητες, ώστε να μην παραλύσουν τα πάντα λόγω απλής αναλογικής. Αλλά και η αποκατάσταση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα. Ταυτόχρονα, φαίνεται ότι θα τεθεί προς ψήφιση και το φορολογικό νομοσχέδιο.

Μετά τις 19 Αυγούστου, όταν η Βουλή θα ξανανοίξει, θα συνεχιστεί το νομοθετικό έργο. Αρκετά ώριμα νομοσχέδια είναι ο αναπτυξιακός νόμος, που αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα του κ. Μητσοτάκη (και η αρχική σκέψη ήταν να ψηφιστεί και αυτός μέχρι τις 10 Αυγούστου), και το σχετικό για την Παιδεία, τα οποία θα έρθουν προς ψήφιση το φθινόπωρο.

Ποια τα διλήμματα για την τελική ευθεία

Το διακύβευμα της πολιτικής σταθερότητας προτάσσει η Ν.Δ., στην αποδόμηση του προγράμματός της ποντάρει ο ΣΥΡΙΖΑ

Του **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Με διαφορετικές στρατηγικές, αλλά και στοχεύσεις για τα εκλογικά τους ποσοστά, οδεύουν τα κόμματα προς την τελευταία εβδομάδα της προεκλογικής περιόδου, με τη Ν.Δ. να διατηρεί μεγάλο και διευρυνόμενο δημοσκοπικό προβάδισμα έναντι του ΣΥΡΙΖΑ και να φλερτάρει με την αυτοδυναμία.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει ήδη θέσει με ισχυρό τρόπο το διακύβευμα της πολιτικής σταθερότητας, που με δεδομένη τη στάση του ΚΙΝΑΛ, ότι μπορεί να παράσχει σε κυβέρνηση της Ν.Δ. μόνο ψήφο ανοχής, αποκτά σαφώς μεγαλύτερο ειδικό βάρος. Είναι εξάλλου προφανές πως για κάθε νομοσχέδιο που θα προωθεί η επόμενη κυβέρνηση θα πρέπει να υπάρχει άτυπη «διαβούλευση» με το ΚΙΝΑΛ, προκειμένου να αποφεύγεται «εκπλήξεις» στη νέα Βουλή, εξέλιξη που θα πλήξει την αποτελεσματικότητα της νέας κυβέρνησης. Ως εκ τούτου, το φάσμα των νέων εκλογών τον Δεκαπενταύγουστο και μάλιστα με απλή αναλογική θα παραμείνει στην πολιτική φαρέτρα της Ν.Δ. τις τελευταίες ημέρες της προεκλογικής περιόδου.

Με βάση, πάντως, τις τρέχουσες δημοσκοπήσεις, η Ν.Δ. φαίνεται να διασφαλίζει την αυτοδυναμία, ακόμη και εάν η επόμενη Βουλή είναι επτακομματική. Ακόμη, δηλαδή, και εάν τόσο η Χρυσή Αυγή όσο και η Ελληνική Λύση του Κυριάκου Βελόπουλου και το ΜέΡΑ 25 του Γιάνη Βαρουφάκη υπερβούν το όριο του 3% και έχουν κοινοβουλευτική εκπροσώπηση. Ειδικότερα, σύμφωνα με την τελευταία δημοσκόπηση της Pulse (για τον ΣΚΑΪ), η Ν.Δ. εμφανίζεται με επτακομματική Βουλή να διασφαλίζει 155 έδρες. Όμως, για την Πειραιώς είναι κρίσιμο κάποιο ή κάποια από τα μικρότερα κόμματα να μην μπουν στη Βουλή, καθώς αυτόματως τέσσερις από τις εννέα κατ' ελάχιστον έδρες που θα συγκεντρώναν «μεταφέρονται» στο πρώτο κόμμα, αυξάνοντας την

Δημοσκοπικά ο ΣΥΡΙΖΑ όχι μόνο δεν κινείται ανοδικά, αλλά λέγεται πως ελλοχεύει ο κίνδυνος περαιτέρω απουσσπειρώσής του. Προκειμένου να αποτρέψει αυτή την τάση, ο απερχόμενος πρωθυπουργός θα συνεχίσει τις επιθέσεις κατά του κ. Μητσοτάκη, ενώ θα κλιμακώσει την κριτική του κατά του ΚΙΝΑΛ και του κ. Βαρουφάκη.

Τις αμέσως επόμενες ημέρες η «πίεση» της Ν.Δ. προς τη Χρυσή Αυγή και την Ελληνική Λύση προεξοφλείται πως θα ενταθεί.

κοινοβουλευτική του πλειοψηφία. Έτσι, τις αμέσως επόμενες ημέρες η «πίεση» της Ν.Δ. προς τη Χρυσή Αυγή και την Ελληνική Λύση προεξοφλείται πως θα ενταθεί, με στόχο ένα από τα δύο, ή και τα δύο κόμματα, να μείνουν εκτός Κοινοβουλίου.

Στο στρατόπεδο του ΣΥΡΙΖΑ, παρά τη διακρουγμένη θέση του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα ότι η διαφορά υπέρ της Ν.Δ. στις πρό-

σφατες ευρωεκλογές μπορεί να ανατραπεί, ο πήχυς μπαίνει χαμηλότερα. Επί της ουσίας, στόχος της Κουμουνδούρου είναι να προσεγγίσει σε ποσοστό το 28%-30%, ώστε ο ΣΥΡΙΖΑ να παραμείνει ο κυρίαρχος πόλος της Κεντροαριστεράς στο μετεκλογικό σκηνικό και να εξακολουθήσει να είναι κόμμα εξουσίας. Όμως, το στοιχείο για την έκβαση της επικείμενης αναμέτρησης είναι μεγάλο, καθώς ο ΣΥΡΙΖΑ δεν καταγράφει το τελευταίο δεκαήμερο ανοδική τάση. Μάλιστα, όπως λέγεται, ελλοχεύει ο κίνδυνος περαιτέρω απουσσπειρώσης του κυβερνώντος κόμματος, καθώς με τον νικητή των εκλογών να έχει προεξοφληθεί από το σώμα των ψηφοφόρων, δεν αποκλείεται – δεδομένης και της θερινής περιόδου – μερίδα των οπαδών του

ΣΥΡΙΖΑ να επιλέξει την προσεχή Κυριακή την αποχή.

Προκειμένου να αποτρέψει αυτή την τάση, ο κ. Τσίπρας θα συνεχίσει τις επιθέσεις εναντίον του κ. Μητσοτάκη, ενώ θα κλιμακώσει την κριτική του κατά του ΚΙΝΑΛ και του κ. Βαρουφάκη, που μπορούν να αλιεύσουν έστω μικρή μερίδα δυσαρεστημένων ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ. Η κ. Φώφη Γεννηματά θα εμφανιστεί ως έτοιμη να στηρίζει «δεξιές πολιτικές», ενώ ο επικεφαλής του ΜέΡΑ 25 παρουσιάζεται ως «αλαζόνας».

Στη ρητορική του κ. Τσίπρα κεντρικό κεφάλαιο θα αποτελέσει, πάντως, στις λίγες ημέρες που απομένουν μέχρι να ανοίξουν οι κάλπες, η προσπάθεια αποδόμησης του κυβερνητικού προγράμματος της Ν.Δ. με αιχμή το ασφαλιστικό. Όμως, αποτελεί ερώτημα κατά πό-

Στόχος του ΣΥΡΙΖΑ είναι να προσεγγίσει σε ποσοστό το 30% ώστε να παραμείνει ο κυρίαρχος πόλος της Κεντροαριστεράς.

σον η επιμονή της Κουμουνδούρου στα «σκοτεινά», σύμφωνα με τη ρητορική της, στοιχεία του προγράμματος της Ν.Δ. μπορεί να έχει απήχηση στο σώμα των ψηφοφόρων. Ο κ. Τσίπρας ακολούθησε τη συγκεκριμένη στρατηγική και την περίοδο πριν από τις ευρωεκλογές, με εξαιρετικά πενιχρά, όπως αποδείχθηκε, αποτελέσματα. Ενώ, παρότι επέμεινε στο ίδιο μοτίβο και τις δύο προηγούμενες εβδομάδες,

η ψαλίδα της Ν.Δ. από τον ΣΥΡΙΖΑ αντί να μειώνεται εμφανίζει αυξητική τάση.

Τέλος, με στόχο να κινηθεί στην περιοχή του 8% εισέρχεται στην τελική ευθεία της προεκλογικής περιόδου το ΚΙΝΑΛ. Η κ. Φώφη Γεννηματά μετακινήθηκε από τη «γραμμή» να λάβει το κόμμα της την τρίτη διερευνητική εντολή μετά τις εκλογές, στη θέση ότι το ΚΙΝΑΛ θα παραμείνει στα έδρανα της αντιπολίτευσης, αλλά θα μπορούσε να δώσει ψήφο ανοχής στον κ. Μητσοτάκη, προκειμένου η χώρα να αποφύγει να μπει σε περιπέτειες. Δημοσκοπικά η στροφή αυτή, όπως και η αποχώρηση του Ευάγγελου Βενιζέλου από τα ψηφοδέλτια, δεν προκάλεσε ούτε την καθίζηση, αλλά ούτε και την εκτόξευση του ΚΙΝΑΛ, το οποίο πριν από τις ευρωεκλογές προσδοκούσε την ανατροπή των συσχετισμών στον ευρύτερο χώρο της Κεντροαριστεράς. Το ερώτημα είναι εάν την τελευταία εβδομάδα τα διλήμματα που θέτουν οι κ. Μητσοτάκης και Τσίπρας θα «πιέσουν» εκλογικά τη Χαρίλαου Τρικούπη, ή εάν το γεγονός ότι η ευρεία επικράτηση της Ν.Δ. και η πτώση του ΣΥΡΙΖΑ προεξοφλούνται θα στρέψει μερίδα αναποφάσιστων ψηφοφόρων προς το ΚΙΝΑΛ.

Επιθέσεις κατά της Ν.Δ.

Πάντως, βασική στόχευση της Χαρίλαου Τρικούπη είναι να αλιεύσει ψηφοφόρους από τη δεξαμενή του ΣΥΡΙΖΑ. Για τον λόγο αυτό, παρότι δεν θα εγκαταλείψει, θα περάσει σε δεύτερο πλάνο η θέση περί ψήφου ανοχής προς τη Ν.Δ. στην περίπτωση που η τελευταία δεν επιτύχει την αυτοδυναμία. Παράλληλα, θα συνεχιστούν οι επιθέσεις κατά της Ν.Δ., η οποία ενδέχεται να κατηγορηθεί για πρόκληση «αλαζονείας», ειδικά εάν ο κ. Μητσοτάκης επιμείνει στη θέση ότι η χώρα μπορεί να οδηγηθεί σε νέες εκλογές τον Δεκαπενταύγουστο, στην περίπτωση κατά την οποία από τις κάλπες της Κυριακής δεν προκύψει ισχυρή κυβέρνηση.

Το Κίνημα Αλλαγής ξεκαθαρίζει τη στάση του

Η θέση του ΚΙΝΑΛ για ψήφο ανοχής προς την επόμενη κυβέρνηση αλλάζει τα δεδομένα λίγες μόλις ημέρες πριν από την κάλπη

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΔΑΝΗΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Κάποιοι μιλούν για «στροφή», άλλοι για κίνηση στρατηγικής με φόντο την εκλογική αναμέτρηση της επόμενης Κυριακής. Η Χαρ. Τρικούπη, από την πλευρά της, υποστηρίζει ότι απλά παραμένει πιστή στις από καιρό εκπεφρασμένες θέσεις της περί «εθνικής συνεννόησης» και «εξασφάλισης της σταθερότητας» στη χώρα. Σε κάθε περίπτωση, η θέση του Κινήματος Αλλαγής –όπως αυτή εκφράζεται καθαρά το τελευταίο διάστημα από την ηγεσία– για συναίνεση προς την επόμενη κυβέρνηση σε συγκεκριμένα πεδία (συνταγματική αναθεώρηση, αλλαγή εκλογικού νόμου, επαναδιαπραγμάτευση πλεονασμάτων κ.λπ.) άλλαξε τα δεδομένα λίγες μόλις ημέρες πριν από τις εθνικές κάλπες. Πρόκειται, άλλωστε, για ένα ερώτημα το οποίο ετίθετο για μήνες, χωρίς να υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση, παρά μόνο στο ότι το ΚΙΝΑΛ, σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας, θα έθετε ως απαραίτητη προϋπόθεση για συνεργασία μια προγραμματική συμφωνία με βάση το δικό του σχέδιο διακυβέρνησης.

Πηγές κοντά στην ηγεσία υποστηρίζουν ότι, παρά τις πρόσφατες τοποθετήσεις της Φώφης Γεννηματά, δεν υφίσταται καμία απολύτως παρέκκλιση από την εν λόγω γραμμή, ούτε ζήτημα αμφισβήτησης της αυτόνομης πορείας, σχολιάζοντας ότι η πρόεδρος της παράταξης απλά έκανε πιο συγκεκριμένους τους τομείς στους οποίους σκοπεύει να κινηθεί συναινετικά.

Πλην των απογοητευμένων ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ, η ηγεσία του ΚΙΝΑΛ στρέφεται και σε πολίτες που ψήφισαν Ν.Δ. στις 26 Μαΐου όχι με «ιδεολογικό» πρόσημο, αλλά ως ένδειξη αποδοκιμασίας προς τον Αλ. Τσίπρα.

Οι δύο παράγοντες που διαδραμάτισαν κομβικό ρόλο στη μετατόπιση του κόμματος στο ζήτημα της μετεκλογικής στάσης του.

Ακόμη, πάντως, κι αν δεν πρόκειται για «στροφή 180 μοιρών», είναι σαφές ότι το ΚΙΝΑΛ μετατοπίστηκε από τη μέχρι τώρα στρατηγική του στο ζήτημα της μετεκλογικής στάσης του, καθώς

για μήνες απλά παρέπεμπε στο αποτέλεσμα της κάλπης.

Τι οδήγησε, λοιπόν, την κ. Γεννηματά στο να «ανοίξει τα χαρτιά της», μιλώντας, έστω έμμεσα, για ψήφο ανοχής; Οι καλά γνωρίζοντες τα δεδομένα του στρατηγικού σχεδιασμού εκτιμούν ότι δύο ήταν οι βασικοί παράγοντες που διαδραμάτισαν κομβικό ρόλο.

Η «ξεκάθαρη στάση»

Αφενός, οι εσωκομματικές πιέσεις για «ξεκάθαρη θέση» της παράταξης στο μετεκλογικό τοπίο. Ειδικά μετά τη ρήξη με τον Ευάγγελο Βενιζέλο, αρκετά ήταν τα στελέχη που έθεσαν πιο εμφα-

τικά το εν λόγω ζήτημα προς την κ. Γεννηματά, υπό το σκεπτικό ότι η αποχώρηση του τώως προέδρου του ΠΑΣΟΚ ίσως εκπέμπει ένα μήνυμα που θα μπορούσε να εκληφθεί ως αντίρροπο της συνεννόησης με την επόμενη κυβέρνηση, ακόμη και ως κίνηση προσέγγισης προς τον ΣΥΡΙΖΑ. Κάτι που ίσως εκτιμήθηκε, όσο οι κάλπες πλησιάζουν και η νίκη της Ν.Δ. θεωρείται βέβαιη, ότι θα λειτουργούσε απουσσπειρωτικά για κομμάτι των –ενεργών και όχι εν δυνάμει– ψηφοφόρων.

Ο δεύτερος παράγοντας σχετίζεται με τις «δεξαμενές», στις οποίες στοχεύει το ΚΙΝΑΛ προ-

κειμένου να αυξήσει τη δύναμή του σε σχέση με τις ευρωεκλογές. Εκτός των απογοητευμένων ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ, η ηγεσία έχει καταστήσει σαφές ότι στρέφεται και σε πολίτες που ψήφισαν Ν.Δ. στις 26 Μαΐου, όχι με «ιδεολογικό» πρόσημο, αλλά ως ένδειξη αποδοκιμασίας προς τον Αλ. Τσίπρα.

Ενδεχομένως να εκτιμήθηκε από τη Χαρ. Τρικούπη ότι το συγκεκριμένο τμήμα των ψηφοφόρων θα κανόναν, στρεφόμενο προς τον Κυρ. Μητσοτάκη για να του προσφέρει την αυτοδυναμία, αν το ΚΙΝΑΛ έκοβε κάθε «γέφυρα» για συναίνεση μετά τις εκλογές. Εν ολίγοις, υπήρχε ο κίνδυνος να προβληθεί το κόμμα ως «μοχλός» που θα μπορούσε να οδηγήσει τη χώρα σε ακυβερνησία και νέες εκλογές με απλή αναλογική. Υπό αυτό το πρίσμα, στην αντίθετη κατεύθυνση, αυτή δηλαδή της «ομαλότητας», κινείται και το βασικό σύνθημα του κόμματος για τις εκλογές της 7ης Ιουλίου, που συνοψίζεται σε τρεις λέξεις: «Η λογική επιστρέφει». Με τα παραπάνω δεδομένα, η ψήφος ανοχής (δρος, φυσικά, που ποτέ δεν έχει χρησιμοποιήσει αυτολεξεί, αλλά έχει σαφώς «δείξει» η κ. Γεννηματά) φαίνεται πως αποτελεί μια ισορροπημένη οδό για το ΚΙΝΑΛ: Ενώ προβάλλει την παράταξη ως δύναμη που εγγυάται την πολιτική σταθερότητα και είναι έτοιμη να αναλάβει αυτόν τον ρόλο αν χρειαστεί, ταυτόχρονα διατηρεί και τις αποστάσεις από το ενδεχόμενο νέας συγκυβέρνησης και «ταυτίσης» με τη Ν.Δ.

Αντιπαράθεση

Τοποθετημένη στο «κάρδο» των ευρύτερων πολιτικών συσχετισμών, πάντως, η μετατόπιση του ΚΙΝΑΛ προς συναινετικούς τόνους δεν αποκλιμάκωσε, αλλά αντίθετα όξυνε την αντιπαράθεση, τόσο με τη Ν.Δ. όσο και με τον ΣΥΡΙΖΑ. Κάτι αναμενόμενο, αν σκεφτεί κανείς με... προεκλογικά κριτήρια. Από τη μια πλευρά, η Πειραιώς ποντάρει εμφανώς στο δίλημμα «αυτοδυναμία ή αστάθεια» για να επιτύχει συσπείρωση αλλά και προσέγκυση νέων ψηφοφόρων. Παρά, λοιπόν, τις διαβεβαιώσεις της κ. Γεννηματά ότι «δεν θα αφήσει τη χώρα να πάει στα βράδια», είναι εύλογο ο Κυρ. Μητσοτάκης να επιμένει στο εν λόγω δίλημμα. Γεγονός για το οποίο το ΚΙΝΑΛ τον κατηγορεί για «ωμό εκβιασμό».

Από την άλλη, καθόλου τυχαία, ο Αλ. Τσίπρας επιτίθεται τώρα, για πρώτη φορά, κατά μέτωπο στη Χαρ. Τρικούπη, χρησιμοποιώντας τις θέσεις της περί συνεννόησης με τη Ν.Δ. ως μοχλό επικοινωνίας με την παραδοσιακή βάση του ΠΑΣΟΚ. Εξ ου, άλλωστε, και οι πρόσφατες εγκλημαστικές αναφορές του στον Ανδρέα Παπανδρέου...

Ελληνικές επιχειρήσεις, ο άγνωστος Χ στο brain drain

Τι δείχνει έρευνα για τον ρόλο τους

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Το κύμα φυγής των νέων και ταλαντούχων Ελλήνων αναμένεται να συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια και μάλιστα σε εντονότερους ρυθμούς από το αντίστροφο κύμα επιστροφής. Αυτό προκύπτει από νέα έρευνα για το brain drain που εκπόνησε ομάδα τεσσάρων Ελλήνων ακαδημαϊκών και παρουσιάζει σήμερα η «Κ». Η μελέτη αναδεικνύει επιπλέον και μια πτυχή η οποία είχε μείνει όλα αυτά τα χρόνια σε μεγάλο βαθμό αδιερεύνητη: τον κρίσιμο ρόλο των ελληνικών επιχειρήσεων στο φαινόμενο της διαρροής εγκεφάλων.

Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει, η διαρροή εγκεφάλων δεν σχετίζεται μόνο με τη δημόσια οικονομία, την ανεργία και τη διαφθορά, αλλά και με το γεγονός ότι στο μυαλό των νέων εργαζομένων οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν αποτυπώνονται με θετικό τρόπο. «Οι αναλύσεις μας δείχνουν ότι η χαμηλή εργασιακή ικανοποίηση είναι βασικός παράγοντας, ο οποίος ωθεί τα ταλέντα στο εξωτερικό» λέει στην «Κ» ο Κωνσταντίνος Τασούλης, αναπληρωτής καθηγητής Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στο American College of Greece (DEREE & ALBA), εκ μέρους της ομάδας των ερευνητών.

Η έρευνα «Ταλέντα και επιχειρήσεις στην Ελλάδα: Μια δύσκολη συμβίωση», διενεργήθηκε μεταξύ Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2018 σε δείγμα 2.331 «ταλαντούχων» Ελλήνων εντός κι εκτός της χώρας (ως «ταλέντα» ορίζονται οι κάτοχοι πτυχίου ανώτατης σχολής, φοιτητές ή εργαζόμενοι μεταξύ 18-45 ετών). Όπως βρέθηκε, τα «ταλέντα» μας του εξωτερικού είναι αρκετά έως πολύ ικανοποιημένα από την εργασία τους (5,56, με 1 = καθόλου ικανοποιημένος/η και 7 = απόλυτα ικανοποιημένος/η), πολύ περισσότερο από τους ταλαντούχους Έλληνες που ζουν κι εργάζονται στην Ελλάδα (4,69).

Γενικότερα, μάλιστα, τα ταλέντα που ζουν στο εξωτερικό είναι περισσότερο ικανοποιημένα από τη ζωή τους σε σχέση με αυτά που ζουν στην Ελλάδα (4,90 και 4,52 αντίστοιχα). Το εύρημα έχει μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς έρχεται σε αντίθεση με την κοινή πεποίθηση ότι η ζωή στην Ελλάδα είναι καλύτερη από τη ζωή σε χώρες του εξωτερικού («σαν την Ελλάδα δεν έχει»).

Σε ό,τι αφορά τις αντιλήψεις μας για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα, οι εργαζόμενοι που ζουν στη χώρα μας θεωρούν ότι έχουν πολλές ικανότητες, αλλά... κακές προθέσεις.

Σε γενικές γραμμές, οι νέοι, ταλαντούχοι εργαζόμενοι, θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν λαμβάνουν συστηματικά υπόψη το δημόσιο συμφέρον, ότι δεν έχουν καλές προθέσεις ως προς το ανθρώπινο δυναμικό, αλλά –τουλάχιστον οι μεγάλες επιχειρήσεις (άνω των 250 εργαζομένων)– ότι έχουν τις ικανότητες να υλοποιήσουν τα σχέδιά τους, να φέρουν αποτελέσματα και να επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Στον αντίποδα, οι

Οι νέοι εργαζόμενοι θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν υπόψη το δημόσιο συμφέρον και δεν έχουν καλές προθέσεις ως προς το ανθρώπινο δυναμικό.

νέοι ταλαντούχοι Έλληνες που ζουν κι εργάζονται στο εξωτερικό (κυρίως Αγγλία, Γερμανία, Ελβετία) δηλώνουν ικανοποιημένοι με τις επιχειρήσεις εκεί, ενώ δείχνουν να περιφρονούν τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Οι Έλληνες του εξωτερικού θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις εκεί λαμβάνουν συστηματικά υπόψη το δημόσιο συμφέρον, έχουν καλές προθέσεις ως προς το ανθρώπινο δυναμικό και είναι ικανές να φέρουν αποτελέσματα, πολύ περισσότερο από ό,τι οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τους ειδικούς, αυτό το εύρημα αντανακλά σημαντικά ζητήματα για πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, όπως δυσλειτουργική ηγεσία, τοξικότητα στο εργασιακό περιβάλλον, χαμηλές απολαβές, υπερεργασία. «Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα συνήθως δεν νοούνται ως μέρος της εξίσωσης της διαρροής εγκεφάλων» σχολιάζουν οι ερευνητές. «Η παρούσα έρευνα υποδεικνύει ότι αυτό πρέπει να αλλάξει».

Οι βασικές αιτίες

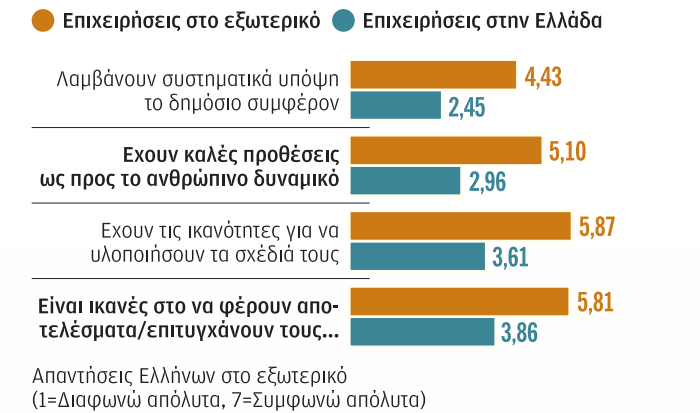
Ο ρόλος των επιχειρήσεων αναδεικνύεται και από τις απαντήσεις των Ελλήνων του εξωτερικού για τις αιτίες της μετανάστευσής τους. Όπως προκύπτει από την έρευνα των ακαδημαϊκών, μεταξύ των οποίων ο Chief Economist του IMD World Competitiveness Center Χρήστος Καμπόλης, οι βασικότερες αιτίες μετανάστευσης είναι οι περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης και επαγγελματικές εξελίξεις (34,3%), οι χαμηλές απο-

Ο τόπος κατοικίας παίζει ρόλο, π.χ. βρέθηκε ότι οι κάτοικοι στην Ηπειρο και στη Μακεδονία είναι πιο πιθανό να μεταναστεύσουν από ό,τι εκείνοι της Στερεάς Ελλάδας.

τητα μετανάστευσης των ταλαντούχων Ελλήνων στο εξωτερικό τα επόμενα χρόνια είναι η ηλικία (οι μικρότεροι είναι πιθανότερο να φύγουν), η εργασιακή ικανοποίηση, ο τόπος κατοικίας (βρέθηκε π.χ. ότι οι κάτοικοι στην Ηπειρο και στη Μακεδονία είναι πιο πιθανό να μεταναστεύσουν από

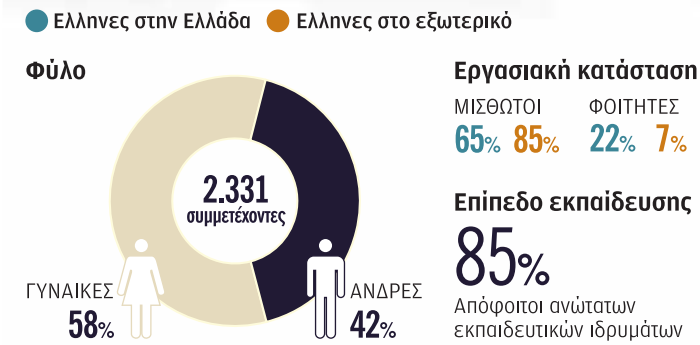
Οι μεγάλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα/στο εξωτερικό...

Απαντήσεις Ελλήνων στο εξωτερικό (1=Διαφωνώ απόλυτα, 7=Συμφωνώ απόλυτα)

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

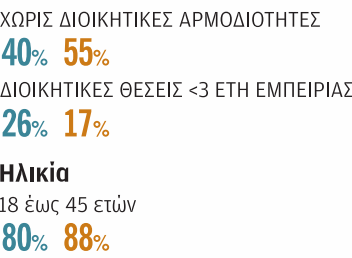

ΠΗΓΗ: Ταλέντα και επιχειρήσεις στην Ελλάδα: Μια δύσκολη συμβίωση.

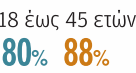
λαβές στην Ελλάδα (29,9%) και η αναξιοκρατία και διαφθορά στη χώρα (27,2%). Παράγοντες που σχετίζονται με τη χαμηλή ποιότητα ζωής, το κλίμα απαισιοδοξίας και την έλλειψη σεβασμού από κρατικών οργανισμούς προς τους πολίτες λαμβάνουν αρκετά μικρότερα ποσοστά. Είναι η πρώτη έρευνα που απο-

τυπώνει την έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης αλλά και τους χαμηλούς μισθούς στην Ελλάδα ως τους κύριους λόγους της μεγάλης φυγής των «μυαλών». «Οντως αναμέναμε ότι τα ταλέντα δεν θα εμπιστευόνταν τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα, αλλά δεν περιμέναμε τόσο χαμηλά επίπεδα εμπιστοσύνης» σχολιάζει στην «Κ»

Επαγγελματικός τίτλος

Ηλικία

ο Παύλος Βλάχος, αναπληρωτής καθηγητής Marketing στο ALBA και ένας από τους τέσσερις ερευνητές. Το ίδιο επισημαίνει και ο Γιώργος Θερίου, αναπληρωτής καθηγητής Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στο τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος: «Το χαμηλό επίπε-

Αιτίες μετανάστευσης

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η τάση της εξόδου σαφώς ισχυρότερη από αυτή του επαναπατρισμού

Τα νέα είναι μάλλον δυσάρεστα: η διαρροή εγκεφάλων φαίνεται πως θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης «Ταλέντα και Επιχειρήσεις στην Ελλάδα: Μια δύσκολη συμβίωση», η πρόθεση μετανάστευσης των «ταλέντων» μας εκτός Ελλάδας τους επόμενους 1-2 μήνες αγγίζει το 25,89%, ενώ η πρόθεση μετανάστευσης τα επόμενα 3-5 χρόνια αυξάνεται στο 42,4%. Η τάση της εξόδου είναι σαφώς ισχυρότερη από αυτή του επαναπατρισμού. Συγκεκριμένα, για τους Έλληνες του εξωτερικού η πιθανότητα επιστροφής στην Ελλάδα τους επόμενους 12 μήνες είναι μόλις 13,95%, ενώ η πιθανότητα επιστροφής στην πατρίδα τα επόμενα 3-5 χρόνια 28,88%.

Οι παράγοντες που φαίνεται ότι θα επηρεάσουν την πιθανό-

τητα μετανάστευσης των ταλαντούχων Ελλήνων στο εξωτερικό τα επόμενα χρόνια είναι η ηλικία (οι μικρότεροι είναι πιθανότερο να φύγουν), η εργασιακή ικανοποίηση, ο τόπος κατοικίας (βρέθηκε π.χ. ότι οι κάτοικοι στην Ηπειρο και στη Μακεδονία είναι πιο πιθανό να μεταναστεύσουν από

ό,τι οι κάτοικοι της Στερεάς Ελλάδας), οι ικανότητες των μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και η μόρφωση (οι πιο μορφωμένοι είναι πιθανότερο να φύγουν). Αντίστοιχα, οι παράγοντες που επηρεάζουν τον επαναπατρισμό των Ελλήνων του εξωτερικού είναι η μόρφωση (όπως σχολιάζουν οι ερευνητές, αν και φαίνεται οξύμωρο, οι πιο μορφωμένοι είναι πιθανότερο να επιστρέψουν, καθώς γι' αυτούς είναι ίσως ευκολότερο να βρουν εργασία και τις απολαβές που επιθυμούν στην Ελλάδα από τους λιγότερο μορφωμένους), τα χρόνια παραμονής στο εξωτερικό (η νοσταλγία παίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση), οι προθέσεις των μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η ηλικία (κι εδώ έχουμε το οξύμωρο να είναι πάλι οι μικρότεροι

με τις περισσότερες πιθανότητες επιστροφής – ίσως οι μεγαλύτεροι είναι πιο «εδραιωμένοι» στο εξωτερικό), οι απολαβές και η εργασιακή ικανοποίηση.

Ερωτώμενοι σχετικά με τα κριτήριά τους στην επιλογή εργοδότη, τόσο τα ταλέντα στην Ελλάδα όσο και τα ταλέντα του εξωτερικού θέτουν ως προτεραιότητα το αντικείμενο της εργασίας και τις οικονομικές απολαβές. Ωστόσο, οι Έλληνες στο εξωτερικό δίνουν μεγαλύτερη σημασία από τους Έλληνες που ζουν στη χώρα μας στην παράμετρο «ισορροπία εργασιακής-προσωπικής ζωής» με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει...

Στο μυαλό των εργαζομένων

«Ο σημαντικός ρόλος των εταιρειών, μέσα από τις πρακτικές διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, στη

διαχείριση του brain drain, είναι τουλάχιστον υποτιμημένος στη βιβλιογραφία και στον δημόσιο διάλογο» λέει ο Παύλος Βλάχος, αναπληρωτής καθηγητής Marketing στο ALBA. Όπως αναφέρει, η ανάσχεση του brain drain και η επιστροφή των ταλαντούχων Ελλήνων στη βάση τους σχετίζονται άμεσα με τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα. «Από την έρευνα βλέπουμε ότι είτε σχεδιάζουν να επαναπατριστούν είτε όχι, αυτό εξαρτάται από τις –αρνητικές– απόψεις τους για τις εταιρείες».

Όπως επισημαίνει ο Κωνσταντίνος Τασούλης, αναπληρωτής καθηγητής Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στο American College of Greece, οι ταλαντούχοι άνθρωποι, ειδικά αυτοί που έφυγαν στο εξωτερικό, θεωρούν ότι οι εταιρείες στην Ελλάδα δεν νοιάζονται

για τους ανθρώπους τους. «Ένας άνθρωπος με ταλέντα και όρεξη για δουλειά συνήθως δεν αρκείται σε ένα μισθό που μετά βίας καλύπτει τα έξοδα διαβίωσης. Το πρόβλημα όμως δεν είναι μόνο μισθολογικό. Τα ταλέντα δεν καλύπτονται από μια εργασία στην οποία δεν αξιοποιούν τις γνώσεις τους, δεν εξελίσσονται και δεν νιώθουν αναγνώριση για την προσφορά τους. Οι αναλύσεις μας δείχνουν ότι η χαμηλή εργασιακή ικανοποίηση είναι βασικός παράγοντας ο οποίος ωθεί τα ταλέντα στο εξωτερικό». Νέοι, μορφωμένοι, δυσανεπτιμένοι εργαζόμενοι αναζητούν και βρίσκουν ελκυστικότερες επιλογές εκτός συνόρων. Η Ελλάδα όμως δεν έχει την πολυτέλεια να χάσει ακόμα περισσότερα ταλαντούχα μέλη της.

Επιστημονική ναι, φαντασία όχι

Εκθεση της Ε.Ε. καταγράφει ανακαλύψεις και καινοτομίες, αδιανόητες μέχρι πρότινος, που θα αλλάξουν ριζικά τη ζωή μας

Της **ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ**

Τι εμπνέει την καινοτομία; Τι προκαλεί την έκρηξη των επιστημονικών και τεχνολογικών ανακαλύψεων; Σίγουρα, πέρα από τη φλόγα της εξερεύνησης, τη λατρεία της εφεύρεσης, την τάση φυγής από την ανία του εξηγημένου, όλο το κουβάρι των δραματικών σύγχρονων προβλημάτων και των πιεστικών ανθρώπινων αναγκών.

Οι πόλεις εξελίσσονται σε διαρκή πηγή δεινών, η γη υποβαθμίζεται γοργά, το περιβάλλον δέχεται ισχυρότατες πιέσεις και επιταχύνεται η κλιματική αλλαγή, ο πληθυσμός γερνά... Μεγαλώνουν οι ανάγκες για καλύτερη υγεία, κατοικία, επικοινωνία. Είναι αστείρευτες οι ανθρώπινες ικανότητες για έργα ασύλληπτα, όπως αποκαλύπτει η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τις «100 πλέον ριζοσπαστικές καινοτομίες του μέλλοντος», οι οποίες τροποποιούν σταδιακά τον τρόπο σκέψης και ζωής μας, τις κοινωνίες μας.

Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βέβαια δεν ήταν μόνο να διακτινίσει τον νου στο εξωπραγματικό άμεσο μέλλον μας, μόνο να αποτυπώσει τα 100 πλέον θαυμαστά επιτεύγματα που θα έχουν τεράστιο αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία και κοινωνία. Αλλά και να κινητοποιήσει όλα τα εμπλεκόμενα όργανα και κέντρα λήψης αποφάσεων, σε όλα τα κράτη-μέλη, για πανευρωπαϊκή συνεργασία, ώστε η Γηραιά Ηπειρος να παγιώσει τη θέση της στους τομείς όπου πρωτοπορεί και να κάνει ταχύτερα βήματα εκεί όπου κωλαίνει. Στόχος της Επιτροπής ήταν να κεντρίσει την περιέργεια, να διαφωτίσει σχετικά με τις δυναμικές των ανακαλύψεων και να διευρύνει κατά το δυνατόν τις βάσεις πάνω στις οποίες χαράσσονται εθνικές και περιφερειακές πολιτικές τόσο στην Ελλάδα (Γενική Γραμματεία Ερευνας και Τεχνολογίας, συναρμόδια υπουργεία, Περιφέρειες, ΣΕΒ και άλλοι φορείς), όσο και στα υπόλοιπα κράτη-μέλη. Να ενισχύσει τις αλληλεπιδράσεις και τις συνέργειες μεταξύ φορέων και κρατών για την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας (προς αυτήν την κατεύθυνση κινούνται προγράμματα όπως το Horizon 2020 και Horizon Europe), να επιτύχει τον συντονισμό των στρατηγικών σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο, να γίνει ανταγωνιστικό στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης.

Οι στόχοι

Όπως αναφέρει στον πρόλογο της έκθεσης ο Ζαν -Ερίκ Πακέ, γενικός διευθυντής Ερευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, «ο προβληματισμός μας για το μέλλον πρέπει να εμπνέεται από τους στόχους της βιωσιμότητας, προκειμένου να επεκταθούν τα όρια του εφικτού σε συνάρτηση με αυτό που είναι επιθυμητό για τους ανθρώπους». Ομάδες εμπειρογνομόνων συγκεντρώσαν τα αποτελέσματα των ερευνών, αξιολόγησαν την ωριμότητά τους, εξέτασαν τον αντίκτυπό τους, όπως και τις επιδόσεις της Ε.Ε. σε διαφορετικά επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία.

– **Οι τριδιάστατοι** εκτυπωτές κά-

Τεχνητά νευρωνικά δίκτυα βελτιώνουν τις δυνατότητες των μηχανών για μη εποπτευόμενη μάθηση, ενώ έξυπνες δομές επιδιωθώνουν εσωτερικές βλάβες.

Μαλακά μικρο-ρομπότ μπορούν να εισαχθούν στο σώμα, να χειρουργήσουν ή να εγχύσουν φάρμακα και στη συνέχεια να βιο-αποδομηθούν.

νουν θαύματα. Εκτυπώνουν τρόφιμα π.χ. για ειδικές ανάγκες (πολύ μαλακά, με υψηλή περιεκτικότητα σιδήρου, ασβεστίου), ζωντανούς ιστούς, γυάλινα πολύπλοκα μικροεξαρτήματα, μεγάλα αντικείμενα (κτίρια, τουρμπίνες αεροσκαφών, ανεμογεννήτριες, αυτοκίνητα, μηχανές, οδοστρώματα, γέφυρες κ.ά.). Όμως περισσότερο επαναστατική είναι η 4D εκτύπωση, η οποία εισάγει το στοιχείο του χρόνου ή της κίνησης στη 3D εκτύπωση. Τα αντικείμενα που έχουν παραχθεί από εκτυπωτή τεσσάρων διαστάσεων μπορούν να αλλάζουν σχήμα ή να αυτοσυναρμολογηθούν όταν εκτεθούν σε ένα ερέθισμα, θερμότητα, φως, νερό, μαγνητικό πεδίο. Μικρο-ρομπότ αυτοσυναρμολογούνται και συσκευασίες φαρμάκων αποσυναρμολογούνται όταν προσγγίζουν συγκεκριμένο σημείο του σώματος, γέφυρες και άλλες υποδομές αυτοεπισκευάζονται.

– **Τεχνητά** νευρωνικά δίκτυα βελτιώνουν τις δυνατότητες των μηχανών για μη εποπτευόμενη βαθιά μάθηση, χειρισμό νέων καταστάσεων, αυτόματη οδήγηση, αναγνώριση αντικειμένων και προσώπων. Δημιουργούν τεχνητές συνάψεις, ένα είδος τεχνητού εγκεφάλου που επεξεργάζεται τις πληροφορίες όπως το ανθρώπινο μυαλό, επικοινωνεί με τον άνθρωπο και διασυνδέεται με τα ζωντανά κύτταρά του. Χτίζουν υπερυπολογιστές με αδιανόητη έως σήμερα υπολογιστική ισχύ.

– **Γυαλιά**, φακοί επαφής, εμφυτεύ-

Τεχνητές συνάψεις επεξεργάζονται πληροφορίες, επικοινωνούν με τον άνθρωπο και διασυνδέονται με τα ζωντανά κύτταρά του.

ματα επαυξάνουν την πραγματικότητα με εικονικές προβολές πληροφοριών, προσώπων, χώρων, βοηθώντας ανθρώπους να αναπληρώσουν χαμένες αισθήσεις ή να δουν μια δική τους εκδοχή του κόσμου: αυτόματη μετάφραση πιθανά και ταυτόαζ) ανιχνεύουν περιβαλλοντικά ερεθίσματα, συναισθήματα, αλλά και δεδομένα υγείας. Εμπλαστρα βοηθούν το σώμα να κινηθεί σε εικονικά περιβάλλοντα. Συστήματα υπερηχητικής ανίχνευσης αναγνωρίζουν χειρονομίες από απόσταση.

– **Νέα μικροεργαλεία** εισάγονται στον εγκέφαλο και επαναφέρουν λειτουργίες του. Εξωτερικές συσκευές ανακαλούν πληροφορίες από τραυματισμένες περιοχές του εγκεφάλου και βοηθούν τον χρήστη να

Ρομποτικοί εξώσκελετοι βοηθούν εργάτες να σπρώχνουν τεράστια βάρη.

στέλνει μηνύματα. Ιατρικά εμφυτεύματα διασπώνται στο σώμα μετά το τέλος της αποστολής τους. Νανο-εργαλεία ανακαλύπτουν τον ακριβή ρόλο κάθε γονιδίου, ανιχνεύουν τη γενετική βάση των νόσων, εντοπίζουν την προδιάθεση του εμβρύου για ασθένειες και επεμβαίνουν στα κύτταρα, ούτως ώστε ο μελλοντικός οργανισμός να είναι υγιής. Προγνωστικοί βιοδείκτες εντοπίζουν τις επιγενετικές αλλοιώσεις (μεταξύ αυτών και τον καρκίνο) και νέα γονιδιωματικά εμβόλια και τεχνολογίες θα τις προλαμβάνουν και θα τις θεραπεύουν. Ιατρικές συσκευές από νανοϊλικά αναγνωρίζουν παθήσεις. Κύτταρα - legos, που συναρμολογούνται με τη βοήθεια μαγνητικών νανοσωματιδίων, επιδιωθώνουν ιστούς και όργανα. Αναπρογραμματιζόμενα ανθρώπινα κύτταρα καταστρέφουν καρκινικά κύτταρα. Βιοϊλικά παντρεύονται με μικροσκοπικά ηλεκτρονικά εξαρτήματα που εμπνέονται από βιολογικά συστήματα, για την κατασκευή μηχανημάτων επεξεργασίας και αποθήκευσης

πληροφοριών.

– **Μηχανές** αντικαθιστούν ή ενισχύουν χαμένα ή τραυματισμένα μέλη του σώματος. Εξώσκελετοι, δηλαδή εξωτερικοί φορητοί ρομποτικοί μηχανισμοί ενισχύουν τις φυσικές ικανότητες. Βοηθούν παράλυτους ή ηλικιωμένους με προβλήματα ισορροπίας να περπατήσουν, μετατρέπουν σε Ιρσινιεν στρατιώτες και αστυνομικούς, βοηθούν εργάτες, π.χ. στην αυτοκινητοβιομηχανία, να σπρώχνουν τεράστια βάρη και να εκτελέσουν πολύ βαριές εργασίες.

– **Υδρογέλες** (υλικά που συγκρατούν μεγάλες ποσότητες νερού) χρησιμοποιούνται στην αναγέννηση ιστών, αλλά και στην κατασκευή μαλακών μικρο-ρομπότ που χειρουργούν σε υπο-μικροσκοπικά επίπεδα, οθονών κινητού που εντοπίζουν βακτηρίδια και ρύπους, μεταιλικών που κάνουν τα αντικείμενα αόρατα.

– **Εύκαμπες** ηλεκτρονικές συσκευές (οθόνες, αισθητήρες, μπαταρίες, ηλεκτρονικά δίκτυα) απλώνονται πάνω σε ύφασμα, χαρτί, πλαστικό,

Το περιβάλλον

Πλήθος οι καινοτομίες για την προστασία του περιβάλλοντος. Την τεράστια αιολική ενέργεια που υπάρχει σε μεγάλα ύψη μπορούν να εκμεταλλευθούν αερομεταφερόμενες ανεμογεννήτριες, ενώ με την τεχνητή φωτοσύνθεση επιτυγχάνεται, πέρα από την παραγωγή ηλεκτρισμού, μείωση του διοξειδίου του άνθρακα, παρাসκευή φαρμάκων και καυσίμων σε απομακρυσμένες περιοχές. Κι έπειτα, εξόρυξη πρώτων υλών από αστεροειδείς. Υποβρύχιες ανθρώπινες αποικίες, σε περίπτωση υπερπληθυσμού ή καταστροφής της γήινης ξηράς λόγω κλιματικής αλλαγής. Γεωργία σε εσωτερικούς χώρους για άγρια μέλη ή περιοχές που έχουν μολυνθεί με ραδιενέργεια. Ρομπότ στα χωράφια. Φυτά ως αισθητήρες περιβαλλοντικών απειλών (τα φυτά επικοινωνούν μεταξύ τους, δημιουργούν κοινωνικές σχέσεις, ψυχαγωγούνται). Βακτήρια, σκουλήκια και κόμπιες που καταβροχθίζουν πλαστικά. Γεωμηχανική για την αλλαγή τοπίων και την αφαίρεση αερίων του θερμοκηπίου. Συλλογή ενέργειας από δονήσεις, παραμορφώσεις, μεταβολές θερμοκρασίας, βιοχημικές αντιδράσεις, ραδιοκύματα, ακτινοβολίες. Σύντομα, ρούχα θα παράγουν ενέργεια από την κίνηση του σώματος, δάπεδα από το περπάτημα πάνω τους και οθόνες κινητού από το άγγιγμα του δακτύλου. Θερμοηλεκτρικές βαφές μετατρέπουν κτίρια και οχήματα σε γεννήτριες ηλεκτρικής ενέργειας.

ανθρώπινο δέρμα. Κάμερες τυλιγμένες γύρω από ένα αντικείμενο πραγματοποιούν λήψεις από αδιανόητες πριν γωνίες. Ρομποτικά χέρια αισθάνονται τις αλλαγές στο περιβάλλον. Στιλό «γράφουν» ηλεκτρονικά δίκτυα πάνω σε επιφάνειες. Ηλιακές κυψέλες τυλίγονται για να εκτοξευθούν και στη συνέχεια ξεδιπλώνονται για να εξερευνήσουν το διάστημα.

– **Ιπτάμενα** αυτοκίνητα θα απελευθερώσουν χώρο στις πόλεις. Αυτοκατευθυνόμενοι μικροί πύραυλοι θα μεταφέρουν εκλεκτούς πελάτες σε μία ώρα οπουδήποτε στη γη. Ηδη, λειτουργούν Hyperloop, υπερταχείες που κινούνται μέσα σε αγωγούς, σε κενό αέρος.

– **Ανθρωποειδή** με σάρκα παρόμοια με τη βιολογική, εξυπηρετούν πελάτες και αναλαμβάνουν δύσκολες αποστολές. Drones πολέμου εντοπίζουν μεμονωμένους ανθρώπους, αναλύουν ουσίες από απόσταση, ανιχνεύουν εκρηκτικά, επιτηρούν πλοία, χαρτογραφούν περιοχές, δρουν σε σμήνη αόρατα στα ραντάρ.

Σε ποιους τομείς η Ευρώπη είναι πρωτοπόρος και σε ποιους υστερεί

Η τεχνητή νοημοσύνη εμπλέκει μια δέσμη καινοτομιών με τεράστιο αντίκτυπο σε όλες της εκφάνσεις της ζωής. Σε μερικές από αυτές η Ε.Ε. εμφανίζεται να πρωτοπορεί, όπως στα chatbots, σε άλλες παρουσιάζει σημαντική υστέρηση, όπως στην υπολογιστική μνήμη.

Ηγετική θέση στον κόσμο η Ε.Ε. κατέχει στους εξής τομείς: Chatbots (μηχανές, συγκεκριμένα, προγράμματα υπολογιστών που συνομιλούν σε πραγματικό χρόνο με ανθρώπους και αυτοεκπαιδούνται). Συλλογή υδριτών μεθανίου (ένα είδος εύφλεκτου πάγου που ανακτάται από τον βυθό των ωκε-

ανών για την παραγωγή φυσικού αερίου). Υποβρύχιες ανθρώπινες κοινότητες. Βιοπλαστικά (από καλαμπόκι, ρύζι, πατάτες, ταπόκα, ίνες σιταριού, κυτταρίνη ξύλου). Τρισδιάστατη εκτύπωση τροφίμων. Εργαστήριο σε ένα τοίπι (μικροσυσκευή που πραγματοποιεί με μεγάλη ταχύτητα εργαστηριακές εξετάσεις). Κβαντική κρυπτογραφία. Τεχνολογίες θαλάσσιας και παλιρροιακής ενέργειας.

Πολύ ισχυρή, αλλά όχι σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι η Ευρώπη στα εξής πεδία: Αναγνώριση ομιλίας. Νευρομορφικά τοίπι (μιμούνται τον ανθρώπινο εγκέφαλο και

Εργαστήρια σε μικροτοίπι που πραγματοποιούν με μεγάλη ταχύτητα αναλύσεις είναι από τα δυνατά της σημεία.

χρησιμοποιούνται στην αναγνώριση αντικειμένων, φωνής, χειρονομίας, ανάλυση συναισθημάτων, υγείας, στην κίνηση των ρομπότ, στη μέτρηση της κατανάλωσης ενέργειας). Εύκαμπες ηλεκτρονι-

κές συσκευές. Επεξεργασία γονιδίων. Εξώσκελετός. Ευφυία σμήνους (πληροφορικά συστήματα που μιμούνται τη συμπεριφορά σμήνους εντόμων ή πουλιών για εφαρμογές σε αυτοκίνητα χωρίς οδηγό, ρομπότ διάσωσης, drones, συστήματα μάχης). Blockchain (τεχνολογία που επιτρέπει σε άγνωστα μεταξύ τους άτομα να οργανώνουν ένα δίκτυο και να διατηρούν αξιόπιστα αρχεία, ενώ αποτελεί τον πυρήνα της χρήσης κρυπτονομισμάτων, όπως το bitcoin). Βιοαποικοδομησιμοι αισθητήρες (χρησιμοποιούνται ως ιατρικά εμφυτεύματα για τη γρήγορη ανίχνευση δυσλειτουργιών στο σώμα, την απελευθέρωση φαρμάκων, την αναδόμηση ιστών). Υπερφασματική απεικόνιση (χρησιμοποιείται στις τηλεανχνεύσεις).

Σε άλλους τομείς οι επιδόσεις της Ευρώπης είναι χαμηλές. Μνήμη υπολογιστών. 4D εκτύπωση. Βιο-φωτεινότητα. Αυτοματοποιημένη εσωτερική γεωργία. Διάσπαση του νερού (σε οξυγόνο και υδρογόνο με νέες τεχνικές). Αντιδραστήρες τετηγμένου αλάτος (οι ασφαλείς πυρηνικοί αντιδραστήρες του μέλλοντος). Τρανζίστορ από γραφένιο (αντικαθιστούν εκείνα από πυρίτιο, μειώνοντας δραστηρικά το μέγεθος των συσκευών

και αυξάνοντας τρομακτικά την ταχύτητα των μικροεπεξεργαστών). Συλλογή ενέργειας από φυσικές πηγές. Hyperloop. Εξόρυξη αστεροειδών. Θερμοηλεκτρική βαφή. Τεχνητές συνάψεις εγκεφάλου. Ιπτάμενα αυτοκίνητα.

Ορισμένες από τις ανακαλύψεις καινοτομίας είναι αρκετά ώριμες και παρουσιάζουν μεγάλη αναπτυξιακή δυναμική: Ναυοτεχνολογία (νανο-LED, νανοσωλήνες, νανοσωλήνες άνθρακα), υδρογέλες, απτά, εκτυπωμένα και ακουστικά ολογράμματα, γεωργία ακριβείας, επεξεργασία γονιδίων, βιοδιασπώμενοι αισθητήρες.

Οι κυβερνήσεις αδιαφορούν, οι πολίτες ανησυχούν

Η απειλή της κλιματικής αλλαγής

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Το **τζετ** στριμ είναι ένα ρεύμα αέρα που περιτριγυρίζει την Αρκτική σαν φίδι, λειτουργώντας ως διαχωριστική γραμμή. Στην Ευρώπη, όταν μια περιοχή βρεθεί νότια από αυτό, επηρεάζεται από το κλίμα της Σαχάρας, ενώ όταν βρεθεί βόρεια από αυτό, επηρεάζεται από το κλίμα της Αρκτικής. Τα τελευταία χρόνια, το «φίδι» μένει όλο και συχνότερα στάσιμο, με αποτέλεσμα να παρατείνονται οι καύσωνες και να βρίσκεται η Γαλλία να σπάει, ήδη από τον Ιούνιο, κάθε ρεκόρ Αυγούστου ή Ιουλίου, με τα θερμόμετρα την Παρασκευή στα νότια της χώρας να δείχνουν 45 βαθμούς Κελσίου.

Οι πρόσφατες εικόνες των σκύλων που έσερναν έλκηθρο μέσα στα νερά των αφύσικα λιωμένων πάγων της Γροιλανδίας, σε θερμοκρασίες 40 βαθμούς υψηλότερες από τα φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα, οι αεροφωτογραφίες της λίμνης που τροφοδοτούσε με νερό την ινδική μεγαλούπολη Τσενάι (πρώην Μαντράς) συρρικνωμένης περισσότερο από κάθε εποχική διακύμανση είναι τα πιο πρόσφατα καμπανάκια για τον παγκόσμιο κίνδυνο που εγκυμονεί η κλιματική αλλαγή.

Εκστρατείες πίεσης

Δεν υπάρχει άνθρωπος που να έχει παιδιά ή εγγόνια, να γνωρίζει τι επιφυλάσσει το μέλλον της κλιματικής κρίσης και να κοιμάται ήσυχος τα βράδια. Αυτά τα παιδιά και τα εγγόνια, έφηβες και έφηβοι απογοητευμένοι από τα μισόλογα των κυβερνήσεων και τις αστειές επιχειρήσεις πράσινου «ξεπλύματος» ρυπογόνων βιομηχανιών, έχουν πάρει την κατάσταση στα

Δυστυχώς στην κατάσταση που βρισκόμαστε, δεν χωρούν στρογγυλέματα και υποτιθέμενες λύσεις στις οποίες κερδίζουν όλοι.

χέρια τους, πυροδοτώντας μεγάλες παγκόσμιες εκστρατείες πίεσης. Χιλιάδες μικροί Δαβίδ οπλίζονται με τη σφεντόνα τους, την αποφασιστικότητά τους και τις αμείλικτες διαπιστώσεις της επιστάμης ενάντια στους Γολιάθ των ορυκτών καυσίμων, που πρέπει να γονατίσουν για να μη γονατίσει ο πλανήτης.

Δυστυχώς, στην κατάσταση όπου βρισκόμαστε δεν χωρούν

στρογγυλέματα και υποτιθέμενες λύσεις στις οποίες κερδίζουν όλοι. Κάποιοι πρέπει να χάσουν και αυτοί είναι εκείνοι που επενδύουν στην καταστροφή του πλανήτη.

Οι έρευνες για νέα κοιτάσματα σε όλο τον πλανήτη πρέπει να σταματήσουν, γιατί δεν έχουμε περιθώριο να κάψουμε ούτε καν τα κοιτάσματα που έχουν ανακαλυφθεί, ενώ η εξωφρενική κερδο-

φορία των εταιρειών αυτών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μαγιά για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής μετάβασης. Αν η συνέχιση του ανθρωπίνου πολιτισμού απαιτεί την απομάκρυνση από τις ιερές αρχές του οικονομικού συστήματος, οι περισσότεροι άνθρωποι προτιμούν το πρώτο, ακόμη και στις ΗΠΑ.

Δημοσκοπήηση της εταιρείας YouGov στις ΗΠΑ έδειξε ότι το

38% των ερωτηθέντων συμφωνεί με το πέρασμα των περιουσιακών στοιχείων των πετρελαϊκών εταιρειών σε δημόσιο έλεγχο, ώστε να χρηματοδοτηθεί η ενεργειακή μετάβαση, ενώ 32% διαφωνεί.

Όταν στο ερώτημα διευκρινίζεται ότι τα χρήματα θα αξιοποιηθούν για να μην ζημιωθούν οι εργαζόμενοι στις ρυπογόνες βιομηχανίες και οι καταναλωτές ρυπογόνων καυσίμων, το ποσοστό

συμφωνίας ανεβαίνει στο 47% και διαφωνίας πέφτει στο 27%.

Την Παρασκευή, το γερμανικό κίνημα Fridays for Future τοποθέτησε μπροστά στη γερμανική Βουλή ένα ρολόι με τον «προϋπολογισμό άνθρακα», δηλαδή με το πόσους ρύπους μπορεί να εκπέμψει ακόμη η ανθρωπότητα πριν πυροδοτηθούν ανατροφοδοτούμενοι μηχανισμοί που θα καταδικάσουν το μέλλον μας. Με τους

τωρινούς ρυθμούς, έχουμε στη διάθεσή μας 8,5 χρόνια.

Το κίνημα έχει κατορθώσει να επηρεάσει έντονα την πολιτική συζήτηση στη Γερμανία, στη Σκανδιναβία και στις ΗΠΑ, την ώρα που στην Ελλάδα οι βασικές πολιτικές δυνάμεις ανταγωνίζονται για το ποια θα φέρει ταχύτερα τα γεωτρήσιμα στο γραφικό Ζαγόρι, στο σεισμογενές Ιόνιο και στα κρυστάλλινα νερά της Κρήτης.

Ο Αμερικανός πρόεδρος επιμένει στο διοξείδιο του άνθρακα

Η αντίθεση δεν θα μπορούσε να είναι πιο εμφανής. Την Τρίτη, ο κυβερνήτης της Νέας Υόρκης και οι βουλευτές της πολιτείας συμφώνησαν σε ένα επιθετικό πρόγραμμα προκειμένου να εξαλείψουν, έως το 2050, τα περισσότερα από τα αέρια που ευθύνονται για την κλιματική αλλαγή. Την αμέσως επόμενη ημέρα, η κυβέρνηση Τραμπ απέρριψε μία ακόμη πρωτοβουλία του τέως προέδρου Μπαράκ Ομπάμα, που στόχευε στον περιορισμό αυτών ακριβώς των εκπομπών αερίων.

Το 2017 ο πρόεδρος Τραμπ δεσμεύθηκε να καταργήσει το πρόγραμμα καθαρής ενέργειας του Μπαράκ Ομπάμα. Κι έτσι έγινε πράγματι, και την Τετάρτη, ο Αντρίου Γουίλερ, πρώην λομπίστας υπέρ της χρήσης άνθρακα, που σή-

Καταργεί άλλον ένα νόμο του Μπαράκ Ομπάμα, προκειμένου να στηρίξει παλιά αμερικανικά εργοστάσια ενέργειας.

μερα είναι επικεφαλής της Υπηρεσίας Προστασίας Περιβάλλοντος, αποκάλυψε το σχέδιο που έμελλε να αντικαταστήσει την πρωτοβουλία του τέως προέδρου: τον νόμο περί οικονομικής καθαρής ενέργειας.

Η νομοθεσία Ομπάμα προέβλεπε αυστηρά όρια εκπομπών αερίων, εξαιτίας των οποίων θα έβγα-

ναν εκτός λειτουργίας πολλά από τα παλιά αμερικανικά εργοστάσια ενέργειας που λειτουργούν με άνθρακα, θα καθιστούσε την κατασκευή νέων μονάδων αδύνατη χωρίς προηγμένη τεχνολογία και θα περιορίζε σημαντικά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Αντιθέτως, ο νόμος του Ντόναλντ Τραμπ δεν απαιτεί πολλά από τη βιομηχανία άνθρακα. Θα διατηρήσει κάποια εργοστάσια, διασώζοντας πολλές θέσεις εργασίας. Ωστόσο, όχι για πολύ ακόμη. Ηδη η συγκεκριμένη βιομηχανία βρίσκεται σε μηχανική υποστήριξη, καθώς βάλλεται από τις δυνάμεις της αγοράς: το φτηνότερο φυσικό αέριο και την ταχεία αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· αλλά και από την

έντονη πίεση της κοινής γνώμης.

Αν είχε αφαιρεθεί στις επινοήσεις του, ο Ντόναλντ Τραμπ απλώς θα καταργούσε τα σχέδια του Μπαράκ Ομπάμα. Αλλά αυτό δεν μπόρεσε να το κάνει. Ως αποτέλεσμα μιας απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου, του 2007, η Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος υποχρεώθηκε να ρυθμίσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τις επιταγές της νομοθεσίας περί καθαρού αέρα.

Ο επόμενος στόχος

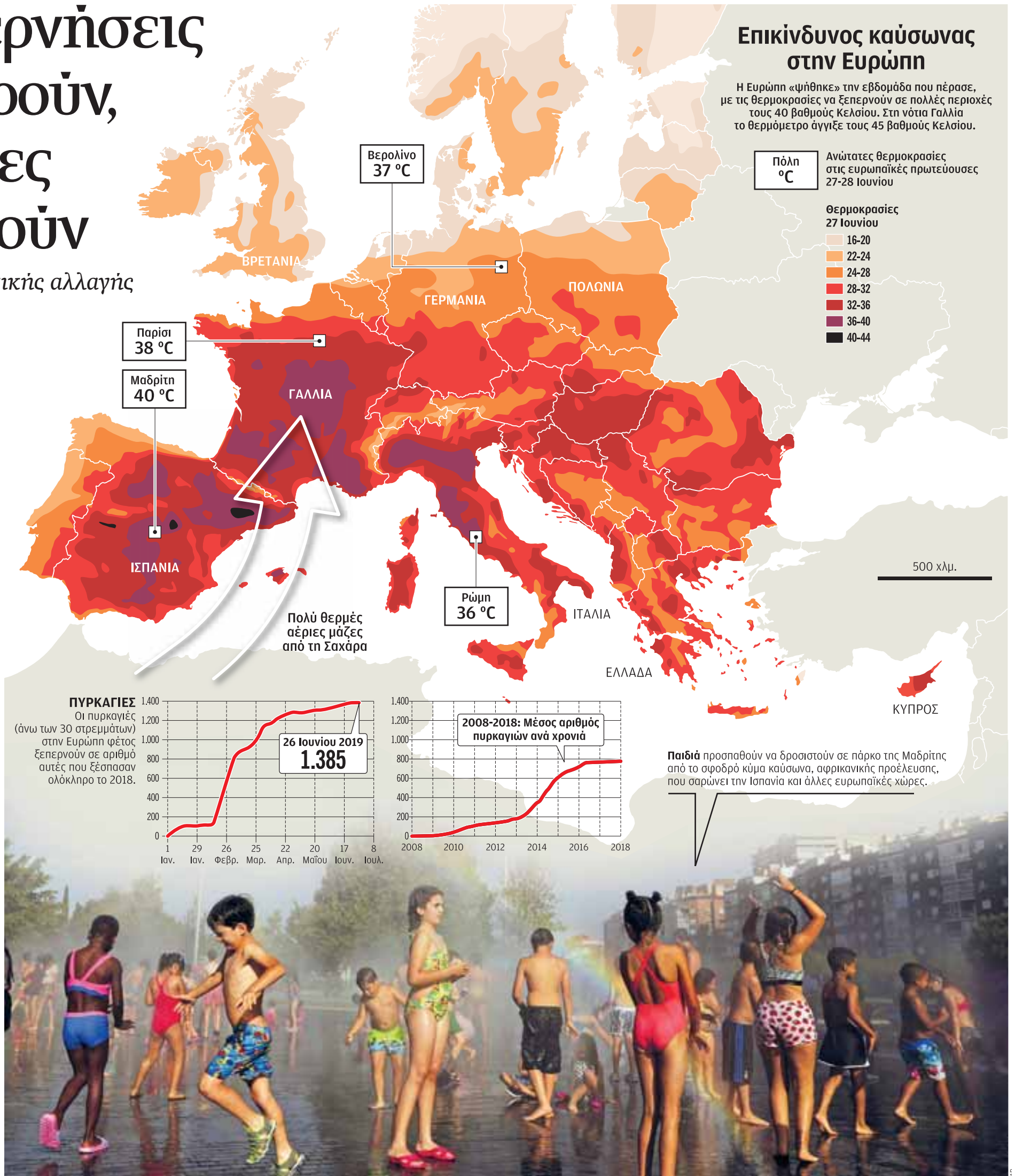
Η εξαίρεση της κληρονομιάς του προέδρου Μπαράκ Ομπάμα, όσον αφορά στο κλίμα, συνεχίζεται: Οι κανόνες που περιορίζουν τις εκπομπές μεθανίου από γεωτρήσεις πετρελαίου και φυσικού

αερίου, η συνθήκη του Παρισιού για το κλίμα και τώρα το σχέδιο περί καθαρής ενέργειας. Ποιος θα είναι ο επόμενο στόχος; Πιθανώς τα πρότυπα εξοικονόμησης καυσίμων του προέδρου Ομπάμα. Ένας νέος νόμος, που τώρα θεσπίζεται, θα «παγώσει» αυτά τα πρότυπα στα 37 μίλια/γάλόνι, πολύ λιγότερα από τα 54,5 μίλια/γάλόνι που καθιέρωσε ο πρόεδρος Ομπάμα προς το τέλος της διακυβέρνησής του.

Ωστόσο, ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, η αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία φαίνεται ότι θα επωφελείτο από τη ρύθμιση, κάθε άλλο παρά ενθουσιώδης φαίνεται. Μία νέα νομοθεσία θα μπορούσε να αμφισβητηθεί από την Καλιφόρνια και άλλες 13 πολιτείες, που σήμερα μπορούν και θεσπίζουν τα δικά

τους πρότυπα εξοικονόμησης καυσίμων, και που θα θελήσουν την εξακολουθήσει της ισχύος αυτών των προτύπων. Αυτό, με τη σειρά του, ενισχύει την πολύ πραγματική πιθανότητα, τη δημιουργία μιας δικασμένης αγοράς αυτοκινήτων, ενδεχόμενο που αποτελεί πραγματικό εφιάλτη για τους κατασκευαστές που θα πρέπει να κατασκευάζουν διαφορετικά οχήματα για τις δύο αγορές. Αραγε, ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ θα επιμείνει σε μια στρατηγική που ακόμη και η επηρεαζόμενη βιομηχανία δηλώνει ότι δεν επιθυμεί; Αγνωστο. Ο Αμερικανός πρόεδρος έχει επιδείξει μικρή επιθυμία για διαπραγμάτευση.

THE NEW YORK TIMES

Παιδιά προσπαθούν να δροσιστούν σε πάρκο της Μαδρίτης από το σφοδρό κύμα καύσωνα, αφρικανικής προέλευσης, που σαρώνει την Ισπανία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Πλήρωσε το βαρύ τίμημα της αλαζονείας

Η συντριπτική ήττα στην Κωνσταντινούπολη απειλεί να εξελιχθεί σε αρχή του τέλους για την εποχή Ερντογάν

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Θα αποδειχθεί η θριαμβευτική επικράτηση του υποψηφίου της αντιπολίτευσης Εκρέμ Ιμάμογλου στις επαναληπτικές δημοτικές εκλογές της Κωνσταντινούπολης αρχή του τέλους για την εποχή Ερντογάν; Όσοι παρακολουθούν προσεκτικά τις εξελίξεις στη γείτονα έχουν ισχυρούς λόγους να είναι επιφυλακτικοί, ενθυμούμενοι ότι η «αρχή του τέλους» έχει αναγγελθεί πολλές φορές τα τελευταία χρόνια, για να διαψευσθεί ισάριθμες.

Τον Απρίλιο του 2007, η εξουσία του Ερντογάν φαινόταν εύθραυστη, καθώς ένα εκατομμύριο πολίτες κατέβαινε στους δρόμους της Κωνσταντινούπολης και άλλοι τότε πρωθυπουργό προσπάθεια εξισλαμισμού του λαϊκού κράτους. Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου, το ισλαμικό κόμμα ΑΚΡ του Ερντογάν κέρδιζε τις βουλευτικές εκλογές με το πειστικό 47%.

Το κίνημα πολιτών στο Γκεζί Παρκ της Κωνσταντινούπολης, στα τέλη Μαΐου του 2013, πυροδότησε κοινωνικές εξεγέρσεις σε αρκετές πόλεις, που άφησαν πίσω τους 22 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες. Τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, οι διωκτικές αρχές έβαλαν στο στόχαστρο στενούς συγγενείς του Ερντογάν, γεγονός που τον ώθησε σε ρήξη με το ισλαμικό δίκτυο του Φετουλάχ Γκιουλέν, που μέχρι τότε τον υποστήριζε. Στους απολογισμούς της χρονιάς, ο Ερντογάν εμφανιζόταν σαν ηγέτης σε αποδρομή. Τον επόμενο χρόνο, όμως, κατάφερε να αναδειχθεί πρόεδρος της Δημοκρατίας από τον πρώτο γύρο, αποσπώντας το 52% των ψήφων.

Ακολούθησε η ψυχρολουσία των βουλευτικών εκλογών, τον Ιούνιο του 2015, όταν το ΑΚΡ υποχώρησε στο 41%, χάνοντας την αυτοδυναμία. Ωστόσο, ο Ερντογάν προκάλεσε πρόωρες εκλογές τον Νοέμβριο όπου, εκμεταλλευόμενος την ανάφλεξη του Κουρδικού, πέτυχε σαρωτική νίκη με ποσοστό 49,5%. Τον επόμενο χρόνο εκμεταλλεύθηκε το αποτυχημένο πραξικόπημα του Ιουλίου για να οικοδομήσει συμμαχία με το εθνικιστικό ΜΗΡ, κάτι που του επέτρεψε να αλλάξει το σύνταγμα, να εκλεγεί πρόεδρος-σουλτάνος και να κερδίσει τις βουλευτικές εκλογές του 2018 με 54%.

Τα συμπεράσματα είναι προφανή. Εδώ και κάμποσα χρόνια, ο Ερντογάν κρατάει την εξουσία σε μια

Ο Ταγίπ Ερντογάν χαιρετά τα μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΡ δύο ημέρες μετά την ήττα της Κωνσταντινούπολης. Το βλέμμα μιλάει από μόνο του...

Και άλλες φορές βρέθηκε με την «πλάτη στον τοίχο», αλλά πάντα τα κατάφερνε. Τώρα τα πράγματα δείχνουν διαφορετικά.

διαχασμένη κοινωνία, όπου οι μισοί τον εμπιστεύονται και οι μισοί τον απεχθάνονται. Αν το κατάφερε, ήταν για δύο λόγους. Πρώτον, γιατί είχε την ικανότητα να προχωράει σε θεαματικές αλλαγές προσώπων, πολιτικών και συμμαχιών, αντάλλαγμα με τη συγκυρία. Δεύτερον και το κυριότερο, γιατί το άλλο στρατόπεδο, της αντιπολίτευσης, ήταν μονίμως διασπασμένο, με το τεκτονικό ρήγμα μεταξύ Κεμαλιστών και Κούρδων να παίζει καθοριστικό ρόλο.

Τούτη τη φορά, η εικόνα διαγράφεται πολύ διαφορετικά. Στο πρόσωπο του Ιμάμογλου, η αντιπολίτευση βρήκε τον δικό της αντι-Ερντογάν: έναν πολιτικό που ξεφεύγει

Το ραντεβού με τον Τραμπ στην Οσάκα

Κρίσιμη για το μέλλον των αμερικανοτουρκικών σχέσεων διαγράφεται η προγραμματισμένη για χθες συνάντηση Τραμπ - Ερντογάν στην Οσάκα της Ιαπωνίας, που φιλοξένησε τη σύνοδο κορυφής του G20. Την Πέμπτη, ο Τούρκος πρόεδρος εξέφρασε την ελπίδα να πείσει τον Αμερικανό ομολόγο του για το επίμαχο θέμα της αγοράς ρωσικών πυραύλων S-400, σημειώνοντας ότι, σε αντίθεση με το Κογκρέσο, ο Λευκός Οίκος δεν έχει μιλήσει για κυρώσεις σε βάρος της χώρας του. Ωστόσο, λίγες ώρες νωρίτερα ο υπουργός Αμυνας των ΗΠΑ Μαρκ Εσπερ επανέλαβε ότι η χώρα του δεν θα παραδώσει τα μαχητικά αεροπλάνα F-35 που έχει παραγγείλει η Αγκυρα αν επιμείνει στην αγορά των ρωσικών πυραύλων. Με κάθε τρόπο η Αμερική διαμνύει στην Τουρκία ότι πρέπει να διαλέξει ανάμεσα σε αυτήν και τη Ρωσία και ότι τα μεγέθη της δεν επιτρέπουν επικίνδυνες ακροβασίες πάνω σε δύο βάρκες. Μέχρι την τελευταία στιγμή ο Ερντογάν εμφανιζόταν αδιάλλακτος, απειλώντας μάλιστα ότι θα σύρει τις ΗΠΑ σε διεθνές επιδιαιτητικό δικαστήριο.

από τα στενά όρια του Κεμαλισμού και ενώνει γύρω του το σύνολο της αντιπολίτευσης, από το αριστερό-φιλοκουρδικό HDP μέχρι το ακροδεξιό-υπερεθνικιστικό İYİ (κάτι που προσπερνούν όσοι βιάστηκαν να πανηγυρίσουν τη νίκη του σαν αυτονόητα ευνοϊκή για την Ελλάδα). Είναι ενδεικτικό ότι ο Ιμάμογλου

νίκησε σε 29 από τα 39 διαμερίσματα της Κωνσταντινούπολης, αφού άλωσε ακόμη και παραδοσιακά προπύργια του ΑΚΡ, όπως το Φατίχ, η ισλαμική καρδιά της Πόλης, το Πέραν, γενέτειρα του Ερντογάν, και το Σκούταρι, όπου κατοικεί ο Τούρκος πρόεδρος.

Θα ήταν πολύ απλοϊκό, βέβαια,

Φημολογείται ότι ο πρώην υπ. Οικονομικών Αλί Μπαμπατζάν ετοιμάζει νέο κόμμα, με τη συμμετοχή 30 βουλευτών.

να αναγάγει κανείς τα πάντα στον «χαρισματικό Ιμάμογλου». Υπήρχαν άλλοι, καιριοί παράγοντες που διαμόρφωσαν μια πολύ αρνητική συγκυρία για τον Ερντογάν και καλούσαν κάποιον Ιμάμογλου επί σκηνής: η επίμονη οικονομική ύφεση και η εντεινόμενη κοινωνική δυσφορία: ο μεγαλοϊδεατισμός στην εξωτερική πολιτική, που έφερε τον Ερντογάν σε σύγκρουση με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. και ίσως πάνω απ' όλα, η αλαζονεία ενός ηγέτη που έχει πιστέψει ότι είναι ανίκητος και ότι όλα του επιτρέπονται. Η απόφασή του να αμφισβητήσει τη νίκη του Ιμάμογλου στις εκλογές της 31ης Μαρτίου ήταν το μεγαλύτερο λάθος της

25χρονης πολιτικής του καριέρας. Αυτό που κατάφερε ήταν να μετατρέψει μια οριακή διαφορά 13.000 ψήφων στην άβυσσο των 800.000 κι έναν ενοχλητικό αλλά αμφισβητούμενο δήμαρχο σε εθνικό πολιτικό γκέητ.

Είναι αλήθεια ότι ο Ερντογάν δεν έχει να αντιμετωπίσει εκλογές έως το 2023. Ωστόσο οι εξελίξεις μπορεί να επιταχυνθούν. Από καιρό φημολογείται ότι ηγετικά στελέχη του ΑΚΡ που περιθωριοποιήθηκαν από τον Ερντογάν, όπως ο πρώην πρόεδρος Αμπντούλάχ Γκιουλ, ο πρώην πρωθυπουργός Αχμέτ Νταβούτογλου και ο πρώην υπουργός Οικονομικών Αλί Μπαμπατσάν, σκέφτονται να δημιουργήσουν νέο κεντροδεξιό κόμμα. Οι τελευταίες πληροφορίες της «Τζουμχουριέτ» αναφέρουν ότι ο Μπαμπατζάν θα προχωρήσει σε αυτή την κίνηση τον Σεπτέμβριο παίρνοντας μαζί του 30 βουλευτές, με την υποστήριξη του Γκιουλ. Ανοικτό ερώτημα παραμένει η στάση του Νταβούτογλου λόγω των κακών σχέσεων του με τον Μπαμπατζάν.

Οι δύο δρόμοι

Με τους τοίχους να κλείνουν γύρω του, ο Ερντογάν έχει δύο δρόμους. Ο πρώτος θα ήταν να θυσιάσει κυβερνητικά στελέχη που κρεώνονται επιζήμιες επιλογές — όπως ο γαμπρός του και υπουργός Οικονομικών Μπεράτ Αλπαϊράκ και ο σκληροπυρηνικός υπουργός Εσωτερικών Σουλεϊμάν Σοϊλνλ—, να σταματήσει τους διωγμούς πολιτικών αντιπάλων και να ρίξει γέφυρες στην αντιπολίτευση. Παράλληλα, να επιδιώξει συμφιλίωση με τις ΗΠΑ, ακυρώνοντας την αγορά των ρωσικών πυραύλων S-400 και επιδιώκοντας τη σταθεροποίηση της τουρκικής οικονομίας, που κινδυνεύει άμεσα να οδηγηθεί σε κρίση χρέους και πολιτικά καταστροφικό πρόγραμμα δανεισμού από το ΔΝΤ.

Μια τέτοια θεαματική στροφή θα επέφερε, βέβαια, έντονους κλυδωνισμούς και βαρύ πολιτικό τίμημα για τον Ερντογάν. Η εναλλακτική λύση θα ήταν μια άκρως ριψοκίνδυνη φυγή προς τα εμπρός: ενίσχυση του αυταρχισμού στο εσωτερικό, οριστική ρήξη με τις ΗΠΑ και επικίνδυνες περιπέτειες στο εξωτερικό. Αλλά κάτι τέτοιο θα επέφερε άμεσα επώδυνες οικονομικές κυρώσεις από τη Δύση, κάτι που είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα οδηγήσει την ήδη πάσχουσα τουρκική οικονομία στα Τάρταρα. Μπρος γκερέμς και πίσω ρέμα...

Ιμάμογλου, ο άνθρωπος που μπορεί να διεμβολίσει το ΑΚΡ

Του **ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ**

Για δεκαεπτά συνεχόμενα χρόνια, οι συντηρητικές γειτονιές του Φατίχ και του Εγιούπι της Κωνσταντινούπολης βάφονταν, σε κάθε εκλογική αναμέτρηση, με το κίτρινο χρώμα του ισλαμικού κυβερνωμένου κόμματος ΑΚΡ. Την περασμένη Κυριακή, ωστόσο, το επαναλαμβανόμενο μοτίβο έσπασε.

Οι ευσεβείς μουσουλμάνοι της Κωνσταντινούπολης —μία από τις ισχυρότερες εκλογικές βάσεις του Τούρκου προέδρου, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν— στράφηκαν μακριά από την υποψηφιότητα του Μπιναλί Γιλντιρίμ, προτιμώντας τελικά τον υποψήφιο του κοσμικού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, Εκρέμ Ιμάμογλου. Η λεπτομέρεια αυτή είναι ίσως σημαντικότερη από τη διαφορά των 800.000 ψήφων και των 8 ποσοστιαίων μονάδων που κατέγραψε ο νέος δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης στις εκλογές της 23ης Ιουνίου.

Και αυτό γιατί υποδεικνύει πως ο Ιμάμογλου και η ρητορική του θα μπορούσαν δυνητικά να προσελκύσουν συντηρητικούς ψηφοφόρους από την καρδιά της Ανατολίας και κατ' επέκταση να απειλήσουν για πρώτη φορά την απόλυτη κυριαρχία του Ερντογάν στην Τουρκία.

Ο εκλογικός θρίαμβος του Ιμάμογλου κατάφερε να δώσει τρομερή ώθηση στην πολιτική του πορεία, εκτοξευοντάς τον στο επίκεντρο

της τουρκικής πολιτικής σκηνής. Ωστόσο, μέχρι πρότινος ο 49χρονος πολιτικός ήταν σχετικά αφανής. Γεννημένος το 1970 στην παρόικτα πόλη της Τραπεζούντας στη βορειοανατολική Τουρκία, ο Ιμάμογλου είχε μια αρκετά περιορισμένη πολιτική καριέρα ως δήμαρχος του δυτικού προαστίου του Μπεϊλίκντουζου, όπου είχε τη φήμη ενός ικανού αλλά λιγομίλητου διαχειριστή. Σπούδασε διοίκηση επιχειρήσεων προτού ασχοληθεί με την επιχείρηση αγοράς ακινήτων και εστιατορίων της οικογενείας του, ενώ αυτοπροσδιορίζεται ως ευσε-

Η πορεία και το προφίλ του 49χρονου ο οποίος κατάρφερε να εκλεγεί δήμαρχος Κωνσταντινούπολης με 800.000 ψήφους διαφορά από τον Γιλντιρίμ.

βής μουσουλμάνος που προσεύχεται τακτικά, αλλά και ως λάτρης του τοπικού ποδοσφαίρου, έχοντας μάλιστα αγωνιστεί σε ερασιτεχνικό επίπεδο — ακριβώς όπως και ο Τούρκος πρόεδρος.

Παρά τη σαρωτική νίκη του και την επιτυχή συσπείρωση των ψη-

Ο Εκρέμ Ιμάμογλου ανεβαίνει στο βήμα για να μιλήσει, κλείνοντας το μάτι στους φωτογράφους, κατά τη διάρκεια προεκλογικής του εκστρατείας.

φοφόρων της αντιπολίτευσης, ο Ιμάμογλου σίγουρα διαφέρει πολύ από τον τυπικό υποψήφιο του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, το οποίο στελεχώνεται κυρίως από κοσμικούς Τούρκους της αστικής τάξης. Δεν είναι τυχαίο πως η υποψηφιότητά του για τη δημαρχία

της Κωνσταντινούπολης διαδέχθηκε αυτήν του Μουχαρέμ Ιντζέ για την προεδρία της χώρας, καθώς και οι δύο πολιτικοί είναι μετριοπαθείς, συντηρητικοί συγκριτικά με το κόμμα τους, αλλά κυρίως είναι θρησκοενομόμοι μουσουλμάνοι. Και οι δύο αποτέλεσαν μια προσπά-

θεια του CHP να διευρύνει το εκλογικό του σώμα και να προσελκύσει ψηφοφόρους του ΑΚΡ οι οποίοι ανησυχούν για την κατάσταση της οικονομίας, τη διαφθορά του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος. Το νεοσύστατο Καλό Κόμμα της Μεράλ Ακσενέρ όπως και το κουρδικό HDP προτίμησαν να μην κατεβάσουν υποψήφιο για να δώσουν ώθηση στην υποψηφιότητα Ιμάμογλου, ενώ ο ηγέτης του δευτέρου, Σελαχάτιν Ντεμιρτάς, τον στήριξε ανοικτά από τα σίδερα της φυλακής. Από τη μία, αυτό είναι φυσική απόρροια της απόφασης του κυβερνώντος ΑΚΡ να συνεργαστεί εδώ και ένα χρόνο με το εθνικιστικό ΜΗΡ, μια κίνηση που άνοιξε τον δρόμο στις διακομματικές συνεργασίες. Από την άλλη, δεν είναι καθόλου σίγουρο αν η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να επαναληφθεί στις επερχόμενες προεδρικές εκλογές και να ευνοήσει ξανά μια πιθανή υποψηφιότητα Ιμάμογλου — άλλωστε, στην αναμέτρηση του 2018, τόσο η Ακσενέρ όσο και ο Ντεμιρτάς ήταν αντίπαλοι του Ιντζέ.

Παρότι ο ίδιος εξακολουθεί να το αρνείται, η φημολογία για την πιθανή υποψηφιότητα Ιμάμογλου στις επόμενες προεδρικές εκλογές της χώρας έχει ήδη εξαπλωθεί στην Τουρκία. Η τελετή ορκωμοσίας του την Πέμπτη έλαβε χώρα με παρόντες πολλούς ενθουσιώδεις υποστηρικτές του, μερικοί εκ των οποίων δήλωσαν στα διεθνή μέσα πως ήταν πρώην ψηφοφόροι του ΑΚΡ.

Η ποντιακή καταγωγή του

Ενα σημαντικό κομμάτι των 15 εκατομμυρίων κατοίκων της Κωνσταντινούπολης έχει τις ρίζες σε άλλα μέρη της χώρας, επομένως η επίθεση του ΑΚΡ στον υποψήφιο της αντιπολίτευσης λόγω της ποντιακής καταγωγής του αποξένωσε πολλούς ψηφοφόρους του κυβερνώντος κόμματος. Σε αυτό συνέβαλε και η νευρική ενέργεια τελευταίας στιγμής από την πλευρά της κυβέρνησης να επικαλεστεί τον Οτσαλάν για να επηρεάσει την κουρδική ψήφο. Μετά τις επανειλημμένες κατηγορίες του Ερντογάν για στήριξη της τρομοκρατίας από την πλευρά του Ιμάμογλου, η απόφασή του να χρησιμοποιήσει τις δηλώσεις ενός φυλακισμένου ηγέτη των Κούρδων αύξησε περαιτέρω τον σκεπτικισμό των αναποφάσιστων.

Αέρα στα πανιά της υποψηφιό-

Ο ρόλος-κλειδί του Ιράν στα σχέδια της Κίνας

Το ευρύτερο παιχνίδι στην περιοχή του Περσικού Κόλπου, και η μυωπική συγκρουσιακή προσέγγιση των ΗΠΑ

Του **ROBERT D. KAPLAN***
THE NEW YORK TIMES

Σε έναν κόσμο διεθνών αγορών, δικτύων 5G και κυβερνοπολέμου, η γεωγραφία εξακολουθεί να κυριαρχεί. Οι δύο λωρίδες ναυσιπλοΐας, στα Στενά του Ορμούζ, πλάτους δύο μιλίων η κάθε μία, κρατούν τα κλειδιά του Περσικού Κόλπου και των μισών περίπου γνωστών πετρελαϊκών αποθεμάτων. Γι' αυτό οι πρόσφατες επιθέσεις που θεωρείται ευρέως ότι διατάχθηκαν από το Ιράν εις βάρος τάνκερ στον Κόλπο του Ομάν, μια στρατηγική έξοδο, ανοικτά των Στενών, προκάλεσαν γεωπολιτική νευρικότητα σε όλο τον κόσμο.

Οι Ιρανοί κατανοούν ότι ακριβώς επειδή η γεωγραφία είναι τόσο πολύτιμη στην περιοχή του Κόλπου, μικρά επεισόδια σαν κι αυτά έχουν μεγεθυμένες συνέπειες. Αντίστοιχα, οι Αμερικανοί γνωρίζουν ότι στα περιορισμένα νερά του Κόλπου, τα μεγάλα πολεμικά τους πλοία είναι ευάλωτα σε ιρανικά ταχύπλοα, καθώς η εγγύτητα του Ιράν στη Σαουδική Αραβία απειλεί το εύθραυστο βασίλειο και σύμμαχο των ΗΠΑ. Η Μέση Ανατολή αντιμετωπίζει στην πραγματικότητα μία κρίση χώρου.

Ωστόσο, η γεωγραφία λέει μια σημαντικότερη ιστορία για την περιοχή. Οι τρέχουσες εντάσεις αφορούν λιγότερο το Ιράν και τον Περσικό Κόλπο από ό,τι την Κίνα και τον Ινδικό Ωκεανό. Είτε το αντιλαμβάνεται η κυβέρνηση Τραμπ είτε όχι, αυτό που συμβαίνει στην ιρανοαμερικανική αντιπαράθεση έχει να κάνει με κάτι πολύ μεγαλύτερο.

Ο Κόλπος του Ομάν χωρίζει όχι μόνο το Ομάν από το Ιράν, αλλά και το Ομάν από το Πακιστάν. Στη νοτιοδυτική γωνιά του Πακιστάν, κοντά στα ιρανικά σύνορα, η Κίνα διαθέτει ένα τελευταίας τεχνολογίας

Το αμερικανικό αεροπλανοφόρο «Αβραάμ Λίνκολν» συμμετέχει σε αεροναυτική άσκηση στην Αραβική Θάλασσα. Οι ΗΠΑ γνωρίζουν ότι, στα περιορισμένα νερά του Κόλπου, τα πολεμικά τους πλοία είναι ευάλωτα σε ιρανικά ταχύπλοα.

ας λιμάνι για κοντέινερ, το Γκουαντάρ, το οποίο το Πεκίνο ελπίζει ότι θα συνδέσει τελικά δρόμους, σιδηροδρόμους και αγωγούς με τη δυτική Κίνα. Και από το Γκουαντάρ, οι Κινέζοι μπορούν να ελέγχουν τη ναυσιπλοΐα μέσω των Στενών του Ορμούζ.

Με άλλα λόγια, η Κίνα βρίσκεται ήδη στη Μέση Ανατολή. Οι Κινέζοι εξετάζουν τώρα την κατασκευή μιας ναυτικής βάσης, κοντά στα ιρανικά σύνορα. Ακόμη πιο κρίσιμο είναι το γεγονός ότι ο Κόλπος του Ομάν έχει γίνει κάτι παραπάνω από απλό δίοδο πετρελαίου για τις ΗΠΑ, την οποία έχουν όλο και λιγότερο ανάγκη με την επανάστασή τους στον τομέα του σχιστολιθικού αερίου (shale gas). Είναι ένας σύνδεσμος που ενώνει τη Μέση Ανατολή, την ινδική υποήπειρο και την Ανατολική Ασία στο πλαίσιο της κινεζικής πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη - Ένας Δρόμος» (Belt and Road Initiative).

Τη στιγμή που οι ΗΠΑ σκέφτο-

Ο Κόλπος του Ομάν παραμένει επίκεντρο της πρωτοβουλίας του Πεκίνου «Μία Ζώνη - Ένας Δρόμος».

νται αν θα εμπλακούν σε σύρραξη με το Ιράν, οι Κινέζοι έχουν επιδοθεί στην οικοδόμηση του εμπορίου και άλλων υποδομών στην περιοχή. Το Γκουαντάρ είναι κεντρικό στοιχείο της ναυτιλιακής πτυχής στην κινεζική πρωτοβουλία, αλλά το ενδιαφέρον της Κίνας για το Ιράν έχει σχέση τόσο με τη στεριά όσο και με τη θάλασσα.

Οι οδοί που η Κίνα έχει ήδη κατασκευάσει κατά μήκος της Κεντρικής Ασίας συνδέουν τη χώρα με το Ιράν, ένας ακτύπητος συνδυασμός στην Ευρασία, όπου το Ιράν είναι το δημογραφικό και γεωγραφικό εφελκυστήριο. Ένας πόλεμος μεταξύ

ΗΠΑ και Ιράν θα εξωθούσε τη χώρα εγγύτερα στις αγκάλες της Κίνας, που ήδη αποτελεί το ένα τρίτο του ενεργειακού εμπορίου του Ιράν. Κι ενώ οι ενεργειακές σχέσεις της Κίνας με το Ιράν ενδέχεται να περιοριστούν εξαιτίας των κυρώσεων της κυβέρνησης Τραμπ και των περιπλοκών στις εμπορικές σχέσεις Πεκίνου - Ουάσιγκτον, η Κίνα και το Ιράν θα βρουν σταδιακά έναν τρόπο συνεργασίας και αναχατίσις των ΗΠΑ.

Ο στόχος

Ο Κόλπος του Ομάν παραμένει επίκεντρο της πρωτοβουλίας «Μία Ζώνη - Ένας Δρόμος», όπως σε μικρότερο βαθμό και άλλα σημεία κατά μήκος του Ινδικού Ωκεανού με πλουτοπαραγωγικές πηγές. Στόχος είναι να μεταφερθεί το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο από τον αγωγό στα βόρεια προς την Κίνα, αφού τα Στενά της Μαλάκα που χωρίζουν τη Μαλαισία και την Κίνα και από τα οποία εξαρτάται η

Η απειλή ολοκληρωτικού εμπάργκο

Προειδοποιήσεις προς το Ιράν απνύθηκαν οι διεθνείς δυνάμεις προκειμένου να σεβαστεί τους όρους της πυρηνικής συμφωνίας. Πρόκειται για την ύστατη ευκαιρία προς την Τεχεράνη, καθώς η Ουάσιγκτον ήδη έχει δεσμευθεί ότι θα απαγορεύσει όλες τις πωλήσεις ιρανικού πετρελαίου και θα επιβάλει κυρώσεις σε όσες τρίτες χώρες επιχειρήσουν να εισαγάγουν τον «μαύρο χρυσό». Ερωτηθείς σχετικά με τις αναφορές ότι μέρος αυτού καταλήγει στην Κίνα, ο ειδικός απεσταλμένος της Ουάσιγκτον για το Ιράν, Μπράιαν

Χουκ, διημήνυσε από το Λονδίνο ότι θα διωχθούν όλες οι παράνομες πωλήσεις ιρανικού αργού πετρελαίου στην Ασία. Η Ουάσιγκτον έχει αποκαταστήσει τις σκληρές κυρώσεις εις βάρος της Τεχεράνης μετά την απόσυρση της κυβέρνησης του Ντόναλντ Τραμπ από την πυρηνική συμφωνία. Οι διμερείς εντάσεις στον Κόλπο έχουν κλιμακωθεί. Πάντως, η καγκελάριος Αγκελα Μέρκελ και ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ συμφώνησαν κατά τη σύνοδο του G20 ότι η κρίση πρέπει να επιλυθεί ειρηνικά.

Κίνα για τις εισαγωγές πετρελαίου είναι όπως και εκείνα του Ορμούζ υπερβολικά στενά για να την ανακουφίσουν. Και πάλι, επιστρέφουμε στη γεωγραφία.

Δεν είναι μόνο η Κίνα που έχει κεντρικό ρόλο στον Περσικό. Οι Ινδοί και οι Ιρανοί ανταγωνίζονται με την Κίνα και το Πακιστάν προκειμένου να συνδέσουν τον Κόλπο του Ομάν με την ενδοχώρα της Ευρασίας, ελπίζοντας ότι θα συνδέσουν το νοτιοανατολικό Ιράν με την ενεργειακά πλούσια Κεντρική Ασία. Προς το παρόν είναι ασαφές ποια προσπάθεια θα επιτύχει, η κινεζοπακιστανική ή η ινδοϊρανική ή και οι δύο. Σε κάθε περίπτωση, οι ΗΠΑ είναι έξω από το παιχνίδι. Το Ιράν είναι το απόλυτο επίκεντρο των γεωπολιτικών εξελίξεων στον 21ο αιώνα.

Κυριαρχεί στους εμπορικούς δρόμους της Κεντρικής Ασίας, βρίσκεται στον σύνδεσμο των υδρογονανθράκων στον Ινδικό Ωκεανό, με μία ακτογραμμή 1.500 μιλίων από το

Ιράκ ως το Πακιστάν. Το Ιράν είναι το κλειδί στα σχέδια της Κίνας, όπως τα κινεζικά σχέδια είναι το κλειδί για το μέλλον της Ευρασίας. Η Κίνα έχει μια οραματική στρατηγική που αντιλαμβάνεται αυτήν τη γεωγραφία και την κουλτούρα. Στον αντίποδα, οι ΗΠΑ προωθούν μια μυωπική, εσκευμένα συγκρουσιακή στρατηγική με το Ιράν. Η απόσυρσή τους από τη συμμαχία ελεύθερου εμπορίου της περιοχής, την επονομαζόμενη TPP, αποδεικνύει ότι η Ουάσιγκτον δεν έχει σκοπό να ανταγωνιστεί την κινεζική πρωτοβουλία. Οι Αμερικανοί έχουν εμμονή με τον Περσικό Κόλπο, ως μία μικρή, ξεχωριστή περιοχή. Οι Κινέζοι βλέπουν τη μεγάλη, πιο ρευστή γεωγραφική εικόνα.

* Ο Robert D. Kaplan είναι διευθυντής του Macro στο Eurasia Group και συγγραφέας του βιβλίου «Η επιστροφή του κόσμου του Μάρκο Πόλο: πόλεμος, στρατηγική και αμερικανικά συμφέροντα στον 21ο αιώνα».

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

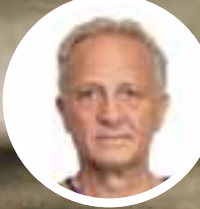
ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON

Download on the

LISTEN LIVE

24sports.com.cy

Ο πρωταθλητής που μας έμαθε το τένις

Ο Μάρκος Παγδατής ολοκληρώνει την σπουδαία καριέρα του

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Στην αρχή της περασμένης εβδομάδας (24/6), ο πρωταθλητής μας στο Τένις Μάρκος Παγδατής, ανακοίνωσε ότι το Wimbledon του Λονδίνου, το οποίο θα διεξαχθεί από την 1η Ιουλίου μέχρι τις 14 Ιουλίου, θα είναι και η τελευταία διοργάνωση στην οποία θα λάβει μέρος ως επαγγελματίας. Μετά από 16 χρόνια μιας σπουδαίας παρουσίας στο άθλημα, ο πρωταθλητής που με τις επιτυχίες και το χαμόγελό του, έκανε τους όπου γης Έλληνες ν' αγαπήσουν το Τένις, θα ξεκουραστεί.

Δεν πρόκειται βέβαια να φύγει από το άθλημα που αποτελεί μεγάλο μέρος της ζωής του. Θα συνεχίσει την προσφορά του από διαφορετικό πόστο. Φιλοδοξία του είναι να βοηθήσει τα παιδιά να μάθουν, ν' αγαπήσουν το Τένις και να κάνουν πρωταθλητισμό.

Το μήνυμά του για το τέλος της καριέρας του:

«Το επικείμενο Wimbledon θα είναι το τελευταίο μου τουρνουά ως επαγγελματίας αντισφαιριστής. Είμαι εξαιρετικά ευγνώμων στην AELTC για τη χορήγηση της κάρτας ελευθέρας εισόδου στο All England Club, με την οποία μου δίνεται η ευκαιρία να πω «αντίο» στο άθλημα που αγαπώ τόσο πολύ και που αποτέλεσε τόσο μεγάλο κομμάτι της ζωής μου τα τελευταία 30+ χρόνια.

Η απόφαση αυτή δεν ήταν εύκολη. Ήταν πολύ σκληρό για μένα, ειδικά σωματικά, να επανέλθω στο επίπεδο όπου αισθάνομαι ότι ανήκω. Αν και η ψυχική μου θέλει, τα όρια του σώματός μου με εμπόδισαν να παίξω και να διατηρηθώ σε ένα σταθερά υψηλό επίπεδο, όπως περιμένω από τον εαυτό μου. Ιδιαίτερα τα τελευταία δύο χρόνια ήταν πολύ δύσκολα για μένα με επαναλαμβανόμενα τραύματα και πόνο. Εκτός αυτού όμως, έχω μια όμορφη σύζυγο, δύο νέες κόρες και ένα τρίτο παιδί στο δρόμο και δεν θα μπορούσα να είμαι πιο ευτυχισμένος στο να περνώ περισσότερο χρόνο μαζί τους στο σπίτι μας. Παρόλο που είμαι λυπημένος να πω το μεγάλο αντίο στο άθλημα της αντισφαίρισης ως ενεργός παίκτης, είμαι πολύ ενθουσιασμένος για το επόμενο κεφάλαιο της ζωής μου. Θα μείνω πολύ συνδεδεμένος με το άθλημα σε άλλους ρόλους και έτσι θα συνεχίσετε να με βλέπετε στα διεθνή τουρνουά!

Τελειώνοντας, υπάρχουν τόσο πολλοί άνθρωποι που θέλω να ευχαριστήσω γιατί συμμετείχαν μαζί μου σε αυτό το απίστευτο ταξίδι, ξεκινώντας πρώτα από την οικογένειά μου. Σε όλους αυτούς που με βοήθησαν να γίνω σήμερα ο άνθρωπος και ο αντισφαιριστής που είμαι, σας λέω ένα μεγάλο ευχαριστώ! Ιδιαίτερα στη μαμά και τον μπαμπά που με ώθησαν από την ηλικία των 3 ετών να παίξω

Μετά από 14 χρόνια στο επαγγελματικό τένις, ο Μάρκος Παγδατής θα βλέπει το άθλημα που αγαπά και υπηρέτησε από άλλο πόστο.

Πίσω στο 2006, ο Μάρκος αποχαιρετούσε τον σπουδαίο Άγκαι στο Αμερικανικό όπεν. Τώρα ήρθε η σειρά του να πει αντίο.

Ο τελικός του Αυστραλιανού όπεν 2006 με το Ρότζερ Φέντερερ είναι μια στιγμή που θα θυμόμαστε για πάντα.

τένις. Σας ευχαριστώ που πάντα πιστεύατε σε μένα και με «σπρώχνατε» να γίνω καλύτερος. Ευχαριστώ την ομάδα μου, τους στενούς μου φίλους και κυρίως τους οπαδούς σε όλο τον κόσμο! Με κάνετε να νιώθω ευπρόσδεκτος σε κάθε πόλη και χώρα που έχω αγωνιστεί, και η αγάπη, η υποστήριξη και η ενέργειά σας είναι κάτι που πραγματικά θα μου λείψει. Σας ευχαριστώ γι' αυτή την εκπληκτική διαδρομή! Δεν μπορώ να περιμένω να δώσω τον καλύτερό μου εαυτό για τα τελευταία φορά στο Wimbledon του Λονδίνου! Σας εύχομαι ό,τι καλύτερο, Μάρκος».

Από 3 χρονών!

Ο Μάρκος Παγδατής γεννήθηκε στις 17 Ιουνίου 1985 στην Λεμεσό από πατέρα Λιβανέζο και Κύπρια μητέρα. Ξεκίνησε να παίζει αντισφαίριση από την ηλικία των τριών χρονών μαζί με τον πατέρα και τα αδέρφια του. Σε ηλικία δεκατριών ετών ήταν κατά πολύ ανώτερος από τα παιδιά της ηλικίας του έτσι οι γονείς του αποφάσισαν ότι πρέπει να πάει στο εξωτερικό για να βρει μεγαλύτερο ανταγωνισμό. Πήγε στην Γαλλία, στις ακαδημίες Μουράτογλου με υποτροφία. Οι πολύ μεγάλες επιτυχίες και η αλματώδης άνοδος του άρχισαν όταν έγινε 18 χρονών.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Να σοβαρευτούμε; Μπα...

Όχι, δεν υπάρχει κανένας λόγος να σοβαρευτούμε και ούτε θα σας «ξεनेρώσουμε» γράφοντάς πως θα συμβεί κάτι τέτοιο. Είμαστε μια χώρα που πρέπει να πάθει για να μάθει και αυτό ισχύει και για την ασφάλεια των γηπέδων μας. Είναι αστέιο που η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από την κάρτα φιλάθλου και δεν αφορά τον τρόπο που τα στάδια που φιλοξενούν χιλιάδες κόσμο εξασφαλίζουν άδειες και κρίνονται ασφαλή. Μάθαμε πως σε κάποια θέματα, όταν ένα γήπεδο φιλοξενεί ομάδες που δεν έχουν τόσο πολύ κόσμο, η αρμόδια αρχή «έπειζε και λλίων πελλό» και πως τώρα που το θέμα είδε το φως της δημοσιότητας θα σκληρύνει τη στάση της. Πάλι καλά που προλόβαμε το οποίο κακό και ας έχουμε ένα πρωτάθλημα να διεξάγεται σε 2-3 γήπεδα. Αν τόσα πληρούν τις προϋποθέσεις για να πηγαίνουν οι οικογένειες να βλέπουν ποδόσφαιρο, τότε να μείνουν και τέλος. Επί ερειπίων δεν θέλουμε άλλα δάκρυα, αρκετά κύθηκαν σε αυτόν τον τόπο.

ούτως ώστε να απαλλαγούν από τον βραχνά τον Κύπριων ποδοσφαιριστών. Προσπαθούν δηλαδή να πείσουν την ΚΟΠ να τους απαλλάξει από το πρόστιμο που επιβάλλει για τη μη χρησιμοποίηση δύο Κύπριων στην ενδεκάδα. Στο παρασκήνιο. Στο προσκήνιο μπορεί και να δηλώνουν ότι νοιάζονται για την εξέλιξη του Κύπριου ποδοσφαιριστή.

Προπονητής

Έχει κλέψει τις εντυπώσεις στην ομάδα που εργάζεται. Και ενώ είχε τη φήμη του «τσάρου», του σκληρού και αδιάλλακτου παρουσιάζεται χαλαρός, διαλλακτικός και έτοιμος να συνεργαστεί με

όλους μες στην ομάδα. Όλοι έχουμε δικαίωμα στην εξέλιξη. Ιδιαίτερα όσοι φτάσαμε τα άντα και πάμε για τα ήντα.

ΑΠΟΕΛ - προγραμματισμός

Ανεξάρτητα από το ποσοστό επιτυχίας των φετινών μεταγραφών του ΑΠΟΕΛ, όταν και το δείγμα θα είναι αξιόπιστο, η μέχρι τώρα εξέλιξη στην πορεία υλοποίησης του φετινού προγραμματισμού στους γαλαζοκίτρινους δεν μπορεί παρά να έχει πρόσμο θετικό. Σε χρονικό διάστημα πολύ μικρότερο από προηγούμενα καλοκαίρια έχουν ολοκληρωθεί οκτώ μεταγραφές, οι πλείστες πριν από την έναρξη του βασικού στα-

16 χρόνια με άθλους και μεγάλες επιτυχίες

2003 Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία. Κέρδισε τέσσερις τίτλους στα Futures.

2004 Κέρδισε τον πρώτο Challenger στην Αγγλία.

2005 Έκανε την πρώτη του νίκη απέναντι στο top10 της παγκόσμιας κατάταξης (Μαριάνο Πουέρτα) και έφτασε στα προημιτελικά στο Τόκιο. Επίσης, έφθασε μέχρι τον τελικό του ATP στη Βασιλεία. Έγινε ο πρώτος Κύπριος που μπήκε στους πρώτους 100 της παγκόσμιας κατάταξης (Νο56).

2006 Αγωνίστηκε στον τελικό του Αυστραλιανού Όπεν απέναντι στον Ρότζερ Φέντερερ και βρέθηκε για πρώτη φορά ανάμεσα στους 10 κορυφαίους τενίστες. Ήταν το Νο8. Στο τέλος της χρονιάς βρέθηκε στο Νο27 της παγκόσμιας κατάταξης, ενώ αναδείχθηκε Κορυφαίος Κύπριος αθλητής.

2007 Κέρδισε ATP τίτλο στο Ζάγκρεμπ κερδίζοντας τον Ιβάν Λιουμπισίτς, ενώ λίγο αργότερα έφθασε κοντά σε ακόμη έναν στην Μαρσέιγ, όμως έχασε στον τελικό από τον Γκίλεις Σιμόν.

2010 Μετά από τραυματισμούς, κατάφερε να επιστρέψει σε ανταγωνιστικό επίπεδο έκλεισε τη χρονιά μπαίνοντας ξανά στους πρώτους είκοσι της παγκόσμιας κατάταξης. Κέρδισε τον τέταρτο τίτλο ATP World Tour στο Σίδνεϊ και έφθασε μέχρι τον τελικό στην Μόσχα και την Ουάσινγκτον. Στο Indian Wells κέρδισε για πρώτη φορά τον Φέντερερ, ενώ στο Σινσινάτι κέρδισε και τον Ναδάλ.

2012 Αγωνίστηκε στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου με την Κύπρο. Κέρδισε, επίσης, το πρώτο του διπλό σε ATP World Tour.

2014 Κέρδισε τέσσερις τίτλους Challenger Tour.

2015 Επέστρεψε σε ημιτελικό του ATP World Tour στο Ζάγκρεμπ. Αυτή τη χρονιά τερμάτισε στο Νο46, επιστρέφοντας στους πρώτους 50 της παγκόσμιας κατάταξης.

2016 Εφθασε μέχρι τον τελικό του Dubai Duty Free Tennis Championships και μπήκε εκ νέου στους πρώτους 40 τενίστες καταλαμβάνοντας τη θέση Νο35. Στο Αμερικανικό Όπεν έφθασε μέχρι τους 16 για πρώτη φορά μετά το Grand Slam το 2009.

2017-18 Για πρώτη φορά από το 2004 βρίσκεται εκτός των 100 τενιστών στην παγκόσμια κατάταξη. Το τέλος του 2018 τον βρίσκει στο Νο125.

2019 Πήρε wild card για συμμετοχή του στο Wimbledon.

δίου προετοιμασίας και οι υπόλοιπες με απώλεια μερικών μόνο προπονήσεων στην Αυστρία. Γεγονός πολύ σημαντικό, ενόψει των πρώτων και ιδιαίτερα σημαντικών ευρωπαϊκών υποχρεώσεων. Η διαφορά του τωρινού μοντέλου λειτουργίας (τεχνικού διευθυντή), με τον τρόπο λειτουργίας προηγούμενων χρόνων, είναι κάτι περισσότερο από εμφανής...

Τιμές εισιτηρίων

Στην Κύπρο της γενιάς των 800 - 1000 ευρώ στους μισθούς, στο κυπριακό ποδόσφαιρο τη εποχή της αποχής και της προσπάθειας να πειστεί ο κόσμος να επιστρέψει στο γήπεδο, στο κυπριακό ποδόσφαιρο που φυσιολογικά και πλην ελάχιστων εξαιρέσεων δεν μπορεί να μιλήσει κάποιος για ποιοτικό θέμα, στα κυπριακά γήπεδα που κάθε άλλο ιδανικές συνθήκες προσφέρουν για τους φιλάθλους, σε όλα αυτά, λοιπόν, κάποιοι επιμένουν να ορίζουν τιμές εισιτηρίων στα είκοσι και τα δεκαεφτά ευρώ γενική είσοδος, στα δεκαπέντε για αγώνες μικρομεσαίων ομάδων, στα δεκα ή και δεκαπέντε ευρώ μαθητικά... Και μετά απορούν γιατί ο κόσμος επιλέγει την καφετέρια και το πιο μικρό κόστος του φραπέ. Και μετά αρχίζουν τις ανακοινώσεις και τις εκκλήσεις, για να πάει ο κόσμος στα γήπεδα...

ΑΠΟΦΕΙΣ

Τρόμος...

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ας υποθέσουμε ότι δεν πολυα-

σχολεύσαι με την εγκώρια πολι-

τική σκηνή. Δεν έχεις ιδέα, ούτε

άποψη περί της πολιτικής αντι-

παλότητας μεταξύ των κομμά-

των, τον τρόπο που διαχειρίζον-

ται καταστάσεις, τη μεθοδολογία

τους, την ανάπτυξη επιχειρημα-

μάτων στο δημόσιο βήμα, την

επικοινωνιακή τους εικόνα και

πάει λέγοντας. Είσαι με λίγα λό-

για... «τούβλο» όσον αφορά το

πολιτικό γίγνεσθαι.

Αντί αυτού, ας υποθέσουμε ότι

είσαι ο τύπος που ξυπνά το πρωί, διαβάζεις

όλες τις αθλητικές ιστοσελίδες,

σκανάρεις τα χαρακτηριστικά

του κάθε παίκτη, γνωρίζεις με

κάθε λεπτομέρεια τις μεταγραφές

της ομάδας σου, αλλά και των

αντιπάλων, διαβάζεις όλη την

ποδοσφαιρική δραστηριότητα

ανά τον πλανήτη και περιμένεις

πώς και πώς να πας στο γήπεδο να

βγάλεις τον προπονητή από

μέσα σου. Εν ολίγοις ζεις στον

κόσμο... του ποδοσφαίρου.

Έρχεται όμως η στιγμή που οι

δύο κόσμοι, της πολιτικής και του

ποδοσφαίρου συναντιούνται.

Τέμνονται. Η πολιτική εισβάλλει

κατά κάποιο τρόπο στον χώρο σου

και αναγκάζσαι ν' ασχοληθείς

μ' αυτήν, αφού οι χειρισμοί των

πολιτικών επηρεάζουν άμεσα

τον κόσμο σου.

Σε όποιον έτυχε να ζήσει τούτη

ακριβώς τη συνάντηση των δύο

κόσμων, με την περίπτωση της

«κάρτας οπαδού», απλώς θα

έχει να το λέει ως εμπειρία.

Η προχειρότητα, η τσαπατσουλιά,

η αναποτελεσματικότητα, το

προσωπικό γινάτι και στο τέλος

η καλοτούμπα που δείχνει να

έρχεται, απλώς προκαλεί τρόμο

ακόμη και στον Τύπο που ολημερίς

ασχολείται με το ποδόσφαιρο

και όχι με σημαντικά θέματα της

κοινωνίας... όπως είναι ο τρόπος

που παίρνουν αποφάσεις, νομοθετούν,

εφαρμόζουν και ακολουθούν

αναίρου.

Πραγματικά σε κάνει ν' αναρωτιέσαι

και ταυτόχρονα σου προκαλεί

ανησυχία. Γιατί αν, σε άλλα

πολύ πιο σοβαρά θέματα, χειρίζονται

την κατάσταση με τέτοια σοβαρότητα,

όπως επέδειξαν στην περίπτωση της

«κάρτας», τότε μάλλον είμαστε

στον «αυτόματο πιλότο» ή για

τους πιστούς στο «έλεος του Θεού».

Ακόμη δηλαδή και ο τύπος που

ζούσε στον κόσμο του, δεν έχει

παρά ν' αναρωτηθεί πώς κυβερνάται

αυτός ο τόπος. Γιατί η έλλειψη

σοβαρότητας εκ μέρους των

πολιτικών κομμάτων, αλλά και

προσώπων δεν έχει παρά να σου

προκαλέσει... τρόμο.

Είναι να απορείς

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΔΗ**

Τα πλείστα γήπεδα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της νομοθεσίας και πιο συγκεκριμένα του μέτρου της κάρτας

φιλάθλου, γι' αυτό και προωθείται

πρόταση για αναστολή του συγκεκριμένου μέτρου. Είναι να απο-

ρείς, γιατί οι ίδιοι βουλευτές, αυτοί

που τώρα ετοιμάζονται να αναστείλουν

το μέτρο, πριν από λίγους μήνες

αποδέχθηκαν την εφαρμογή του,

έχοντας ενώπιόν τους τα ίδια δεδομένα,

σε σχέση με την κατάσταση των κυπριακών

γήπεδων!

Αναστολή (εάν τελικά εγκριθεί) μέχρι

τον Δεκέμβριο, με σημαντικότερο

επιχείρημα, την πίεση των επόμενων

λίγων μηνών, για να διορθωθούν

τα κακά έχοντα, να διεξάγονται αγώνες

σε συνθήκες ασφάλειας και με δυνατότητα

εφαρμογής των προνοιών του νόμου.

Είναι να απορείς, γιατί όλα αυτά δεν

έγιναν εδώ και μία πενταετία περίπου,

όταν συζητούσαν οι αρμόδιοι για την

ετοιμασία του νομοσχεδίου καταπολέμησης

της βίας, γνωρίζοντας τα κενά και τις

ανάγκες. Και πόσο πιστεύουν, πως

σε πέντε μόνο μήνες θα εξευρεθούν

τα κονδύλια, θα γίνουν τα απαραίτητα

έργα και μέχρι τον Δεκέμβριο θα

γίνουν όλα όσα δεν έγιναν για χρόνια;

Είναι να απορείς, πού βρέθηκε τόσο

αγάπη... τραγούδνε ο Γιάννης Καραλής

σε μουσική Γιάννη Σπανού. Είναι να

απορείς, που βρέθηκε τόση... ευαισθησία,

σε μια μόνο συνεδρία της Επιτροπής

Νομικών της Βουλής, για την ασφάλεια

των γηπέδων και ειδικά των φιλάθλων

σε αυτά.

Εδώ και χρόνια υπάρχουν τεράστια

κενά, εδώ και χρόνια, γήπεδα δεν

πληρούν τους κανονισμούς ασφαλείας,

εγκρίνονται όμως και παίρνουν τη

σχετική άδεια για τη διεξαγωγή

αγώνων. Στην ουσία με τα... στραβά

μάτια Αρχών και Επιτροπών του κράτους...

Το μέτρο της κάρτας φιλάθλου, σωστά

ή λάθος, εφαρμόστηκε πριν από

μερικούς μήνες. Ξοδεύτηκαν λεφτά

από το κράτος (διαδικασίες, καμπάνιες

προώθησης κ.λπ.), επωμίστηκαν, μικρό

έστω κόστος, οι φιλάθλοι και πάνω

από 70.000 κόσμος ανταποκρίθηκε.

Όλοι αυτοί, διερωτούνται πλέον

το γιατί. Όσοι αντιδρούσαν

πέρσι, επιστρέφουν φέτος και

αρκετοί απ' αυτούς με εισιτήρια

διαρκείας. Η προδιαγραφόμενη

απόφαση αναστολής θα ισχύει

μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου, τι

θα γίνουν όλοι αυτοί μετά; Κάποιοι

εξασφάλισαν ήδη εισιτήρια

διαρκείας, με δεδομένα ως

ισχύουν από την περσινή

περίοδο. Αν διαφωνούν

τώρα; Είναι να απορείς για

όλα αυτά. Εκτός και αν

συνειδητοποιήσεις, πως

στην Κύπρο ζούμε..

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
2,45%

Χ.Α.
3,54%

Dow Jones

-0,64%

Nasdaq

-0,58%

Nikkei

-0,12%

Dax

-0,68%

FTSE 100

-0,30%

AMAZON
Εγκαινιάζει
καινούριους
τρόπους
παράδοσης
δεμάτων.
Σελ. 10

Πετρέλαιο

3,01%

€/ \$

-0,07%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ

Μεταφέρεται στο Βασιλικό και επενδύει στη Λάρνακα

Τέλος του χρόνου ολοκληρώνεται η μεταφορά των εγκαταστάσεων της Πετρολίνα από την περιοχή Λάρνακας - Δεκέλειας στο Βασιλικό. Η εταιρεία μελετά τρόπους αξιοποίησης των οικοπέδων της στη Λάρνακα, ενώ δηλώνει παρούσα στην ηλεκτροκίνηση. Συνέντευξη Ντίνου Λευκαρίτη. **Σελ. 4**

ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ανάρπαστα στην Ελλάδα γραφεία και καταστήματα

Κεφάλαια που προσεγγίζουν τα 310 εκατ. ευρώ έχουν ήδη δαπανηθεί από τις αρχές του έτους για την απόκτηση ακινήτων εισοδήματος (γραφεία κι εμπορικά καταστήματα) στην ελληνική αγορά. Θεσμικοί επενδυτές και ξένα funds αναζητούν συνεχώς νέα ακίνητα για αγορά και αξιοποίηση. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	0,65%	0,02%
Γερμανία	-0,32%	0,00%
Γαλλία	0,00%	-0,01%
Ιταλία	2,13%	-0,01%
Ισπανία	0,39%	0,00%
Ιρλανδία	0,17%	-0,04%
Ελλάδα	2,43%	-0,10%
Ην. Βασίλειο	0,82%	0,02%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Σπίτια από ΚΟΑΓ και στο βάθος ΕΣΤΙΑ

Σχέδιο με ενέργειες «real estate» από την κυβέρνηση – Αρχίζει αύριο η υποβολή αιτήσεων

Σειρά μέτρων για απάμβλυνση του προβλήματος απόκτησης ιδιόκτητης στέγης από χαμηλά αμειβόμενους προωθεί η κυβέρνηση. Ήδη, από αύριο, ο Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης θα δέχεται αιτήσεις από πολίτες για απόκτηση κατοικίας.

Τα σπίτια και τα διαμερίσματα θα διατίθενται στην τιμή του μέσου κατασκευαστικού κόστους, όπως αυτό δημοσιεύεται στην Στατιστική Υπηρεσία. Θα κατασκευαστούν 170 νέες μονάδες μέχρι το 2023 σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα. Τα

ετήσια μικτά εισοδήματα των δικαιούχων, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν για μονήρεις οικογένειες τα €22.000, για οικογένειες χωρίς παιδιά τα €40.000, για οικογένειες με ένα παιδί τα €44.000, για οικογένειες με δυο παιδιά τα €48.000, για οικογένειες με τρία παιδιά τα €58.000, για οικογένειες με τέσσερα παιδιά τα €64.000, για οικογένειες με πέντε παιδιά τα €70.000 και για οικογένειες με έξι παιδιά τα €76.000.

Στο μεταξύ από την 1η Σεπτεμβρίου αρχίζει η εφαρμογή

του σχεδίου ΕΣΤΙΑ. Το Σχέδιο προνοεί την επιχορήγηση του 1/3 της δόσης του κάθε δανείου από το κράτος για δανειολήπτη που εμπίπτει σε συγκεκριμένα κριτήρια, αλλά και το «κούρεμα» του προβληματικού του δανείου έως και 32%. Σελ. 3

Ακριβότερη πόλη στον κόσμο το Χονγκ Κονγκ

Οκτώ από τις ακριβότερες πόλεις του κόσμου βρίσκονται στην Ασία, και το Χονγκ Κονγκ είναι η ακριβότερη όλων, ενώ η Ζυρίχη είναι η ακριβότερη πόλη στην Ευρώπη και καταλαμβάνει την πέμπτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη. Το θεωρούμενο πανάκριβο Λονδίνο βρίσκεται στην 23η θέση και το Βερολίνο μόλις στην 81η. **Σελ. 11**

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Χρεώθηκε και ευθύνες που δεν είχε

Εκωπν εντύπωση ότι ο Δημήτρης Χριστόφιας χρεώθηκε παθογένειες του συστήματος, οι οποίες του αποδόθηκαν ως προσωπική ευθύνη κατά τρόπο απόλυτο και υπερβολικό. Μια τέτοια κατηγορία αφορά την κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας.

Σήμερα, και αφού έχουν περάσει αρκετά χρόνια από τις εξελίξεις εκείνες που κατέληξαν στην υπαγωγή της Κύπρου σε μνημόνιο, μπορεί λογικά κάποιος να μελετήσει τα δεδομένα και τους αριθμούς χωρίς φόρτιση και εμπάθεια. Το 2009 ήταν η πρώτη χρονιά της οικονομικής κρίσης για την Κύπρο. Στο εξωτερικό η κρίση είχε εμφανιστεί ένα χρόνο πιο πριν. Την χρονιά εκείνη η κυπριακή οικονομία

συρρικνώθηκε κατά 1,7%, ενώ ο μέσος όρος πτώσης του Α.Ε.Π. ήταν 4% για τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πολιτική που ακολούθησε η Κυβέρνηση τη χρονιά εκείνη ήταν λίγο πολύ αυτή που συνιστούσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δηλαδή επενδύσεις για να μην υπάρξει βαριά ύφεση. Το δημοσιονομικό έλλειμμα ανέβηκε στο 6%, όμως αυτό είχε να κάνει κυρίως με την απώλεια εσόδων. Παρόμοιο ή και πιο ψηλό έλλειμμα παρουσίασαν και οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την επόμενη χρονιά το έλλειμμα αυτό σχεδόν εξέλιπε με ήπια περιοριστικά μέτρα, ενώ η οικονομία επανήλθε σε χαμηλό μεν αλλά θετικό ρυθμό ανάπτυξης (+1%). Η

ανάπτυξη αυτή συνεχίστηκε και στο πρώτο εξάμηνο του 2011 (+1,5%). Τα πρώτα τρία χρόνια λοιπόν της προεδρίας Χριστόφια έχουν να επιδείξουν αξιοπρεπείς επιδόσεις στους βασικούς δείκτες. Η ιδέα ότι η κυβέρνηση ξόδεψε πολλά σε κοινωνικές παροχές δεν επιβεβαιώνεται από τους αριθμούς. Η αύξηση των κοινωνικών παροχών αυτό το διάστημα είναι χαμηλότερη από την πενταετία που προηγήθηκε. Μάλιστα, την περίοδο αυτή ανάμεσα στα μέτρα που πάρθηκαν ήταν και η στόχευση των βασικών κοινωνικών παροχών, κάτι που έγινε για πρώτη φορά στην Κύπρο.

Βεβαίως, τα πράγματα πήραν την κάτω βόλτα μετά το πρώτο

εξάμηνο του 2011. Σε αυτό συνέβαλε η αναστάτωση της οικονομίας από την έκρηξη στο Μαρί, αλλά κυρίως η κατάρρευση του τραπεζικού τομέα, ο οποίος υπέστη τεράστιες ζημιές από το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων. Ο τομέας αυτός είχε καταστεί υπερτροφικός κατά τρόπο τερατώδη. Η πιστωτική επέκταση ξεπερνούσε το 20% ετησίως δημιουργώντας συνθήκες υπερδανεισμού των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και φουσκώματος των τιμών των ακινήτων. Τα δημόσια οικονομικά ήταν, ούτως ή άλλως, προβληματικά κατά τρόπο μόνιμο και δομικό και δε θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν την κάλυψη των ζημιών των τραπεζών. Ας σημειωθεί εδώ ότι οι 20 μεγα-

λύτεροι προβληματικοί πελάτες των τραπεζών είχαν στο απόγειο της τραπεζικής κρίσης μη εξυπηρετούμενα δάνεια της τάξης των 6 δισεκατομμυρίων ευρώ, δηλαδή το κράτος θα έπρεπε να καταβάλει ένα ποσό ίσο με το ένα τρίτο του ΑΕΠ για να καλύψει αυτήν την ζημία στο σύνολό της. Αυτό ούτε εφικτό ήταν αλλά ούτε και δίκαιο. Η μεγάλη έκθεση των τραπεζών στον ελληνικό κίνδυνο οδηγούσε τους οίκους σε συνεχείς υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Κύπρου, η οποία σε κάποιο σημείο βρέθηκε εκτός επενδυτικής βαθμίδας και άρα προ του φάσματος της χρεωκοπίας αφού δε μπορούσε να αντικαταστήσει τα παλιά δάνεια με νέο δανεισμό.

The 8th Invest Cyprus
International Investment Awards
Presents

The 8th Invest Cyprus
International Investment Awards
July 2019, Presidential Palace

ΑΠΟΨΗ Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΛΟΥ

Στόχοι, πρόσωπα και προσδοκίες

Ποιοι είναι οι άμεσοι προγραμματικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Ποια πολιτική θα κληθούν να υπηρετήσουν για την Ευρώπη ο αυριανός πρόεδρος της Κομισιόν αλλά και οι νέοι κομισάριοι; Την περαιτέρω οικονομική ολοκλήρωση; Δηλαδή, τη δημοσιονομική σύγκλιση; Πολύ δύσκολο, αλλά διόλου απίθανο, με δεδομένο ότι αυτή η διαδικασία θα πρέπει να ακολουθήσει τη νομισματική ένωση, για να σταματήσει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα να παραμένει ημιτελές και ευάλωτο στις κρίσεις. Θα υπάρξει αυτή η προσδοκώμενη οικονομική εξέλιξη ή μήπως η βαρυστική κατεύθυνση θα είναι να γίνει ένα σημαντικό βήμα προς την πολιτική ένωση, με τη μεταφορά κατ' αρχάς και άλλων εθνικών εξουσιών προς τους υπερεθνικούς θεσμούς λήψης των ευρωπαϊκών αποφά-

παίων πολιτών, με βάση και τα μνημόνια των εκλογών, την οποία θα πρέπει να εκφράσει η ηγεσία; Διότι έτσι θα μπορούσαμε να καταλάβουμε και να ερμηνεύσουμε την ικανότητα του ενός ή του άλλου προσώπου για την ηγεσία, π.χ., της Κομισιόν κ.ο.κ. Θα πρέπει να δούμε στην πράξη ενέργειες και να συνειδητοποιήσουμε εν συνεχεία, ως Ευρωπαίοι πολίτες, ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτού του μεγάλου ντιμπέιτ που κορυφώθηκε στις 26 Μαΐου. Έτσι μόνο έχουν αξία τα πράγματα για τους ψηφοφόρους. Ήταν η αναγκαιότητα του λαϊκισμού και του εθνικισμού, για παράδειγμα, μια δημοκρατική και πολιτισμική απάντηση απλά για την υπεράσπιση των κεκτημένων της Ευρώπης; Ή ήταν ένα μήνυμα διαμαρτυρίας εκ μέρους των ασθενέστερων οικονομικά δυνάμεων (κοινωνικών ομάδων και χωρών) κατά του γερμανικού δόγμα της παρατεταμένης λιτότητας;

Είναι θεμελιώδη ερωτήματα που ζητούν απαντήσεις, οι οποίες θα κρίνουν την πορεία της Ευρώπης αλλά και τις κυοφορούμενες ηγεσίες, σε μια εποχή γεμάτη κινδύνους και προκλήσεις. Διατηρείται μια πολιτική ρευστότητα γύρω από τα δρώμενα στη Γηραιά Ηπειρο, που θα πρέπει οπωσδήποτε να αποσαφηνιστεί. Επειγόντως! Να προσδιοριστούν το βασικό ζητούμενο και οι αλλαγές που θα σημειωθούν. Έτσι θα γνωρίζουν άλλωστε, θα αισθανθούν ασφάλεια και θα κρίνουν οι πολίτες τα πράγματα. Έτσι λειτουργεί η δημοκρατία και έτσι δημιουργεί τη συνοχή για την πρόοδο. Υπάρχει, με άλλα λόγια, ένα μεγάλο κενό στην κεντρική πολιτική σκηνή, στις Βρυξέλλες, στο Βερολίνο, στο Παρίσι κ.ο.κ., το οποίο πρέπει να κλείσει. Ακόμη δεν έχουμε ξεστομίσει σε κορυφαίο επίπεδο ποια Ευρώπη ακριβώς θέλουμε, πού σχεδιάζουμε να φθάσουμε τα επόμενα πέντε χρόνια, πώς θα διαχειριστούμε τα καυτά προβλήματά μας. Δεν είναι μόνο ότι η Ευρώπη είναι κοιμένη σήμερα στα δύο, είτε με γνώμονα την οικονομική κρίση είτε με το μεταναστευτικό ζήτημα. Είναι ότι δεν έχει στρατηγικό προσανατολισμό την ώρα που εντείνεται η συγκρουσιακή πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών και ανοίγουν τα οικονομικά σαρόνια της Κίνας. Την ώρα που επίσης δεν έχει διευθετηθεί ακόμη η περιπέτεια του Brexit. Χρειάζεται άμεση δράση, προτεραιότητες και στόχους η Ευρώπη για να ξεφύγει από την αδράνεια και να εκφράσει τις προσδοκίες των πολιτών της.

ΔΗΚΤΗΣ

Γέννησε η Τράπεζα Κύπρου

Εννέα μήνες χρειάστηκε η Τράπεζα Κύπρου για να κλείσει το deal με την Apollo για την πώληση δανείων αξίας €2,8 δισ. Λίγο ακόμα και το παιδί θα έκανε τα πρώτα του βήματα. Δηλαδή εάν επιχειρήσει (που θα επιχειρήσει) να πωλήσει ένα ακόμα μεγαλύτερο πακέτο δανείων, για παράδειγμα ένα Helix 2, θα χρειαστεί το παιδί να το γράψουμε σχολείο;

● ● ● ●

Συναγερμός στο Τμήμα Προσόδων

Εάν κάποιος χρειάζεται να ταράξει την ηρεμία του το βράδυ, τότε πρέπει να μένει κοντά στο Τμήμα Προσόδων. Όχι από μουσικές από το γνωστό μπαρ που έχει απομείνει στην περιοχή των «δισκοθηκών», αλλά από το συναγερμό του κτηρίου του Τμήματος που δεν φαίνεται να λειτουργεί σωστά. Οι θαμώνες του μπαρ στην περιοχή των δισκοθηκών μπορούν να επιβεβαιώσουν ότι κάθε βράδυ χτυπά ο συναγερμός του κτηρίου εδώ και χρόνια δίχως να έχει ενδιαφερθεί κανείς για να επιδιορθωθεί.

● ● ● ●

Ταξίδια εν πλω

Τις επόμενες ημέρες αναμένεται να δούμε κατά πόσο η Κύπρος θα παραμείνει εγκλωβισμένη στην αεροπορική, ως την μόνη σύνδεσή της με το εξωτερικό, ή αν θα προσθέσει στις επιλογές της και την ακτοπολική. Τουλάχιστον, με την Ελλάδα. Προς το παρόν γίνεται ολοκληρωμένη ανάλυση για το κόστος καυσίμων, τα τέλη λιμινών και του εργατικού κόστους. Ο υπολογισμός αυτών θα δείξει αν η σύνδεση είναι βιώσιμη μακροπρόθεσμα και θα μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ. Το ζητούμενο είναι, το κόστος να είναι χαμηλότερο από αυτό των αεροπορικών εισιτηρίων. Ακολούθως η πρόταση θα προχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία θα αποφασίσει αν θα την επιδοτήσει ή όχι. Αν όλα πάν καλά το άλλο καλοκαίρι θα ταξιδεύουμε Πειραιά εν πλω.

● ● ● ●

Καμιά ενέργεια για την ενέργεια

«Η Κύπρος φιλοδοξεί να μετατρέψει μακροπρόθεσμα το σύστημά της, σε ένα αυτόνομο ενεργειακό σύστημα, όπου οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) θα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο», είπε ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Ενέργειας Στέλιος Χειμώνας στο Συμβούλιο των Υπουργών Ενέργειας στο Λουξεμβούργο. Μιλάμε για Ενέργεια, αλλά καμιά ενέργεια δεν βλέπουμε να γίνεται. Θέληση για αλλαγή υπάρχει, δράσεις δεν βλέπουμε να γίνονται.

● ● ● ●

Τέλος εποχής

Τέλος εποχής σήμανε στην Apple με την απο-

Κέρδη 14,9 εκατ. ευρώ παρουσίασε η Ελληνική για το πρώτο τρίμηνο του 2019 μετά τα κέρδη 320 εκατ. ευρώ για το 2018. Αντε μετά να διαπραγματευτεί με την ETYK και να την πείσει για το σύστημα αμοιβών που θέλει να περάσει για το προσωπικό της η τράπεζα.

χώρηση του σερ Jonylive. Αποχώρησε η οποία έρχεται σε μια περίεργη περίοδο για την εταιρεία με τις πωλήσεις του iPhone να υποχωρούν

και έγινε δεκτή με επιφυλακτικότητα από τις αγορές. Πρόκειται εξάλλου για τον άνθρωπο πίσω από τα iMac και τα iPhone. Το ουδείς αναντι-κατάστατος, ίσως δεν ταίριαζε στην συγκεκριμένη περίπτωση. Με την αποχώρησή του, το στοίχημα της Apple για απογείωση κερδών και εσόδων γίνεται δυσκολότερο. Πάντως ο ίδιος δεν κόβει τον ομφάλιο λώρο αφού η νέα του εταιρεία LoveFrom θα συνεργάζεται στενά με την Apple.

● ● ● ●

Με νέες αξίες τα ακίνητα

Η αξία περίπου δύο εκατομμυρίων ακινήτων έχει επανεκτιμηθεί από το Κτηματολόγιο και τα αποτελέσματα αναμένεται να δημοσιευτούν εντός της ερχόμενης εβδομάδας στην διαδικτυακή πύλη της υπηρεσίας. Στην ανάλυση των αξιών έχει εμπλακεί για πρώτη φορά και ο ιδιωτικός τομέας μέσω ιδιωτών εκτιμητών. Μέχρι στιγμής οι τιμές των ακινήτων είναι στη βάση του 2013 αφού η τελευταία γενική εκτίμηση είχε γίνει σε τιμές 1ης Ιανουαρίου 2013 και οι τιμές είχαν δημοσιοποιηθεί στις 25 Ιουλίου 2014. Καλό θα ήταν τέτοια στοιχεία να αξιοποιούνταν ως βάση υπολογισμού και των ενοικίων. Πρόσφατη μελέτη έδειξε ότι σε κάποιες περιοχές η αύξηση στο κόστος ενοικίου ακούμπησε το 70%.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Διατίμηση

Στις περιπτώσεις όπου το κράτος θεωρεί πως η τιμή που έχει διαμορφωθεί στην αγορά για συγκεκριμένο αγαθό ή υπηρεσία είναι υπερβολικά υψηλή και «άδικη» για τους καταναλωτές, τότε μπορεί να παρέμβει και να καθορίσει ανώτατο όριο τιμής, το οποίο φυσικά θα είναι χαμηλότερο από την τιμή ισορροπίας (αγοραία τιμή). Το ανώτατο αυτό όριο τιμής ονομάζεται επίσης και διατίμηση και αποτελεί τη μέγιστη τιμή πώλησης του συγκεκριμένου αγαθού ή υπηρεσίας στην αγορά.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Ενας Γιάννης ιπτάμενος αλλά και Έλληνας

Αθλοπρεπής, αγωνιστής, ανθρώπινος, έχει κερδίσει την αναγνώριση των κορυφαίων αντιπάλων και την αποδοχή ενός αυστηρού κοινού. Την ίδια ώρα παραμένει ταπεινός, παρά την αποθέωση που γνωρίζει, την τεράστια δημοσιότητα, τη δόξα και τα χρήματα. Είναι το απλό παιδί που κάνει πράξη τη συμβουλή που του είχε δώσει ο πατέρας του: «Να θέλεις περισσότερο, αλλά να μην είσαι άπληστος».

Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο αποτελεί παράδειγμα μεγάλου αθλητή αλλά και ξεχωριστού ανθρώπου. Η κορυφαία απάντησή στους ρατσιστές και σε όλους εκείνους που δεν αντέχουν τη διαφορετικότητα, στην Ελλάδα, στην Αμερική, στον κόσμο. Και, φυσικά, μια μοναδική διαφήμιση για τη χώρα μας. Από τον τουρισμό –έχει συμμετάσχει σε εκστρατείες προβολής της Ελλάδας και προσέλκυσης τουριστών– μέχρι την ελληνική μουσική. Ο ίδιος και η οικογένειά του γιόρτασαν τη μεγάλη επιτυχία της ανάδειξής του ως MVP του NBA με ελληνική μουσική.

Εκ των πραγμάτων, η πορεία του αποτελεί διαφήμιση και για το ελληνικό μπάσκετ. Άλλωστε, είναι παίκτης της εθνικής ομάδας με την οποία ο ίδιος δήλωσε ότι θέλει να κερδίσει ένα μετάλλιο.

Σε κάθε ευκαιρία ο Γιάννης Αντετοκούνμπο προβάλλει κάθε τι το ελληνικό. Στη διάρκεια της τελετής βράβεισής του, πόζαρε με ανοικτό το σακάκι του για να φανεί ότι είναι φοδραρισμένο με τον Παρθενώνα. Περισσότερο Έλληνας από οποι-

Κορυφαίος αθλητής, σπουδαίος άνθρωπος.

Αγαπά την Ελλάδα και το δείχνει σε κάθε ευκαιρία. Και αυτό παρά τις αντιξοές συνθήκες υπό τις οποίες μεγάλωσε στη χώρα μας. Έχει την ελληνική σημαία πάντα δίπλα του και τη σέβεται όσο λίγοι.

ονδήποτε άλλο Έλληνα αθλητή που έφθασε ψηλά. Ακούγεται υπερβολικό, αλλά δεν είναι. Αγαπά πολύ την Ελλάδα και το δείχνει σε κάθε ευκαιρία. Και αυτό παρά τις αντιξοές συνθήκες υπό τις οποίες μεγάλωσε στη χώρα μας. Δεν άφησε τον κοινωνικό ρατσισμό να τον καταβάλει. Αντίθετα, τον προσπέρασε. Και σήμερα όχι μόνο έχει την ελληνική σημαία πάντα δίπλα του, αλλά τη σέβεται και την τιμά όσο λίγοι.

Ήταν πριν από δύο χρόνια, όταν εκατοντάδες Έλληνες φιλάθλοι τον συνάντησαν έξω από το Μάντισον Σκουέαρ Γκάρντεν και τον αποθέωσαν. Πάντα με το χαμόγελο και την ευγένεια που τον διακρίνει, έσπεισε να υπογράψει αυτόγραφα και να βγάλει αναμνηστικές φωτογραφίες μαζί τους. Όταν κάποια στιγμή, οι θαυμαστές του του ζήτησαν να υπογράψει την ελληνική σημαία, ο Γιάννης Αντετοκούνμπο ήταν απόλυτος. «Όχι στη σημαία, δεν βάζω υπογραφή στη σημαία», ήταν η απάντησή του.

Μια διαδρομή που αβίαστα προκαλεί δέος. Από το να πουλάει cd και ρολόγια στο κέντρο της Αθήνας, έφθασε να υλοποιήσει το όνειρό της ζωής του. Να παίξει στο NBA. Και να διακριθεί όσο λίγοι, φθάνοντας στην κορυφή.

Η πορεία από τα Σεπόλια μέχρι το Μιλγουόκι και μέχρι τη Σάντα Μόνικα, όπου έγινε η τελετή της βράβεισής του, δεν ήταν εύκολη. Ήθελε τόλμη, σκληρή δουλειά, επιμονή, υπομονή και πίστη.

Η διαδρομή αυτών των τελευταίων ετών δεν είχε μόνο χαρές και επιτυ-

χίες. Είχε και λύπες. Οπως τον ξαφνικό θάνατο του πολυαγαπημένου του πατέρα που –όπως λέει ο ίδιος– τον σπέρριζε, τον ενθάρρυνε, τον βοήθησε να γίνει αυτό που είναι σήμερα. Είναι κάτι που δεν χάνει ευκαιρία να μας θυμίζει, και αυτό λέει πολλά για τον αθλητή, και πολύ περισσότερα για τον άνθρωπο Γιάννη Αντετοκούνμπο.

Έχει μια στάση ζωής, μια συμπεριφορά, μια αφοπλιστική απλότητα, που συγκλονίζουν. Το έδειξε για άλλη μια φορά στην τελετή βράβεισής του, όπου συγκίνησε τους πάντες με την ομιλία του στην οποία ευχαρίστησε με δάκρυα στα μάτια τους γονείς του, αλλά και την Ελλάδα.

Ο Greek Freak δεν προσφέρει απλά ένα ξεχωριστό θέαμα στο παρκέ με τα «διαστημικά» του καρφώματα. Δεν είναι μόνο ο ταλαντούχος παίκτης που οδήγησε την ομάδα του στον τελικό του NBA. Ο πρώτος Έλληνας που, σε ηλικία μόλις 24 ετών, κερδίζει τον τίτλο του πολυτιμότερου παίκτη στο κορυφαίο πρωτάθλημα μπάσκετ στον κόσμο. Είναι και μια αστείρευτη πηγή αισιοδοξίας, ένα παράδειγμα προς μίμηση.

Επειδή σε κάθε ευκαιρία επαναλαμβάνει τη μεγάλη του αγάπη για τον πατέρα του, που έφυγε από τη ζωή πριν από δύο χρόνια, και τον ευχαρίστησε για όλα όσα έκανε για αυτόν, ένα είναι βέβαιο. Πως από όπου και αν βρίσκεται, είναι υπερήφανος για τον γιο που έκανε. Έναν συγκλονιστικό αθλητή και, πάνω από όλα, έναν σπάνιο άνθρωπο.

Deloitte.

Upcoming seminars

Enhance your knowledge

25 June | IFRS 16 Leases - Nicosia
26 June | IFRS 16 Leases - Limassol
3-4 July | Transfer Pricing - Limassol

Register today

Deloitte Academy

© 2019 Deloitte Limited

Ενέργειες «real estate» από την Κυβέρνηση

Τη Δευτέρα αρχίζει η υποβολή των αιτήσεων για απόκτηση κατοικίας σε προσιτές τιμές και το Σεπτέμβριο η ΕΣΤΙΑ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μέτρα για επίλυση του ζητήματος των ακριβών κατοικιών, αλλά και για την επικορήγηση της δόσης των προβληματικών δανείων προωθεί η Κυβέρνηση εντός του 2019. Εξάλλω, από το 2017 φορείς και πολίτες έχουν αρχίσει –και δικαιολογημένα– να γκρινιάζουν αναφορικά με το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί στην Κύπρο σχετικά με την ιδιο-κατοίκηση.

Από τη μία, οι τιμές των κατοικιών έχουν αυξηθεί δραματικά, από την άλλη, οι τράπεζες είναι «φειδωλές» στην παραχώρηση μεγάλων δανείων για στεγαστικούς σκοπούς, ενώ επίσης υπάρχει μεγάλη ζήτηση και μικρή προσφορά σπιτιών και διαμερισμάτων. Όλα τα παραπάνω, πλέον των των προβλημάτων των μη εξυπηρετούμενων δανείων με εξασφαλίσεις πρώτων κατοικιών και πολιτών που δυσκολεύονται να εξυπηρετήσουν.

Από τη Δευτέρα 1η Ιουλίου, όμως, ο Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης θα δέχεται αιτήσεις από πολίτες για απόκτηση κατοικίας. Αναλυτικότερα, οι κατοικίες και τα διαμερίσματα θα διατίθενται στην τιμή του μέσου κατασκευαστικού κόστους, όπως αυτό δημοσιεύεται στην Στατιστική Υπηρεσία. Για παράδειγμα, σήμερα ανέρχεται στα 870 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για τα διαμερίσματα και στα 1.050 ευρώ το τετραγωνικό για κατοικίες.

Την ίδια ώρα, στα μέσα της εβδομάδας που πέρασε, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το κυβερνητικό Σχέδιο ΕΣΤΙΑ, με στόχο από την 1η Σεπτεμβρίου οι πολίτες να μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή. Υπενθυμίζεται πως το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ προνοεί την επιχορήγηση του 1/3 της δόσης του κάθε δανείου από το κράτος.

Οι δανειολήπτες που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο Σχέδιο θα πρέπει να προχωρήσουν σε διακανονισμό για αναδιάρθρωση του δανείου τους με την Τράπεζα και να πληρούν συγκεκριμένα περιουσιακά, εισοδηματικά και άλλα κριτήρια.

για δανειολήπτη που εμπίπτει σε συγκεκριμένα κριτήρια, αλλά και το «κούρεμα» του προϋπολογισμού του δανείου έως και 32%. Είναι το Σχέδιο που ενώ ήταν έτοιμο από το τέλος του 2018 και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το είχε εγκρίνει, η Νομική Υπηρεσία το εξέταζε διεξοδικά επί έξι μήνες.

Εξάλλου, την αύξηση των τιμών των κατοικιών βλέπει και η Κεντρική Τράπεζα. Στο οικονομικό δελτίο του Ιουλίου που εξέδωσε ενότις της εβδομάδας αναφέρει πως οι τιμές των ακινήτων συνέχισαν τη συγκατα-μένη ανοδική πορεία και κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018. Σύμφωνα με το Δείκτη Τιμών Κατοικιών της Κεντρικής, λοιπόν, οι τιμές κατοικιών παρουσίασαν κατά το εν λόγω τρίμηνο αύξηση στις τάξεις του 0,3% σε τριμηνιαία βάση και αύξηση 1,6%

Θα κατασκευαστούν 170 νέες μονάδες μέχρι το 2023 βάσει του αναπτυξιακού προγράμματος του ΚΟΑΓ σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα.

σε ετήσια βάση. Η μεγαλύτερη αύξηση στους επι μέρους δείκτες κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018 καταγράφηκε στο δείκτη τιμών διαμερισμάτων Λεμεσού (8,7%). Σύμφωνα με ανάλυση των στοιχείων της Κεντρικής, οι μεγάλες αυξήσεις είναι σε συγκεκριμένες περιοχές της Λεμεσού με μικρή διάχυση των αυξη-

σεων στην υπόλοιπη επαρχία. Επιπρόσθετα, ο δείκτης τιμών κατοικιών κατέγραψε κατά το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2018 ετήσια αύξηση 0,8% και 1,6%, αντίστοιχα.

Το σχέδιο προσιτής κατοικίας

Αναφορικά με τα κριτήρια αξιολόγησης που απαιτούνται, τα οποία οπότε θα πρέπει σειρά προτεραιότητας υποβολής των αιτήσεων, τα ετήσια εισοδήματα ανάλογα με την σύνθεση της οικογένειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν για μονήρεις οικογένειες με €22.000, για οικογένειες χωρίς παιδιά τα €40.000, για οικογένειες με ένα παιδί τα €44.000, για οικογένειες με δυο παιδιά τα €48.000, για οικογένειες με τρία παιδιά τα €58.000, για οικογένειες με τέσσερα παιδιά τα €64.000, για οικογένειες με πέντε παιδιά τα €70.000.

€70.000 και για οικογένειες με έξι παιδιά τα €76.000.

Αναφορικά με τα υφιστάμενα και νέα έργα που προγραμματίζονται από τον ΚΟΑΓ και που παρουσιάζονται στην Παρασκευή, βρίσκονται υπό κατασκευή 15 διώροφες κατοικίες στο συγκρότημα ΑΔΩΝΙΣ II στα Πάνω Πολεμίσια στην Λεμεσό, με τιμές πώλησης από €164.500 μέχρι €187.100 πλέον ΦΠΑ. Οι 11 από αυτές έχουν ήδη πωληθεί, ενώ για τις υπόλοιπες τέσσερις ο ΚΟΑΓ βρίσκεται στην διαδικασία με επιλαχόντες. Το έργο αυτό, σύμφωνα και με δηλώσεις του προέδρου του Οργανισμού, Μάριου Πελεκάνου, θα ολοκληρωθεί περίπου σε 12 με 18 μήνες. Στη Λευκωσία, είναι υπό κατασκευή 8 διώροφες κατοικίες τριών υπνοδωματίων στο συγκρότημα ΔΑΝΑΗ V, στην Κοκκινιτριμιθιά, με τις τιμές πώλησής τους να ανέρχονται στα €170.500 έκαστη πλέον ΦΠΑ και με τις αιτήσεις να γίνονται δεκτές έως το τέλος Αυγούστου.

Προγραμματίζονται όμως και άλλα έργα και θα υπολοισποιηθούν μέχρι το 2023. Ο προϋπολογισμός τους ανέρχεται στα €18.600.000 και θα γίνουν σε συνεργασία με ιδιωτικό τομέα. Απόθετος στόχος η επίτευξη των διαδικασιών υπολοισπησης και θα δοθεί έμφραση στην ποιότητα κατασκευών και ασφάλειας κρυφών ελαττωμάτων για δέκα χρόνια. Το αναπτυξιακό πρόγραμμα προβλέπει στην κατασκευή 37 μονάδων στην Κοκκινωτριά, 59 μονάδων στα Πολεμίδα, 21 μονάδες στην Ενορία Σωτήρος στη Λάρνακα, 16 στο Καϊμακλί και 37 μονάδες στον Άγιο Νικόλαο στη Λάρνακα. Συνολο, 170 νέες μονάδες μέχρι το 2023.

Ποιοι οι δικαιούχοι

Το Σχέδιο «Εστία» είναι ένα ειδικό σχέδιο το οποίο ανακοινώθηκε

από την Κυβέρνηση και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταγωνισμού. Απευθύνεται σε διανοηλάπτες με με εξυπηρετούμενες χορηγήσεις στην Τράπεζα, κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2017. Οι χορηγήσεις αυτές, πουν είναι εξασφαλισμένες με υποθήκη πρώτης κατοικίας, πρέπει να συνεχίσουν να είναι με εξυπηρετούμενες μέχρι την περίοδο υποβολής αίτησων.

Το Σχέδιο ενισχύει την ικανότητα αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων δανειοληπτών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Επίσης, συμβάλλει στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων φυσικών προσώπων ή επιχειρήσεων που είναι εξασφαλισμένα με την κύρια κατοικία των δανειοληπτών.

Οι δανειολήπτες που έχουν δια-
καιώμα συμμετοχής στο Σχέδιο θα
πρέπει να προχωρήσουν σε διακα-
νονισμό για αναδιάρθρωση του δα-
νείου τους με την Τράπεζα και να
πληρούν συγκεκριμένα περιουσιακά,
εισοδηματικά και άλλα κριτήρια.

Τις πρώτες πληρωμές του 1/3 της δόσης προς τις τράπεζες η Κυβέρνηση θα τις προχωρήσει στο τέλος του χρόνου, νοούμενου ότι ο δανειολήπτης συνεχίζει να κα-ταβάλλει τα 2/3 και εξυπηρετεί το αναδιρθρωμένο του δάνειο. Οι δανειολήπτες θα αποπληρώνουν στην Τράπεζα τα 2/3 των πληρωμών τόκου και κεφαλαίου σύμφωνα με τους όρους του αναδιρθρωμένου δανείου. Τέλος, για τα πρώτα 7 χρό-νια, το επιτόκιο του αναδιρθρω-μένου δανείου είναι μεταβλητό και βασίζεται στο εξεμνησιαίο επιτόκιο Euribor +2,5% (με ανώτερο όριο το 3,5%). Για την υπόλοιπη διάρκεια αποπληρωμής το επιτόκιο θα δια-μορφωθεί στο εξεμνησιαίο επιτόκιο Euribor +2%.

përkthim ትርጉም ترجمه ت þarpqıylınlıqınlı vertimas
 eпakлaд অনুবাদ prevod npeвод traducció tafsiri
 翻譯 traduzione prijevod tǎrcüma tǒlge prevod
 pǝkklad oversættelse vertaling Übersetzung çeviri
 pagsasalin käännös traduction oersetting tǒlg
 တာရှ်ဃ်ဝ် အဗျုၤၤၤ vertaling përkthim 번역 翻譯
 ʋuad txhais lus fordítás þýðing nsugharj 翻訳
 n aistriúchán traduzione ngartekne ಅನುವಾದ
 ಕಾರಪಕ್ಪ werger kotopmo translatione अनुवाद
 vertimas Iwwersetzung npeвод fandikan-teny 翻訳
 n വിവരിതനം traduzzjoni whakamaori अनुवाद
 अनुवाद oversettelse tłumaczenie traduçāo ترجمه
 traducere npeвод faaliliuga eadar-theangachadh
 phetolelo shanduro ترجمه ت ابروژژژژژ preklad
 tarjumaadda traducciön tarjamahan tafsiri itumq
 ng тарыма மொழிபெயர்ப்பு అనావదం çeviri
 npeкkлaд ترجمه ت tarjima dijch cyfieithu gu qulelo
 ʋx ukuhumusha translation μετάρφραση ʋarʋarʋ
 përkthim ትርጉም ترجمه ت þarpqıylınlıqınlı अनुवाद
 eпakлaд অনুবাদ prevod npeвод traducció ترجمه
 翻譯 traduzione prijevod tǎrcüma tǒlge ʋarʋarʋ
 pǝkklad oversættelse vertaling Übersetzung preklad
 pagsasalin käännös traduction oersetting ʋarʋarʋ
 တာရှ်ဃ်ဝ် အဗျုၤၤၤ vertaling përkthim 번역 npeкkлaд
 ʋuad txhais lus fordítás þýðing nsugharj 翻訳

ΜΕ ΤΑ ΦΡΑ ΣΗ;

**ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ
ΑΠΟ 1^Η ΙΟΥΛΙΟΥ 2019**

μόνο από τους κατά τόπους Ορκωτούς Μεταφραστές
σύμφωνα με τον Νόμο Ν45(Ι) 2019

Πλήρη στοιχεία επικοινωνίας στο Μητρώο Ορκωτών Μεταφραστών
στον ιστότοπο του Γραφείου Τύπου & Πληροφοριών
www.pio.gov.cy

NO PROBLEM!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Ετοιμάζεται για νέες επενδύσεις η Πετρολίνα

Μετά το Βασιλικό, το ενδιαφέρον στρέφεται στην περιοχή Λάρνακας - Δεκέλειας

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η μεταφορά των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών από την περιοχή Λάρνακας Δεκέλειας ήταν αίτημα χρόνων, που πλέον ικανοποιείται σταδιακά. Την αρχή έκανε η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, η οποία μέχρι τέλος του έτους αναμένεται να ολοκληρώσει την μετακίνηση όλων των εγκαταστάσεων της στο Βασιλικό, μια επένδυση ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ. Με την ολοκλήρωση του έργου, θα παρέχεται σύγχρονη και άμεση εξυπηρέτηση σε φορτοεκφορτώσεις και διανομή, και με δυνατότητα κάλυψης της κυπριακής και διεθνών αγορών, σημειώνει ο εκτελεστικός

Δεν υπάρχει μέλλον στην υγραεριοκίνηση, ωστόσο αν υπάρχει εξέλιξη στην ηλεκτροκίνηση η παρουσία της εταιρείας Πετρολίνα είναι δεδομένη, σημειώνει ο κ. Λευκαρίτης.

διευθύνων σύμβουλος της Πετρολίνα, Ντίνος Λευκαρίτης. Στο μεταξύ η εταιρεία έχει ήδη άλλα πλάνα για τα οικόπεδα στην περιοχή Λάρνακας - Δεκέλειας. Σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κ. Λευκαρίτης αναφέρει ότι μετά τον Ιούλη, η εταιρεία θα αξιολογήσει τις επιλογές της για νέα επένδυση στα ιδιόκτητα οικόπεδά της. Αναφέρεται επίσης στις αλλαγές στον τομέα των καυσίμων, και σημειώνει ότι η εταιρεία θα είναι παρούσα στην ηλεκτροκίνηση και στις όποιες άλλες εξελίξεις προκύψουν στο κεφάλαιο της ενέργειας.

-Ποιοι οι στόχοι της εταιρείας σας με την επένδυση των 80 εκατομμυρίων ευρώ;

-Φιλοσοφία μας διαχρονικά είναι να είμαστε πάντοτε αυτόνομοι. Και για αυτό τον λόγο, με την διορατικότητα και τον δυναμισμό που τη χαρακτηρίζει, η Πετρολίνα πρωτοπορεί και πάλι με τη μετακίνησή των εγκαταστάσεων της από την Λάρνακα, αφού είναι η πρώτη εταιρεία πετρελαιοειδών στην Κύπρο που επένδυσε σε ιδιόκτητες υποδομές αποθήκευσης και διαχείρισης υγρών καυσίμων στο Βασιλικό, η πλήρης λειτουργία του οποίου προγραμματίζεται εντός του χρονδιαγράμματος που έχει καθορίσει η Κυβέρνηση, δηλαδή μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Στοχεύουμε με λίγα λόγια να έχουμε εγκαταστάσεις τεχνολογίας τελευταίου τύπου ευρωπαϊκών προδιαγραφών, με πλήρη αυτοματοποίηση του τερματικού, με νέες τεχνολογίες πρόσθετων (additives) που δίνουν στην εταιρεία τη δυνατότητα να διαθέτει άριστης ποιότητας προϊόντα. Προϊόντα με όλες τις ασφαλιστικές δικλείδες τόσο για την ασφάλεια του περιβάλλοντος, όσο και των γειτονικών περιοχών. Στόχος της εταιρείας ήταν και θα είναι πάντοτε να προμηθεύουμε την αγορά με ανώτερης ποιότητας προϊόντα, ακολουθώντας πάντοτε τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

-Διαδικασίες που όπως αντιλαμβάνομαστε έχετε ήδη θέσει σε λειτουργία στο χώρο του νέου τερματικού στο Βασιλικό.

-Ακριβώς. Πρόκειται για εγκαταστάσεις state of art, οι οποίες λειτουργούν με τα πιο εξελιγμένα διαθέσιμα τεχνολογικά μέσα, που σημειώστε ότι ακολουθούν και φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες. Εκεί λοιπόν παρέχουμε και πιο γρήγορη εξυπηρέτηση, αλλά κυρίως πιο

Η εταιρεία θα αξιοποιήσει τα ιδιόκτητα οικόπεδά της στα οποία βρίσκονται τα τερματικά που θα ενταχθούν σε νέες πολεοδομικές ζώνες, αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο εκτελεστικός διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Ντίνος Λευκαρίτης.

Μέρισμα 17,35% για το 2018

-Στη διάρκεια της πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων παρουσιάσατε αξιολογήσεις κέρδη στους μετόχους σας. Είστε το ίδιο αισιόδοξοι ότι και την επόμενη χρονιά θα συμβεί το ίδιο;

-Από το 2000 που η Εταιρεία μας έχει εισαχθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, η μερισματική πο-

λιτική μας συνεχίζεται με σταθερότητα. Κάθε χρόνο επιστρέφουμε αξιολογία μέρισμα στους μετόχους μας και γι' αυτό αξιολογούμε μετρίως ως μια από τις καλύτερες εταιρείες μέσα στο Χρηματιστήριο της Κύπρου. Για το 2018 το μέρισμα ανήλθε στο 17,35% της ονομαστικής αξίας της μετοχής μας.

στην αναβάθμιση του δικτύου πρατηρίων μας, τόσο με νέες και φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες, όσο και με εξοπλισμό που διευκολύνει τον πελάτη μας.

-Στη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, έχει γίνει αναφορά για περιθώρια μιας νέας επένδυσης, η οποία αφορά το χώρο των δεξαμενών στη Λάρνακα, που αποψιώνεται σύντομα.

-Ναι υπάρχει ένα σχέδιο για την συγκεκριμένη περιοχή στην Λάρνακα, το οποίο το κράτος έχει δεσμευτεί να μας παρουσιάσει, έστω και με κάποια καθυστέρηση. Αναμένουμε λοιπόν μέχρι το τέλος Ιουλίου, να ενημερωθούμε για τον σχεδιασμό, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα, είτε μέσω επενδύσεων είτε μέσω του Ομίλου, να προχωρήσουμε σε

μια νέα αξιολόγηση επένδυση. Μια επένδυση η οποία να ωφεληθεί ολόκληρη την πόλη της Λάρνακας. Στόχος μας, ακριβώς όπως αναφέρθηκε και στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, είναι όπως τα ιδιόκτητα οικόπεδα στα οποία βρίσκονται τα τερματικά της Εταιρείας μας ενταχθούν σε νέες πολεοδομικές ζώνες για να δοθεί η δυνατότητα κατάλληλης ανάπτυξης.

-Σε ό,τι αφορά την ασφάλεια, αλλά και το περιβάλλον ποια τα βήματα της εταιρείας σας;

-Βασική αρχή μας είναι ο σεβασμός προς τον πελάτη και προς το περιβάλλον. Στο τερματικό του Βασιλικού, έχουμε εγκαταστήσει τη Μονάδα ανάκτησης ατμών Carbonac / Alma, η οποία ελαχιστοποιεί τις εκπομπές ατμών (VOC). Εξασφαλίζει ασφάλεια κατά τη διάρκεια φορτο-

εκφόρτωσης των βυτιοφόρων και ταυτόχρονα συμμόρφωση του τερματικού με τις απαιτήσεις εκπομπής ρύπων, τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Έχουν επίσης εγκατασταθεί και τεθεί σε λειτουργία υπερσύγχρονα αυτοματοποιημένα συστήματα πυροπροστασίας, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα τηλεχειρισμού και αυτόματης διαχείρισης των συστημάτων αυτών.

-Το περιβάλλον όμως πώς προστατεύεται;

-Σωστή η επισήμανσή σας. Έχουν τεθεί σε λειτουργία συστήματα συλλογής όμβριων και ελαιοειδών υδάτων (Oily Water) και σύστημα επεξεργασίας Oily Water. Υπάρχουν εγκαταστάσεις ανίχνευσης διαρροών στις δεξαμενές, στεγανοποιημένο υπέδαφος στις περιοχές των δεξαμενών καθώς και μονάδα ανάκτησης ατμών για την ελαχιστοποίηση των εκπομπών. Επίσης, ως εταιρεία επενδύουμε διαρκώς σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στα πρατήριά μας, ενώ σε όλες τις εγκαταστάσεις της Πετρολίνα ανακυκλώνονται κάθε είδους απόβλητα – στερεά, υγρά και αέρια, με την εξασφάλιση πιστοποιητικών ISO σε συστήματα διαχείρισης ποιότητας, περιβάλλοντος, ασφάλειας και υγείας.

Στιγμιότυπο από την βράβευση της εταιρείας στον θεσμό «Πρωταγωνιστές της Ελληνικής Οικονομίας 2019».

Το υγραέριο δεν κέρδισε την αγορά

-Έχετε κάνει κάποιο άνοιγμα στην υγραεριοκίνηση, ωστόσο το υγραέριο δεν κέρδισε την αγορά. Γιατί έγινε αυτό;

-Προσωπικά ποτέ δεν είχα πιστέψει στο μέλλον της υγραεριοκίνησης και δυστυχώς φαίνεται να επαληθεύεται η πρόβλεψή μου. Βλέπουμε, δηλαδή, ότι δεν υπάρχει αρκετή ζήτηση για το συγκεκριμένο προϊόν...

-Νοούμενου όμως ότι θα πρέπει να υπάρξει σταδιακή αποδέσμευση του τομέα των μεταφορών από τα υγρά καύσιμα, ποια τα βήματα της εταιρείας σας σε αυτό το κομμάτι;

-Σίγουρα ως εταιρεία είμαστε δεσμευμένοι και μάλιστα πιστεύω πως το έχουμε αποδείξει ότι κοιτάμε το μέλλον, προβλέπουμε πάντοτε

σε αυτό, μελετούμε τις αγορές άλλων μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών, εξετάζουμε με προσοχή τα επόμενα στάδια και αν υπάρξει οποιαδήποτε εξέλιξη στην ηλεκτροκίνηση, είτε σε άλλο τομέα, άλλη πηγή δηλαδή ενέργειας, η Πετρολίνα θα είναι εκεί, θα είναι παρούσα και θα προσαρμοστεί ανάλογα. Ο Όμιλος εταιρειών μας έχει ήδη δημιουργήσει την εταιρεία Petrolina Solar, η οποία έχει ήδη εγκαταστήσει πολλά και αξιολογία συστήματα πλιακής ενέργειας, τόσο οικιστικά, όσο και σε εργοστάσια, επιχειρήσεις και άλλους χώρους.

-Ποια θα είναι κατά την εκτίμησή σας η πορεία των τιμών στα καύσιμα το επόμενο διάστημα;

-Κανείς δεν μπορεί να κάνει μια

εκτίμηση πάνω σε αυτό το θέμα, ούτε και είναι ένας τομέας τον οποίο μπορούμε να προβλέψουμε. Αν δηλαδή η αγορά θα κινηθεί προς τα πάνω ή προς τα κάτω, γιατί είναι διάφοροι παράγοντες στη διεθνή αγορά αλλά και την πολιτική που τον επηρεάζουν. Σε κάθε περίπτωση η Πετρολίνα φροντίζει να εισάγει ποιοτικά καύσιμα στις καλύτερες δυνατές τιμές, έχοντας πάντοτε ως γνώμονα την καλύτερη και δικαιότερη εξυπηρέτηση του καταναλωτή.

-Γνωρίζουμε για το δίκτυο λιανικής πώλησης καυσίμων στην αυτοκίνηση. Σε ποιο βαθμό η εταιρεία σας βασίζεται στο κομμάτι των αερομεταφορών και της ναυτιλίας;

-Έχουμε επεκταθεί πάρα πολύ

στον τομέα αυτό, ειδικά των αερομεταφορών, επενδύοντας με ένα πολύ καλό ποσοστό παρουσίας στους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, ενώ ταυτόχρονα έχουμε επεκταθεί και στην Ελλάδα, στα αεροδρόμια Ελευθέριος Βενιζέλος, Θεσσαλονίκης, Ηρακλείου Κρήτης και Ζακύνθου. Δραστηριοποιηθήκαμε με αξιώσεις στον ελληνικό χώρο και βλέπουμε με αισιοδοξία το μέλλον και την παρουσία μας εκεί. Μάλιστα, μόλις πρόσφατα, η εταιρεία HAFCO, στην οποία συμμετέχουμε, βραβεύθηκε στον θεσμό «Πρωταγωνιστές της Ελληνικής Οικονομίας 2019», ως η εταιρεία με αύξηση κύκλου εργασιών και κερδοφορίας ποσοστών πάνω από 20% κατά τη διάρκεια της χρονιάς 2017-2018.

How can you turn trust into a source of competitive advantage?

ey.com #BetterQuestions

The better the question. The better the answer. The better the world works.

EY
Building a better working world

© 2019 EY LLP. All rights reserved.

Χάνουν κέρδη ένα στα δύο ευρωπαϊκά αεροδρόμια

Πιο ευάλωτοι στον ανταγωνισμό οι αερολιμένες που εξυπηρετούν λιγότερους από 1 εκατ. επιβάτες

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το 2018 ήταν καλή χρονιά για τα αεροδρόμια της Ευρώπης. Ο αριθμός των επιβατών έφτασε στα 2,3 δισεκατομμύρια καταγράφοντας επίπεδα ρεκόρ, και αύξηση 36% σε περίοδο πενταετίας ή σε πραγματικούς αριθμούς 6 εκατομμύρια περισσότερους επιβάτες. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροδρομίων της Ευρώπης, 22 αεροδρόμια κατέγραψαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις που κυμαίνονται από 35% (Αμστερνταμ) μέχρι 205,4% (Κέφλαβικ). Ανάμεσά τους και το αεροδρόμιο Λάρνακας το οποίο κατέγραψε αύξηση 65% το 2018 και 8 εκατομμύρια επιβάτες σε σύγκριση με τα 4,8 εκατομμύρια επιβατών που εξυπηρέτησε το 2013. Αύξηση 92,8% κατέγραψε το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος, σε σύγκριση με το 2013 όταν είχε καταγραφεί μείωση στην επιβατική κίνηση η οποία είχε αποδοθεί στα υψηλά τέλη αεροδρομίου.

Την επιβατική κίνηση απογειώνουν παράγοντες όπως η γενιά των Millennials οι οποίοι έχουν αγαλιάσει τις αερομεταφορές, τα αυξημένα ταξίδια των συνταξιούχων Baby Boomers, η παγκόσμια άνοδος της μεσαίας τάξης καθώς και η τεχνολογία των νέων αερο-

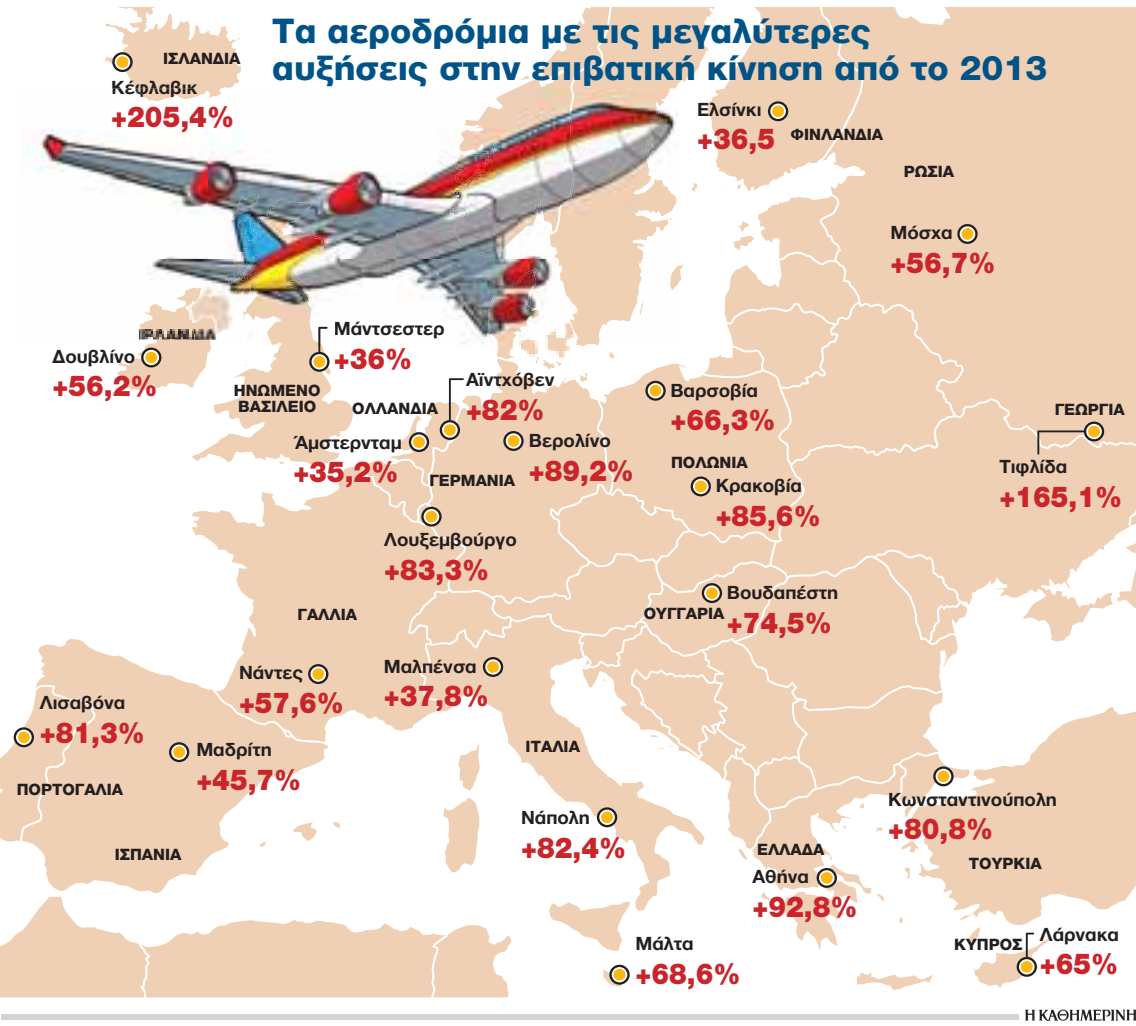
σκαφών που διευρύνουν τις επιλογές για νέους προορισμούς. Έτσι λοιπόν και για το 2019 η επιβατική κίνηση συνεχίζει να αυξάνεται αν και με χαμηλότερους ρυθμούς. Το ποσοστό αύξησης φτάνει στο 4,4%. Κατηγοριοποιώντας τους Ευρωπαίους επιβάτες και μη, βλέπουμε ότι οι Ευρωπαίοι επιβάτες που θα διακινηθούν στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια θα αυξηθούν κατά 5,1% ενώ οι μη Ευρωπαίοι θα είναι περισσότεροι κατά 2,1%. Πρόκειται φυσικά για χαμηλούς ρυθμούς αύξησης, γεγονός που αποδίδεται μεταξύ άλλων στην γεωπολιτική αστάθεια σε συγκεκριμένες περιοχές καθώς και λόγω του Brexit.

Παρά τις θετικές επιδόσεις των αεροδρομίων στην επιβατική κί-

νηση, τα στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Αεροδρομίων Ευρώπης κάνουν λόγο για οικονομικές απώλειες για το 55% του συνόλου των ευρωπαϊκών αερολιμένων. Μάλιστα, το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο για τα αεροδρόμια που υποδέχονται ετησίως λιγότερο από ένα εκατομμύριο επιβάτες, σε σχέση με μεγαλύτερα αεροδρόμια, κάτι που καταδεικνύει ότι τα μικρότερα αεροδρόμια είναι πιο ευάλωτα σε οικονομικά θέματα, σε σχέση με τα μεγαλύτερα.

Συγκεκριμένα το 71% των μικρών αεροδρομίων (μέχρι ένα εκατ. επιβάτες) έχουν απώλειες εσόδων, ενώ το ποσοστό μειώνεται αναλόγως της αύξησης της επιβατικής κίνησης.

Επιπλέον των 61% των αεροδρομίων με επιβατική κίνηση από τέσσερα μέχρι πέντε εκατομμύρια επιβάτες ετησίως, καταγράφουν οικονομικές απώλειες. Καταγράφεται πάντως ότι η άμεση συνδεσιμότητα των αεροδρομίων έχει αυξηθεί μόλις κατά 1,2 % και 0,7% ανάμεσα στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια, και η περιορισμένη χωρητικότητα σε πολλά αεροδρόμια. «Η κερδοφορία των αεροδρομίων μπορεί να ενισχυθεί μέσω της μείωσης του λειτουργικού κόστους, επισήμανε ο γενικός διευθυντής του Διεθνούς Οργανισμού Αεροδρομίων

Επενδύσεις 43,3 δισ.

Μέχρι το 2023, τα πενήντα μεγαλύτερα αεροδρόμια προγραμματίζουν επενδύσεις πέραν των 43,3 δισ. ευρώ. Η στρατηγική των επόμενων χρόνων έχει συγκεκριμένους άξονες. Οι αρχές των αεροδρομίων αναμένεται να προχωρήσουν στην εισαγωγή τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης, περισσότερη εμπορική ανάπτυξη, επέκταση εγκαταστάσεων και συνδεσιμότητας και φυσικά σε ένα πιο πράσινο τρόπο λειτουργίας των αεροδρομίων ώστε να συμμορφωθούν και με τον στόχο του ACI Europe, για μηδενικές εκπομπές ρύπων μέχρι το 2050.

Olivier Jankovec. Σημείωσε, ωστόσο, ότι οι ανάγκες για ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στα αεροδρόμια και οι επενδύσεις που χρειάζεται να γίνουν μέχρι το 2020, δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για συγκράτηση του κόστους. Ο κ. Jankovec μιλούσε στο πλαίσιο της 29ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του ACI Europe, το οποίο φιλοξενεί για πρώτη φορά στην Κύπρο η Hermes Airports.

Χάσμα κερδοφορίας

Τα αεροδρόμια αποτελούν πεδία μάχης για τις αεροπορικές εταιρείες σημείωσε ο κ. Jankovec. Πρόκειται για παράμετρο που εντείνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των αεροδρομίων τόσο εντός όσο και εκτός Ευρώπης και μπορεί να συσχετισθεί και με την αύξηση της συνδεσιμότητας των αεροδρομίων τα τελευταία χρόνια. Πάντως μια ματιά στα οικονομικά στοιχεία δείχνει ότι υπάρχει χάσμα στην κερδοφορία των πέντε μεγαλύτερων αεροπορικών εταιρειών σε σχέση με την κερδοφορία των πέντε μεγαλύτερων αεροδρομίων.

Συγκεκριμένα το 2015 η κερδοφορία των αεροδρομίων (Fraport, Groupe ADP, Heathrow, Schiphol-Aena), ήταν 8,2%, σε σχέση με 11,4% των αεροπορικών εταιρειών (Lufthansa, AF KLM, IAG, Ryanair, Easyjet). Για το 2018 η αντίστοιχη αναλογία ήταν 8,9% σε σύγκριση με 13,4% για τις αεροπορικές εταιρείες

ΕΙΔΙΚΕΣ
ΤΙΜΕΣ
για τους
αεροσπαστές

Το **KANALI 6**,
σε συνεργασία
με τη **Salamis Tours**,
ετοιμάζει βαλίτσες!

5ήμερη κρουαζιέρα

12-17 Ιουλίου

Σύμη Σπέτσες Σύρος (Τήνος) Ρόδος

Πληροφορίες στο 99 396386

Ελένη

ΒΙΤΑΛΗ

Παναγιώτης

ΜΑΡΓΑΡΗΣ

"Σαφείς"

Τετάρτη 17 Ιουλίου

Αρχαίο Ωδείο Πάφου

Ώρα έναρξης 21:30

Προπώληση: Tickethour.com.cy & ACS Courier

Χορηγοί επικοινωνίας:

Βγήκε άσπρος καπνός με το Helix

Την Παρασκευή έπεσαν οι υπογραφές μεταξύ της Τράπεζας Κύπρου και του επενδυτικού ταμείου Apollo Global Management

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ηταν Αύγουστος του 2018 όταν η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε πως θα προχωρήσει στην πώληση μεγάλου όγκου μη εξυπηρετούμενων δανείων ύψους 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ και συμβατικής αξίας πέραν των 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, γνωστό και ως project Helix. Δέκα μήνες χρειάστηκαν για να πέσουν οι υπογραφές μεταξύ των δύο μερών, δηλαδή της Τράπεζας Κύπρου και του αγοραστή του χαρτοφυλακίου, του επενδυτικού ταμείου Apollo Global Management. Στην πορεία του μεγάλου αυτού – ομολογουμένως - project, προέκυψαν διάφορες δυσκολίες, οι οποίες είχαν ως βάση τις εποπτικές αρχές. Ο λόγος ήταν για το κεφάλαιο που χρειαζόταν η Apollo, ώστε να αγο-

ρῆσει το χαρτοφυλάκιο που ήταν προς πώληση. Όπως είχε η ίδια η τράπεζα ανακοινώσει τον Αύγουστο του 2018, επρόκειτο να δανείσει ποσό γύρω στα 450 εκατ. ευρώ στην Apollo, ώστε να πληρώσει το τίμημα του προβληματικού χαρτοφυλακίου που διέθετε. Ωστόσο, οι Ευρωπαίοι είχαν διαφορετική άποψη και προέκυπτε –όπως οι ίδιοι οι Ευρωπαίοι έλεγαν- ζήτημα μη περιορισμού του κινδύνου (de-risking). Διότι, τέτοιες πράξεις γίνονται για να φύγει το ρίσκο από τον ισολογισμό της τράπεζας. Δανείζοντας χρήματα η ίδια η τράπεζα στο Ταμείο στο οποίο πώλησε το χαρτοφυλάκιο της, στον αγοραστή της δηλαδή, δεν θα γινόταν επαρκής μείωση του όποιου ρίσκου. Εκεί ήταν που άρχισε η φημολογία για ενδεχόμενο αποτυχίας της πρά-

ξης αυτής και με όποιες προεκτάσεις θα υπήρχαν για την Τρ. Κύπρου στη συνέχεια. Μετά από τις συζητήσεις με τους επόπτες, το δάνειο που θα έδινε η Τρ. Κύπρου στην Apollo, μειώθηκε σημαντικά. Και όπως αποδείχτηκε μέσω της επίσημης τοποθέτησης της Τράπεζας Κύπρου στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, έφτασε μόλις τα 45 εκατ. ευρώ και αντιπροσωπεύει το 4% του συνολικού τιμήματος του 1,2 δισ. ευρώ που έλαβε η Τράπεζα. Πληροφορίες θέλουν 400 εκατ. ευρώ να δάνεισε το αμερικανικό ταμείο Pimco στην Apollo για την απόκτηση του συγκεκριμένου χαρτοφυλακίου, ενώ από 200 εκατ. να έβαλαν η Barclays και η Nomura. Τα υπόλοιπα χρήματα έβαλε η Apollo.

Το Project Helix

Το Project Helix αναφέρεται στην πώληση δανειακού χαρτοφυλακίου με μεικτή λογιστική αξία ύψους 2,8 δισ. (εκ των οποίων 2,7 δισ. αφορούν ΜΕΔ) με ενυπόθηκες εξασφαλίσεις ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, σε συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Apollo. Η συναλλαγή μειώνει τα ΜΕΔ της Τράπεζας πλέον κατά 2,7 δισ. ευρώ και φτάνει το ποσοστό ΜΕΔ επί του συνόλου των δανείων της Τρ. Κύπρου από 47% στο 36%. Σύμφωνα με την Τρ. Κύπρου, η συναλλαγή έχει καθαρή θετική επίδραση ύψους περίπου 70 μονάδων βάσης στους κεφαλαιακούς δείκτες της Τράπεζας, με το Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 και το συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να ανέρχονται σε 14,9% και 17,9% αντίστοιχα.

Gordian Holdings

Η εταιρεία που επί κυπριακού εδάφους θα εξυπηρετήσει το χαρτοφυλάκιο που αγόρασε η Apollo, θα ονομάζεται Gordian Holdings Limited. Την Παρασκευή ανακοίνωσε την εξαγορά του 100% του μετοχικού της κεφαλαίου από χρηματοδοτικά κεφάλαια που διαχειρίζονται θυγατρικές εταιρείες της Apollo. Η πράξη αφορά στη νομική

Το δάνειο που παραχώρησε η ίδια η Τράπεζα στην Apollo έφτασε μόλις τα 45 εκατ. ευρώ, δηλ. το ένα δέκατο της αρχικής σκέψης τον Αύγουστο του 2018 για 450 εκατ. ευρώ.

ολοκλήρωση του project Helix και αποτελεί τη μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου του, το οποίο περιλαμβάνει 14,024 δάνεια εταιρικών και μικρομεσαίων οφειλετών με το σύνολο των δανειακών συμβάσεων να αγγίζει τα 5,7 δισεκατομμύρια τα οποία είναι εξασφαλισμένα από 9,065 ακίνητα. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, σχετική ανακοίνωση αναφέρει πως η Τράπεζα Κύπρου θα συνεχίσει να εξυπηρετεί το Χαρτοφυλάκιο για μια μεταβατική περίοδο υπό την επίβλεψη της Gordian Holdings. Σημειώνεται πως η συναλλαγή έχει λάβει τις σχετικές εγκρίσεις τόσο από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τρά-

πεζα όσο και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ενώ από την Κεντρική έχει εγκριθεί ως εταιρεία απόκτησης και διαχείρισης δανείων και πιστωτικών απαιτήσεων. Η Gordian Holdings θα έχει στο ανθρώπινο δυναμικό της μία ειδική ομάδα 124 ατόμων με σκοπό την διαχείριση του χαρτοφυλακίου που απέκτησε.

Παράλληλα, η Gordian Holdings «βγάζει δόντια» και στην ανακοίνωση γνωστοποιεί πως είναι έτοιμη να υλοποιήσει και νέες σχετικές επιχειρηματικές ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν. Η εταιρεία εδρεύει στη Λευκωσία, με γραφεία στη Λεμεσό και Λάρνακα.

Στις 242 οι εκποιήσεις στην Τράπεζα Κύπρου

Στις 242 έφτασαν οι εκποιήσεις στην Τράπεζα Κύπρου, όπου το 50% εξ αυτών αφορούσαν γη, δηλαδή χωράφια και οικόπεδα, ενώ οι υπόλοιπες αφορούν σε εξοχικά και εμπορικά ακίνητα, δικως όμως να περιλαμβάνονται πρώτες κατοικίες. Όπως ανέφερε αρμόδια πηγή της Τράπεζας Κύπρου, οι συνολικές αναδιαρθρώσεις έφτασαν τους 28.741 λογαριασμούς, από 21.790 πελάτες. Τους τελευταίους 12 μήνες, συμπλήρωσε, οι αναδιαρθρώσεις που αφορούν συγκεκριμένα

σε οικιστικά δάνεια, έφτασαν τις 921. Ακόμα, τους τελευταίους 12 μήνες, έγιναν 857 διαγραφές χρεών, χωρίς όμως να υπολογίζονται οι διαγραφές που έγιναν πριν τον Ιούνιο 2018. Κατά μέσο όρο, η ίδια πηγή κατέδειξε πως οι διαγραφές φτάνουν το 18,7% της αξίας του δανείου. Τέλος, συμπεριλαμβανομένου και του Helix, η πηγή κατέδειξε ότι οι υποθέσεις πώλησης ακινήτων φτάνουν τις 1.054, χωρίς όμως να συμπεριλαμβάνονται πρώτες κατοικίες.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΙΩΑΝΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ***

Ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και πρωτογενή πλεονάσματα

Από την -σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις απερχόμενη πλέον- Κυβέρνηση στην Ελλάδα, χρησιμοποιήθηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποδέκτη το εσωτερικό ακροατήριο και με αποκλειστικά επικοινωνιακά κριτήρια, η προβολή της ονομαστικής απομείωσης του δημόσιου χρέους, ως εθνικού δόξαν στόχου. Στον βωμό των εντυπώσεων, θυσιάστηκε η συζήτηση για την επίτευξη του ουσιαστικού στόχου, που θα έπρεπε να είναι η εξασφάλιση συνθηκών υγιούς δυνατότητας αποπληρωμής του χρέους και η ταυτόχρονη σχετική συρρίκνωση του ως ποσοστού του Α.Ε.Π., διά της μεγέθυνσης της οικονομίας με ταχείς ρυθμούς.

Την ονομαστική απομείωση του χρέους, που βρίσκεται πλέον σχεδόν αποκλειστικά στα χέρια κρατικών και υπερκρατικών φορέων και όχι ιδιωτών, κανείς εξέφρων πολιτικός δεν θα μπορούσε να δεχθεί στην Ευρώπη, διότι αφορά κρίματα των φορολογουμένων της κάθε δανειστικής χώρας. Και πράγματι δεν την δέχθηκε. Αντ' αυτής, υπήρξε η συμφωνία του περασμένου Ιουνίου για την ρύθμιση του ελληνικού δημόσιου χρέους, που δυστυχώς δεν συνδέθηκε με την ικανότητα της ελληνικής οικονομίας να αναπτυχθεί. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αποδέχθηκε ως όρο της ρύθμισης και προσυπέγραψε την υποχρέωση δημιουργίας υπερόγκων πρωτογενών πλεονασμάτων, 3,5% επί του Α.Ε.Π. έως το 2022 και 2,2% από το 2023 έως το 2060, δεσμεύοντας έτσι τη χώρα για τις επόμενες δεκαετίες.

Η επίτευξη αυτών των πλεονασμάτων από μία σοβαρά τραυμα-

τισμένη και καχεκτική οικονομία όπως είναι η Ελληνική, τα οποία θα δημιουργούνται αποκλειστικά προκειμένου να εξυπηρετείται το δημόσιο χρέος, χωρίς να συνδέονται με τους ρυθμούς ανάπτυξης (και, μάλιστα, για πάνω από 40 συνεχόμενα χρόνια), θα αποτελούσε μοναδικό άθλο στην παγκόσμια οικονομική ιστορία και πλήρη ανατροπή των αρχών που διέπουν τα δημόσια οικονομικά. Ας δούμε γιατί.

Η δημιουργία των πρωτογενών πλεονασμάτων προϋποθέτει αύξηση των δημόσιων εσόδων ή μείωση των κρατικών δαπανών ή, συνήθως, και τα δύο ταυτόχρονα. Η αύξηση των εσόδων, όμως, εξασφαλίζεται διά της αύξησης των φόρων, οι οποίοι, ιδίως σε μία καθιμαγμένη και, προς το παρόν, αναμικά αναπτυσσόμενη οικονομία:

-Αποθαρρύνουν την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων και τις εκτρέπουν προς άλλους προορισμούς, με φιλικότερο φορολογικό καθεστώς.

-Αναγκάζουν πολλές, ήδη εγκατεστημένες στο εσωτερικό της χώρας επιχειρήσεις, να μεταναστεύσουν για τον ίδιο λόγο, προκειμένου να επιβιώσουν.

-Ενυοούν τη γιγάντωση της φοροδιαφυγής, εκτρέποντας συναλλαγές και εξωθώντας ολόκληρους κλάδους δραστηριοτήτων στην παραοικονομία, προκαλώντας έτσι το αντίθετο από το επιδιωκόμενο εισπρακτικό αποτέλεσμα.

-Μειώνουν το διαθέσιμο εισόδημα και έτσι την αποταμίευση, περιορίζοντας την δυνατότητα του τραπεζικού τομέα να χρηματοδο-

Η δημιουργία των πρωτογενών πλεονασμάτων προϋποθέτει αύξηση των δημόσιων εσόδων ή μείωση των κρατικών δαπανών ή, συνήθως, και τα δύο ταυτόχρονα.

τήσει τις ανάγκες της οικονομίας.

-Αποθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα γενικά, ενώ οι ειδικοί φόροι αποθαρρύνουν και τις επενδύσεις σε συγκεκριμένες κρίσιμες δραστηριότητες, όπως η οικοδομική.

Η μείωση των Δημοσίων δαπανών από την άλλη πλευρά, όταν δεν γίνεται στοχευμένα, στους τομείς που επιβάλλεται να γίνει, όπως της περιστολής του πελατειακού κράτους και της κρατικής σπατάλης, αλλά άδικα και οριζόντια, μει-

ώνει άμεσα, αφενός τις δημόσιες επενδύσεις (μεθόδευση που κατά κόρον υιοθετήθηκε από την απερχόμενη κυβέρνηση), αφετέρου το διαθέσιμο εισόδημα και επομένως την αγοραστική και αποταμιευτική ικανότητα.

Οι συνέπειες αυτές, της δέσμμευσης για την επίτευξη υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων επί δεκαετιών, χωρίς αυτά να συνδέονται με τις αναπτυξιακές επιδόσεις της οικονομίας, συνιστούν ασφαλή συναγερμό δημιουργίας υφρσιακού περιβάλλοντος. Οδηγούν στην έλλειψη ρευστότητας στην οικονομία, στην απουσία επενδύσεων, στην περαιτέρω φυγή από την χώρα υψηλής ποιότητας εργατικού δυναμικού, στην διατήρηση της ανεργίας σε ασυμβίβαστα με την ευημερία επίπεδα, στην ακόμη μεγαλύτερη μείωση των εισοδημάτων. Οδηγούν στην παρακμή, στην σταδιακή υποβάθμιση των εθνικών δυνατοτήτων (με ό,τι αυτή συνεπάγεται) και στη μιζέρια.

Αποτελεί, επομένως, άμεση προτεραιότητα η επανεξέταση του σκέλους της συμφωνίας ρύθμισης του χρέους, που σκετιζόταν με την δημιουργία των πρωτογενών πλεονασμάτων. Οι εταίροι και δανειστές, πρέπει να πεισθούν για την αστοχία και η συγκεκριμένη πρόβλεψη να αναθεωρηθεί και να επαναδιατυπωθεί, σε συνάρτηση με τους ρυθμούς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει ανάληψη των κυβερνητικών ευθυνών μετά τις επικείμενες εθνικές εκλογές από αξιόπιστο πολιτικό φορέα, με διακρινυμένη πίστη στον ορθό λόγο, στις δυνάμεις της αγοράς, στους κανόνες της οικονομίας και στις παραγωγικές δυνατότητες των Ελλήνων. Απο κομματικό φορέα στελεχωμένο με πρόσωπα που μπορούν να πείσουν για την ορθότητα των επιλογών και την αντικειμενική ικανότητα να τις υλοποιήσουν. Προϋποθέτει πολιτική σταθερότητα, δηλαδή ισχυρή κυβέρνηση, που θα διαθέτει επαρκή χρονικό ορίζοντα για την εφαρμογή ενός καλά μελετημένου αναπτυξιακού προγράμματος.

Με δεδομένο το σημερινό πολιτικό σκηνικό στη χώρα, οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται με ασφάλεια, μόνον με την επίτευξη κοινοβουλευτικής αυτοδυναμίας από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας. Με την εξέλιξη αυτή εξασφαλίζεται παράλληλα και η σημαντικότερη -ίσως προϋπόθεση, απαραιτήτα, όχι μόνον για την ευδόωση των προπαθείων επαναδιαπραγματεύσεως, αλλά και της γενικότερης οικονομικής, κοινωνικής και εθνικής ανάπτυξης της χώρας. Και αυτή

είναι η ειλικρινής επιδίωξη της μεγαλύτερης δυνατής συναίνεσης, μεταξύ όλων των πολιτικών δυνάμεων, χωρίς όμως να υπολογίζονται οι διαγραφές που έγιναν πριν τον Ιούνιο 2018. Κατά μέσο όρο, η ίδια πηγή κατέδειξε πως οι διαγραφές φτάνουν το 18,7% της αξίας του δανείου. Τέλος, συμπεριλαμβανομένου και του Helix, η πηγή κατέδειξε ότι οι υποθέσεις πώλησης ακινήτων φτάνουν τις 1.054, χωρίς όμως να συμπεριλαμβάνονται πρώτες κατοικίες.

Ο λαϊκισμός και οι μισαλλόδοξες δυνάμεις που επενδύουν σ' αυτόν, τοποθετώντας το εθνικό συμφέρον σε δεύτερη μοίρα, πητήθηκαν ήδη ιδεολογικά και ηθικά. Μετά και την διαφαίνόμενη βαρεία εκλογική ήττα τους, είναι βάσιμη η ελπίδα ότι -για πρώτη ίσως φορά μετά από δεκαετίες- η δυνατότητά τους να εμποδίζουν την πορεία της Ελλάδος προς ένα φωτεινότερο μέλλον θα είναι στο εξής δραστικά περιορισμένη.

*Ο Ιωάννης Σιδηρόπουλος είναι ασκούμενος δικηγόρος Κύπρου στην Δικηγορική εταιρεία Ηλίας Νεοκλέους και ΣΙΑ ΔΕΠΕ και δικηγόρος Αθηνών. Επιστημονικός συνεργάτης της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Λειден. Κάτοχος masters στο δίκαιο εταιρειών (LSE) και στο διεθνές δίκαιο εμπορίου και επενδύσεων (UvA)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Μνημόνιο: Ο τελευταίος διχασμός

Μια εκδοτική σειρά της «Καθημερινής» που φωτίζει το παρελθόν, με τα μάτια στο παρόν και στο μέλλον.

Ο όγδοος τόμος είναι αφιερωμένος στον πρόσφατο διχασμό της ελληνικής κοινωνίας με αφορμή τα μνημόνια.

Γιατί η Ελλάδα μπήκε πρώτη σε μνημόνιο, αλλά βγήκε τελευταία; Πώς συνδέεται η ανάγκη τριών προγραμμάτων στήριξης με την αντίδραση στην αλλαγή των κανόνων του οικονομικού γίγνεσθαι; Πώς η σύγχυση ενός λαού αποτυπώθηκε στον αντι-μνημονιακό αγώνα και πώς επενδύθηκαν στην αγωνία των πολιτών πολιτικά, οικονομικά και προσωπικά συμφέροντα, δυσκολεύοντας τη χώρα να ορθοποδήσει;

Μια έκδοση από τον δημοσιογράφο Πάσκο Μανδραβέλη.

Την Κυριακή 7 Ιουλίου μαζί με την Καθημερινή

Εκτινάχθηκαν 130% οι ναύλοι των τάνκερ στον Περσικό Κόλπο

Υπερδιπλασιάστηκαν εξαιτίας της κρίσης στον Κόλπο του Ομάν

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε υπερδιπλασιασμό των ημερήσιων ναύλων των πολύ μεγάλων δεξαμενόπλοιων μεταφοράς αργού πετρελαίου (VLCC) έχει οδηγήσει η κλιμάκωση της έντασης στον Κόλπο του Ομάν, στο πλαίσιο της αντιπαράθεσης της Ουάσιγκτον με την Τεχεράνη. Οι επιθέσεις σε έμφορτα δεξαμενόπλοια στην ευρύτερη περιοχή νωρίτερα τον Ιούνιο, αλλά και αντιστοιχες επιθέσεις σε τέσσερα άλλα πετρελαιοφόρα, κοντά στις ακτές των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων νωρίτερα φέτος, έχουν αυξήσει τόσο τα ασφάλιστρα κινδύνου όσο και τα ναύλα που ζητούν οι ιδιοκτήτες για να πλεύσουν στην περιοχή.

Παράλληλα, ο φόβος για περαιτέρω κλιμάκωση της έντασης οδη-

Οι εισαγωγείς αυξάνουν τις παραγγελίες τους καθώς φοβούνται περαιτέρω κλιμάκωση της έντασης.

γεί πολλούς εισαγωγείς πετρελαίου από τον Περσικό, όπως η Κίνα και η Ιαπωνία, στην αύξηση των παραγγελιών τους, καθώς επιχειρούν να αυξήσουν τα αποθέματά τους για να μη διαταραχθεί ο ενεργειακός τους εφοδιασμός.

Είναι χαρακτηριστικό πως στις ρότες Αραβικού Κόλπου - Ατλαντικού και Ηνωμένου Βασιλείου, κατά το διάστημα μεταξύ 14 και 21

Ιουνίου, τα ναύλα των VLCC αυξήθηκαν κατά 130%, πλην όμως από πολύ χαμηλά προηγούμενα επίπεδα. Ομοίως, στις ρότες των VLCC μεταξύ Αραβικού Κόλπου και Νοτίου Κορέας η αύξηση ήταν της τάξης του 117% και προς την Ιαπωνία 88%. Κατά μέσον όρο οι ναύλοι αυτών των δεξαμενόπλοιων αυξήθηκαν κατά 82%, σύμφωνα με την Clarksons Research. Για τα μικρότερου μεγέθους δεξαμενόπλοια (Suezmax), η τάση των ναύλων το ίδιο διάστημα ήταν πάντως αντίστροφη, αλλά ύστερα από αυξήσεις την αμέσως προηγούμενη περίοδο.

Το πρόσφατο περιστατικό με τα δύο τάνκερ στην ευρύτερη περιοχή του εμιράτου Fujairah είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του κόστους ασφάλισης των φορτίων που διακινούνται στη μεγα-

Κατά μέσον όρο οι ναύλοι των δεξαμενόπλοιων αυξήθηκαν κατά 82%.

λύτερη πετρελαιοεξαγωγική περιοχή του πλανήτη. Πληροφορίες του Bloomberg αναφέρουν πως αρχικά το κόστος ασφάλισης για τα τάνκερ που πλέουν στον Περσικό Κόλπο εκτινάχθηκε στις 185.000 δολάρια για τα VLCC. Τον περασμένο Μάιο, το κόστος ασφάλισης ήταν στις 50.000 δολάρια, μετά τις αντιστοιχες επιθέσεις σε τέσσερα άλλα πετρελαιοφόρα κοντά στις ακτές των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων.

Βραχυπρόθεσμα, τα ποσά για τη ναύλωση πλοίων στη Μέση Ανατολή θα μπορούσαν να αυξηθούν έτι περαιτέρω, καθώς ορισμένοι

ιδιοκτήτες θα αποφεύγουν την περιοχή μειώνοντας την προσφορά μεταφορικής δυναμικότητας, εκτιμούν αναλυτές της JPMorgan Chase & Co. «Οι πολιτικές αναταραχές αναγκάζουν τους ναυλωτές να αναζητήσουν από τώρα τα πλοία που θα μεταφέρουν τα προϊόντα τους, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να μη βρουν αργότερα», αναφέρει ο οίκος B. Riley FBR. Πιο μακροπρόθεσμα οι μεταφορές πετρελαίου και υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου είναι οι δύο τομείς της παγκόσμιας ναυτιλίας με τις καλύτερες προοπτι-

κές, εκτιμά ο Stephen Gordon της Clarksons Research Services. Και αυτό, διότι εκτιμάται πως η ζήτηση για τάνκερ μεταφοράς διυλισμένων προϊόντων αργού μπορεί έως και να διπλασιαστεί το 2020 και το εμπόριο αργού πετρελαίου να ενισχυθεί κατά 600.000 βαρέλια ημερησίως, λόγω των κανονισμών για τις μειωμένες εκπομπές θείου και ρύπων. «Γενικά, η αίσθηση για τις προοπτικές των τάνκερ είναι πολύ καλύτερες απ' ό,τι πριν από έναν χρόνο και θα μπορούσαμε να έχουμε μια αρκετά καλή χρονιά το 2020», δήλωσε ο Gordon.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank κ. Φωκίων Καραβίας, υπογράμμισε ότι η κίνηση αυτή αποτελεί μετά τη συγχώνευση Eurobank - Grivalia, το δεύτερο ορόσημο για την εκτέλεση του εμπροσθοβαρούς σχεδίου εξυγίανσης.

Mega deal Eurobank - Pimco με τιτλοποίηση δανείων 9,5 δισ.

Θα οδηγήσει σε μείωση του δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 16% το 2019

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στα 110 εκατ. ευρώ υπολογίζεται το τίμημα που θα εισπράξει η Eurobank από την Pimco στο πλαίσιο της τιτλοποίησης του χαρτοφυλακίου Pillar (Project Pillar), που αποτελεί το πρώτο βήμα της τριπλής συμφωνίας για την τιτλοποίηση-μαμούθ ύψους 9,5 δισ. ευρώ και τη μεταβίβαση της μεγαλύτερης εταιρείας διαχείρισης στην Ελλάδα, θυγατρικής της Eurobank, της FPS.

Συγκεκριμένα, η συμφωνία Eurobank - Pimco, που ανακοινώθηκε, αφορά σε πρώτη φάση την τιτλοποίηση του χαρτοφυλακίου Pillar, ύψους 2 δισ. ευρώ και τη δέσμευση για την αποκλειστική διαπραγμάτευση της τιτλοποίησης του χαρτοφυλακίου Cairo (Project Cairo), ύψους 7,4 δισ. ευρώ σε συνδυασμό με την

εξαγορά έως του 80% της FPS (Project Europe). Η συμφωνία αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντική κυρίως γιατί οδηγεί στην πλήρη εξυγίανση του ισολογισμού της τράπεζας, καθώς με την ολοκλήρωσή της δάνεια ύψους 9,5 δισ. ευρώ φεύγουν από τον ισολογισμό της Eurobank, η οποία επιτυγχάνει με αυτόν τον τρόπο τη μείωση του δείκτη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων στο 16% το 2019 και στο 8,8% στο τέλος της 3ετίας.

Εξίσου σημαντική είναι η ενίσχυση της παρουσίας της Pimco στην ελληνική αγορά, που αποτελεί μακροπρόθεσμο επενδυτή με στρατηγική στόχευση. Η Pimco, θυγατρική του παγκόσμιου ασφαλιστικού ομίλου Allianz, αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους διαχειριστές κεφαλαίων στον κόσμο με συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια 1,7 τρις. δολάρια και

διαθέτει ήδη ποσοστό 5,029% στη Eurobank, αλλά και αξιολογη θέση στην Alpha Bank.

Σε δηλώσεις του ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank, Φωκίων Καραβίας, υπογράμμισε ότι «η συμφωνία για το Project Pillar αποτελεί, μετά τη συγχώνευση της Eurobank με την Grivalia, το δεύτερο σημαντικό ορόσημο για την εκτέλεση του εμπροσθοβαρούς σχεδίου εξυγίανσης», σημειώνοντας παράλληλα τη σημασία της έναρξης αποκλειστικών διαπραγματεύσεων με «έναν σημαντικότα εταίρο διεθνούς εμβέλειας» για την ολοκλήρωση της τιτλοποίησης του Project Cairo και της μεταβίβασης της FPS. Η συναλλαγή, όπως επισημαίνει ο επικεφαλής της Eurobank, αποτελεί «ορόσημο στην ελληνική αγορά, και ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο στην ενεργή διαχείριση ελληνικών

μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, στέλνοντας ένα σαφές μήνυμα αναωγμένης εμπιστοσύνης των αγορών στις προοπτικές της Eurobank και της ελληνικής οικονομίας».

Με βάση την ανακοίνωση της Eurobank, η συμφωνία για την τιτλοποίηση του Pillar έγινε με την Celidoria, που ελέγχεται από την Pimco και προβλέπει την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσων (mezzanine notes) και χαμηλής (junior notes) σειράς κατάταξης. Η Eurobank θα διατηρήσει στην κυριότητα της το 100% των ομολογιών υψηλής σειράς κατάταξης (senior notes) -αποτελεί το τμήμα των δανείων με υψηλότερες πιθανότητες ανάκτησης- καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσων και χαμηλής σειράς κατάταξης. Η αποτίμηση του χαρτοφυλακίου που προκύπτει με

βάση την ονομαστική αξία των ομολογιών υψηλής σειράς κατάταξης και την τιμή πώλησης των ομολογιών ενδιάμεσων σειράς κατάταξης αντιστοιχεί περίπου στο 58% της συνολικής λογιστικής αξίας του χαρτοφυλακίου. Να σημειωθεί ότι το Pillar περιλαμβάνει 44.000 κόκκινα στεγαστικά δάνεια.

Στο πλαίσιο της συμφωνίας, η Eurobank και η BRAVO (συνδεδεμένη εταιρεία της Celidoria και του ομίλου Pimco) συμφώνησαν επίσης να έλθουν σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις για το Project Cairo και το Project Europe. Το Project Cairo προβλέπει την πώληση του 20% των ομολογιών ενδιάμεσων (mezzanine notes) και χαμηλής (junior notes) σειράς κατάταξης του χαρτοφυλακίου, η συνολική αξία του οποίου ανέρχεται στα 7,4 δισ. ευρώ.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΟΝΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (CAPO)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) 2019-2023
ΜΕΤΡΟ ΕΠΣΑ 3δ «ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΑ ΑΜΠΕΛΙΑ 2018-2019»

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠΣΑ 2019 - 2023 ανακοινώνουν την προκήρυξη του Μέτρου ΕΠΣΑ 3δ «Ασφάλεια Συγκομιδής για τα Οινοποίσιμα Αμπέλια 2018 - 2019». Δικαιούχος για συμμετοχή στο Μέτρο είναι ο Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ) Κύπρου.

Η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί από τις 24 Ιουνίου 2019 μέχρι τις 5 Ιουλίου 2019 στα Κεντρικά Γραφεία του ΚΟΑΠ, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20, 2000 Λευκωσία.

Το Εγχειρίδιο Εφαρμογής - Ενημέρωση Αιτητών και το Έντυπο Αίτησης διατίθενται στα Κεντρικά γραφεία του ΚΟΑΠ, όπως επίσης και από την ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στις 8/6/2019 το 1-ON-1 FITNESS COACH & INSTRUCTOR διοργάνωσε στο πάρκο Ακρόπολης την αθλητική εκδήλωση "REAL HEROES COMPETITION" με φιλαθροπικό σκοπο για το "Υδριμα Ελπίδα για παιδιά με καρκίνο και λευχαιμία" (Αρ. 32/2019).

Το συνολικό κόστος της ολης διοργάνωσης κυμαίνεται στα €6306.40 (έξι χιλιάδες τριακόσια έξι ευρώ και σαράντα σεντ), ενώ το ποσό των εσόδων από τις συμμετοχές ανέρχεται στα €2325 (Δύο χιλιάδες τριακόσια είκοσι πέντε ευρώ). Επιπρόσθετα υπήρξαν χορηγίες που ανέρχωντε στις €5800 (πέντε χιλιάδες οκτακόσια ευρώ).

Στεγαστικό Σχέδιο Αναζωογόνησης Ορεινών και Ακρικών Περιοχών

1Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Το Υπουργείο Εσωτερικών ενημερώνει το κοινό ότι η ημερομηνία έναρξης του Στεγαστικού Σχεδίου Αναζωογόνησης Ορεινών και Ακρικών Περιοχών ορίζεται η 1η Ιουλίου 2019.

Το Σχέδιο εντάσσεται στο Νέο Πλαίσιο Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και παρουσιάστηκε σε δημοσιογραφική διάσκεψη στις 17 Μαΐου 2019.

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή οικονομικής ενίσχυσης για απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας για μόνιμη ιδιοκατοίκηση σε Ορεινές Περιοχές σε καθορισμένες κοινότητες (110) με υψόμετρο μεγαλύτερο των 600 μέτρων και σε Ακρικές Περιοχές, όπως πιο κάτω:

- (α) Καθορισμένες περιοχές κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής στους Δήμους Λευκωσίας και Αγίου Δομετίου.
- (β) Καθορισμένες Κοινότητες και περιοχές σε Δήμους που γειτνιάζουν με την Γραμμή Αντιπαράθεσης (Πάνω Πύργος, Κάτω Πύργος, Πηγαίνεια, Παχύσμος, Μοσφίλι, Δένεια, Μάμμαρι, Λύμπια, Ποταμί, Αθηνίου, Τρούλι, Πύλα - καθορισμένη περιοχή, Στροβίλια, Δερύνεια, Άχνα, Φρέναρος, Αχερίτου, Αυγούρου).

Η ενίσχυση ανέρχεται στο 50% της συνολικής δαπάνης για απόκτηση κατοικίας, με κατώτατο όριο συνολικής δαπάνης τις €20.000. Το ανώτατο όριο ενίσχυσης (50% συνολικής δαπάνης) εξαρτάται από την σύνθεση της οικογένειας όπως φαίνεται πιο κάτω:

- ✓ Μονήρες άτομο μέχρι €20.000
- ✓ Ζεύγος (οικογένεια 2 ατόμων) μέχρι €30.000
- ✓ Οικογένεια με τέκνα ή μονογονεϊκή οικογένεια μέχρι €35.000
- ✓ Πολύτεκνοι (4 και άνω τέκνα) μέχρι €40.000
- **Άτομα με αναπηρία πρόσθετο ποσό μέχρι €10.000**

Αιτήσεις θα γίνονται δεκτές από την 1η Ιουλίου 2019 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται στις Επαρχιακές Διοικήσεις, ανάλογα με την περιοχή. Σημειώνεται ότι η ημερομηνία παραλαβής αίτησης λαμβάνεται υπόψη και καταχωρείται ως η ημερομηνία υποβολής της αίτησης για σκοπούς κατάταξης σε σειρά προτεραιότητας για έγκριση.

Το Σχέδιο, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων και τα έντυπα υποβολής αιτήσεων είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών (www.moi.gov.cy).

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τους αρμόδιους Λειτουργούς στα πιο κάτω τηλέφωνα:

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΟΝΟΜΑ ΑΡΜΟΔΙΟΥ ΑΤΟΜΟΥ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	Έλενα Φωτίου	22 804100
ΛΕΜΕΣΟΣ	Χριστίνα Θεοδοσίου	25806495
ΛΑΡΝΑΚΑ	Νεκταρία Λοϊζίδη	24801888
	Βασιλική Αθανασίου	24801887
ΠΑΦΟΣ	Παμπίτσα Νεοφύτου	26801115
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	Μαρία Αναστάση	23200906
	Άντρη Τσαππαρέλα	23200907

Ο πρώτος Ευρωπαίος στην 5άδα των πλουσιότερων επιχειρηματιών

Ο μεγαλομέτοχος των οίκων Christian Dior και LVMH Μπερνάρ Αρνό στην τρίτη θέση

Η πιο πριβέ ομάδα πλουσιών στον κόσμο, που περιλαμβάνει επιχειρηματίες με περιουσία άνω των 100 δισ. δολαρίων, υποδέχεται για πρώτη φορά έναν Ευρωπαίο, τον Γάλλο λάτρη της υψηλής ραπτικής Μπερνάρ Αρνό. Ο πλουσιότερος άνθρωπος στην Ευρώπη και τρίτος πλουσιότερος στον κόσμο απέκτησε την περιουσία του έχοντας χτίσει μια αυτοκρατορία στον κόσμο της μόδας και συγκεκριμένα των πολυτελών ρούχων με μερίδια στους οίκους Christian Dior και Louis Vuitton (LMVH).

Η μύηση του Μπερνάρ Αρνό στον χώρο της μόδας έγινε το 1984,

Στην κορυφή ο Τζεφ Μπέζος και δεύτερος ο Μπιλ Γκέιτς, ιδρυτής της Microsoft. Ακολουθούν οι Μπ. Αρνό, Γ. Μπάφετ και Μ. Ζούκερμπεργκ.

όταν αγόρασε την όμιλο στον οποίο ανήκε η εταιρεία Christian Dior, έναντι 15 εκατ. δολαρίων. Προκειμένου να πραγματοποιήσει την αγορά, ο Αρνό χρησιμοποίησε χρήματα από την κατασκευαστική εταιρεία του πατέρα του. Στη συνέχεια πούλησε όλες τις επιχειρήσεις του ομίλου εκτός από την Dior, ώστε να αγοράσει το πλειοψηφικό μερίδιο της LVMH. Εξαγόρασε επίσης τους οίκους ειδών πολυτελείας Fendi και Bulgari και την ελβετική εταιρεία κατασκευής ρολογιών και αξεσουάρ Tag Heuer. Ακαριαία απέβη η προ-

Η περιουσία του Μπερνάρ Αρνό, που είναι ο πλουσιότερος άνθρωπος στην Ευρώπη, αυξήθηκε φέτος κατά 32 δισ. δολάρια, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους επιχειρηματίες στη λίστα των 500 δισεκατομμυρίων του Bloomberg.

σπάθειά του να εξαγοράσει τον οίκο Gucci το 1999.

Μεγαλύτερη πηγή εσόδων για τον 70 ετών Αρνό αποτελεί το μερίδιο ύψους 97,4% που κατέχει στον οίκο μόδας Christian Dior. Στον οίκο Dior ανήκει το 41% του οίκου Louis Vuitton, του μεγαλύτερου ομίλου ειδών πολυτελείας παγκοσμίως. Μεταξύ άλλων, ο Αρνό κατέχει μέσω της LVMH 8,6% στον οίκο πολυτελείας Hermes, αλλά και 1,9% στη γαλλική αλυσίδα σούπερ μάρκετ Carrefour.

Γάλλος πολίτης

Ο Μπερνάρ Αρνό έκανε αίτη-

ση πολιτογράφησης στο Βέλγιο το 2012, προφασιζόμενος ότι ήθελε να εγκαταστήσει ένα ίδρυμά του εκεί και να «προστατεύσει τα οικονομικά συμφέροντα και την υγεία» των περιουσιακών του στοιχείων για τους κληρονόμους του.

Η κίνηση του Αρνό προκάλεσε ανησυχία στο γαλλικό κράτος για το ενδεχόμενο φοροαποφυγής, παρότι ο ίδιος διαβεβαίωνε ότι θα συνεχίσει να πληρώνει φόρους στη Γαλλία. Ένα χρόνο αργότερα, ο Αρνό απέσυρε την αίτησή του ως «ένδειξη της δέσμευσής του στη Γαλλία και της πίστης στο μέλλον της

χώρας». Ο Γάλλος επιχειρηματίας έχει βρει θέση στις εταιρείες του για όλα τα μέλη της οικογένειάς του. Τα τέσσερα από τα πέντε παιδιά του καθώς και συγγενείς της ευρύτερης οικογένειας εργάζονται σε θέσεις ισχύος σε καταστήματά του ανά τον κόσμο, σύμφωνα με τους New York Times.

Ο ίδιος ζει με τη γυναίκα του σε μια ακριβή περιοχή του Παρισιού, γνωστή για την καλλιτεχνική της ατμόσφαιρα, και το σπίτι του κοσμούν πίνακες σπουδαίων ζωγράφων, όπως του Πικάσο και του Γουόρχολ.

Στην πρώτη πεντάδα της κατάταξης των δισεκατομμυριούχων του Bloomberg, ο Αρνό είναι τρίτος και περιστοιχίζεται από τέσσερις Αμερικανούς. Προηγούνται ο Τζεφ Μπέζος, διευθύνων σύμβουλος της Amazon, και ο Μπιλ Γκέιτς, ιδρυτής της Microsoft. Ακολουθούν ο επενδυτής Γουόρεν Μπάφετ, ο λεγόμενος «σοφός της Ουακά», και ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ, διευθύνων σύμβουλος της Facebook. Η περιουσία του Αρνό αυξήθηκε φέτος κατά 32 δισ. δολάρια, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους επιχειρηματίες στη λίστα των 500 δισεκατομμυριούχων του Bloomberg.

Οι παγκόσμιες εμπορικές διαμάχες δεν φαίνεται πως έπληξαν τις πωλήσεις της LVMH, καθώς οι Κινέζοι καταναλωτές εξακολουθούν να αγοράζουν προϊόντα πολυτελείας. Η αξία των μετοχών της LVMH αυξήθηκε φέτος κατά 43%, σύμφωνα με το Bloomberg, ενώ η περιουσία του Αρνό αντιστοιχεί πλέον σε περισσότερο από 3% του ΑΕΠ της Γαλλίας.

Κατά της αύξησης δασμών στις κινεζικές εξαγωγές τάσσεται η Apple

Ολο και περισσότερες μεγάλες αμερικανικές εταιρείες ζητούν από την κυβέρνηση Τραμπ να μην αυξήσει τους δασμούς στο σύνολο των εισαγωγών από την Κίνα. Apple, Keurig Dr Pepper και Dollar Tree προστέθηκαν στις Dell, HP και Walmart που έχουν ήδη προειδοποιήσει ότι ενδεχόμενη αύξηση των δασμών θα οδηγήσει σε αύξηση των τιμών για τους Αμερικανούς καταναλωτές, σε μείωση των φόρων που καταβάλλουν στο αμερικανικό Δημόσιο και σε μείωση της απασχόλησης και των επενδύσεων. Η Apple παραδέχθηκε για πρώτη φορά ότι νέος γύρος δασμών θα επηρεάσει το κινητό τηλέφωνο iPhone, που προσφέρει στην εταιρεία πάνω από το 60% των κερδών της.

Σε επιστολή που απέστειλε η Apple στον Αμερικανό εμπορικό εκπρόσωπο Ρόμπερτ Λάιτχαιζερ αναφέρει ότι αύξηση δασμών στο 25% σε εισαγωγές από την Κίνα ύψους 325 δισ. δολαρίων τον χρόνο θα επηρεάσει σχεδόν όλα τα σημαντικά προϊόντα της εταιρείας, περιλαμβανομένων των iPhone, iPad, MacBook, iMac κ.ά. «Σας καλούμε να μην προχωρήσετε (στην επιβολή) αυτών των δασμών», αναφέρεται στην επιστολή. Η εταιρεία είναι από τους μεγαλύτερους εργοδότες στις ΗΠΑ, αναφέρει η Apple, προσφέροντας περισσότερες από δύο εκατομμύρια θέσεις εργασίας και καταβάλλοντας τους υψηλότερους φόρους από κάθε άλλη επιχείρηση. Η καλιφορνέζικη εταιρεία υπενθυμίζει ακόμη ότι έχει δεσμευτεί το 2018 να συνεισφέρει άμεσα στην αμερικανική οικονομία 350 δισ. δολάρια την επόμενη πενταετία. Η Apple χρειάστηκε δεκαετίες μέχρι να φτιάξει μια από τις μεγά-

Η Apple παραδέχθηκε για πρώτη φορά ότι νέος γύρος δασμών θα επηρεάσει το κινητό τηλέφωνο iPhone.

λύτερες εφοδιαστικές αλυσίδες στον κόσμο, ενώ συναρμολογεί τα προϊόντα της στην Κίνα και τα εισάγει από εκεί, γεγονός που την καθιστά μια από τις πλέον κερδοφόρες εταιρείες στον κόσμο αλλά και ιδιαίτερα ευάλωτη στην επιβολή δασμών στις εισαγωγές από την Κίνα. Παράλληλα, πιθανή προσπάθειά της να μεταφέρει μέρος της παραγωγής της εκτός Κίνας, όπου απασχολεί εκατομμύρια εργαζομένους και συνεισφέρει σημαντικά στην τοπική οικονομία, θα προκαλέσει τη δυσανεμία του Πεκίνου. Η εταιρεία καφέ και ροφημάτων και ποτών Keurig Dr Pepper ανέφερε στην επιστολή της ότι σε ποσοστό 88% οι καφετιέρες που πωλούνται στις ΗΠΑ κατασκευάζονται στην Κίνα.

PIK1 | PIK2 ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018-2019

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις οκτώ το βράδυ ακριβώς, η ενημέρωση, με εγκυρότητα και αντικειμενικότητα. Με το πιο εκτεταμένο δίκτυο ανταποκριτών στην Κύπρο και το εξωτερικό, σφαιρική πληροφόρηση από την Κύπρο και τον κόσμο.

Παρουσίαση:
Γωγώ Αλεξανδρινού

Υπεύθυνος Σκηνοθέτης Δελτίου Ειδήσεων:
Στέφανος Φαρμακάς

Καθημερινά
8.00 μ.μ.

PIK4 RADIOΦΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2018-2019

PIK CLASSIC

Κλασική, jazz και κλασική ροκ μουσική η επιλογή μας. Συντονιστείτε στους 88.2

Επίθεση Κινέζων χάκερ σε οκτώ τεχνολογικές επιχειρήσεις

Στόχος, να αποσπάσουν εμπορικά μυστικά – Ανεπιτυχής η απόπειρα, λένε οι εταιρείες

Χάκερ που εργάζονταν για το υπουργείο Εθνικής Ασφαλείας της Κίνας παραβίασαν τα δίκτυα οκτώ από τις μεγαλύτερες τεχνολογικές εταιρείες, με στόχο να αποσπάσουν εμπορικά μυστικά των πελατών τους, σύμφωνα με αποκλειστικό ρεπορτάζ του πρακτορείου Reuters. Με τις πληροφορίες αυτές ενισχύονται οι φόβοι για το μέγεθος της οικονομικής κατασκοπείας από την Κίνα αν και το Πεκίνο αρνείται πως συμμετέχει ή ενθαρρύνει κυβερνοεπιθέσεις.

Οι εταιρείες που έπασαν θύματα χάκερ από την Κίνα ήταν οι Hewlett Packard Enterprise (HPE), IBM, Fujitsu, Tata Consultancy Services, NTT Data, Dimension Data, Computer Sciences Corporation και DXC Technology, θυγατρική της HPE. Στο πελατολόγιο των εταιρειών αυτών περιλαμβάνονταν ο σουηδικός κολοσσός τηλεπικοινωνιών Ericsson, ο εργολάβος του αμερικανικού πολεμικού ναυτικού Huntington Ingalls Industries και το σύστημα ταξιδιωτικών κρατήσεων Sabre. Το Reuters δεν έχει καταφέρει να προσδιορίσει το μέγεθος της ζημίας, αλλά υψηλόβαθμα στελέχη των μυστικών υπηρεσιών στη Δύση υποστηρίζουν πως ο «λογαριασμός» είναι υψηλός. «Έχουν σημειωθεί συστηματικές κυβερνοεπιθέσεις με μεγάλες επιπτώσεις», σχολιάζει ο Ρόμπερτ Χάνινγκαν, πρώην διευθυντής της βρετανικής υπηρεσίας GCHQ και νυν πρόεδρος της εταιρείας ασφαλείας στον κυβερνοχώρο BlueVoyant.

Η HPE αποκάλυψε στο Reuters πως «εργάστηκε πολύ σχολαστικά για να αντικρούσει αυτές τις κυβερνοεπιθέσεις και να προστατεύσει πληροφορίες που αφορούσαν πελάτες της». Επιπροσθέτως, η DXC τόνισε πως «είχε λάβει ισχυρά μέτρα για να προστατευθεί η ίδια και οι πελάτες της από χάκερ». Η Ericsson επιβεβαίωσε πως υπήρξε στόχος επιθέσεων από χάκερ, αλλά τόνισε

Όπως αναφέρει το Reuters, Κινέζοι χάκερ, συμπεριλαμβανομένης μιας ομάδας γνωστής ως APT10, είχαν συνεχίσει τις κυβερνοεπιθέσεις παρά τη σύναψη συμφωνίας ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο προ τριετίας για την αποφυγή οικονομικής κατασκοπείας.

Η κινεζική κυβέρνηση έχει συστηματικά αρνηθεί πως συμμετείχε σε κυβερνοεπιθέσεις.

ότι δεν προκύπτει από κανέναν έλεγχο πως έχει χρησιμοποιηθεί υποδομή της εις βάρος πελατών της, αποφεύγοντας ωστόσο να αναφερθεί σε συγκεκριμένα περιστατικά. Εκπρόσωπος της Huntington Ingalls Industries δήλωσε πως τελικά δεν υπήρξε καμία παραβίαση των συστημάτων της μέσω της HPE και της DXC.

Η κινεζική κυβέρνηση έχει συστηματικά αρνηθεί πως συμμετείχε σε κυβερνοεπιθέσεις. Το

υπουργείο Εξωτερικών δήλωσε στο πρακτορείο Reuters πως «η κινεζική κυβέρνηση δεν συμμετείχε ούτε υποστήριξε κανέναν σε οποιαδήποτε μορφή κλοπής εμπορικών μυστικών». Τα στοιχεία αυτά για τις κυβερνοεπιθέσεις από την Κίνα προβληματίζουν τόσο κυβερνητικούς αξιωματούχους όσο και εταιρείες. Όπως αναφέρει το Reuters, Κινέζοι χάκερ, συμπεριλαμβανομένης ομάδας γνωστής ως APT10, είχαν συνεχίσει τις κυβερνοεπιθέσεις παρά τη σύναψη συμφωνίας ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο προ τριετίας για την αποφυγή οικονομικής κατασκοπείας.

Από τότε που ο Ντόναλντ Τραμπ εξελέγη πρόεδρος των ΗΠΑ, η Ουάσιγκτον κατηγορεί ανοικτά το Πεκίνο και για έμμεση κλοπή τεχνολογιών στο

πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής να επεκτείνει την οικονομική ισχύ της στον υπόλοιπο κόσμο. Μια τακτική που έχει στοχοποιηθεί από τις ΗΠΑ είναι πως οι ξένες εταιρείες που θέλουν να δραστηριοποιηθούν στην Κίνα αναγκάζονται να μοιραστούν την τεχνολογία τους με εγχώρια επιχειρηματικά συμφέροντα στο πλαίσιο κοινοπραξιών. Η Ουάσιγκτον έχει ζητήσει από το Πεκίνο να καταργήσει αυτό το καθεστώς για τη σύναψη της εμπορικής συμφωνίας. Τέλος, οι ΗΠΑ έχουν κατηγορήσει θυγατρικές της Huawei για κλοπή βιομηχανικών μυστικών που άπτονται των τεχνολογιών της T-Mobile και έχουν απαγορεύσει σε αμερικανικές εταιρείες να τις πουλούν τεχνολογικό εξοπλισμό.

Χρυσές δουλειές με την κουλτούρα του Γούντστοκ

Ένα διεθνές φεστιβάλ τεχνών, όπως το τριήμερο του Γκλάστονμπερι στη Βρετανία, μπορεί να έχει τόσο καλλιτεχνικό ενδιαφέρον όσο και οικονομικό. Και αυτό περιγράφει σε σχετικό άρθρο του το ειδησεογραφικό δίκτυο του BBC, όπου επισημαίνει πως ο τραπεζικός λογαριασμός των διοργανωτών του έχει αυτήν τη στιγμή 10,6 εκατ. λίρες (11,8 εκατ. ευρώ). Ένας από τους λόγους είναι τα ονόματα που καλούνται να συμμετάσχουν εκεί, αλλά και οι θεατές που συρρέουν καταβάλλοντας εισιτήριο 245 λιρών (273 ευρώ) – πολλοί μάλιστα κατά καιρούς είχαν αποπειραθεί να μπουν δωρεάν στον ανοικτό χώρο και η είσοδος τους απαγορεύθηκε. Εξού και έχει διαμορφωθεί διπλή περιφραξη, ενώ μεταξύ των δύο παραπετασμάτων υπάρχει αρκετός χώρος για να διέλθει ένα όχημα σε περίπτωση έκτακτων ανήγκης.

Παιδιά των λουλουδιών

Ο θεσμός του Γκλάστονμπερι ξεκίνησε ως μια άνευ εισιτηρίου γιορτή (ή με αντίτιμο 1 λίρα κάποια χρονιά) από τον επικειρηματία και αγρότη Μάικλ Εϊβις στην περιοχή γύρω από το οικογενειακό αγρόκτημά του. Υπήρχε άφθονος χώρος για κατασκίνωση και το γάλα από τις αγελάδες ήταν δωρεάν. Με εμπρός από το Γούντστοκ, το φεστιβάλ εξελίχθηκε σε πολυσιχιά εκδήλωση των παραστατικών τεχνών με μουσικές και θεατρικές εκδηλώσεις και κινηματογραφικές προβολές, αλλά και πάμπολλα κιόσκια για φαγητό. Μάλιστα, οργανώθηκε την πρώτη φορά το 1970 μία μέρα μετά τον θάνατο του Τζίμι Χέντριξ. Ανάμεσα στα μεγάλα ονόματα που έπαιξαν στη σκηνή του Γκλά-

Ο θεσμός του Γκλάστονμπερι ξεκίνησε ως μια άνευ εισιτηρίου γιορτή (ή με αντίτιμο 1 λίρα κάποια χρονιά) από τον επιχειρηματία και αγρότη Μάικλ Εϊβις, στην περιοχή γύρω από το οικογενειακό αγρόκτημά του. Σήμερα το εισιτήριο κοστίζει 245 λίρες.

Ο τραπεζικός λογαριασμός των διοργανωτών του τριήμερου φεστιβάλ του Γκλάστονμπερι στη Βρετανία έχει σήμερα 10,6 εκατ. λίρες.

στονμπερι ενδεικτικά αναφέρουμε τους Τζόαν Μπαέζ, Ντέιβιντ Μπόουι, Ελβις Κοστέλο, Τζο Κόκερ, Βαν Μόρισον, Σίνεντ Ο'κόνορ κ.ά. Επιπλέον, στο πλαίσιο του φεστιβάλ συγκεντρώνονται χρήματα και για διαφορετικούς ανά έτος σκοπούς και δίδονται σε οργανώσεις όπως οι Oxfam, Greenpeace κ.ά.

Το πόσο ανά파στες είναι οι εκδηλώσεις του Γκλάστονμπερι φαίνεται από το γεγονός ότι φέτος διατέθηκαν 135.000 εισιτήρια και

σε μισή ώρα εξαντλήθηκαν. Δυο εκατομμύρια άνθρωποι είχαν προεγγραφεί στη λίστα, ελπίζοντας ότι θα εξασφαλίσουν το «μαγικό χαρτάκι», όπως αναφέρει το BBC. Σύμφωνα με την UK Music, την ένωση που εκπροσωπεί τη μουσική βιομηχανία της Βρετανίας, το 2017 παρακολούθησαν τουλάχιστον ένα φεστιβάλ στη χώρα περίπου 4 εκατομμύρια άνθρωποι έναντι των 3 εκατομμυρίων το 2012. Και σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, σχεδόν κάθε χρόνο δαπανώνται κατά κεφαλήν 400 λίρες για παρακολούθηση φεστιβάλ (περίπου 445 ευρώ). Παρά ταύτα, η όλη δραστηριότητα έχει το ρίσκο της, μιας και οι διοργανωτές μπορεί να επενδύσουν πολλά, να εξασφαλίσουν σημαντικούς καλλιτέχνες και να ενισχύουν τις πωλήσεις εισιτηρίων, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να προσέχουν να θέτουν υπό έλεγχο τις δαπάνες. Φυσικά υπάρχει πάντα και ο ανταγωνισμός, ενώ τα

φεστιβάλ συνεχώς πληθαίνουν. Στη Βρετανία κάθε Σαββατοκύριακο του καλοκαιριού διοργανώνονται τουλάχιστον δέκα εκδηλώσεις για όλα τα μουσικά γούστα. Συν τοις άλλοις, υπάρχει πάντα και ο αστάθμητος παράγοντας του καιρού.

Και αυτό εξηγεί σαφώς γιατί πάντα υπάρχει διαθέσιμο ρευστό στον τραπεζικό λογαριασμό της οικογένειας Εϊβις, που διαχειρίζεται το Γκλάστονμπερι. Το οικονομικό έτος Απριλίου 2017-Μαρτίου 2018 τα καθαρά κέρδη ήταν 1,43 εκατ. λίρες (1,6 εκατ. ευρώ) και τα αποθεματικά σε ρευστό 10,6 εκατ. λίρες (11,8 εκατ. ευρώ), ενώ οι δωρεές για καλό σκοπό έφθασαν τα 2,1 εκατ. λίρες (2, 34 εκατ. ευρώ). Η συνδιοργανώτρια του Γκλάστονμπερι και κόρη του ιδρυτή, η Εμιλί Εϊβις, επισημαίνει πόσο σημαντικούς παράγοντας είναι το τυχαίο γεγονός, έναντι του οποίου πρέπει να είναι προετοιμασμένοι. Το συγκεκριμένο φεστιβάλ βρέθηκε αντιμέτωπο με νεροποντές και σωρούς λάσπης. «Για εμάς το κόστος της διοργάνωσης ανέρχεται σε 40 εκατ. λίρες (44 εκατ. ευρώ), εκ των οποίων θέλουμε τα 2 εκατ. λίρες (2,2 εκατ. ευρώ) να δίδονται για καλό σκοπό. Απασχολούμαι με καθεστώς πλήρους απασχόλησης 50 άτομα», προσθέτει. Βέβαια, η επιτυχία, συμπληρώνει, μιλώντας στο BBC, δεν είναι εγγυημένη. «Δεν είναι δυνατόν να κάνουμε μακροπρόθεσμο σχεδιασμό πέραν της πενταετίας για το φεστιβάλ, διότι έτσι θα χαθεί το ίδιο το πνεύμα του», τονίζει, τέλος. «Πάντως, δεν είναι εξαγωγήμη ιδέα και έχουμε αρνηθεί να το δούμε έτσι. Δεν πρόκειται να υπάρξει ένα Γκλάστονμπερι Αμερικής».

Νέοι τρόποι παράδοσης δεμάτων από την Amazon

Ενισχύεται η φυσική παρουσία της Amazon χάρη στην καινούργια υπηρεσία Counter, η οποία επιτρέπει στους πελάτες της να παραλάβουν τα δέματά τους από συνεργαζόμενα καταστήματα λιανικής. Καταστήματα που παραδοσιακά αντιμετωπίζουν την Amazon ως ανταγωνίστρια στον κλάδο του εμπορίου, θα συνεργαστούν μαζί της προκειμένου να απορροφήσουν ένα μέρος της πελατείας της.

Όσοι Αμερικανοί έχουν παραγγείλει προϊόντα μέσω της Amazon θα μπορούν να τα παραλάβουν από 100 καταστήματα της αλυσίδας φαρμακείων Rite Aid, ωστόσο μέχρι το τέλος του έτους η επιλογή αυτή θα προσφέρεται σε 1.500 καταστήματα στις ΗΠΑ.

Η Amazon ανακοίνωσε χθες ότι δεν θα περιοριστεί στη Rite Aid, ούτε όμως και στα μεγάλα καταστήματα λιανικής, αντιθέτως θα επιδιώξει να συνεργαστεί και με μικρότερες επιχειρήσεις. Πρόκειται για μια συνεργασία επικερδή και για τις δύο πλευρές. Αφενός η Amazon θα διευκολύνει τους πελάτες της, αφετέρου τα καταστήματα λιανικής θα προσελκύουν ένα μεγάλο μέρος των καταναλωτών, που θα εισέρχονται στο μαγαζί για να παραλάβουν τα δέματά τους.

«Δημιουργήσαμε αυτό το πρόγραμμα ώστε να χρησιμοποιηθεί από συνεργάτες, που είναι μεγάλοι και μικροί», δήλωσε ο Πάτρικ Σούπανκ, διευθυντής του Amazon Hub, του κέντρου που διαχειρίζεται τις παραλαβές των πακέτων.

Η συνεργασία με τη Rite Aid θα έχει πιλοτικό χαρακτήρα και θα δείξει εάν πράγματι η υιοθέτηση του Counter είναι επικερδής. Νωρίτερα αυτή την εβδομάδα, η αμερικανική αλυσίδα φαρμακείων δημιούργησε τα απογοντευτικά αποτελέσματα πρώτου τριμήνου με χαμηλό αριθμό πωλήσεων και ζημιές. Η εταιρεία γνωστοποίησε ότι αναζητεί νέους τρόπους για να προσελκύσει πελάτες.

Σύμφωνα με την Τζόσλιν Κόνραντ, αντιπρόεδρο της Rite Aid, η συνεργασία με την Amazon «δημιουργεί μια καλύτερη εμπειρία για τους πιστούς πελάτες και για τους νέους πελάτες που θα έρθουν για να παραλάβουν τα δέματά τους».

Εναλλακτικές

Η συνεργασία με τα παραδοσιακά καταστήματα λιανικού εμπορίου είχε ξεκινήσει με την υπηρεσία Locker, με την οποία η Amazon εγκατέστησε μικρά ντουλάπια σε συνεργαζόμενα καταστήματα. Οι πελάτες παραλαμβάνουν τα πακέ-

τα από τα ντουλάπια χρησιμοποιώντας έναν κωδικό.

Παρότι πολλά καταστήματα ενδιαφέρθηκαν για να συνεργαστούν με την Amazon, ορισμένα από αυτά δεν μπορούσαν να προσφέρουν τον κατάλληλο χώρο για την εγκατάσταση των ντουλαπιών, όπως δήλωσε στο Reuters ο Πάτρικ Σούπανκ. Τα καταστήματα αυτά θα μπορούν πλέον να συνεργαστούν με την Amazon για την υπηρεσία Counter.

«Γενικά, θέλουμε να δώσουμε σε κάθε πελάτη της Amazon μια επιλογή για εναλλακτική τοποθε-

Ξεκινάει συνεργασία με αλυσίδες φαρμακείων και άλλων καταστημάτων, μέσω της υπηρεσίας Counter.

σία παράδοσης», δήλωσε ο Σούπανκ στο Reuters. «Αυτό θα γίνει ένα εκτενές δίκτυο», συμπλήρωσε.

Οι πελάτες θα έχουν τη δυνατότητα να παραλάβουν το πακέτο τους εντός δύο εβδομάδων, ενώ δεν θα επιβαρύνονται επιπλέον οικονομικά για την επιλογή της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Ωστόσο, δεν θα μπορούν να επιστρέψουν τα προϊόντα στο ίδιο κατάστημα για αλλαγή.

Η υπηρεσία Counter δοκιμάζεται από τον Μάιο στη Μεγάλη Βρετανία και στην Ιταλία. Όσοι καταναλωτές αγόραζαν από συγκεκριμένες εταιρείες ρούχων μέσω της Amazon, όπως για παράδειγμα τη NEXT, μπορούσαν να παραλάβουν τα πακέτα από παραδοσιακά καταστήματα λιανικής. Η υπηρεσία έλαβε πολύ καλές κριτικές, εξ ου και η Amazon αποφάσισε να τη φέρει και στις ΗΠΑ. «Η Amazon ψάχνει πάντοτε νέες και καινοτόμες ιδέες για να στέλνουν και να παραλαμβάνουν τις παραγγελίες τους οι πελάτες», δήλωσε ο Σούπανκ.

Με την υπηρεσία Counter η Amazon «επένδυσε σε μια καινούργια και εύκολη στη χρήση τεχνολογία, ώστε να προσφέρει στους πελάτες της ακόμη μία επιλογή παράδοσης, που βασίζεται στην ευελιξία και στον έλεγχο. Ανυπομονούμε να συνεργαστούμε με εθνικές επιχειρήσεις σαν τη Rite Aid και στο μέλλον με τοπικές επιχειρήσεις, προκειμένου να δημιουργήσουμε μια καταπληκτική εμπειρία για τους κοινούς πελάτες μας», συμπλήρωσε ο Σούπανκ.

Εκτός αγορών της Ε.Ε. οι μετοχές ελβετικών εταιρειών από Δευτέρα

«Θύμα» της αποτυχίας της Βέρνης να καταλήξει σε συμφωνία με την Ε.Ε έπασαν οι μετοχές των ελβετικών εταιρειών, καθώς θα παύσουν να διαπραγματεύονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την επόμενη Δευτέρα. Ο λόγος είναι ότι δεν ευοδώθηκαν οι συνομιλίες ανάμεσα στη Βέρνη και στις Βρυξέλλες για τη χάρση μιας συνολικής συμφωνίας που θα αντικαθιστούσε μία σειρά συνθηκών που αφορούν διάφορους τομείς από τον αγροτικό κλάδο μέχρι τη μετανάστευση και την πολιτική αεροπορία. Η ελβετική κυβέρνηση ανακοίνωσε, χθες, πως θα μπλοκάρει τη διαπραγμάτευση μετοχών εγχώριων εταιρειών σε αγορές της Ε.Ε., αφού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε πως δεν βλέπει τον λόγο να παρατείνει την αναγνώριση της ελβετικής αγοράς μετοχών πέραν τα τέλη του τρέχοντος μηνός. Όπως επισημαίνει το πρακτορείο Bloomberg, η κίνηση των Ελβετών έγινε για να αποτρέψουν μια αιφνίδια μείωση της ρευστότητας. Βέβαια, η Ελβετία βρίσκεται σε προεκλογική περίοδο με τις κοινοβουλευτικές εκλογές να είναι δρομολογημένες για τον Οκτώβριο. Εδώ και χρόνια, η Βέρνη και οι Βρυξέλλες προσπαθούν να αντικα-

ταστήσουν με μια συμφωνία τις συνθήκες που έχουν υπογραφεί στο παρελθόν. Ωστόσο, η προτεινόμενη συμφωνία δεν εγκρινόταν από κανένα κόμμα της δεξιάς ή της αριστεράς παράταξης. Την ίδια ώρα, η Ε.Ε. ενέτεινε τις πιέσεις στη Βέρνη από το 2017 και συνέδεσε την όποια πρόοδο για τη χάρση μιας συνολικής συμφωνίας με την τυπική αναγνώριση των ελβετικών χρηματιστηρίων από τις Αρχές. Η ελβετική αγορά μετοχών, η οποία απαρτιζόταν από το χρηματιστήριο της Zurich και το μικρότερο της Βέρνης (Berne eXchange) είναι η τέταρτη μεγαλύτερη της Ευρώπης. Στο μεταξύ, το ένα τρίτο των μετοχών των ελβετικών εταιρειών διαπραγματεύεται εντός της Ε.Ε. και το υπόλοιπο στην Ελβετία. Το χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης αλλά και το LSE στο Λονδίνο ενημέρωσαν τους πελάτες τους για τις εξελίξεις. Όπως σημειώσε ο Φαμπιέν Μπρούγκερ, διαπραγματευτής στην Banque Cantonale Vaudoise, «είναι δύσκολο να αξιολογηθεί κανείς τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, αλλά σε γενικές γραμμές μπορεί να συμπεράνει κανείς πως θα επηρεαστεί αρνητικά η απήχηση της ελβετικής αγοράς».

Στην έρευνα της εταιρείας USA Mercer λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, το κόστος στέγασης, μεταφορών, ένδυσης, αλλά και ψυχαγωγίας.

Το Χονγκ Κονγκ, ακριβότερη πόλη στον κόσμο και η Ζυρίχη στην Ευρώπη

Οκτώ από τις ακριβότερες πόλεις του κόσμου βρίσκονται στην Ασία, και το Χονγκ Κονγκ είναι η ακριβότερη όλων. Ακολουθούν κατά πόδας το Τόκιο, η Σιγκαπούρη και η Σεούλ, ενώ η Ζυρίχη είναι η ακριβότερη πόλη στην Ευρώπη και καταλαμβάνει την πέμπτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη. Η εικόνα προκύπτει από σχετική έρευνα της συμβουλευτικής εταιρείας USA Mercer που μελετά το κόστος της ζωής ιδιαιτέρως για τους μετανάστες εργαζομένους.

Το θεωρούμενο πανάκριβο Λονδίνο βρίσκεται στην 23η και το Βερολίνο μόλις στην 81η.

Η έρευνα έχει διεξαχθεί σε σύνολο σχεδόν 500 πόλεων και τα πορίσματά της βασίζονται στη σύγκριση του κόστους ζωής με κριτήριο 200 ετεροκλήτους παράγοντες: ανάμεσά τους, το κόστος στέγασης, μεταφορών, ένδυσης αλλά και ψυχαγωγίας.

Ως σημείο αναφοράς η USA Mercer λαμβάνει τη Νέα Υόρκη, ενώ τα διάφορα κόστη υπολογίζονται βάσει της ισοτιμίας του εκάστοτε νομίσματος προς το δολάριο. Από τις σχετικές έρευνες προέκυψε έτσι πως η Ζυρίχη δεν είναι μόνον η ακριβότερη πόλη της Ευρώπης, αλλά και ακριβότερη από τις ασιατικές μητροπόλεις, όπως η οικονομικά μητρόπολη της Κίνας, η Σαγκάη, η πρωτεύουσα του Τουρκμενιστάν, Ασγκαμπάτ, το

Πεκίνο, αλλά και η Νέα Υόρκη και η Σεντζέν. Μεταξύ των ευρωπαϊκών πόλεων ακολουθούν την Ζυρίχη οι άλλες μεγάλες πόλεις της Ελβετίας, η Βέρνη, που στην παγκόσμια κατάταξη καταλαμβάνει τη 12η θέση, και η Γενεύη στη 13η θέση.

Σε σύγκριση με την αντίστοιχη κατάταξη του περασμένου έτους, οι ευρωπαϊκές πόλεις έχουν υποχωρήσει σε χαμηλότερες θέσεις επειδή έχει ανατιμηθεί το δολάριο έναντι του ευρώ και άλλων ευρωπαϊκών νομισμάτων. Ενδιαφέρον πόρισμα της μελέτης είναι πως το κοινώς θεωρούμενο πανάκριβο Λονδίνο έρχεται μόλις στην 23η θέση, όταν στην 27η θέση βρίσκεται η Μόσχα.

Η Φρανκφούρτη, έδρα της EKT και της πανίσχυρης Bundesbank, καταλαμβάνει την 74η θέση, ενώ στην 75η βρίσκεται η δεύτερη μητρόπολη της Ρωσίας, η Αγία Πετρούπολη. Οι Βρυξέλλες, που επίσης φημίζονται για το υψηλό κόστος της ζωής, βρίσκονται μόλις στην 77η θέση και το Βερολίνο στην 81η.

Σημειώτέον πως η USA Mercer αναφέρει πως στόχος των μελετών της είναι να διευκολύνει τις πολυεθνικές που εγκαθιστούν θυγατρικές τους σε διάφορες χώρες, αλλά ακόμη και τις κυβερνήσεις των χωρών αυτών, να υπολογίσουν το ύψος που πρέπει να έχουν οι αμοιβές των μεταναστών που εργάζονται στην επικράτειά τους. Όπως υπογραμμίζουν τα στελέχη της USA Mercer, «το κόστος της ζωής αποτελεί σημαντικό στοιχείο από το οποίο κρίνεται το πόσο ελκυστικά θα είναι μια πόλη για τις ξένες επιχειρήσεις».

Πάρτι εξαγορών με ρευστότητα 2,5 τρισ. δολ. στήνουν funds

Στο στόχαστρό τους εταιρείες, ακίνητα, υποδομές, φυσικοί πόροι και χρέος

Στα 2,5 τρισ. δολάρια, η ρευστότητα των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων (private equity funds) βρίσκεται σε πρωτοφανή υψηλά επίπεδα, παρά το γεγονός ότι έχουν ήδη δαπανήσει 256 δισ. δολάρια σε συμφωνίες με μόχλευση το α' εξάμηνο του 2019, σύμφωνα με τους Financial Times. Από τις αρχές του έτους, πάντως, η σύναψη συμφωνιών από private equity funds αντιπροσωπεύει το 13% όλων των εξαγορών στον κόσμο, αντισταθμίζοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2013. Αυτή η επενδυτική ορμή των private equity funds δεν φαίνεται να εξαντλείται σύντομα όσο η νομισματική πολιτική παραμένει επεκτατική, κυρίως στις ΗΠΑ, αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Υποψήφιοι στόχοι εξαγοράς είναι εταιρείες, ακίνητα, υποδομές, φυσικοί πόροι και χρέος.

«Ο όγκος των συμφωνιών στον κλάδο των private equity είναι λιαν ικανοποιητικός. Θεωρώ πως ανάλογοι ρυθμοί με το α' εξάμηνο θα επικρατήσουν και το υπόλοιπο του έτους. Οι συμφωνίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν, ο ανταγωνισμός για περιουσιακά στοιχεία είναι ζωηρός και όλοι έχουν πολλά χρήματα», σχολιάζει η Σιμόνα Μαλάρ, επικεφαλής στον τομέα των χρηματοπιστωτικών χορηγών της UBS – μια ομάδα στελεχών του ελβετικού ομίλου που συμβουλευεί και χρηματοδοτεί συμφωνίες στον κλάδο των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Επενδυτικοί κολοσσοί – όπως η KKR, η Blackstone και η Brookfield – έχουν συγκεντρώσει πληθώρα κεφαλαίων από συνταξιοδοτικά ταμεία και κρατικά επενδυτικά κεφάλαια. Οι Financial Times αναφέρονται σε νέο fund της λονδρέζικης Cinven που συγκέντρωσε ενεργητικό 10 δισ. δολαρίων, στην Advent International με έδρα το Σικάγο, που έχει προσελκύσει 17,5 δισ. δολάρια από επενδυτές, και στην CVC του Λουξεμβούργου, που επιδιώκει να αντλήσει 18 δισ. ευρώ για τη δημιουργία ίσως του μεγαλύτερου fund στην Ευρώπη.

Συν τοις άλλοις, τα private equity funds έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν φθηνά κεφάλαια από τις αγορές πιστώσεως με ενέχυρο τα περιουσιακά στοιχεία των εταιρειών που εξαγοράζουν στο πλαίσιο των αποκαλούμενων buyout deals, δηλαδή συμφωνιών με μόχλευση. Οι συ-

Από τις αρχές του έτους, η σύναψη συμφωνιών από private equity funds αντιπροσωπεύει το 13% όλων των εξαγορών στον κόσμο. Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο από το 2013.

Στο Λουξεμβούργο, το CVC θα αντλήσει 18 δισ. ευρώ για τη δημιουργία του μεγαλύτερου επενδυτικού κεφαλαίου στην Ευρώπη.

ναλλαγές αυτές των 256 δισ. δολαρίων που έχουν ήδη συναφθεί από τις αρχές του έτους είναι το δεύτερο υψηλότερο επίπεδο που έχει παρουσιαστεί ποτέ σε εξαμηνιαία βάση, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας αναλύσεων Refinitiv. Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Σύμφωνα με τους Financial Times, τέσσερις μόνο συμφω-

vies από private equity funds έχουν ξεπεράσει κατά πολύ το ορόσημο των 10 δισ. δολαρίων, φθάνοντας τον αριθμό των μεγάλων εξαγορών που πραγματοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2018. Σε αυτές τις συμφωνίες περιλαμβάνεται η εξαγορά αποθηκών του ομίλου logistics GLP, που εδρεύει στη Σιγκαπούρη, από την Blackstone έναντι 18,7 δισ. δολαρίων, αλλά και η απόκτηση του ελέγχου της μονάδας προϊόντων για τη φροντίδα του δέρματος της Nestle από την EQT.

Βέβαια, δεν υλοποιούνται όλες οι συμφωνίες, παρά την αφθονία ρευστού που διαθέτουν τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Ωστόσο, όπως επισημαίνουν αναλυτές της αγοράς, αυτό δεν θα αποθαρρύνει τους επενδυτές από το να κυνηγήσουν νέ-

ες ευκαιρίες. Ιδίως εάν αναλογιστεί κανείς πως η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ έχει ξεκαθαρίσει πως θα στηρίξει την οικονομία, με τους αναλυτές της αγοράς να διαβλέπουν μείωση του κόστους δανεισμού μέσα στους επόμενους μήνες. Προσδοκίες για χαλαρή νομισματική πολιτική έχουν, επίσης, καλλιεργηθεί μετά την τελευταία συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οπότε μπορεί να υποθέσει κανείς ότι οι συνθήκες δανεισμού θα παραμείνουν χαλαρές εάν όχι ευνοϊκότερες. Όπως επισημαίνουν οι Financial Times, η μόχλευση καλύπτει ένα όλο και μεγαλύτερο κομμάτι στη χρηματοδότηση μιας συμφωνίας. Οι τίτλοι χρέους τείνουν να είναι πάντα από έξι ή και επτά φορές των προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων κερδών (EBTDA).

Σε ρομπότ οι θέσεις 20 εκατ. εργατών έως το 2030

Περίπου 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στον τομέα της μεταποίησης θα αχρηστευθούν μέχρι το 2030 εξαιτίας των ρομπότ, σύμφωνα με έρευνα του Oxford Economics σε 29 ανεπτυγμένες οικονομίες.

Το μεγαλύτερο πλήγμα θα δεχθούν οι περιοχές, όπου οι εργαζόμενοι λαμβάνουν χαμηλές αποδοχές. Συνήθως πρόκειται για επαρχίες με ισχυρή εξάρτηση από τη μεταποίηση, όπως για παράδειγμα το Ορεγκόν των ΗΠΑ και η Κάμπρια στη Βρετανία. Εκεί η εγκατάσταση ενός ρομπότ αντικαθιστά 2,2 εργαζομένους.

Αντιθέτως, στις περιοχές με πιο υψηλόμισθους εργαζομένους ένα ρομπότ αντικαθιστά 1,3 θέσιν εργασίας.

«Σε πολλές χώρες τέτοιες περιοχές έχουν μείνει πίσω όσο αναπτύσσονται τα μητροπολιτικά κέντρα. Οι δυναμικές αυτές έχουν δημιουργήσει πολιτική πρόκληση», αναφέρεται στη μελέτη του Oxford Economics.

Στα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται πως η συνεχώς μεγαλύτερη εισχώρηση των ρομπότ

Το ισχυρότερο πλήγμα θα δεχθούν περιοχές όπου οι εργαζόμενοι λαμβάνουν χαμηλές αποδοχές.

στον κλάδο της μεταποίησης δημιουργεί καινούργια προβλήματα.

Για παράδειγμα, περισσότεροι από τους μισούς εργαζομένους στις ΗΠΑ, οι οποίοι αχρηστεύθηκαν λόγω των ρομπότ έχουν πλέον απορροφηθεί σε θέσεις εργασίας στη μεταφορά, στις οικοδομές, στη συντήρηση και σε διοικητικά και γραμματειακά πόστα.

Οι θέσεις εργασίας σε όλους τους παραπάνω κλάδους απειλούνται από την αυτοματοποίηση μέσα στην επόμενη δεκαετία.

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι υποχρίζονται πως δεν λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων περί χρήσης νέων τεχνολογιών στον κλάδο. «Όσο η τεχνολογία αλλάζει το εργασιακό μας περιβάλλον,

Στις περιοχές με υψηλόμισθους εργαζομένους ένα ρομπότ αντικαθιστά 1,3 θέσιν εργασίας.

οι εργαζόμενοι πρέπει να βρίσκονται στη θέση του οδηγού, αλλά η έρευνά μας δείχνει ότι οι εργαζόμενοι αφήνονται πολύ συχνά εκτός αποφάσεων, οι οποίες

επηρεάζουν και τις εργασιακές τους συνθήκες και την απόλαυση της δουλειάς τους. Εάν αποτύχουμε να προετοιμαστούμε επαρκώς, αντιμετωπίζουμε ένα μέλλον, στο οποίο οι θέσεις εργασίας γίνονται χειρότερες και οι φωνές των εργαζομένων μένουν χωρίς αντίκρισμα», δήλωσε χθες η Ιβέτ Κούπερ, βουλευτής του Εργατικού Κόμματος στη Βρετανία. Ιδωμένη υπό διαφορετικό πρίσμα, η αντικατάσταση των εργαζομένων από ρομπότ ενδέχεται να έχει θετικά αποτελέσματα. Σύμφωνα με έκθεση του 2018 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, μπορεί μεν να γίνουνται ορισμένες θέσεις εργασίας, ωστόσο γίνονται διαθέσιμες άλλες πιο ενδιαφέρουσες και πιο δημιουργικές, όπως για παράδειγμα στη συντήρηση των ρομπότ.

Κατά τη διάρκεια του 2018, 75 εκατομμύρια θέσεις εργασίας χάθηκαν ως αποτέλεσμα της εγκατάστασης ρομπότ, αλλά θα μπορούσαν στο ίδιο διάστημα να είχαν δημιουργηθεί στη θέση τους 133 εκατ. λόγω των νέων τεχνολογιών.

Δεν αναθεωρεί τον στόχο για το έλλειμμα του 2020

Υποσχόμενη μικρότερο δημοσιονομικό έλλειμμα για το 2019 στο 2,0% ή 2,1% του ΑΕΠ, αλλά χωρίς νέο στόχο για το 2020, η Ιταλία θα προσπαθήσει να ικανοποιήσει την Κομισιόν και να αποφύγει ενδεχόμενες κυρώσεις, δήλωσε Ιταλός αξιωματούχος στο Reuters. Ο τρέχων στόχος για το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2020 βρίσκεται στο 2,1% του ΑΕΠ.

Η ιταλική κυβέρνηση θα προτείνει ως συμβιβασμό έναν αναθεωρημένο στόχο για φέτος στο περίπου 2,1% του ΑΕΠ, από 2,4% που είχε δηλώσει τον Απρίλιο, ενώ όσον αφορά το 2020 θα υποσχεθεί τη μείωση των δημοσίων δαπανών και την κατάργηση ορισμένων φοροαπαλλαγών, όπως δήλωσε η ανώνυμη πηγή στο Reuters.

«Εχουμε δώσει στην Ε.Ε. όλες τις πιθανές δεσμεύσεις. Οι αριθμοί είναι ξεκάθαροι και οι αριθμοί μάς λένε ότι η ιταλική οικονομία είναι υγιής και θέλει να αναπτυχθεί. Δεν

βρισκόμαστε στον μεσαίωνα πια», δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου την Τρίτη ο Ματέο Σαλβίνι, αντιπρόεδρος της ιταλικής κυβέρνησης συνεργασίας και γγής της Λέγκας.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ και ο Ιταλός πρωθυπουργός Τζουζέπε Κόντε ενδέχεται να συναντηθούν στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής του G20 στην Ιαπωνία αυτό το Σαββατοκύριακο, ώστε να διαπραγματευτούν για τη διαχείριση του υπερόγκου χρέους της Ιταλίας. Σε περίπτωση που η Κομισιόν κρίνει ότι η Ρώμη δεν έχει βελτιώσει την κατάσταση του προϋπολογισμού της, η πειθαρχική διαδικασία θα ξεκινήσει την επόμενη εβδομάδα.

Η Ιταλία, που έχει το δεύτερο μεγαλύτερο χρέος στην Ευρώζων, βρίσκεται στο μικροσκοπικό της Κομισιόν λόγω της παραβίασης των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων το 2018.

Καλπάζουν οι επενδύσεις σε καταστήματα και γραφεία

*Στο στόχαστρο θεσμικών και ξένων
funds εμπορικά ακίνητα στην Ελλάδα*

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Κεφάλαια που προσεγγίζουν τα 310 εκατ. ευρώ έχουν ήδη δαπανηθεί από τις αρχές του έτους για την απόκτηση ακινήτων εισοδήματος (κτίρια γραφείων κι εμπορικά καταστήματα) στην ελληνική αγορά. Θεσμικοί επενδυτές, όπως οι εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και τα ξένα επενδυτικά funds αναζητούν συνεχώς νέα ακίνητα, δεδομένου ότι η ελληνική αγορά ακινήτων εισοδήματος, όπως είναι τα κτίρια γραφείων, προσφέρει υψηλότερες αποδόσεις συγκριτικά με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ειδικότερα, εξαιρώντας τα βαλκανικά κράτη (Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία και Ρουμανία), όπου οι αποδόσεις κινούνται περίξ του 8%-10%, στην Αθήνα μπορεί κανείς να εξασφαλίσει ετήσια απόδοση κεφαλαίου της τάξεως του 7% για ένα σύγχρονο κτίριο γραφείων, ακόμα και μετά τις υψηλότερες τιμές που έχουν αρχίσει να διαμορφώνονται. Παράλληλα, προσφέρει και τη δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μελλοντικών υπεραξιών, τόσο σε μια ενδεχόμενη μεταπώληση όσο και σε ό,τι αφορά την πορεία των τιμών των ενοικίων, τα οποία παραμένουν αισθητά χαμηλότερα συγκριτικά με το απόγειο της αγοράς, τόσο στην αγορά των εμπορικών καταστημάτων όσο και σε εκείνη των γραφείων.

Η μεγαλύτερη φετινή επένδυση ανήκει στην Grivalia, η οποία λίγες εβδομάδες πριν από την επίσημοποίηση της συγχώνευσής της με

τη Eurobank προχώρησε στην υπογραφή δεσμευτικού προσυμφώνου για την απόκτηση τεσσάρων σουπερ μάρκετ της αλυσίδας «Σκλαβενίτης», δύο στην Αθήνα και δύο στη Θεσσαλονίκη. Η αξία της συναλλαγής υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει τα 119 εκατ. ευρώ, με την απόδοση της επένδυσης να εκτιμάται σε επίπεδο πλησίον του 9%. Πρόκειται για ακίνητα συνολικής επιφάνειας 90.000 τ.μ. που βρίσκονται σε Αλιμο και Νέα Ιωνία στην περίπτωση της Αθήνας και σε Πυλαία και Νέα Ευκαρπία στη Θεσσαλονίκη. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ακίνητα ανήκαν σε επενδυτικό fund από το Κατάρ, που τα είχε αποκτήσει τα προηγούμενα χρόνια.

Ιδιαίτερα δυναμική παρουσία έχει αναπτύξει πλέον και το αμερικανικών συμφερόντων επενδυτικό fund Brook Lane Capital, που επικράτησε στον διαγωνισμό της Alpha Bank για την πώληση ενός καρτοφυλακίου γραφείων, προσφέροντας το υψηλότερο τίμημα με 95 εκατ. ευρώ. Το σημαντικότερο από τα ακίνητα του συγκεκριμένου καρτοφυλακίου ήταν κτίριο γραφείων 17.000 τ.μ., που φιλοξενεί τα κεντρικά γραφεία της Vodafone Ελλάδος, επί της Α. Εθν. Αντιστάσεως στο Χαλάνδρι. Επίσης, στο «πακέτο» που απέκτησε η Brook Lane περιλαμβάνονται γραφεία επί της Α. Κηφισίας 24-26 που μισθώνονται από τη Samsung, κτίριο στη Μεταμόρφωση που φιλοξενεί την αντιπροσωπεία της Porsche, ακόμα ένα κτίριο γραφείων στην

Το κτίριο γραφείων 17.000 τ.μ., που φιλοξενεί τα κεντρικά γραφεία της Vodafone Ελλάδος, επί της λεωφόρου Εθν. Αντιστάσεως στο Χαλάνδρι πέρασε στα χέρια του αμερικανικού συμφερόντων επενδυτικού fund Brook Lane Capital.

Από τις αρχές του έτους έχουν επενδυθεί κεφάλαια ύψους 310 εκατ. ευρώ, με πρωταγωνιστές ΑΕΕΑΠ και ξένα funds.

οδό Μικαλακοπούλου, που μισθώνει η AXA Ασφαλιστική, και οριζόντιες ιδιοκτησίες στο κτίριο της Α. Κηφισίας 95-97 στο «δακτυλίδι» της Αττικής Οδού, έναντι του μεγάρου του ΟΤΕ.

Εκτός όμως από την παραπάνω επένδυση, το Brook Lane απέκτησε και ακόμα ένα κτίριο γραφείων, επικρατώντας σε έτερο διαγωνισμό, της Πειραιώς Real Estate. Πρόκειται για ένα σύγχρονο κτίριο το οποίο μισθώνει η Microsoft Hellas επί της Α. Κηφισίας 219-221 στο Μα-

ρούσι. Το τίμημα υπολογίζεται ότι άγγιξε τα 12 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας τη συνολική επένδυση του Brook Lane στην ελληνική αγορά σε 107 εκατ. ευρώ.

Επενδύσεις που θα ξεπεράσουν τα 53 εκατ. ευρώ έχει πραγματοποιήσει ήδη από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα η Trastor ΑΕΕΑΠ, ξεπερνώντας ήδη το σύνολο των κεφαλαίων που τοποθετήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2018 και ανήλθαν σε περίπου 40 εκατ. ευρώ. Οι τελευταίες προσθήκες αφορούν την εξαγορά τριών εμπορικών καταστημάτων από τον όμιλο Πειραιώς κι ακόμα ενός γραφείου, αντί συνολικού ποσού 11,3 εκατ. ευρώ. Στην περίπτωση των καταστημάτων, δύο βρίσκονται στη συμβολή των οδών Γρ. Λαμπράκη και Αγγ. Μεταξά στο κέντρο της Γλυφάδας, με την προσφερόμενη επιφάνεια να είναι της τάξεως των 207 τ.μ. και 541 τ.μ. Πρόκειται για ακίνητα που, μεταξύ άλλων, είναι μισθωμένα

στον όμιλο Καλογήρου και στον όμιλο Folli Follie, καθώς εκεί φιλοξενούνταν μέχρι πρότινος κατάστημα της αλυσίδας Juicy Couture. Το κατάστημα των 541 τ.μ. βρίσκεται στη συμβολή των οδών Αγγέλου Μεταξά 18 και Γρ. Λαμπράκη 19 και θα αποκτηθεί αντί ποσού 5,63 εκατ. ευρώ. Το έτερο κατάστημα των 207 τ.μ. βρίσκεται στη συμβολή των Γρ. Λαμπράκη 16 και Μεταξά και θα αποκτηθεί αντί ποσού 1,9 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, το κατάστημα στη συμβολή των οδών Κουντουριώτου, Σωτήρος Διός 29 και Πραξιτέλους στον Πειραιά θα αποκτηθεί αντί ποσού 1,46 εκατ. ευρώ. Στο παραπάνω «πακέτο» ακινήτων περιλαμβάνεται και μια οριζόντια ιδιοκτησία γραφείων στη Α. Κηφισίας 49 στο Μαρούσι, αντί ποσού 2,3 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, η Trastor απέκτησε και ένα καρτοφυλάκιο αποτελούμενο από τέσσερα αυτοτελή κτίρια γραφείων, συνολικής επιφάνειας

21.700 τ.μ. σε Αθήνα, Μαρούσι, Κηφισιά και Αργυρούπολη. Η συνολική αξία της συναλλαγής ανήλθε σε 27,4 εκατ. ευρώ. Πωλητής ήταν ο όμιλος Grupo Dólfín, που εδρεύει στην Αργεντινή. Πέραν των παραπάνω ακινήτων, πρόσφατα ολοκληρώθηκε και η απόκτηση, αντί ποσού 12 εκατ. ευρώ, δύο κτιρίων γραφείων της Prometheus Gas του ομίλου Κοπελούζου στον Παράδεισο Αμαρουσίου.

Στις σημαντικές κινήσεις του 2019 περιλαμβάνεται και η εξαγορά του κτιρίου των κεντρικών γραφείων της «Ελλάκτωρ» αντί ποσού 25,5 εκατ. ευρώ.

Αγοραστής ήταν η νεοσύστατη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία Orilina Properties ΑΕΕΑΠ, συμφερόντων του επενδυτικού fund Brevan Howard. Τόσο η «Ελλάκτωρ» όσο και ο όμιλος Γερμανού θα παραμείνουν ως μισθωτές του ακινήτου, για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Δίκαιες παραχωρήσεις σε ενοικιαζόμενα υποστατικά

Τα ακίνητα τα οποία δύνανται να στεγάσουν επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, εστίασης και αναψυχής, συγκριτικά, είναι σε θέση να λαμβάνουν τα πιο ψηλά ενοίκια ανά τετραγωνικό μέτρο. Εννοείται πως αυτό δεν είναι απόλυτο αλλά γενικά ισχύει και το ακριβές ύψος τους καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την τοποθεσία, την εμπορική προβολή, την ευκολία στη στάθμευση επισκεπτών, στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό του κτηρίου και στην ποιότητα κατασκευής του. Φυσικά τα τελευταία δύο στοιχεία μπορεί να μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα επειδή –τουλάχιστον θεωρητικά– μπορούν να γίνουν οι κατάλληλες αισθητικές επεμβάσεις κυρίως εξωτερικά και η πλήρης ανακαίνιση εσωτερικά έτσι ώστε να επιτευχθεί το προσδοκώμενο αποτέλεσμα των συντελεστών που προτίθενται να το ενοικιάσουν προκειμένου να συνάδει πλήρως με το ύψος της επιχείρησής τους.

Οι ιδιοκτήτες τέτοιων ακινήτων πολλές φορές συμπεριφέρονται ως απόλυτοι άρχοντες και είναι δύσκαμπτοι σε ό,τι αφορά στις συμφωνίες σε επιμέρους θέματα που θέτουν οι υποψήφιοι ενοικιαστές. Δύο είναι τα στοιχεία που τους ωθούν σε τέτοιες συμπεριφορές. Πρώτον, είναι η ιδέα που έχουν πως το ακίνητό τους είναι το καλύτερο και άρα ο ενοικιαστής θα πρέπει να ικανοποιήσει όλες τους τις επιθυμίες και δη να καταβάλλει το (ψηλό) ενοίκιο αν θέλει τα κλειδιά για να εξασκήσει την επιχείρησή του. Δεύ-

Οι ιδιοκτήτες θα έπρεπε να αποδέχονται την καταβολή αισθητά μειωμένου ενοικίου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων στο βαθμό που επηρεάζουν την εμπορικότητα και απρόσκοπτη λειτουργία των καταστημάτων.

τερον, και κυριότερο, ο φόβος που τους προκαλεί η υπέρμετρη προστασία του Νόμου του Ενοικιοστασίου προς τους ενοικιαστές. Διαιολογημένα οι ιδιοκτήτες φοβούνται τις συνέπειες αυτής της προστασίας που συνήθως καταλήγει σε μη πληρωμή ενοικίων επί σειρά ετών και δαιδαλώδεις δικαστικές διαδικασίες που στο τέλος τους αφήνουν απροστάτευτους, αφού στην χειρότερη μπορεί να σημαίνει ο ενοικιαστής να φεύγει χωρίς να καταβάλλει ενοίκια 4-5 χρονών. Για να μην πούμε το πασιφανές, ότι δηλαδή οι αναθεωρήσεις των ενοικίων δεν μπορούν να ακολουθήσουν την αγορά με τελικό αποδέκτη το ίδιο

το κτήριο το οποίο μένει ασυντήρητο μέχρι να αποτελέσει δημόσιο κίνδυνο. Το είπαμε πολλές φορές (μάλλιασε η γλώσσα μας) ότι αυτός ο Νόμος θα πρέπει να καταργηθεί ή το λιγότερο να χαλαρώσει αρκετά.

Ας δούμε όμως τώρα μιαν άλλη οπτική γωνία του υποψήφιου ενοικιαστή ή ακόμη και του υφιστάμενου ενοικιαστή. Ένας υποψήφιος ενοικιαστής χρειάζεται κάποιο χρονικό διάστημα από τη στιγμή που κλείνει τη συμφωνία ενοικίασης μέχρι να ανακαινίσει τον χώρο, να εξασφαλίσει (αν απαιτείται) τις όποιες άδειες λειτουργίας και να μπει σε λειτουργήσιμη κατάσταση. Αυτό μπορεί να σημαίνει μια νεκρή περίοδο από

ένα μέχρι και τρεις – τέσσερις μήνες. Σε τέτοιες περιπτώσεις καλό είναι ο ιδιοκτήτης να προβαίνει οικιοθελώς ή έστω με το κέφι του σε μια παραχώρηση μη καταβολής ενοικίου προς τον ενοικιαστή. Είναι θεμιτό εφόσον η επιχείρηση ακόμη δεν είναι σε θέση να παράγει εισόδημα, επειδή το υποστατικό δεν είναι έτοιμο, η καταβολή του ενοικίου να ξεκινά με την αποπεράτωση των εργασιών ανακαινίσεων. Δεν λέω, αρκετοί ιδιοκτήτες κατανοούν αυτή τη θέση των ενοικιαστών και παραχωρούν μια τέτοια χαλάρωση η οποία συνήθως κυμαίνεται μέχρι 2-3 μήνες. Όχι όμως όλοι και καλό είναι να ισχύει πάντοτε. Μια άλλη

Είναι θεμιτό εφόσον η επιχείρηση ακόμη δεν είναι σε θέση να παράγει εισόδημα, επειδή το υποστατικό δεν είναι έτοιμο, η καταβολή του ενοικίου να ξεκινά με την αποπεράτωση των εργασιών ανακαινίσης.

παράμετρος είναι η περίπτωση των κατασκευαστικών έργων υποδομής από ένα Δήμο ή μιαν Αρχή που επηρεάζουν την απρόσκοπτη λειτουργία καταστημάτων κατά την διάρκεια της εκτέλεσής τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις ενώ η έννοια των ιδιοκτητών θα έπρεπε να ήταν η προστασία των ενοικιαστών τους, έτσι ώστε να παραμείνουν βιώσιμοι και άρα να παραμείνουν ως ενοικιαστές, βλέπουμε μια στάση μάλλον απάνθρωπη. Κανονικά θα έπρεπε να αποδέχονται την καταβολή αισθητά μειωμένου ενοικίου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων στο βαθμό που επηρεάζουν την εμπορικότητα και απρόσκοπτη λειτουργία των καταστημάτων. Όμως, κάτι τέτοιο πολύ σπάνια συμβαίνει και σαν αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις που δεν μπορούν να κρατήσουν αυτό το οικονομικό βάρος, κλείνουν. Ενόψει και του γεγονότος ότι τέτοια έργα

αυξάνονται λόγω των αναβαθμίσεων που γίνονται στα κέντρα των πόλεων, θα σύστηνα στους ιδιοκτήτες να βλέπουν πέραν της μύτης τους και να είναι υπομονετικοί. Στο κάτω – κάτω τα έργα αφενός δίνουν υπεραξία στις περιουσίες τους και αφετέρου ποιος πραγματικά θέλει να στραγγαλίζει έναν κατά τ' άλλα καλό ενοικιαστή;

Τέλος, η σχετική νεφώφερτη απαίτηση καταβολής εγγυητικής για περίοδο 6-12 μηνών η οποία να αναnevόνεται μόνιμα, στραγγαλίζει μια νέα επιχείρηση εν τη γενέσει της καθώς σημαίνει τη μόνιμη δέσμευση κεφαλαίων προς αυτό το σκοπό που κανονικά είναι ζωογόνα για τη σωστή της λειτουργία. Ενώ μια σχετική χαλάρωση ή κατάργηση του Νόμου του Ενοικιοστασίου ακυρώνει την ανάγκη για μια τέτοια απαίτηση σε μεγάλο βαθμό.

Και ένα τελευταίο προς κάποιους ιδιοκτήτες: μια παροιμία λέει, «... κάλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρει...». Είστε ακατανόητοι να προτιμάτε να έχετε τα καταστήματά σας άδεια επί σειρά ετών επειδή δεν παρουσιάζεται ο ανόπτος που θα σας δώσει ό,τι παράλογο ζητάτε ασυζητητί. Καταντάτε γραφικοί και τα ακίνητά σας σύμβολα μιας μόνιμης κρίσης η οποία μπορεί και να μην υπάρχει, στιγματίζοντας αρνητικά ένα δρόμο ή ακόμα και μια περιοχή.

Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS
CEO, APS Andreou Property Strategy -
Chartered Surveyors

Η αναγέννηση της Πομπηίας

Ο διευθυντής του αρχαιολογικού πάρκου Μάσιμο Οζάνα μιλάει στην «Κ» για το μεγάλο ανασκαφικό πρόγραμμα

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

«Κοιτάξε εδώ, αυτός ο μύθος είναι ελληνικός, αναφέρεται στην “Οδύσσεια” του Ομήρου», μας λέει ο διευθυντής του Αρχαιολογικού Πάρκου της Πομπηίας Μάσιμο Οζάνα, καθώς στεκόμαστε πάνω από ένα αρχαίο ψηφιδωτό που άρθε πρόσφατα στο φως και απεικονίζει τη μεταμόρφωση του Ωρίωνα σε αστερισμό συνδέοντας τρεις πολιτισμούς.

Στη βάση του ψηφιδωτού διακρίνεται μια κόμπρα, στο κέντρο είναι ο Ωρίωνας μπροστά από τον σκορπιό που τον σκότωσε, μεσολαβεί μια θεότητα που συνδράμει στη μεταμόρφωση και στην κορυφή, εξηγεί ο διευθυντής του πάρκου και καθηγητής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Νάπολης, είναι ο Ερως που ολοκληρώνει τη διαδικασία με τη στεφάνωση του Ωρίωνα. «Η κόμπρα είναι σύμβολο του χθόνιου κόσμου και της Αιγύπτου με την οποία η Πομπηία είχε καλές σχέσεις. Ο Ωρίωνας φέ-

Αρχαιολογικό Πάρκο της Πομπηίας και Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων θα εργαστούν και σε κοινά ερευνητικά προγράμματα στη Δήλο και στη νεκρόπολη της νήσου Ρήνεια.

ρει φτερά πεταλούδας που φαίνεται παράξενο, αλλά νομίζω ότι έτσι συμβολίζεται η ψυχή του κνηγού γίγαντα που ανεβαίνει στον ουρανό και ο Ερως συμμετέχει ως κοσμογονική θεότητα με την ιδιότητα της δημιουργίας», μας λέει.

Το εντυπωσιακό ψηφιδωτό ανακαλύφθηκε σε μια κατοικία που χρονολογείται στην ελληνιστική περίοδο και ήρθε στο φως χάρη στο εκτεταμένο πρόγραμμα αναστήλωσης και συντήρησης που εκπονείται στην Πομπηία και συγκεκριμένα στην Regio V (περιοχή 5) στην οποία βρισκόμαστε. «Η περιοχή αυτή ήταν κάτι σαν το ιστορικό κέντρο της Πομπηίας», σημειώνει ο Μάσιμο Οζάνα. Το δάπεδο γύρω από το ψηφιδωτό είναι αρχαιότερο και οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι προστέθηκε από τεχνίτες που ίσως ήταν Έλληνες της Αλεξάνδρειας ή ακολουθούσαν μια τεχνολογία που συναντάται σε ελληνικά ψηφιδωτά, προκειμένου να αλλάξει χρήση το δωμάτιο και να γίνει αίθουσα συμποσίου. Ο διάκοσμος στους τοίχους είναι το λεγόμενο «πρώτο πομπιανό στυλ» και συναντάται στα ευρήματα της Δήλου που εκείνη την εποχή ήταν ένα σημαντικό εμπορικό λιμάνι για την περιοχή της Μεσογείου.

Σε έναν από τους εσωτερικούς τοίχους ο Μάσιμο Οζάνα μου δείχνει κάτι που στα μάτια μου μοιάζει με χαραγματιές, αλλά είναι «αρχαίο γκράφιτι» και δηλώνει στα αρχαία ελληνικά «είμαι δούλος» που μαρτυρά την ύπαρξη Ελλήνων δούλων στην κατοικία. Οι αρχαίοι κάτοικοι της Πομπηίας, όμως, ήταν πολυγλωσσόφωνοι όπως φαίνεται από την επιγραφή που μας δείχνει ο διευθυντής του αρχαιολογικού πάρκου σε μια διπλανή κατοικία. Πρόκειται για τα διδάγματα πια γράμματα ενός τεχνίτη, που μάλλον ανακαίνιζε τον συγκεκριμένο χώρο, και αναφέρουν τον μήνα «Νοέμβριο» (με το νέο ημερολόγιο είναι ο μήνας Οκτώβριος), ενισχύοντας τη θεωρία που υποστηρίζει ότι η έκρηξη του Βεζούβιου

Ο Ωρίωνας κατά τη μεταμόρφωσή του, όπου διακρίνονται φτερά πεταλούδας και μέρος του σκορπιού που του έδωσε το θανατηφόρο τσίμπημα.

Το ψηφιδωτό με τη μεταμόρφωση του Ωρίωνα (αριστερά) και προσωπογραφία που πιθανολογείται ότι απεικονίζει οικοδέσποινα της ελληνιστικής περιόδου.

έγινε τελικά το φθινόπωρο και όχι τον Αύγουστο του 79 μ.Χ.

Στην ίδια κατοικία οι αρχαιολόγοι εντόπισαν τους σκελετούς μιας οικογένειας που δεν κατάφερε να διαφύγει από το μένος του φαιστιά. «Μάλλον νόμιζαν ότι η έκρηξη θα σταματούσε, αλλά σίγουρα σκοτώθηκαν από την πυροκλαστική ροή. Το φαινόμενο ξεκίνησε περίπου στη 1 το μεσημέρι και μέχρι το βράδυ η Πομπηία ήταν καλυμμένη με περίπου τέσσερα μέτρα πυροκλαστικών υλικών. Βρήκαμε σκελετούς παιδιών και γυναικών στο εσωτερικό του σπιτιού και ανδρών εξωτερικά που ίσως προσπαθούσαν να βρουν τρόπο διαφυγής», μας λέει ο κ. Οζάνα.

Αποκατάσταση μνημείων

Οι μικρές λεπτομέρειες της καθημερινής ζωής είναι που έρχονται σταδιακά στο φως από τις εργασίες στην Περιοχή 5 και ολοκληρώνουν το μεγάλο παζλ της Πομπηίας, στο πλαίσιο του προγράμματος «Great Pompeii Project». Το αναστηλωτικό πρόγραμμα που ολοκληρώνεται τον ερχόμενο Δεκέμβριο προέκυψε από μια επείγουσα ανάγκη παρέμβασης στα μνημεία λόγω κατολισθήσεων και καθιζήσεων, είναι μια κοινή προσπάθεια του ιταλικού κράτους και της Ε.Ε. ύψους 105 εκατ. ευρώ.

Τοιχογραφία από τις νέες ανασκαφές, με την Αθηνά σε όρθια θέση, τον Αδωνι καθισμένο και τον Ερωτα στο μέσον.

Οι εργασίες έφεραν στο φως μνημεία και έργα τέχνης που μέχρι τις μέρες μας ήταν καλυμμένα με φαιστιά. «Τόπος μας είναι να αποκαταστήσουμε ό,τι μπορούμε στο μέρος όπου βρίσκεται το καθετί και να δημιουργήσουμε μια διαδρομή κατάλληλη για τους επισκέπτες της Πομπηίας. Με τη νέα

δείχνει ο κ. Οζάνα στο δωμάτιο μιας άλλης κατοικίας. «Στόχος μας είναι να αποκαταστήσουμε ό,τι μπορούμε στο μέρος όπου βρίσκεται το καθετί και να δημιουργήσουμε μια διαδρομή κατάλληλη για τους επισκέπτες της Πομπηίας. Με τη νέα

τεχνολογία που έχουμε στη διάθεσή μας μπορούμε να τεκμηριώνουμε τα ευρήματα πολύ καλύτερα απ' ό,τι στο παρελθόν», εξηγεί.

Πομπηία και Σαντορίνη

Διασχίζοντας μαζί με εκατοντάδες επισκέπτες τη Via di Mercurio που οδηγεί στη ρωμαϊκή Αγορά και τη Via dell' Abbondanza, τη μεγάλη ευθεία που καταλήγει στο Αμφιθέατρο και την Παλαίστρα, δεν είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς έναν άρτια οργανωμένο αρχαιολογικό χώρο με ξεκάθαρη σήμανση, εύκολη πρόσβαση, αναψυκτήρια, χώρους εστίασης και τουαλέτες που λειτουργούν, σημεία ξεκούρασης και πόσιμου, τρεχούμενου, νερού που κάνουν την ομολογούμενης απαιτητική περιδιάβαση μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού ευκολότερη.

Στην Παλαίστρα, ένα από τα σημεία μεγάλης επισκεψιμότητας, είδαμε την έκθεση αρχαίων κοσμημάτων «Vanity», που υλοποιείται σε συνεργασία με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων (έως τις 5 Αυγούστου) και αποτελεί μία από τις κοινές ενέργειες των δύο αρχαιολογικών φορέων στη νέα τους συνεργασία. Για το φθινόπωρο οι δύο φορείς σχεδιάζουν την έκθεση «Εκρήξεις: Πομπηία και Σαντορίνη»

στη Scuderie del Quirinale της Ρώμης, ενώ θα εργαστούν και σε κοινά ερευνητικά προγράμματα στη Δήλο και στη νεκρόπολη της νήσου Ρήνεια, όπου πιθανόν υπάρχουν τα λείψανα «ενοίκων» της Πομπηίας.

Δεύτερη ζωή

Στο ανασκαφικό πρόγραμμα της Πομπηίας συμμετέχει μια ευρύτατη ομάδα επιστημόνων που αποτελείται από αρχαιολόγους, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, ανθρωπολόγους και παλαιοβοτανολόγους, σε μια προσπάθεια να γίνει κατανοητή όχι μόνο η ζωή πριν από την έκρηξη αλλά και η «δεύτερη ζωή» του αρχαιολογικού χώρου που περιλαμβάνει λάθη, λεπτομέρειες και λαθραίες ανασκαφές. Οι αρχαιολόγοι «ανακαλύπτουν παντού ενδείξεις προηγούμενων ανασκαφών», λέει ο κ. Οζάνα και μας δείχνει το σημείο ενός εσωτερικού τοίχου που μοιάζει «τρυπημένος». Ο διευθυντής εικάζει ότι οι χωρικοί της περιοχής έψαχναν κάποτε για νερό και τυχαία ανακάλυψαν

«Πολλά αντικείμενα έχουν κλαπεί από την αρχαιότητα ακόμη. Πέρνισι, ανακαλύψαμε μια αρχαία κατοικία με ίχνη από πρόσφατες λαθραίες ανασκαφές», λέει ο κ. Οζάνα.

το σπίτι, τους σκελετούς και βέβαια τα κοσμήματα που φορούσαν. Μέχρι να ξεκινήσουν οι επίσημες ανασκαφές το 1748 κανείς δεν ξέρει τι χάθηκε. «Πολλά αντικείμενα έχουν κλαπεί από την αρχαιότητα ακόμη. Οι άνθρωποι έψαχναν για στιγίδια ακόμη και μετά την έκρηξη και αυτό δεν έχει αλλάξει. Πέρνισι, σε συνεργασία με το ειδικό σώμα των καραμπινιέρων, ανακαλύψαμε μια αρχαία κατοικία έξω από την Πομπηία με ίχνη από λαθραίες ανασκαφές της τελευταίας δεκαετίας».

Οι συστηματικές ανασκαφές συνεχίστηκαν τις δεκαετίες του '50 και του '60, αλλά η έλλειψη πόρων και η παραμέληση περιόρισαν τους προσβάσιμους χώρους από τους τουρίστες. Το 2010 μόνο ένα μικρό τμήμα του αρχαιολογικού χώρου ήταν επισκέψιμο, ενώ σήμερα περίπου το 70% της Πομπηίας είναι προσβάσιμο από επισκέπτες που πέρνισι ανήλθαν σε 3,6 εκατ. τουρίστες έναντι 2,3 εκατ. το 2010.

Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι η Πομπηία θα έχει «σταθεροποιηθεί» μέσα στο 2019, πράγμα που σημαίνει ότι θα έχουν ολοκληρωθεί οι έκτακτες παρεμβάσεις και ο αρχαιολογικός χώρος θα επιστρέψει σε ένα «κανονικό» πρόγραμμα συντήρησης και αποκατάστασης.

Η Πομπηία είναι στην πραγματικότητα ένα έργο σε εξέλιξη, μια ανεξάντλητη πηγή γνώσης από την αρχαιολογία και την αρχιτεκτονική μέχρι την ιστορία της τέχνης και τη βοτανολογία. Για τους κατοίκους της, που με βάση τα νέα δεδομένα ανέρχονταν σε έναν πληθυσμό περίπου 45.000, η γνώση που συγκεντρώνεται γύρω από τον τρόπο ζωής τους, τα έθιμά τους, τη λατρεία των θεών τους, ακόμη και από τις πιο προσωπικές τους στιγμές στα διδάγματα πια Lupanari μοιάζει με ένα είδος μνημοσύνης που άργησε δύο χιλιετίες. Όλα βέβαια υπό το άγρυπνο βλέμμα του Βεζούβιου που απλώνει τη σκιά του επιβλητικά πάνω από την Πομπηία.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

30.6.19 - 6.7.19

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ένα ποιητικό αφήγημα σε δύο μέρη μέ-
σα από τις αφηγήσεις, την ερμηνεία
και το ταλέντο δύο μεγάλων καλλιτε-
χνών. Η ηθοποιός Όλια Λαζαρίδου και
ο μουσικός Μιχάλης Νικόπουλος θα μας
αφηγηθούν τη σκοτεινή ιστορία του ποι-
ητή Διονύσιου Σολωμού σαν ένα λαϊκό
τραγούδι. Στο πρώτο μέρος της παρά-
στασης παρουσιάζεται ο Λάμπρος του
Σολωμού, μια από τις πιο αινιγματικές
μορφές του έργου του. Στο δεύτερο
μέρος της παράστασης ο Νίκος Ευδά-
κης ερμηνεύει ποιήματα του Διονυσίου
Σολωμού μελοποιημένα από τον ίδιο.
Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύ-
πρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά
Λευκωσία. Τρίτη, 2 Ιουλίου, ώρα 8:30
μ.μ. **Πληροφορίες** **τηλέφωνο 22894531-
2, culture@ucy.ac.cy.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Γκόλφω Forever» του Ντίνου Σπυρόπουλου

Η ΕΘΑΛ επανέρχεται και φέτος το καλοκαίρι με την
κωμωδία «Γκόλφω Forever», του Ντίνου Σπυρόπου-
λου, σε σκηνοθεσία Αλεξίας Παπαλαζάρου, η οποία
προγραμματίζεται να περιοδεύσει πάλι σε πόλεις και
χωριά της Κύπρου, για να χαρίσει άφθογο γέλιο στο
κοινό μακριά από την σκληρή καθημερινότητα και
της δυσκολίες της. Ως ένας «περιοδεύων θίασος», ο
θίασος της ΕΘΑΛ θα παρουσιάσει την Γκόλφω, σκο-
λουθώντας τους κανόνες της παρωδίας, συνδυάζο-
ντας αρμονικά το λαϊκό στοιχείο με το μοντέρνο, την
φουσανέλα με το τζιν, το τσαρούχι με την γόβα, την
διάλεκτο με την μοντέρνα γλώσσα του σήμερα, τους
ήχους του βουνού και του κάμπου με τις μοντέρνες
μουσικές αποχρώσεις. Πρωταγωνιστούν οι Κώστας
Βήλας, Δημήτρης Αντωνίου, Θανάσης Ιωάννου, Ηλιά-
να Κάκκουρα, Πάνος Μακρής, Παναγιώτης Κυριάκου,
Ελεάνα Παπαδοπούλου, Μυρσίνη Χριστοδούλου.
**Πρεμιέρα 4 Ιουλίου 2019, Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ΄,
ώρα 9:00 μ.μ. Θα ακολουθήσει περιοδεία σε Δήμους
και Κοινότητες (Ιούλιος & Αύγουστος).**

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

«Χόρεψε πάνω στο φτερό του καρχαρία»

Η σχολική εφορεία Λακατάμειας, στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 25 χρόνια της
προσφοράς και της δράσης της, διοργανώνει τη μεγάλη συναυλία στο αμφιθέατρο
Δήμου Λακατάμειας, με τίτλο «Χόρεψε πάνω στο φτερό του καρχα-
ρία». Πρόκειται για ένα μουσικό αφιέρωμα στη ζωή και το έργο του
ποιητή Νίκου Καββαδία, με τους καλλιτέχνες Ρίτα Αντωνοπούλου,
Δημήτρη Φανή και Δημήτρη Μακρή. Τα έσοδα που θα προκύψουν
από τις εκδηλώσεις θα διατεθούν για τις ανάγκες των άπορων μα-
θητών των σχολείων της Λακατάμειας, μέσα από τις επιτροπές
πρόνοιας του κάθε σχολείου. Η σχολική εφορεία Λακατάμειας, στο
πλαίσιο των εορτασμών για τα 25 χρόνια της προσφοράς και της
δράσης της, διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις εντός του Δήμου
Λακατάμειας, καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2019-
2020, όπως διαγωνισμούς, διαλέξεις, καλλιτεχνικές δραστηριότη-
τες κ.ά., με τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών των σχολείων της σχολικής
περιφέρειας Λακατάμειας. Δευτέρα, 1η Ιουλίου, ώρα 9:00 μ.μ. Αμφιθέατρο Δήμου
Λακατάμειας, Λακατάμεια. **Πληροφορίες 22370886, 99650187.**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

«Captured by Georgia Savva»

Η Γεωργία Σάββα παρουσιάζει την πρώ-
τη της ατομική έκθεση φωτογραφίας με
τίτλο «Captured by Georgia Savva», στο
Κέντρο Φωτογραφίας 6x6, στη Λεμεσό. Η
Γεωργία Σάββα είναι ερασιτέχνης φωτο-
γράφος. Εκτός από την αγάπη της για τη
φωτογραφία, έχει ακόμη δύο αδυναμίες:
τη μουσική και το γράψιμο, στο οποίο
καταφεύγει όταν θέλει να αντιμετωπίσει
στο χαρτί, σαν καθηφρτής, τα κρυμμένα
της εγώ. «Είναι σημαντικό να ανακαλύ-
πτουμε την ουσία στα ασημένια και να τα
μετατρέψουμε σε κάτι όμορφο και ουσι-
ώδες. Η κίνηση στη φωτογραφία παγώ-
νει στιγμές στην αιωνιότητα. Μέσα από

την πρώτη μου έκθεση, θέλω ακριβώς να
«εκτελώ» και να παρουσιάσω μια ιδιαι-
τερη πτυχή του εαυτού μου. Τα εγκαίνια
της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν την
Τετάρτη, 3 Ιουλίου, στις 7.30 μ.μ. Η έκθε-
ση θα παραμείνει ανοιχτή μέχρι και τις 13
Ιουλίου. Κέντρο Φωτογραφίας 6x6, οδό
Ηπείρου 19, Λεμεσός. Είσοδος Ελεύθερη.
Μέρος των εσόδων θα δοθεί για φιλαν-
θρωπικό σκοπό. **Πληροφορίες 25354810,
www.centreforphotography6x6.com**

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Καλοκαιρινή σερενάτα» από Ακαδημία Προκόπ

Μια βραδιά κλασικής μουσικής δωματί-
ου θα χάρισουν οι ταλαντούχοι νεαροί
μουσικοί που συμμετέχουν στη Φιλαρμο-
νική Ορχήστρα Βιέννης, στο πλαίσιο του
Φεστιβάλ Faneromeni19, στην Αυλή του
Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύ-
πρου. Η εμφάνιση των νεαρών μουσικών
είναι μια συνεργασία του Ιδρύματος και
της Πρεσβείας της Αυστρίας στην Κύπρο.
Το κουαρτέτο εγχόρδων, με ένα πλούσιο
μπουκέτο εξαισίας μουσικής δωματίου
και με την «Καλοκαιρινή Σερενάτα», απο-
τελείται από τα δυο αδέλφια, Luka και
Lara Kusztrich, (βιολί) Clara Schwaiger
(βιόλα) και Benedikt Sinko (τσέλο). Τους
μουσικούς θα συνοδεύει στο πιάνο ο κα-
ταξιωμένος Κύπριος πιανίστας Νικόλας
Κωνσταντίνου, με έργα του Λούντβιχ βαν
Μπετόβεν και των Ερνστ Κρένεκ, Ούγκο
Βολφ και Φραντς Σούμπερτ. Πολιτιστικό
Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, Φανερω-
μένης 86-90, Λευκωσία. Πέμπτη, 4 Ιουλί-
ου, ώρα 9:00 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη. Τα
βράδια των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ
Faneromeni19, τα μουσεία του Πολιτιστι-
κού Ιδρύματος και η έκθεση «1940: Πρό-
σωπα και Εικόνες. Κύπρος και Ελλάδα» θα
είναι ανοικτά μέχρι τα μεσάνυχτα.
Πληροφορίες **τηλέφωνο 22128157.**

ΠΕΡΦΟΡΜΑΝΣ

«Body Unmuted» της Λίας Χαράκη

Το νέο έργο της Λίας Χαράκη είναι μία
πηχτική εμπειρία βασισμένη σε μαρ-
τυρίες του σώματος που δεν λέγονται
εύκολα και δεν ακούγονται συνήθως.
Οι ηχογραφήσεις έγιναν από την καλ-
λιτέχνη σε πραγματικό χρόνο. Το σώμα
ακούγεται ενώ ψιθυρίζει, φωνάζει, γε-
λά, παραπονιέται, τραγουδά, κλαίει, λέ-
ει, εξομολογείται και παραδέχεται. Στο
«Body Unmuted» ο επισκέπτης μπαίνει
σε ένα δωμάτιο και ακούει τις ηχογρα-
φήσεις τοποθετώντας το δικό του σώ-
μα σε συγκεκριμένες θέσεις, καθορι-
σμένες από την καλλιτέχνη, που σκοπό
έχουν να προκαλέσουν την ενσυναί-
σθηση ή την ταύτιση. Παρασκευή-Κυ-
ριακή, 5-7 Ιουλίου από τις 6:30 μ.μ. έως
τις 11:30 μ.μ. στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ,
Παλιάς Ηλεκτρικής, Λευκωσία.
**Το έργο είναι κατάλληλο για άτομα άνω
των 18 ετών.**

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Ο φόβος για ένα αύριο χωρίς μνήμη

«**Σ**την εποχή μας υπάρχει ακόμα κά-
τι που σιγά σιγά χάνεται, γεγονός
που μας αφορά σε ένα πολύ προ-
σωπικό και υπαρκτικό επίπεδο. Πρόκειται
για τη γενιά των αυτοπτών μαρτύρων των
χειρότερων εγκλημάτων και καταστροφών
στα χρονικά της ανθρωπίνης ιστορίας, μια
γενιά που αρχίζει σταδιακά να εκλείπει. Το
σημείο έναρξης ενός νέου κεφαλαίου συλ-
λογικής ανάμνησης οριοθετείται από ένα
χρονικό εύρος σαράντα ετών: μετά την
πάροδό τους, η συλλογική ανάμνηση αρ-
χίζει να φθίνει, με αποτέλεσμα οι μορφές
μέσω των οποίων μεταδίδεται η πολιτισμι-
κή ανάμνηση να γίνονται προβληματικές».

Γράφοντας αυτό ο Γερμανός αιγυπτιο-
λόγος Γιαν Ασμαν στον πρόλογο του κλα-
σικού, θεωρητικού έργου του «Η πολιτι-
σμική μνήμη» (ετύχησε στα ελληνικά να
κυκλοφορήσει από τις Πανεπιστημιακές
Εκδόσεις Κρήτης), δεν αναφερόταν στη Μι-
κρασιατική Καταστροφή. Πώς θα μπορού-
σε όμως να εξαιρεθεί από τη διαπίστωση;
Αν υπάρχουν σήμερα επιζώντες, θα πρέ-
πει να είναι άνω των 100 ετών και, βέβαια,
αυτό σημαίνει ότι το 1922 θα ήταν μικρά
παιδιά, σχεδόν μωρά. Όμως η κ. Ευγενία
ή ο κ. Περικλής, 70χρονοι, πάνω κάτω,
σήμερα, απόγονοι Μικρασιατών προσφύ-
γων της Ανω Ελευσίνας, αφηγούνται τα
γεγονότα σα να τα έχουν βιώσει. Ιστορίες
αφανισμών και εξανδραποδισμών μιλούν
για τον παππού ή τη γιαγιά τους, συγγе-
νείς που δεν γνώρισαν, αλλά και οι δύο
βουρκώνουν. «Κοίτα ανατρίχιασα», μου
λέει η κ. Ευγενία, φεύγει για να τακτοποι-
ήσει μια εκκρεμότητα στο Μουσείο Μικρα-
σιατών Ελευσίνας, και επιστρέφοντας, σε
λίγα λεπτά, ξαναπάνει το νήμα ακριβώς
από εκεί όπου το άφησε. Εν τω μεταξύ, ο
κ. Περικλής, είχε ήδη αρχίσει να θυμάται
περιστατικά από τη δική του οικογένεια.
«Πόσες φορές τα έχετε διηγηθεί;», ρωτώ
και τους δύο. «Αμέτρητες», νομίζω, μου
απάντησαν ή το υπονόησαν με μια κίνη-
ση του χεριού.

Την περασμένη εβδομάδα στην Ελευσί-
να, η σκηνοθέτις Γιολάντα Μαρκοπούλου,
παρουσίασε μια site - specific περιπατητική
παράσταση με τίτλο «Ε ΦΥΤΑ Μικρασία»
(στο πλαίσιο του «Φεστιβάλ Συνοικισμός»).
Ήταν ιστορικά και κοινωνικά επεξεργασμέ-
νη με μεγάλη ευαισθησία και ενσυναίσθη-
ση. Περιήγησα με τη συμμετοχή των ιδίων
των κατοίκων, οδηγούς δύο ηθοποιούς, μια
διαδρομή με εικόνες, ήχους, μυρωδιές, ένα
οδοιπορικό μέσα από δρόμους, προσφυγό-
σιπτα, άλλα κατοικημένα και άλλα εγκατα-
λελειμμένα, στάσεις για να ακούσουμε, να
δούμε, να κατανοήσουμε και, κυρίως, να
αισθανθούμε. Μια σύνθεση από ιστορίες,
ανθρώπινα ίκνη ενός, σχεδόν, αιώνα, φυ-
λαγμένα σε αντικείμενα, μνήμες, σκέψεις,
τελετουργικά, ρουτίνες αναλλοίωτες, γεύ-
σεις απαράλλακτες. Μαζέματα σε αυλές,
κώδικες επικοινωνίας με εκφράσεις και
τοπωνύμια που έχουν διασχίσει τις δεκα-
ετίες (όπως τα «παντρεμενάδικα»), άνθρω-
ποι πονεμένοι και ανοικτοί, περιπλανώμε-
νοι ακόμη ανάμεσα στο τότε και στο τώρα,
φιλόξενοι και ανήσυχoi, γεμάτοι ζωή, γέλιο
και δάκρυα. Θέλουν να πουν τις ιστορίες
τους, να τις μοιραστούν, να ξαλαφρώσουν
από το βάρος και την ευθύνη της μνήμης
που ζυγίζει πάνω τους, γύρω τους, μέσα
τους. Μιας μνήμης που δεν είναι από πρώ-
το χέρι. Ακουσαν γι' αυτά, κι εκείνοι με τη
σειρά τους, θέλουν κι άλλοι, όσο το δυνα-
τόν περισσότεροι, να γίνουν κοινωνοί της
δικής τους, βιωμένης πλέον, αφήγησης.
Στο πρόσωπο του επισκέπτη βλέπουν και
τον ακροατή. Είναι όμως και κάτι ακόμη: η
αγωνία της συνέχειας. Ξέρουν ότι τα δικά
τους παιδιά και εγγόνια δεν έχουν την ίδια
επαφή με τις ιστορίες τους, προφορικές ή
καταγεγραμμένες ή αποθηκευμένες στο
Μουσείο Μικρασιατών, το οποίο έφτιαξαν
μόνοι τους από χρέος και με επιμονή. Είναι
αυτό ακριβώς για το οποίο γράφει ο Ασμαν:
«Μια γενιά που αρχίζει σταδιακά να εκλεί-
πει». Και μετά; Όταν αυτοί οι χαρισματικοί
αφηγητές δεν θα είναι πια εν ζωή, ποιος θα
«κληρονομήσει» τη μνήμη με το ίδιο πάθος
για να τα μεταφέρει με την ίδια επιθυμία, με
το ίδιο αίσθημα «του επείγοντος»; Ούτε οι
ιδιοι εξάλλου υπήρξαν αυτόπτες μάρτυρες,
αλλά έζησαν σε θερμοκρασίες βρασμού. Οι
μνήμες άχνιζαν ακόμη, διαμόρφωναν
ψυχοσύνθεση, καθημερινότητα, χάραζαν
διαδρομές, προσδιόριζαν επιλογές ζωής.

Η περιπατητική αυτή παράσταση στην
Ελευσίνα αναδιτάζε, για μία ακόμη φορά,
την ιστορική μνήμη. Ούτως ή άλλως, κάθε
φορά που οι άνθρωποι αυτοί αφηγούνται
τα ίδια περιστατικά, κάτι μετατοπίζεται. Η
ξενάγηση είναι, κι αυτή, ένα ακόμη βήμα
για την κατανόηση.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μάλλον φταίει...

Γιατί οι μαθητές μας γράφουν κάτω από
τη βόση στα περισσότερα μαθήματα;
Είναι το ερώτημα κάθε τέλος Ιουνι,
όταν ανακοινώνονται τα αποτελέσματα
των παγκύπριων εξετάσεων. Κανείς δεν
ξέρει την απάντηση και κανείς από τους
υπεύθυνους που χαράσσουν εκπαιδευτική
πολιτική δεν έχει απασχοληθεί για να βρει
μια εξήγηση. Μοιάζει με την επωδό των
κοιμμάτων, μετά από κάθε εκλογική δια-
δικασία, που γίνεται γνωστό το ποσοστό
αποχής των πολιτών από την κάλπη. Τότε
τα κομματικά επιτελεία βγαίνουν και λένε
ότι πήραν το μνήμη και θα μελετήσουν
τα ποσοστά για να δουν τι πήγε λάθος.
Φυσικά, ποτέ δεν το κάνουν στα σοβα-
ρά και τίποτε δεν γίνεται και το μνήμη,
διαβάστηκε μεν, αλλά απάντηση καμία.

Κάπως έτσι είναι και με τα αποτελέ-
σματα των παγκυπρίων. Οι συνδικαλι-
στικές οργανώσεις, το Υπουργείο, οι ορ-
γανωμένοι γονείς και γενικά όλοι όσοι
έχουν με κάποιον τρόπο να κάνουν με
τα της εκπαίδευσης αρχίζουν και μιλάνε
για τα εγγενή προβλήματα του εκπαιδευ-

τικού μας συστήματος, για την αδιαφο-
ρία της Πολιτείας να χαράξει μία εθνική
εκπαιδευτική πολιτική, και αναλόγως το
προσωπικό πρόσημο του καθενός επιρ-
ρίπτονται και οι ευθύνες.

Φταίει η Εκκλησία, που αναμειγνύε-
ται στα της παιδείας και η ελληνοκεντρι-
κή της προσέγγιση. Φταίει το Υπουργείο
Παιδείας, που άγεται και φέρεται από την
Εκκλησία και που στέκει ανήμπορο να
εξέλθει από τα γραφειοκρατικά γρανάδια
του. Φταίνει οι καθηγητές, που δεν κάνουν
σωστά τη δουλειά τους και τους ενδιαφέ-
ρουν μόνο τα επιδόματα, το να δουλεύουν
λιγότερο και να διασφαλίσουν τα κεκτη-
μένα τους. Φταίνει οι γονείς, οι οποίοι το
μόνο που θέλουν είναι τα μωρά τους να
πίνουν καλούς βαθμούς, ανεξαρτήτως
επίδοσης και οι οποίοι στέκονται εμπό-
διο στο έργο των καθηγητών. Φταίνει και
οι μαθητές, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται
να μάθουν, και έχουν αποθρασυνθεί, με
τους εκπαιδευτικούς να μην μπορούν να
τους επιβληθούν. Φταίνει τα σχολικά γυ-
χειρίδια, τα οποία αναπαράγουν στείρα

γνώση και τα Προγράμματα Σπουδών, τα
οποία δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες του
21ου αιώνα.

Γενικά, φταίνει όλοι, φταίνει τα πάντα,
αλλά στο τέλος τίποτε δεν αλλάζει και κα-
νείς δεν κάνει καμία ειλικρινή προσπάθεια
να αλλάξει κάτι. Παίζουν όλοι τους κρυ-
φό, και η κρυψώνα τους είναι το σύστη-
μα. Μία καλή δικαιολογία, ένας τάφος του
Αγίου Νεοφύτου, που χωράει τα πάντα.

Δεν γίνεται, όμως, να πάμε έτσι παρα-
κάτω, ή μάλλον, δεν πρέπει να συνεχίζου-
με να πηγαίνουμε παρακάτω με αυτόν τον
τρόπο. Πρέπει να καθίσουμε όλοι κάτω
και να δούμε ο καθένας από την πλευρά
του πώς μπορεί να βοηθήσει. Έγραφα τον
Σεπτέμβριο του 2018: «Για την παιδεία
πότε θα μιλήσουμε; Άμα γεμίσει το φεγ-
γάρι και ο Πλούτωνας ευθυγραμμιστεί με
τον Ερμή; Ναι, για την παιδεία που θέλει
ο κάθε γονιός για το παιδί του, ώστε να
αναπτύξει κριτικό του. Για την ανάπτυξη
μόνιμων περιβαλλοντικών και κοινωνι-
κών ευαισθησιών, που δεν θα αντικρίζει
ο πολίτης τον Ακάμα και το Τρόδος μπα-

ξέ τσιφλίκι του και τον διαφορετικό, τον
άλλο δεν θα το βλέπει ως μίσημα και κα-
ταραμένο. Για την παιδεία που πρέπει να
έχει ο αυριανός πολίτης που θα είναι στο
τέλος χρήσιμος στην ίδια την Πολιτεία,
ως υπάλληλος, ως ψηφοφόρος, ως λογι-
κό ον». Για αυτή την παιδεία που πρέπει
να προσφέρουμε πότε θα συζητήσουμε»
και συνέχιζα, μήπως όταν δεν θα έχουμε
καυτό φθινόπωρο στο Κυπριακό και επι-
τακτική ανάγκη διευθέτησης του ΓεΣΥ.
Και τα δύο από τότε δεν καταφέραμε να
τα δαμάσουμε. Φτιάξαμε ΓεΣΥ, αλλά δεν
το στερεώσαμε και τώρα κοιτάμε τι φταί-
ει που ο κόσμος πάει σωρηδόν στα φαρ-
μακεία και στα ιατρεία για να κάνει ό,τι
εξετάσεις δεν έκανε ποτέ στη ζωή του.
Χρόνο η κυβέρνηση δεν έχει για Παιδεία.
Όσο για το Κυπριακό, αυτό είναι κάπως
φυσιολογικό που δεν το λύσαμε, αφού τα
άσπρα και οι πλανήτες δεν ευθυγραμμί-
ζονται, άρα για Παιδεία θα μιλάμε τώρα;
Του χρόνου τέτοιες μέρες τα ίδια θα γρά-
φουμε. Κανείς δεν θέλει να σπάσει αβγά,
άρα ομελέτα δεν θα φάμε.

Τι καινούργιο συμβαίνει στο ΕΜΣΤ;

Η «Κ» μπήκε στο κλειστό μουσείο, είδε τις εργασίες που γίνονται και συνομίλησε με τους δύο υπεύθυνους του έργου

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

Καθώς περνάμε την κεντρική είσοδο του κτιρίου της λεωφόρου Συγγρού—από τα πιο ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά, πολυσυζητημένα και ταραπωρημένα της Αθήνας—, μοιάζει να μην έχει αλλάξει τίποτε από όσα συμβαίνουν εδώ και καιρό: κλειστές πόρτες, ερημιά και εμφανή τα πρώτα σημάδια της φθοράς στο κέλυφος. Μέσα όμως κάτι γίνεται, και η «Κ» μπαίνει για να το καταγράψει κατ' αποκλειστικότητα.

Την ημέρα της επίσκεψής μας στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονες Τέχνες (ΕΜΣΤ), το κύτος ενός τεράστιου ξύλινου καραβιού «κτιζόταν» στον τέταρτο όροφο. «Το καράβι της ζωής» είναι ένα από τα εμβληματικότερα έργα της μόνιμης συλλογής του μουσείου, και όχι μόνο λόγω του μεγέθους του. «Τα αξιολύπητα απομεινάρια της ζωής μου» το ονόμασε ο Ιλία Καμπακόφ, ένας από τους σημαντικότερους εν ζωή εκπροσώπους της ενεοιολογικής τέχνης. Όταν ολοκληρωθεί αυτή η οπτική αυτοβιογραφία, θα καταλαμβάνει χώρο πολλών τετραγωνικών μέτρων, καθώς περιστοιχίζεται από ξύλινο φράχτη. Στο κατάστρωμα θα τοποθετηθούν κιβώτια που περιέχουν ρούχα, προσωπικά αντικείμενα και κείμενα του καλλιτέχνη, τα οποία «αφηγούνται» τη ζωή του στα χρόνια της Σοβιετικής Ένωσης. Η εγκατάσταση προσκαλεί τον θεατή που θα «επιβιβαστεί», να κάνει μια βιωματική περιήγηση στην πρόσφατη ευρωπαϊκή ιστορία μέσω της τέχνης. Προς το παρόν, όλα τα αντικείμενα βρίσκονται σε κλειστά κιβώτια, ο φράχτης στοιβαγμένος λίγο πιο πέρα και η συναρμογή συνεχίζεται από το ειδικό

συνεργείο σύμφωνα με τις οδηγίες του καλλιτέχνη. Η τοποθέτηση της μόνιμης συλλογής του ΕΜΣΤ, επιτέλους, προχωράει και ο τελευταίος από τους τρεις ορόφους που θα τη φιλοξενήσει μοιάζει σήμερα με ναυπηγείο. Η κατασκευή ενός ξύλινου καραβιού νοείται ως καλός οινός. Σαν την προετοιμασία ενός συμβολικού απόπλου, του ξεκινήματος που περιμένει η πόλη. Ελπίζουμε μονάχα οι προβλέψεις να επαληθευθούν. Γι' αυτό μας διαβεβαιώνουν οι «οδηγοί» μας στην περιήγηση, ο αρχιτέκτονας Δημήτρης Αντωνακάκης, μεταβατικός διευθυντής του ΕΜΣΤ, και η ιστορικός τέχνης, αναπληρώτρια διευθύντρια Μουσείου Σύγχρονες Τέχνες - Πειραματικού Κέντρου Τεχνών ΜΟΜus, Συραγώ Τσιάρα. Είναι οι δύο άνθρωποι που αποδέχθηκαν την πρόταση της υπουργού Πολιτισμού Μυρσίνης Ζορμπά να συνδράμουν στην προσπάθεια να ανοίξει το μουσείο. «Με άγνοια κινδύνου», όπως λέει η Συραγώ Τσιάρα, «αλλά αποφασισμένοι να προχωρήσουμε και να φέρουμε το έργο εις πέρας». Εργάζονται αμισθί, αθόρυβα, μεθοδικά και ομαδικά. Αναθέτουν αρμοδιότητες και δίνουν λόγο στο ανθρώπινο δυναμικό του μουσείου—κάτι που συμβαίνει πρώτη φορά, λένε οι ίδιοι—, στον συγκεκριμένο θεσμό που υπήρξε μέχρι τώρα απόλυτα και δεσμευτικά προσωποπαγής.

Από το 2000

Το ΕΜΣΤ τυπικά ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2000 με ιδρυτικό νόμο που ψηφίστηκε το 1997. Σε αυτά τα σχεδόν 20 χρόνια διορίστηκαν δύο καλλιτεχνικές διευθύντριες, ιστορικοί τέχνης και οι δύο, η Άννα Καρέτζη και η Κατερίνα Κοσκινά. Η πρώτη,

Η ιστορικός τέχνης Συραγώ Τσιάρα και ο αρχιτέκτονας Δημήτρης Αντωνακάκης μπροστά σε τμήμα του έργου «Το καράβι της ζωής μου» του Ιλία Καμπακόφ.

ιδρυτική διευθύντρια, είχε το όραμα και τη στρατηγική της συγκρότησης της μόνιμης συλλογής. Η δεύτερη βρήκε τρόπους να το κάνει να «συνμιλήσει» με τα διεθνή εικαστικά δρώμενα. Αλλά το μουσείο παρέμενε επί της ουσίας κλειστό. Η πρόσφατη διαδικασία της ανάδειξης νέου καλλιτεχνικού διευθυντή μέσω διαγωνισμού που προκήρυξε το ΥΠΠΟ κατέληξε σε παταγώδη αποτυχία, κι έτσι το υπουργείο προχώρησε στη λύση της ανάθεσης του έργου σε προσωρινή διεύθυνση (Μάρτιος 2019) που συνεργάζεται στενά με το διοικητικό συμβούλιο. Μέχρι σήμερα πολλές ημερομηνίες εγκαίνιων του ΕΜΣΤ έχουν ξεπεραστεί, πολλές υπουργικές δεσμεύσεις έχουν διαψευστεί. Η πορεία του μουσείου είναι «έναν φαύλος κύκλος ματαιώσεων και αναβολών, που σημάδεψαν την υπόθεση του πλήρους ανοίγματος του μουσείου για το κοινό σε σημείο να το καταστήσουν μια αυτοακυρούμενη

προφητεία», γράφουν στο κοινό σημειώμα τους για τον οδηγό του μουσείου οι Δημήτρης Αντωνακάκης και Συραγώ Τσιάρα. Όμως οι κάτοικοι αυτής της πόλης έχουμε ανάγκη να πιστέψουμε ότι η περιπέτεια ενός θεσμού, που αποτελεί εθνικό κεφάλαιο, θα τελειώσει σύντομα.

Διασχίζουμε τον δεύτερο όροφο, όπου ήδη έχουν «σπηθεί» δύο μεγάλα έργα: το «FIXit» της Μόνα Χατούμ, που διασώζει στη σύνθεσή του υλικά από το παλιό εργοστάσιο ΦΙΞ και το περιβάλλει η γνωστή αντισυγκριτική ατμόσφαιρα της δουλειάς, και το τεράστιο, συγκλονιστικό «Άτιτλο» του Γιάννη Κουνέλη. Η εγκατάσταση της μόνιμης συλλογής βρίσκεται σε εξέλιξη εδώ κι ένα μήνα. Γίνεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη μουσειολογική μελέτη της Κατερίνας Κοσκινά με τις ελάχιστες δυνατές προσαρμογές. Θα τοποθετηθούν 160 έργα 75 καλλιτεχνών από τα 1.282 καταγεγραμμένα που απαρτίζουν

τη συλλογή. Οι εργασίες έχουν επιταχυνθεί καθώς καταβλήθηκε μόλις την προηγούμενη εβδομάδα το πρώτο μέρος της πολύτιμης δωρεάς των 3 εκατομμυρίων ευρώ από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, που για άλλη μία φορά είχε «κολλήσει». Οι διαδικασίες για την κατάθεση του επιχειρησιακού πλάνου του ΕΜΣΤ για τα επόμενα χρόνια, οι οποίες εκκρεμούσαν, ολοκληρώθηκαν. Και κυρίως επιλύθηκε μόλις, σε ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο, το σημαντικό ζήτημα της ονοματοδοσίας της δωρεάς σε συνεργασία με το Ίδρυμα Νιάρχος. Στα προσεχή σχέδια της προσωρινής διεύθυνσης είναι ένα σύντομο άνοιγμα, σαν κλεφτή ματιά, για όσους επισκέπτες θέλουν να παρακολουθήσουν το στάσιμο της συλλογής. Τα έργα υποδομής (αμφιθέατρο, πωλητήριο, καφέ, εστιατόριο και οργάνωση της φύλαξης του μουσείου) βρίσκονται σε εξέλιξη και προβλέπεται μια μικρή παρέμβαση στην αίθουσα των περιοδικών εκθέσεων του ισόγειου—ένα οπτικό ημερολόγιο της 20χρονης διαδρομής του μουσείου με τίτλο «ΕΜΣΤ Ανοικτό-Finally FIXED».

«Πότε λοιπόν θα ανοίξει το μουσείο;» ρωτήσαμε τον Δημήτρη Αντωνακάκη και τη Συραγώ Τσιάρα στη συζήτηση που ακολούθησε την ξέναγηση—έγινε σε ένα στρογγυλό τραπέζι μπροστά στο διευθυντικό γραφείο, όπου κανείς από τους δύο τους δεν έχει καθίσει ποτέ.

Δ. Αντ.: Ελπίζω στο τέλος Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου το αργότερο. Υπάρχει αυτή η δυνατότητα, αρκεί να μη δημιουργηθεί πάλι κάποιο πρόβλημα. Έχουμε την εντύπωση ότι βρισκόμαστε στην εκκίνηση και κάποιος μας κρατάει το πόδι. Ο αφέτης έχει πυροβολήσει κι εμείς

προσπαθούμε να φύγουμε.

— Πώς αποφασίσατε εσείς, προσωπικότητες καταξιωμένες στον χώρο τους, που δεν χρειάζεστε επιπλέον εχέγγυα, να αναλάβετε αυτή τη «καυτή» θέση;

Σ. Το.: Πολλοί χαρακτήρισαν την απόφασή μας αμφιλεγόμενη κίνηση. Εγώ όμως δεν προβληματίστηκα ούτε στιγμή. Και οι δύο θεωρήσαμε ότι δεν είχαμε δικαίωμα να σκεφτούμε την προσωπική μας φήμη και να ανησυχάσουμε μήπως βληθεί. Δεν μετράει κανείς μόνο χρησιμοθηρικά τις αποφάσεις του. Αλλωστε, αν και είμαι ιστορικός τέχνης, ποτέ δεν διεδίκησα—ούτε πρόκειται—τη θέση της επιστράτης. Όταν όλα τελειώσουν, θα επιστρέψω στο μουσείο μου.

— Όταν αποδεχθήκατε την πρόταση της υπουργού Πολιτισμού, είχατε αντιληφθεί τον όγκο της εργασίας που αναλαμβάνατε;

Δ. Αντ.: Για να σας πω την αλήθεια, δεν είχα αντιληφθεί την κλίμακα. Αλλά θεώρησα ότι δεν είχα δικαίωμα να αρνηθώ. Πρόκειται για ένα θεσμό εθνικής εμβέλειας και πίστεψα ότι έπρεπε να γίνει κάτι ώστε να ξεπεράσει τις πληγές του.

— Αν όντως ανοίξει πλήρως υπό τη δική σας προσωρινή διεύθυνση, πώς θα θέλατε να περάσετε στην ιστορία του ΕΜΣΤ;

Σ. Το.: Δεν μας έχει απασχολήσει καθόλου. Ας παραμείνουμε ο μεταβατικός διευθυντής και η υποδιευθύντρια-συνδρομήτρια. Αν τα καταφέρουμε, απλώς θα έχει τύχει να είμαστε εμείς. Πιστεύω ότι στη μακρά πορεία της Ιστορίας, δεν έχουν σημασία τα πρόσωπα. Το μουσείο είναι πάνω από όλα. Οι άνθρωποι που δούλεψαν γι' αυτό βρίσκονται εδώ, ο καθένας με τον τρόπο του.

SUMMER JAZZ PROJECT

VINYAI
wine etc.

2/7 YAALA BALLIN JAZZ VOCAL WORKSHOP @17:00
The workshop will focus on different elements of jazz singing, such as repertoire, improvisation and band leading. All levels are welcome.
€10 PARTICIPATION / €5 EURO TO OBSERVE

LIVE @21:30
Celebrating the great american songwriters
Yaala Ballin – Vocals
Charis Ioannou – Saxophone
Dimitris Miaris – Piano
Greg Makamian – Bass
€10 ENTRANCE

3/7 RONJA BURVE QUARTET LIVE @21:30
Ronja Burve – Vocals
Christos Yerolatsitis – Piano
Andreas Rodosthenous – Bass
Stelios Xydias – Drums
€10 ENTRANCE

4/7 THE STEPPIN' OUT JAZZ LIVE @21:30
Alice Ayvazian – Vocals
Iacovos Parpas – Saxophone
Alexis Kasinos – Guitar
€10 ENTRANCE

5/7 NO HUGS _ROMANTIC JAZZ PROJECT LIVE @21:30
Narcissus A-Ngel – Vocals
Paz Valentine – Bass
Max Baras – Guitar
€10 ENTRANCE

6/7 AGGELIKI TOUMPANAKI WORKSHOP @17:00
"The Mechanism of Voice / the multidimensional role of Voice" and/or Circle Singing Workshop. Philippos Nakas Conservatory
€10 PARTICIPATION
"JAZZ PLUS" PROJECT LIVE @21:30
Aggeliki Toumpanaki – Vocals
Grigoris Danis – Guitar
Costas Constantinou – Double Bass
€15 ENTRANCE

7/7 MACUMBA LATIN - JAZZ QUARTET LIVE @21:30
George Morfitts – Keyboards
Elias Ioannou – Trumpet
Rados Panagiotou – Drums
Rodrigo Cáceres – Bass
€10 ENTRANCE

FOR MORE INFO: 99 300430

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

LOVE 100.7 FM

ΧΟΡΗΓΟΙ

PEFKOS City Hotel

ΑΑΑΑ

GRALANOS

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΤΣΙΡΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΙΟΥΛΙΟΥ, 9.00ΜΜ ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΤΡΙΤΗ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ, 9.00ΜΜ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΣΧΟΛΗΣ ΤΥΦΛΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΙΟΥΛΙΟΥ, 9.00ΜΜ ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΑΡΝΑΚΑΣ 2019

Tickethour.com.cy
a ticketmaster company

7777 7040 ΚΑΙΣΕ ΟΙΑ ΤΑ ΚΑΤΑΓΕΜΜΑΤΑ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

LOVE 100.7 FM

Εισιτήρια και στα Ταμεία των Θεάτρων
«Κηποθέατρο Μάριος Τόκας - Λεμεσού» ΤΗΛ. 25582268 (16:00-19:00)
Δημοτικού Θεάτρου Λάρνακας ΤΗΛ. 24665795

Ένα αληθινό έργο για όλους τους ανθρώπους

Ο Γρηγόρης Βαλτινός, που σκηνοθετεί ειδικά για την Κύπρο το έργο «Δείπνο με φίλους», μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον
ΑΝΔΡΕΑ ΜΑΛΛΗ

Ο Γρηγόρης Βαλτινός σκηνοθετεί την κωμωδία «Δείπνο με φίλους» του θεατρικού συγγραφέα Ντόναλντ Μάργκιουλις και μιλάει για την παράσταση στην «Κ». Ο Γρηγόρης Βαλτινός όχι μόνο έχει σκηνοθετήσει την παράσταση πάρα πολλές φορές και πάντοτε με επιτυχία στην Ελλάδα, άλλα έχει πρωταγωνιστήσει. Για πρώτη φορά στην, ειδικά φτιαγμένη για το κυπριακό κοινό παράσταση, ο ίδιος δεν παίζει, αλλά, όπως λέει, έρχεται στην Κύπρο με έναν θίασο που μόνο στα όνειρά του μπορεί να δει κανείς (Εβελίνα Παπούλια, Άννα – Μαρία Παπαχαράλάμπους, Λευτέρης Ζαμπετάκνης και Φάνης Μουρατίδης). Μιλάει, επίσης, για τη συναυλία με τον Θεοδωράκη, καθώς και για το τηλεοπτικό τοπίο σήμερα.

– «Δείπνο με φίλους». Μια παράσταση που εσείς έχετε παρουσιά-

Η Εβελίνα Παπούλια, η Άννα – Μαρία Παπαχα-ραλάμπους, ο Λευτέρης Ζαμπετάκης και ο Φά-νης Μουρατίδης συνθέ-τουν έναν θίασο που μόνο στα όνειρά του μπορεί να δει κανείς.

σει στο κοινό είκοσι χρόνια πριν και τώρα το παρουσιάζετε σε μια παράσταση ειδικά φτιαγμένη για το κυπριακό κοινό. Ποια ανάγκη σάς οδήγησε σε αυτό;

–Κοιτάζτε, είναι ένα έργο που μόλις διάβασα πριν από είκοσι χρόνια μαγευτικά, το ερωτεύτηκα, με εντυπωσίασε πάρα πολύ, γιατί δεν έχω δει πιο αληθινό έργο για τις σχέσεις, για τον γάμο, για τον χωρισμό, για τα παιδιά, την οικογένεια, για τις αξίες, τις προτεραιότητες σε μια σχέση, με έναν τρόπο τόσο λιτό, τόσο δε κωμικό, τόσο μοντέρνο, τόσο ευχάριστο, να αλλάζει εικόνα κάθε πέντε-δέκα λεπτά, που μαγευτικά κι ενώ είχα κατά νου να κάνω κάτι άλλο, αποφάσισα τότε να κάνω αυτό. Έκτοτε, αφού έκανε δύο χρόνια καριέρα στην Ελλάδα και περιόδεις, είπα ότι πιθανότατα δεν έχω... καθарίσει μαζί του. Πράγματι, λοιπόν, το έκανα ξανά πριν από πέντε χρόνια στο θέατρο Ιλί-σια. Πάλι παίξαμε έναν χρόνο με γεμάτο θέατρο και πάλι πήγαμε περιοδεία και πάλι είπα ότι δεν έχω ξεκαθαρίσει με το έργο αυτό. Είχα, μάλιστα, κατά νου να το φέρω στην Κύπρο, αλλά τελικά η μοίρα μου και η μοίρα του έργου ήτανε να έρθει στην Κύπρο με αυτό τον ιδανικό θίασο. Πιστέψτε με, το λέω με όλη μου την ειλικρίνεια. Θα το διαπιστώσετε κι εσείς,

Ο κόσμος αντιλαμβάνεται ότι οι δικτατορίες αλλάζουν απλώς πρόσωπα. Άλλες φορές είναι στρατιωτικές, άλλες οικονομικές ή πολιτικές.

έτσι κι αλλιώς, η αξία των ηθοποι-ών αυτών είναι αδιαμφισβήτητη, έχουने δώσει τις εξετάσεις τους, οπότε δεν χρειάζονται από εμένα επαίνους. Η Εβελίνα Παπούλια, η Άννα – Μαρία Παπαχαράλάμπους, ο Λευτέρης Ζαμπετάκνης και ο Φά-νης Μουρατίδης συνθέτουν έναν θίασο που μόνο στα όνειρά του μπορεί να δει κανείς. Έτσι, λοιπόν, ήρθα πρώτη φορά χωρίς να παίζω εγώ, παρά μόνο σκηνοθετώ-ντας το. Τις προηγούμενες φορές και έπαιζα και το είχα σκηνοθετή-σει. Είναι ένα έργο το οποίο ξέρω πάρα πολύ καλά μέσα στο μεδούλι μου, γιατί είμαι κι εγώ παντρεμέ-νος, έχω οικογένεια, έχω παιδιά, έχω φίλους δεμένους με αυτό τον γάμο και καταλαβαίνετε ότι έχο-ντας –αν θέλετε– και τη θεατρι-κή εμπειρία, είμαι το κατάλληλο μοντέλο γι’ αυτό το έργο.

–Σας έχει μιλήσει διαφορετικά το κείμενο από το πρώτο του ανέβασμα μέχρι σήμερα, φαντάζομαι. –Αλίμονο εάν δεν σου μιλάει διαφορετικά το κείμενο. Ένα τέ-τοιο κείμενο είναι ένα ζωντανό κύτταρο, εξελίσσεται μαζί με την εποχή, γιατί ο καλός συγγραφέας του αφήνει περιθώριο και ανοίγ-ματα, ώστε να μπορεί να μπαίνει μέσα η εκάστοτε εποχή, να είναι διαχρονικό. Δεν κάνει την ιστο-ρία συγκεκριμένη ούτε γεωγρα-

φικά, ούτε χρονικά, ούτε πολιτι-κά. Το αφήνει ανοικτό και αυτά μπαίνουν μέσα στο έργο από μό-να τους κάθε φορά. Έτσι γίνεται ένα έργο διαχρονικό. Κάθε φορά με νέες εμπειρίες φωτίζεις περισ-σότερα πράγματα ή διαφορετικά. Υπάρχουν εποχές που ξεπερνούν κάποια πράγματα μέσα στο έργο, κατά συνέπεια πρέπει να περά-σεις από αυτά και να σταθείς σε άλλα. Λόγω χάρη, μια οικονομι-κή κρίση, μια κοινωνική κρίση, μια πολιτική κρίση φωτίζουν άλ-λα πράγματα μέσα στο έργο και αναδεικνύουν άλλες αρετές του. Αρκεί να σας πω ότι για να απο-φασίσω να ανεβάσω ένα έργο θα με δείτε να διαβάζω ένα έργο για δέκατη φορά. Ενώ το ξέρω το έρ-γο, πρέπει να το διαβάσω και φέ-τος, να δω πώς μου μιλάει φέτος, με τα νέα μου δεδομένα.

–Σε ποιους απευθύνεται η συγκε-κριμένη παράσταση; –Κοιτάζτε, το έργο αφορά σχέ-σεις ανθρώπινες. Δείπνο με φί-λους. Υπάρχουν και φίλοι που δεν είναι ζευγαρωμένοι, είναι φίλοι ενός ζευγαριού και καλούνται να αποφασίσουν και να επιλέξουν με τον χωρισμό ενός ζευγαριού με ποιον θα πάνε και ποιον θα αφήσουν, που λέει κι ο ποιητής «έρχεται η ώρα να αποφασίσεις με ποιον θα πας και ποιον θα αφή-

Οι μεγάλοι ποιητές γι’ αυτό διαβάζονται και διαβάζονται ξανά και απαγγέλλονται από εμάς, γιατί συνεχί-ζει ο λόγος τους να ακουμπάει και στις επόμενες γενιές.

Παραστάσεις: Τρίτη 2/7, Λευκω-σία, Σχολή Τυφλών. Τετάρτη 3/7, Αρχαίο Ωδείο Πάφου. Πέμπτη 4/7, Λάρνακα – Πατίκειο. Παρα-σκευή 5/7, Λεμεσός – Κηποθέ-ατρο. Σάββατο 6/7, Ανοικτό Αμ-φιθέατρο Παραλιμνίου. Κυριακή 7/7, Αμφιθέατρο Δερύνειας. Δευτέρα 8/7, Αμφιθέατρο Λακα-τάμιας. Τρίτη 9/7, Αμφιθέατρο Ιδαλίου (Δάλι).
Ώρα έναρξης 9:00 μ.μ.
Εισιτήρια διατίθενται από το tickethour.com.cy και όλα τα ACS COURIER. Για την παράστα-ση της Λεμεσού λειτουργεί επι-σης και ταμείο στο κηποθέατρο, 4-7 το απόγευμα.
Μέρος των καθάρων εσόδων θα διατεθεί για τις «Αλκυονίδες».

σεις». Ποια είναι τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουμε φίλους, κοινωνι-κές συναναστροφές, ανθρώπους γενικά. Αυτό, λοιπόν, δεν έχει να κάνει με τα ζευγάρια, αλλά με τον άνθρωπο γενικότερα. Έπειτα, για ποιο λόγο επιλέγεις κάποιον έχει άμεση σχέση με την κοινωνική ομάδα στην οποία ανήκει ως πολ-ίτης, οικονομικά, κοινωνικά, μορ-φωτικά. Ποτέ ένα έργο δεν περι-ορίζεται στην πρώτη ανάγνωση. Υπάρχουν κι άλλα στρώματα από κάτω τα οποία υπαγορεύουν την επιφανειακή δράση. Δεν αφορά, λοιπόν, μόνο στα ζευγάρια, αλλά γενικά στον άνθρωπο.

–Με ποια κριτήρια αποφασίζε-τε κάθε φορά ποιο έργο θα ανε-βάσετε; –Δεν σας κρύβω ότι ένα μεγά-λο ποσοστό καταλαμβάνει η συ-γκίνηση, κι όταν λέω συγκίνη-ση δεν εννοώ κατ’ ανάγκη να κλάψω. Να με συγκινήσει κι από πλευράς γέλιου, εξυπνάδας, από πλευράς, αν θέλετε, παρουσίας του, το τι αφήνει στην ψυχή σου όταν τελειώνει. Το τι κληρονομιά σου αφήνει. Εάν θα φύγεις δηλαδή από το θέατρο και θα έχεις να συ-ζητήσεις πράγματα για τον εαυτό σου, για τους γύρω σου, για την κοινωνία, για την πολιτική. Αυτά είναι τα κριτήρια που με κάνουν να ερωτευτώ ένα έργο.

–Σας είδαμε την περασμένη βδο-μάδα και στο μεγάλο αφιέρωμα στον Μίκη Θεοδωράκη στο Καλ-λιμάρμο. Πώς ήταν το συναι-σθημα να συνεργάζεστε με έναν άνθρωπο που έχει αφήσει τόσο έντονα το αποτύπωμά του στη συλλογική συνείδηση;

–Ήταν μια ιστορική στιγμή αυ-τή! Και για την τέχνη του τραγου-διού και της ποίησης και για τη στάση των καλλιτεχνών απέναντι στην κοινωνία και στην πολιτική. Είναι μια ιστορική στιγμή και συ-γκυρία, τουλάχιστον για την Ελλά-δα, ακριβώς επειδή ο Μίκης ενώνει τρεις περιόδους, το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Τα πράγμα-τα που έχει επιλέξει να μελοποιή-σει, η ποίηση που έχει επιλέξει να κατεβάσει προς τον λαό όλα αυτά τα χρόνια, είναι οι αξίες οι ιδέες, τα οράματα που έχει κάθε βρα-νισμένος λαός και που δυστυχώς ακόμη συνεχίζουν και υφίστανται. Το βλέπεις από τον παλμό του κό-σμου από κάτω. Τραγουδά τα τρα-γούδια του Μίκη σαν να βρίσκε-ται σε περίοδο δικτατορίας, γιατί ακριβώς καταλαβαίνει ο κόσμος ότι οι δικτατορίες αλλάζουν απλώς πρόσωπα, άλλες φορές είναι στρα-τιωτικές, άλλες οικονομικές ή πολ-ιτικές. Λοιπόν, ο κόσμος το αντι-λαμβάνεται, ο στίχος που είναι η πύκνωση ιδεών και αξιών το περι-λαμβάνει όλο αυτό κι όπως σας εί-πα και πριν για τα έργα ακουμπάει στις νέες εποχές.

Οι μεγάλοι ποιητές γι’ αυτό δια-βάζονται και διαβάζονται ξανά και απαγγέλλονται από εμάς, γιατί συ-νεχίζει ο λόγος τους να ακουμπάει και στις επόμενες γενιές. Στεφτεί-τε ότι ο Μίκης αναγκάζει όλες τις ηλικίες και ιδίως τις νέες γενιές να έρχονται σε επαφή με τη με-γάλη ποίηση, με τη σοβαρή μου-σική, με τη σοβαρή πολιτική σκέ-ψη. Είναι μεγάλη η προσφορά του. Στη συναυλία υπήρχε ένας παλμός άνευ προηγουμένου από τον κό-σμο, μια συμμετοχή από όλες τις ηλικίες. Έβλεπα παιδιά να μπαί-νουν στο Καλλιμάρμο κι έλεγα «πώς είναι δυνατόν, τι θέλουν αυτά τα παιδιά εδώ;». Κι όμως! Βλέπεις ότι το έχουν ανάγκη. Έρχονται να πουν νερό από την πηγή, γιατί τα «Power of Love», η Μύκονος και τα... μαγιά καταλαμβάνουν ότι στο τέλος δεν αφήνουν τίποτα, παρά μόνο έσοδα σε αυτούς που φωτο-γραφίζονται. Κατά τα άλλα, τους καταστρέφουν την ηθική και δεν εννοώ πως είναι ανήθικο κανείς να δείχνει τα οπίσθιά του, αλλά ο λόγος για τον οποίο το κάνει κι ότι αυτό το ανάγει σε τέχνη κι πως αυτό επικροτείται και θαυμάζεται από το σύνολο του κόσμου, γιατί γίνεται μια πλύση των... οπισθίων. Διαφωνώ με την τάση της εποχής. Ο Μίκης, λοιπόν, είναι το παρελθόν και το παρόν, αλλά και το μέλλον, γιατί δυστυχώς συνεχίζουν να υφι-στανται αυτά τα αιτήματα από τον λαό και την κοινωνία κι από την υγιή πολιτική.

Η ποιότητα αντιμετωπίζεται μόνο με ποιότητα

–Μετά την κρίση, έχουμε κατα-φέρει κάπως να ανεβάσουμε το επίπεδο της τηλεόρασης; –Όχι, νομίζω πως η τηλεόρα-ση έχασε περισσότερο την πορεία της μες στον πανικό. Γι’ αυτό κι όλη η έξαρση με τα ριάλιτι και τα τηλεπαχνίδια και τις δάθεν αυ-θόρμητες συμπεριφορές. Το απο-κορύφωμα, βέβαια, το σίχαμα της κοινωνίας και του πλανήτη, είναι το «Power of love».

–Τι πιστεύετε ότι απουσιάζει από τη σημερινή τηλεοπτική πραγ-ματικότητα; –Μια σύσκεψη των καναλαρ-χών και μια... ομερτά, ένας όρκος ότι δεν θα κατεβαίνουμε από ένα επίπεδο και κάτω. Ξέρετε κάτι, ο αέρας είναι ελεύθερος, τα κανάλια είναι ελεύθερα, ο κόσμος θα δει ό,τι προβάλλεται, ό,τι κι αν είναι αυτό, είτε διαμάντι είτε ακαθαρ-

Έκανες εσύ αυτή τη φτήνια; Θα κάνω εγώ μια μεγαλύτερη για να τραβήξω το κοινό», γιατί το κοινό ολισθαίνει προς την ευτέλεια, προς τη φτήνια.

σία. Κατά συνέπεια, δεν θα πέ-σει η διαφήμιση, με την έννοια ότι κάποιος άλλος θα κάνει κάτι χειρότερο και θα προσελκύσει το κοινό, διότι αυτό παρατηρείται. «Έκανες εσύ αυτή τη φτήνια; Θα κάνω εγώ μια μεγαλύτερη για να τραβήξω το κοινό», γιατί το κοι-νό ολισθαίνει προς την ευτέλεια, προς τη φτήνια. Όσο πιο εύπεπτο και ανώδυνο είναι το προϊόν τό-σο περισσότερο κόσμο έχει. Δεν

τον αναγκάζει να σκεφτεί, τον αποκοιμίζει, τον αποχαυνώνει , αισθάνεται και πιο έξυπνος κανείς από αυτό που βλέπει, κι αυτό το ξέρουν οι άνθρωποι που κάνουν τηλεόραση. Αυτό λείπει από την τηλεόρασή μας που εν μέρει έχει αντικατασταθεί κι από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου βλέ-πετε τι γίνεται. Όποιος θέλει να κάνει καριέρα δείχνει τα οπίσθιά του! Είναι καταπληκτικός αυτός ο διαγωνισμός οπισθίων σε όλα τα επίπεδα και, βέβαια, παραπέ-μπει στο αρχαιότερο επάγγελμα του κόσμου, «όσο πιο καλά οπί-σθια έχω, τόσο περισσότερα λε-φτά θα πάρω και στην άλλη μου δουλειά». Κι εννοώ την κανονική δουλειά, όχι αυτή που λέει ο καθέ-νας ότι κάνει, γιατί λένε διάφορα, «είμαι ηθοποιός, παρουσιάστρια, μοντέλο». Δεν εννοώ αυτή τη δου-λειά, αλλά την άλλη από πίσω,

για την οποία γίνονται αυτές οι αναρτήσεις.

–Οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες πώς αλλάζουν το σκηνικό; –Αρκετά. Βλέπουμε όλο και πε-ρισσότερο κόσμο να παρακολου-θεί ολοκληρωμένες σειρές το ένα επεισόδιο μετά το άλλο. Είναι μια απειλή, αλλά μπορεί να γίνει και μια ελπίδα και μια ευκαιρία για να δημιουργήσει μια αμίλλα κι έναν ανταγωνισμό στα ιδιωτικά κανά-λια για να μπορέσουν να κτυπή-σουν τις πλατφόρμες. Κοιτάζτε, η ποιότητα αντιμετωπίζεται μόνο με ποιότητα και η ευτέλεια μόνο με ευτέλεια. Εξαρτάται, λοιπόν, πού επιλέγει να παλέψει κανείς. Βλέπουμε καταπληκτικές σειρές στις πλατφόρμες εφάμιλλες ται-νιών, που για να κτυπηθούν από τα κανάλια πρέπει να γίνουν αντί-στοιχα πράγματα.

«Οποιος θέλει να κάνει καριέρα δείχνει τα οπίσθιά του! Είναι καταπληκτικός αυτός ο διαγωνισμός οπισθίων σε όλα τα επίπεδα και, βέβαια, παραπέμπει στο αρχαιότερο επάγγελμα του κόσμου...»

Από την «τέταρτη εξουσία» στην εξουσία

Η διάλεξη του Μαξ Βέμπερ πριν από 100 χρόνια και οι δημοσιογράφοι-υποψήφιοι βουλευτές στις εκλογές της 7ης Ιουλίου

ΜΑΞ ΒΕΜΠΕΡ
Η πολιτική ως κάλεσμα και επάγγελμα
μυθρ. Κώστας Κουτσουρέλης
εκδ. Δώμα, σελ. 112

Της **ΣΙΣΣΥΣ ΑΛΩΝΙΣΤΙΩΤΟΥ**

Εκατό χρόνια πριν, στις 29 Ιανουαρίου του 1919, ο κορυφαίος κοινωνιολόγος Μαξ Βέμπερ έδινε μια διάλεξη στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου με τίτλο «Politik als Beruf - Η πολιτική ως κάλεσμα». Η λέξη «Beruf» στα γερμανικά σημαίνει επάγγελμα, έχει όμως και μια δεύτερη σημασία, θρησκευτικής προέλευσης: κάλεσμα. Αυτό που ονομάζεται vocation στα αγγλικά, δηλαδή, ερμηνευόμενο εδώ προχειρώς για τις ανάγκες αυτού του κειμένου, η θείκη κλήση του κάθε ατόμου να εκπληρώσει μια συγκεκριμένη αποστολή, ένα καθήκον στη διάρκεια της ζωής του: προτεσταντική ερμηνεία που προβιβάζει το επάγγελμα σε θείο κάλεσμα.

Το πρωτότυπο κείμενο είναι ένας συνεχής λόγος, αλλά σε αυτήν την τελευταία έκδοση στα ελληνικά οι εκδότες και ο μεταφραστής έχουν κάνει τη μεγάλη χάρη στους αναγνώστες να το χωρίσουν σε τιτλοδοτημένα μέρη και ενότητες, κάτι που διευκολύνει την ανάγνωση και την κατανόηση των 100 σελίδων της διάλεξης. «Κράτος και εξουσία», «Οι κατ' επάγγελμα πολιτικοί», «Τα κόμματα», «Πολιτικά και ηθικά» αποτελούν τις τέσσερις ενότητες, αλλά εμείς θα σταθούμε στη δεύτερη και συγκεκριμένα στο μέρος που ασχολείται με τους δημοσιογράφους: την έμμεση και άμεση σχέση τους με την πολιτική, την αναγκαία λόγω επαγγέλματος

Το εξώφυλλο του βιβλίου που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Δώμα.

ενασχολησή τους με αυτήν και την επιλογή να κατεβούν στον «μάχιμο πολιτικό στίβο».

Προσωπικά δεν έχω διαβάσει άλλη πιο «αγαπητική» αναφορά στο επάγγελμά μας, την ίδια στιγμή που ο συγγραφέας δεν ορρωδεί προκειμένου να δώσει την, κοινώς διαδεδομένη και επεικώς χαρακτηριζόμενη ως δυσάρεστη, διάσταση των δημοσιογράφων και της δημοσιογραφίας: «[ο δημοσιογράφος] ανήκει σε μια κάστα παριών, την οποία η "κοινωνία" συνηθίζει να κρίνει με βάση τους χαμαλότερους εκπροσώπους της. Εξού και κυκλοφορούν οι πιο παράδοξες απόψεις γι' αυτούς και τη δουλειά τους. Δεν καταλαβαίνουν όλοι ότι ένα πράγματι καλό δημοσιογραφικό άρθρο απαιτεί τουλάχιστον τόσο "πνεύμα" όσο κάθε άλλο λόγο επίτευγμα – ιδίως επειδή πρέπει να παραχθεί αμέσως, κατόπιν παραγγελίας, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να επιδράσει αμέσως, αν και βεβαίως γράφεται υπό τελείως διαφορετικές

Από την κινηματογραφική ταινία «The Post» (2017): Ο Τομ Χανκς, ως διευθυντής της εφημερίδας Washington Post, σε μια κρίσιμη σύσκεψη στελεχών σχετικά με την απόφαση δημοσίευσης ή μη απόρρητων εγγράφων, αναφορικά με την αμερικανική ανάμειξη στο Βιετνάμ.

συνθήκες απ' ό,τι ένα ακαδημαϊκό γραπτό. Οτι η ευθύνη εδώ είναι πολύ μεγαλύτερη, ότι μάλιστα το αίσθημα ευθύνης του έντιμου δημοσιογράφου δεν αναγνωρίζεται σχεδόν ποτέ, διότι, όπως είναι φυσικό, η μνήμη μας συγκρατεί ακριβώς τις πιο ανεύθυνες επιδόσεις των δημοσιογράφων εξαιτίας των συχνά αποκρουστικών συνεπειών τους. Οι ασύγκριτα μεγαλύτεροι πειρασμοί που αντιμετωπίζει κανείς στο επάγγελμα και οι λοιπές συνθήκες του δημοσιογραφείν σήμερα, γέννησαν τις συνέπειες που έθισαν το κοινό να βλέπει τον Τύπο με ένα μείγμα αποστροφής και –αξιοθρήνητης– δειλίας».

Το βασικό ζήτημα όμως του Βέμπερ, όπως ίσως και της κοινωνίας

που κρίνει τους δημοσιογράφους, είναι το «πολιτικό τους πεπρωμένο, το ενδεχόμενο να βρεθούν σε πολιτικές ηγετικές θέσεις».

Αναγνωρίζοντας ότι η δημοσιογραφική καριέρα παραμένει μια από τις σημαντικότερες οδούς προς την επαγγελματική πολιτική, διατυπώνει την άποψή του γιατί δεν κάνει για όλους και πολύ λιγότερο «για αδύναμους χαρακτήρες, πρωτίστως ανθρώπους που δεν είναι σε θέση να διαφυλάξουν την εσωτερική τους ισορροπία παρά μόνον όταν είναι κοινωνικά εξασφαλισμένοι. Η ζωή του δημοσιογράφου συνιστά από κάθε άποψη την απόλυτη αστάθεια, και μάλιστα υπό συνθήκες που θέτουν σε δοκιμασία την εσωτερική του ασφάλεια με τρόπο

«Ενα πράγματι καλό δημοσιογραφικό άρθρο απαιτεί τουλάχιστον τόσο "πνεύμα" όσο κάθε άλλο λόγο επίτευγμα».

που δεν συναντάται σχεδόν σε καμιά άλλη περίπτωση. Και οι συχνά πικρές εμπειρίες του επαγγέλματος δεν είναι καν το χειρότερο.

Ιδίως οι επιτυχημένοι δημοσιογράφοι τίθενται αντιμέτωποι με δυσχερέστες εσωτερικές προκλήσεις. Δεν είναι διόλου μικρό πράγμα να συχνάζεις στα σαλόνια των ισχυρών της γης ως, υποτίθεται, ίσος μεταξύ ίσων, να σε περιστοιχίζουν συχνά με κολακείες οι πάντες γιατί σε φοβούνται, και να γνωρίζεις την ίδια στιγμή ότι με το που θα πατήσεις το πόδι σου στην πόρτα της εξόδου ο οικοδεσπότης σου θα σπεύσει να δικαιολογηθεί επί τόπου στους καλεσμένους του που είναι αναγκασμένοι να συναναστρέφεται τη "δημοσιογραφική αλητεία".

Όπως δεν είναι διόλου ασήμαντο να καλείσαι να αποφανθείς ακαριαία και ωστόσο πειστικά για το καθετί, για ό,τι απαιτήσει η "αγορά", για όλα τα βιοτικά προβλήματα που μπορεί κανείς να διανοηθεί, χωρίς να ξεπέσεις όχι μόνο στην απόλυτη ρηχότητα αλλά προπάντων στην αναξιοπρέπεια της αυτοέκθεσης και στις αδυσώπητες συνέπειές της. Δεν εκπλήσσει τόσο ότι πολλοί δημοσιογράφοι πράγματι ως άνθρωποι εκτροχιάστηκαν και ατιμώστηκαν, όσο ότι, παρ' όλα αυτά, ειδικά το συγκεκριμένο κοινωνικό

στρώμα περιλαμβάνει στους κόλπους του τόσο άξιους και απόλυτα έντιμους ανθρώπους, που οι απ' έξω δύσκολα θα μπορούσαν να το υποψιαστούν».

Τα ερωτήματα

Εκατό χρόνια μετά, στην Ελλάδα, στις επερχόμενες εθνικές εκλογές της 7ης Ιουλίου 2019 συμμετέχουν ως υποψήφιοι βουλευτές περισσότεροι από 50 δημοσιογράφοι. Ο αριθμός από μόνος του δημιουργεί ερωτήματα και προβληματισμούς. Πού βρίσκονται τα όρια στη σχέση των δημοσιογράφων, όχι βεβαίως με την πολιτική αλλά με τους πολιτικούς; Ποιος τα θέτει; Κάποιοι μouxλιασμένοι κανόνες δεοντολογίας των οποίων ωστόσο το «ξεσκόνισμα» και η υπακοή σε αυτούς μπορεί να απελευθερώσουν σε βάθος το επάγγελμα της δημοσιογραφίας; Ο καθένας μόνος του; Εχοντας πρωτίστως την επιθυμία και τη βούληση να απαντήσει τα ερωτήματα, ανεξαρτήτως εάν η προσπάθεια συγκρότησης ενός εσωτερικού δυναμικού εαυτού ο οποίος προϋποτίθεται ακόμα και για να τα θέσει αποβεί άκαρπη; Γιατί έχει σημασία να συμμετάσχουν ως πολιτικοί στην πολιτική και ποια είναι αυτή η σημασία; Ορίζεται μόνον από το δημοκρατικό δικαίωμα του εκλέγεσθαι; Πώς θα συμβιβαστεί και σε ποιον κοινό τόπο θα συναντηθεί η, επί τη βάση αρχών, ανοικτή απροκατάληπτη δημοσιογραφική σκέψη με έναν κομματικό μηχανισμό; Ενα πεδίων ερωτημάτων δόξης λαμπρόν ανοίγεται υπό τον τίτλο «Η δημοσιογραφία ως κάλεσμα και επάγγελμα». Προς πάντα ενδιαφερόμενο ή αλλιώς, το whom it may concern...

Its a
deejay €935
summer!

Που θα θέλατε να πάτε διακοπές και με ποιόν μαζί σας;
935 ευρώ είναι δικά σας για να πραγματοποιήσετε την επιθυμία σας!

Follow @deejay935, like & tag
#deejaysummer

DEEJAY
93.5
FEELS GOOD

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΤΟ
www.mydeejay.com.cy

LOVE 100.7 FM 88.7 & 105.7

Σαλπάρετε στο όνειρο
μαζί με το Love FM 100.7
και τη Salamis Cruise Lines

26 ΙΟΥΛΙΟΥ - 31 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΣΚΟΠΕΛΟΣ Ρόδος

Μύκονος Καστελόριζο

ΜΙΑ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΗ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΣΑΣ ΜΕΙΝΕΙ ΑΞΕΧΑΣΤΗ
ΜΕ ΤΟ ΠΛΗΡΩΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΟ SALAMIS FILOXENIA
ΣΕ ΡΟΔΟ, ΣΚΟΠΕΛΟ, ΜΥΚΟΝΟ ΚΑΙ ΚΑΣΤΕΛΟΡΙΖΟ

5 ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΜΕΡΕΣ ΕΝ ΠΛΩ
ΜΕ LIVE LINK ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗΣ
ΣΑΣ ΠΡΟΙΝΗΣ ΕΚΠΟΜΗΣ
ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΣ

SALAMIS 60
60 Χρόνια Ζωής - 60 Χρόνια Ταξίδι

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΤΕ ΣΤΟ 77 77 85 00,
ΠΕΙΤΕ ΟΤΙ ΕΙΣΤΕ ΑΚΡΟΑΤΗΣ ΤΟΥ
LOVE FM 100.7 ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΕΤΕ
ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ένας κόσμος αιώνιου ύπνου

Ολόένα και συχνότερα οι παρές των ανθρώπων καταλήγουν σε μια ήπια συνενοχή ότι τίποτα δεν θα διαταράξει τον ύπνο τους, τίποτα τελικά δεν διακυβεύεται. Δεν έχει σημασία αν θα κερδηθεί κάτι, αλλά σίγουρα δεν θα χαθεί.

Οι άνθρωποι ευτυχώς ακόμα συναντιούνται. Συνάπτουν φιλικές, κοινωνικές σχέσεις, ανθρώπινες με κάθε αφορμή. Επαγγελματικές γνωριμίες, κοινωνικές, φίλιες μέσα από τα σχολεία των παιδιών.

Τι συμβαίνει όμως με τις παρές; Πολύ συχνά τα θέματα που ανακινούνται είναι θέματα που δεν προκαλούν κανενός είδους κραδασμούς. Πού θα πάτε διακοπές; Εσείς ποια δασκάλα είχατε; Και άλλα τέτοιας υφής ζητήματα. Επιπλέον μια άλλη ανάγκη των ανθρώπων είναι να ενώνονται. Να συζητούν ζητήματα στα οποία συμφωνούν. Που γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι δεν θα διαφωνήσουν, για να μη χαλάσει η λίγη ώρα που έχουν στη διάθεσή τους. Αναγκαία και πολύ ανθρώπινα όλα αυτά.

Αυτή όμως η τάση γίνεται ο κανόνας και όχι η εξαιρεση. Περισσότερο από ποτέ, και για αιτίες που μπορούν να ανευρεθούν, οδεύουμε συχνά προς τη σμίλευση μιας κοινής στρογγυλής ομαδικής προσωπικότητας που κανένας δεν ακουμπά κανέναν και κανένα θέμα δεν θίγεται. Αυτός ο ανθρωπότυπος ευνοείται από τις συγκυρίες.

Να είμαστε ευγενείς, ραφινάτοι, κομψοί στους τρόπους και στα γούστα, μια καλογουλισμένη εικόνα ανθρώπων που μοιάζει να έχει φτάσει σε μιαν αυτογνωσία, έμπειροι και ώριμοι ώστε να λέμε πάντα τα σωστά πράγματα τη σωστή στιγμή, να μην ακυρώνουμε γρήγορα τις ζωές, να μην εκθέτουμε τίποτα που να μην είναι πολιτικώς ορθό, να έχουμε θετική άποψη για τους ανθρώπους, σωστό χιούμορ, και που φυσικά δεν θα γίνουμε ποτέ μα ποτέ δυσάρεστοι.

Αυτός ο τύπος ανθρώπου σχεδόν επιβάλλεται άνωθεν, από μια αδιόρατη υπερεγωτική επιταγή, έναν Μεγάλο Αδερφό, που παρακολουθεί προκειμένου να μην έρθουν πολύ κοντά οι άνθρωποι, να μη δούμε ποτέ κάτω από το περιτύλιγμα. Αυτό όσο προχωρά το βλέπουμε και στις βαθύτερες

«**Delusion Dwellers**». Έργο της Αμερικανίδας ζωγράφου Λόρι Λίπτον. Επειδή οι ταυτότητες δημιουργούν συγκρούσεις, η φαντασίωση κινείται προς την κατάργηση όλων αυτών, προς τη δημιουργία ενός κόσμου όπου όλα θα είναι χωρίς πρόσημο, χωρίς πρόσωπο, χωρίς ταυτότητα, ει δυνατόν χωρίς φύλο.

Ανακύπτει ένα σύγχρονο μοντέλο ανθρώπου που έχει μάθει να ελίσσεται, να ρέει, να μιλάει αλλά να μην εκφράζεται, να έχει απόψεις αλλά να μην τοποθετείται, να τον ακουμπάς αλλά να μην τον πιάνεις.

σχέσεις, στις φίλιες, ακόμα και στον γάμο. Υπάρχουν άνθρωποι που έχουν ζήσει μαζί μια ολόκληρη ζωή και δεν γνωρίζουν ο ένας τον άλλον. Δεν γνωρίζουν ίσως ούτε τον εαυτό τους. Γιατί είναι το αίτημα μιας ολόκληρης γενιάς να ασχολούμαστε με άλλα πράγματα εκτός από τον άνθρωπο και τις διαφορές του. Με πόση λεπτομέρεια ακούω ανθρώπους να περιγράφουν το πώς λειτουργούν οι μηχανές. Ή πώς λειτουργούν τα συστήματα, το πώς συγκεντρώνεται ο πλούτος ή πώς διακοσμείται ένα σπίτι.

Το υλικό δεν προκαλεί τόσο τρόμο όσο το άυλο. Πάντα ο φόβος του ανθρώπου ανακινούνταν από αυ-

τό που δεν έβλεπε, δεν έπιανε, δεν γνώριζε, αλλά μόνον ένιωθε. Και αυτό ήταν δύσκολο να το τεκμηριώσει κάποιος λογικά. Για να αποσβηθεί αυτός ο φόβος, ανακύπτει ένα σύγχρονο μοντέλο ανθρώπου, που ευνοείται τρομερά από την εποχή, που έχει μάθει να ελίσσεται, να ρέει, να μιλάει αλλά να μην εκφράζεται, να έχει απόψεις αλλά να μην τοποθετείται, να τον ακουμπάς αλλά να μην τον πιάνεις.

Ίσως είναι μια διάχυτη ανάγκη για ευκολίες. Κάποτε, ή ακόμα και σήμερα, εκτός Δύσης οι άνθρωποι πόνεσαν πολύ. Γδάρθηκαν στα κατσάβραχα της Ιστορίας, στην ανέχεια και στη στέρηση. Φαντασιώθηκαν έκτοτε μιαν ευκολία. Η ζωή να μην έχει κανέναν περιορισμό. Να μην είσαι τίποτα από όλα αυτά που προκάλεσαν πόνο.

Η ανάγκη αυτή προωθείται παγκοσμίως από τη σύγχρονη τάση να είναι όλα μη ταυτοτικά. Όπως σε μια παρέα χάνεται η ιδιαιτερότητά σου, η ανάγκη για αληθινή γνωριμία, με τον κίνδυνο ότι αυτό θα φέρει και συγκρούσεις, έτσι και παγκοσμίως πρέπει να είσαι υπεράνω ταυτοτήτων. Αυτό ξεκίνησε από την παγκοσμιοποιημένη τάση που καταργεί διαφορών ειδών ταυτότητες, εθνικές, θρησκευτικές, με τελευταία μεγάλη μάχη που

έχει ξεκινήσει, την ταυτότητα του φύλου. Επειδή ακριβώς οι ταυτότητες, έτσι όπως σκληρά και άκαμπτα έμπαιναν, δημιουργούσαν συγκρούσεις, η φαντασίωση κινείται προς την κατάργηση όλων αυτών, προς τη δημιουργία ενός κόσμου όπου όλα θα είναι χωρίς πρόσημο, χωρίς πρόσωπο, χωρίς ταυτότητα, χωρίς φύλο και ει δυνατόν, φυσικά και χωρίς θάνατο.

Όλα θα υπάρχουν ρέοντα και ακατανόητα, χωρίς υλικότητα και γείωση, χωρίς πάθος, χωρίς έρωτα, χωρίς σύγκρουση, χωρίς ήττα αλλά φυσικά και χωρίς καμία νίκη. Να είμαστε όλοι φλου.

Όλα ξεκινούν από τα μικρά και γίνονται μεγάλα. Η αποτύπωση μιας παρέας όπου κανένας δεν έχει τη δική του ταυτότητα, αλλά συμπλέουν όλοι προς μια μελαντζή όψη πλαστελίνης είναι μια εικόνα που εκτείνεται και μολύνει ασυνείδητα τη σκέψη των ανθρώπων. Τότε εν ονόματι της «ειρήνης» θα θυσιαστούν και θα ευνοηκιστούν όλα τα κομμάτια που διαφέρουν, όλα τα μέρη που είναι ύποπτα για διαφοροποίηση. Και τότε το όμοιο θα κυριαρχήσει. Η ζωή όμως ακόμα και σήμερα γεννιέται από τις αντιθέσεις, από τα αντίθετα. Και αυτό ακόμα τίθεται υπό αμφισβήτηση.

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΘΟΔΩΡΗ ΤΣΕΚΟΥΡΑ

Ο Θοδωρής Τσεκούρας γράφει. Διαφημίσεις, τραγούδια, παιδικά βιβλία, λογοτεχνία. Μετά κουράζεται και κοιμάται. Πρόσφατα έγραψε ένα μυθιστόρημα, «Το αγριότερνο», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Περιττό να πούμε ότι αμέσως μετά κοιμήθηκε.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Εδώ και χρόνια έχω το «Ο Γούντι Αλεν για τον Γούντι Αλεν» από τις εκδόσεις Μεταίχμιο. Κάθε φορά διαβάζω λίγες φράσεις και μετά ψάχνω στο Google τα μουσικά κομμάτια, τους ηθοποιούς και τις ταινίες που αναφέρει. Η αναζήτηση παίρνει περισσότερο από την ανάγνωση. Δεν βλέπω να το τελειώνω.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Θα ήμουν ο πρωταγωνιστής του «Scaramouche» του Rafael Sabatini, γιατί μου ταιριάζει απόλυτα η ρήση: «He was born with a gift of laughter and a sense that the world was mad».

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους ποιητές ή συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;
Θα καλούσα μόνο ασείους ανθρώπους. Τον Γκοσνί, τον Ζορζ Μπρασέν, τον Σπίκ Μίλγκαν, τον Αλέκο Σακελλάριο, τον Π.Γ. Γούντχους.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;
Στο «Something Fresh» του Π.Γ. Γούντχους διάβασα πρόσφατα ότι ένας από τους βασιλιάδες της Αγγλίας, Ξεχνώ τώρα ποιος, κάποτε είπε ότι ορισμένες ώρες ύπνου κάθε νύχτα, δεν θυμάμαι πόσες, κάνουν τον άνθρωπο κάτι το οποίο αυτή τη στιγμή μου διαφεύγει.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά;
Υστερα από 20 χρόνια στη βιβλιοθήκη μου, διάβασα τους «Τρεις συμματοφύλακες». Η ειρωνεία είναι ότι μου πήρε μόνο μία εβδομάδα μετά για να διαβάσω το «Μετά είκοσι έτη».

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Το «Cat's Cradle» του Κουρτ Βόνεγκατ και το «The Crying of Lot 49» του Τόμας Πίντσον. Είναι μικρά και είναι εύκολο.

Το «Αγριότερνο» σε ποια χώρα κάνειδρομολόγια; Σε ποιο σύμπαν που μοιάζει με το δικό μας αλλά όχι ακριβώς;
Το αγριότερνο ζει ελεύθερο στο Υπερδράς. Μακριά από τις αγνιές και τις ασημαντότητες της καθημερινότητας. Δεν κάνειδρομολόγια. Δεν το δεσμεύουν προγράμματα.

Στο μυθιστόρημά σας οι νεκροί συνομιλούν με τους ζωντανούς με άνεση μάλλον. Λογοτεχνία του φανταστικού, μαγικός ρεαλισμός ή τίποτε απ' όλα αυτά;
Η σκηνή αυτή θυμίζει τις επισκέψεις στον Αδη του Οδυσσέα, του Ηρακλή και του Ορφέα. Δεν είναι λογοτεχνία του φανταστικού ή μαγικός ρεαλισμός. Θα το έλεγα Νεομυθολογία.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Υπάρχει καθόλου ποίηση εκεί μέσα;
Στο Facebook παρακολουθώ σπουδαίους ανθρώπους. Ανάμεσά τους, τον σπουδαιότερο σύγχρονο Έλληνα ποιητή: τον Θόδωρο Πανάγο.

Πρώτα σε πωλήσεις

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

1 «Η Τελευταία Μπλόφα»
των Ελένης Βαρβιτσιώτη και Βικτώριας Δενδρινού (Παπαδόπουλος)

2 «Το δώρο»
του Στέφανου Ξενάκη (Key Books)

3 «Η ευγενής τέχνη του να τα γράφεις όλα στα...»
του Μάρκ Μάνσον (Εσοπτρον)

4 «Σύντομες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα»
του Στίβεν Χόκινγκ (Πατάκης)

5 «Μια φυσιολογική ζωή»
του Βασίλη Παλαϊσκώστα (Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων)

Λογοτεχνία

1 «Μαχαίρι»
του Τζο Νέσμπο (Ψυχογιός)

2 «Ταξίδι στη Βενετία»
της Λένας Μαντά (Ψυχογιός)

3 «Τσερνόμπιλ»
της Σβετλάνα Αλεξέβιτς (Πατάκης)

4 «Η σιωπηλή ασθενής»
του Αλεξ Μιχαηλίδη (Διόπτρα)

5 «Πατριδα»
του Φερνάντο Αραμπούρου (Πατάκης)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Ιανός (Αθήνα και Θεσσαλονίκη)

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

Ε-πι-τέ-λους!

ΒΙΡΓΙΛΙΟΥ
Αινειάδα
Προλεγόμενα, μετάφραση, σχόλια:
Θεόδωρος Παπαγγελάς,
εκδ. ΜΙΕΤ, σελ. 490

«**Ε**ίμαι ο Αινείας, κι είμαι ευσεβής. Τους εφεστίους έωσα θεούς μου/ απ' τους εκθρούς. Στα πλοία μας κι αυτοί. Η φήμη μου στα πέρατα του κόσμου». Με αυτά τα λόγια ένας αρχαίος αλλά και πολύ μοντέρνος ήρωας, ο Αινείας, ο πρόσφυγας της Τροίας και μυθικός γενάρχης της κραταιάς Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αυτοσυστήνεται στο πρώτο βιβλίο της «Αινειάδας». Η γνωριμία μας μαζί του καθυστέρησε αιώνες ολόκληρους, ίσως όμως είναι καιρός για μεγάλες επιταχύνσεις. Τυχάνει, βλέπετε, καμιά φορά να διαπιστώνουμε μιαν ελληνική «ιδιαιτερότητα» με τόσο αρνητικό πρόσημο, που κι εμείς οι ίδιοι δεν το πιστεύουμε καλά καλά. Ευτυχώς που ένα μαχητικό μέρος του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού αντιστέκεται αποτελεσματικά σε ό,τι συχνά μοιάζει σισύφειο πεπρωμένο. Για πρώτη, στην ουσία, φορά έχουμε μεταφρασμένο στη γλώσσα μας το ιδρυτικό έπος της Δύσης, την «Αινειάδα» του Βιργιλίου από τον έγκριτο λατινιστή και ακαδημαϊκό Θεόδωρο Παπαγγελά.

Η επαφή μας, μέσω της μετάφρασης, με το σπουδαίο κείμενο είναι σημαντική. Εξίσου, όμως, σημαντικά, δεδομένης ιδίως της ανατριχιαστικής διαχρονικής μας άγνοιας, είναι τα χορταστικά προλεγόμενα, που καταλαμβάνουν περισσότερες από 120 σελίδες της

Με ανάλαφρο, αγγλοσαξονικά παιχνιδιές ύφους, ο Παπαγγελάς καταθέτει εδώ όχι μόνον ένα απαραίτητο για την προσέγγιση του έργου υλικό αλλά και έναν υποδειγματικό τρόπο αντιμετώπισης του κοινού αναγνώστη, για χάρη του οποίου, ολόφανερα, μοχθεί.

Συστήνει το έπος και τον ποιητή με τρόπο γοητευτικό, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρκή επίδρασή του αλλά και τις σύγχρονες, ανά τον κόσμο, μάλιστα, «προσλήψεις». Με βάση αυτά, η προσοχή μας θα συγκεντρωθεί, διαβάζοντας, σε τρεις «άξονες»: στην ιστορική τελεολογία, που θέλει την «Αινειάδα» «επωαστήριο και εκκολαπτήριο» της ρωμαϊκής ιστορίας· στο αίσθημα

του τραγικού που μεταδίδεται από «τους δαιδάλους του υπαρξιακού προβληματισμού, της αμφιβολίας και των ηθικών διλημάτων» στο οικείο στον χριστιανικό πολιτισμό μοντέλο του «ένος για όλους». Στοιχηματίζω ότι πολλοί αναγνώστες, όπως κι εγώ, θα αναγνωρίσουν στο πρόσωπο του Αινεία τον εμβληματικό Αμερικανό στρατιώτη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπως μας τον έχει δώσει κατ'επανάληψιν ο κινηματογράφος, για να μην πω ότι το αινειαιδικό μοντέλο είναι διακριτό σε όλο το φάσμα της σύγχρονης αμερικανικής πρωικής κουλτούρας.

από τα γουέστερν μέχρι τα μαρβέλ. Όπως όλοι αυτοί οι ευσεβείς ήρωες, ο Αινείας υπακούει στο πεπρωμένο, αρνείται τον θερμό ανατολιτικό έρωτα καταδικάζοντας σε θάνατο τη Διδώ (έχει χάσει, στην Τροία, τη σύζυγο Κρέουσα, που τον ακολουθεί μεν, είναι όμως ήδη μοιραία διαχωρισμένη από τη σφιχτοδεμένη ιερή τριάδα πατέρα - γιου - εγγονού), υποτάσ-

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ

Ο θρύλος της Τζούντιθ Κραντζ
Σε αυτή τη φωτογραφία του 1986, η συγγραφέας πολύκροτων μπεστ σέλερ Τζούντιθ Κραντζ βρισκόταν στο απόγειο της δόξας της. Πριν από λίγες ημέρες απεβίωσε σε ηλικία 91 ετών στο σπίτι της στο Μπελ-Ερ. Η Τζούντιθ Κραντζ είχε γράψει μυθιστορήματα όπως «Η κόρη του Μιστράλ» (1982), που είχε ακολουθήσει το «Scruples» (1978), το οποίο την καθιέρωσε παγκοσμίως ως βασίλισσα των μαζικών μπεστ σέλερ. Τα βιβλία της μεταφράστηκαν σε 50 γλώσσες.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Ολγα Πικάσο
Η μορφή της Ολγας Χοχλόβα (1891-1955) δεσπόζει στη νέα έκθεση στη Μαδρίτη, στο εκθεσιακό κέντρο CaixaForum. Η Ολγα Χοχλόβα ήταν Ρωσίδα χορεύτρια αριστοκρατικής καταγωγής, σύζυγος και μούσα του Πάμπλο Πικάσο, και μητέρα του γιου τους Πάουλο. Η έκθεση στη Μαδρίτη είναι αφιερωμένη στην προσωπότητα της (και φέρει το όνομά της) παρουσιάζοντας 335 έργα τα οποία φιλοτέχνησε ο ίδιος ο Πικάσο για τη μούσα του. Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 22 Σεπτεμβρίου.

ΜΟΣΧΑ

Γκογκέν και Βαν Γκογκ
Στο Κρατικό Μουσείο Καλών Τεχνών Πούσκιν, στη Μόσχα, με το ατμοσφαιρικό εσωτερικό, οι επισκέπτες έρχονται σε επαφή με σπουδαία έργα των συλλογών του Σεργκέι Σούκιν (1854-1936), ενός από τους μεγαλύτερους συλλέκτες της μοντερνιστικής τέχνης στην Ευρώπη. Η έκθεση συγκεντρώνει έργα Γκογκέν, Βαν Γκογκ, Μονέ, Ρενουάρ, Σεζάν, Ματίς, Πικάσο και πολλών ακόμη δασκάλων. Η συλλογή ανθολογεί τις κορυφαίες στιγμές από τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Το θαύμα της Φορντ
Ενα μοντέλο της Φορντ T Speedster, παραγωγής 1915, είναι από τα εκθέματα στην έκθεση αμαξιών και παλαιών αυτοκινήτων που γίνεται στο παλάτι Festetics στο Κέτζελι, στις όχθες της λίμνης Μπάλατον. Το μοντέλο Ford T ήταν το πρώτο αυτοκίνητο για το πλατύ κοινό, και σάρωσε στις πωλήσεις στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν ανάμεσα στο 1908 και το 1927 πουλήθηκαν πάνω από 16 εκατ. αυτοκίνητα. Ήταν η αρχή της διάδοσης του νέου μέσου.

ΔΡΕΣΔΗ

Το ίχνος του Ρέμπραντ
Καθώς φέτος συμπληρώνονται 350 χρόνια από τον θάνατο του Ρέμπραντ (1606-1669), πληθαίνουν ανά τον κόσμο οι εκθέσεις και τα αφιερώματα. Στη Δρέσδη, εγκαινιάστηκε η έκθεση «Το ίχνος του Ρέμπραντ», που φέρνει σε διάλογο 100 έργα του με 50 σχέδια επιγόνων του, οι οποίοι τον αντιμετώπιζαν ως αυθεντία και διαρκή πηγή έμπνευσης. Στη φωτογραφία, επισκέπτης στέκεται μπροστά σε πορτρέτο της Σάσκια (1633). Διάρκεια έως 9 Σεπτεμβρίου.

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Το νέο Βερολίνο του 2020

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Αυτήν την εικόνα παρουσιάζει σήμερα ένα από τα πιο φιλόδοξα έργα στην Ευρώπη. Είναι το εργοτάξιο του Humboldt Forum στο Βερολίνο, που είναι ένα εξαιρετικό νέο κτίριο στο οποίο ενσωματώνονται η μνήμη και η μορφή του παλαιού Ανακτόρου του Κάιζερ κατεστραμμένου στους βομβαρδισμούς του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Είναι ένα πρότζεκτ για την επαναφορά στο κέντρο του Βερολίνου και συγκεκριμένα στη Νήσο των Μουσείων (στο πρώην Ανατολικό Βε-

ρολίνο), ενός πολυδύναμου κέντρου παιδείας, πολιτισμού, κατανάλωσης και ψυχαγωγίας, που θα συνδυάζει την αυτοκρατορική μνήμη με τη νέα τεχνολογία και την πρόσβαση για όλους. Νέα καθυστέρηση τεχνικής φύσεως απομακρύνει τα εγκαίνια του Humboldt Forum στο έτος 2020. Το 2008, ο Ιταλός αρχιτέκτων Φράνκο Στέλλα υπέβαλε τα σχέδιά του, που είχαν κερδίσει τον σχετικό διαγωνισμό, για την κατασκευή του νέου κτιρίου που θα αποτελούσε νέο αρχιτεκτονικό ορόσημο για το Βερολίνο.

Ζητούμενο ο συγκερασμός του μεγαλείου και της χρηστικότητας, ενός pastiche που έχει δεχθεί ισχυρή κριτική, αλλά που εντέλει θα υπηρετήσει την πόλη λειτουργικά και σίγουρα τουριστικά. Μετά την καταστροφή του παλαιού Ανακτόρου του Κάιζερ, και μετά την ένταξη αυτής της περιοχής της πόλης στο Ανατολικό Βερολίνο, το κομμουνιστικό καθεστώς έχτισε ένα μοντερνιστικό κουτί από καφέ φινιέ τζάμι, το οποίο ήταν Παλάτι του Λαού. Το κτίριο αυτό επέζησε ως τα τέλη της δεκαετίας του

1990, όταν αποφασίστηκαν η κατεδάφιση του και η αντικατάστασή του από ένα νέο αρχιτεκτονικό ορόσημο που θα συμβόλιζε τη νέα εποχή και το πνεύμα της ενωμένης Γερμανίας. Το Βερολίνο, παρότι ως επί το πλείστον απέφυγε τις ανακατασκευές (σε αντίθεση με τη Δρέσδη και εσχάτως τη Φρανκφούρτη), προχώρησε στην αναβίωση, εν μέρει, του Ανακτόρου του Κάιζερ, το οποίο είχε χτιστεί τον 18ο αιώνα βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Αντρέας Σλίτερ. Ήταν το μεγαλύτερο μπαρόκ κτίριο με κοσμικό

χαρακτήρα βορείως των Αλπεων. Το νέο κτίριο που θα γεννηθεί, φιλοδοξεί να οργανώσει το βλέμμα και τους άξονες και να αποτελέσει κέντρο ενός αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος με πολλά ορόσημα του αυτοκρατορικού Βερολίνου αλλά με χαρακτήρα πλέον που θα αρμόζει στον διεθνιστικό και αταξικό κανόνα της νέας εποχής. Πολλές κουλτούρες θα φιλοξενούνται στο νέο Humboldt Forum και δεν θα ηγεμονεύει η γερμανική. Το μέλλον θα δείξει πώς θα ενταχθεί αυτός ο οικοδομικός κολοσσός.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Μια ιστορία μεγάλων αποστάσεων, γεμάτη αστροφεγγιές

Ενα σύντομο ποίημα σε δύο μέρη με τον τίτλο «Πες μου μια ιστορία». Το πρώτο μέρος: «Πολύ καιρό πριν, στο Κεντάκι, εγώ, ένα μικρό αγόρι, στεκόμουν/ Σ' ένα χωματόδρομο, με το πρώτο σκοτάδι της νύχτας, και άκουσα/ Τις μεγάλες χήνες να σφυρίζουν στο βορρά./ Δεν μπορούσα να τις δω, φεγγάρι δεν είχε/ Και τ' άστρα ήταν αραιά. Τις άκουσα./ Δεν ήξερα τι συνέβαινε στην καρδιά μου./ Ήταν την εποχή που του ανθίσουν οι κουφοξυλίες./ Γι' αυτό έφευγαν για τον βορρά./ Ο ήχος τραβούσε προς βορρά».

Το δεύτερο μέρος: «Πες μου μια ιστορία./ Σε αυτό τον αιώνα, και σε αυτή τη στιγμή, της μανίας,/ Πες μου μια ιστορία./ Κάνε την να είναι μια ιστορία μεγάλων αποστάσεων, γεμάτη αστροφεγγιές./ Ο τίτλος της ιστορίας θα είναι Χρόνος./ Μα δεν πρέπει να προφέρεις το όνομά της./ Πες μου

Αλλά μήπως τότε μόνον όλα όσα συμβαίνουν στην καρδιά μας είναι ένα μυστήριο;

μια βαθιά απολαυστική ιστορία». Συγγραφέας του ποιήματος είναι ο Αμερικανός Ρόμπερτ Πεν Γουόρεν (1905-1989). Ποίημα αναφοράς στα αμερικανικά γράμματα, εκεί όπου, πάνω απ' όλα, αυτό που μετράει είναι «να πεις μια ιστορία».

Στέκεσαι απορημένος απέναντί του, όπως μπροστά από το «Μαύρο Τετράγωνο» του Μαλέβιτς ή όπως μπροστά από την «Ονειροπόληση» του Γουάιeth; Τι είναι αυτό που έγραψε ο Γουόρεν; Ο κύριος Γκρι πάει ψάχνοντας. Ανάμνηση από τα παιδικά χρόνια, η στιγμή στο λυκόφως μιας ζωής που αρχίζει,

«Ονειροπόληση» (Day Dream), έργο που ο Αμερικανός ζωγράφος Αντριου Γουάιeth (Andrew Wyeth, 1917-2009) φιλοτέχνησε το 1980.

την εποχή που «δεν ήξερα τι συνέβαινε στην καρδιά μου»; Αλλά μήπως τότε μόνον όλα όσα συμβαίνουν στην καρδιά μας είναι ένα μυστήριο;

Και στο δεύτερο μέρος, κάποιος φαίνεται να μιλάει σε κάποιον άλλο. Ίσως στην καρδιά του, που δεν ξέρει τι της συμβαίνει. Ίσως η ερωμένη στον εραστή της και το αντίστροφο. Κάποιο πρόσωπο ζητάει να της ή του πούνε μια ιστορία. Σε μια «στιγμή μανίας».

Δεν γίνεται μια ιστορία δίχως κάποια μανία – αλλιώς τι ιστορία θα ήταν; Ξαν έρωτας δίχως πάθος. Δεν γίνεται ιστορία δίχως χρόνο, ο οποίος όμως είναι αόρατος, ανεπαίσθητος κάποτε, βαρύς και πιεστικός άλλοτε, αγαπά να κρύβεται – το πραγματικό του όνομα ποτέ δεν μπορείς να προφέρεις, όπως οι Εβραίοι καμπαλιστές το όνομα του Θεού.

Και, βέβαια, μια ιστορία τι νήμα έχει αν δεν περιέχει ωκεανούς και ερήμους, ουρανούς και σύμπαντα, άστρα που φεγγοβολούν στο σκοτάδι; Ή κάτι που μοιάζει να βρίσκεται πολύ μακριά από εδώ, σαν το ονειρικό «Somewhere Not Here» που οι Alpha τραγουδούσαν το 1997;

Κι ωστόσο, το ποίημα σωπαίνει τη στιγμή που είναι να αρχινίσει η ιστορία: η όποια ιστορία: όνειρο, μνήμη, αληθινή ή επινοημένη συμβάντα, με ανώνυμους ή επώνυμους χαρακτήρες, με ερωτευμένους που πεθαίνουν μέσα σε φλογισμένες αγκαλιές ή ήρωες που κρέμονται άψυχοι από αγχόνες – λίγη σημασία έχουν όλ' αυτά.

Μένει η λαχτάρα για μια «βαθιά απολαυστική ιστορία» (Tell me a story of deep delight). Ίσως διότι σημασία σε μια ιστορία δεν έχει η πίστη σε κάτι αλλά η λαχτάρα για κάτι.

Ο αρχαίος λόγος σε πέντε παραστάσεις

Ο Χρίστος Γεωργίου από το Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος μιλάει στην «Κ» για τη διοργάνωση

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μέσα από μία πολύ ενδιαφέρουσα κουβέντα που είχα με τον γενικό συντονιστή του Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος Χρίστο Γεωργίου αντιλήφθηκα γιατί ανέκαθεν το συγκεκριμένο φεστιβάλ μου έκανε θετική εντύπωση. Και δεν είναι κολακεία εκ μέρους μου προς τους διοργανωτές, αλλά η πραγματικότητα που έχω καταγράψει στα όσα χρόνια παρακολούθω παραστάσεις του Φεστιβάλ. Η ποικιλομορφία του προγράμματος που κατάρτιζον οι άνθρωποι του φεστιβάλ από τη μία συμβάλλει στην ανάπτυξη και μελέτη του θεατρικού αυτού είδους και από την άλλη δίνει την ευκαιρία σε ολοένα και περισσότερους θεατές, αλλά και ανθρώπους του χώρου να προσεγγίσουν το αρχαίο ελληνικό δράμα.

—Χρίστο, πόσες ήταν οι προτάσεις φέτος και πώς γίνεται η επιλογή; —Είχαμε από 24 χώρες 52 προτάσεις μετά από ανοικτή πρόσκληση υποβολής προτάσεων και γίνεται φυσικά και από μέρους μας μία πρώτη έρευνα για το τι παραστάσεις παρουσιάζονται την κάθε θεατρική περίοδο ή ακόμα και τις δύο προηγούμενες περιόδους ανά το παγκόσμιο. Αυτές όλες οι προτάσεις αξιο-

αντιμετωπίζουμε σε ό,τι αφορά τη διοργάνωση του φεστιβάλ είναι το θέμα το οικονομικό, που όμως συζητάμε με τους άλλους δύο φορείς της διοργάνωσης (Πολιτιστικές Υπηρεσίες και Υφυπουργείο Τουρισμού) για αύξηση του κονδυλίου (σ.σ. ο φετινός προϋπολογισμός είναι 200.000 ευρώ), η Πολιτεία όμως θα πρέπει να κατανοήσει και να αγγίξει, να προστατεύσει, αν θέλεις, αυτόν τον θεσμό, ο οποίος κατάφερε να βάλει την Κύπρο στον πολιτιστικό χάρτη της Ευρώπης και όχι μόνο.

— Έχει αλλάξει η στόχευση του φεστιβάλ, μετά από τόσα χρόνια διοργάνωσης; —Στόχος μας είναι πάντοτε το «Διεθνές», το οποίο υπάρχει, αλλά θέλουμε περισσότερο. Δεν νοείται ένα φεστιβάλ να ονομάζεται διε-

Το Φεστιβάλ τα τελευταία χρόνια έχει επενδύσει ένα σημαντικό μέρος από το κονδύλι του στην προώθηση και προβολή. Η αύξηση θεατών από το 2013 μέχρι το 2018 καταγράφεται στο 128%.

«**Θεωρώ** ότι το Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος είναι από τα ελάχιστα φεστιβάλ, που έχουν κατατάξει την Κύπρο στον διεθνή πολιτιστικό χάρτη», λέει ο Χρίστος Γεωργίου, γενικός συντονιστής του Φεστιβάλ.

διαφόρων χωρών στην Κύπρο, αλλά και η συμπερίληψη του φεστιβάλ στην πλατφόρμα του EFFE (Europe for Festivals, Festivals for Europe) για ακόμη μία διετία (2019-2020), ένα ακόμη βήμα προώθησης και προβολής του φεστιβάλ στο εξωτερικό. Θεωρώ ότι είναι από τα ελάχιστα φεστιβάλ, που έχει κατατάξει την Κύπρο στον διεθνή πολιτιστικό χάρτη.

— Τι νιώθεις ότι μπορεί να δώσει το αρχαίο δράμα στον σύγχρονο θεατή;

—Τα πάντα. Το αρχαίο δράμα έχει οικουμενικότητα, εκπέμπει πολλά μνύματα, έχει διαχρονικότητα και φέρνω ως παράδειγμα τις «Τρωάδες», που μιλάει για την προσφυγιά και τον πόλεμο. Πρόσφυγες υπήρχαν και το 1184 π.Χ. που λέγεται ότι έπεσε η Τροία, πρόσφυγες υπάρχουν και σήμερα, από τη Συρία, την Παλαιστίνη κ.α. Μην πάμε μακριά και Κύπρο είχαμε πρόσφυγες πριν από 44 χρόνια. Είναι οι ήρωες που άλλοτε είναι άνθρωποι και άλλοτε θείκες οντότητες, μπορούμε όμως μέσα από τα λάθη τους να παραδειγματιστούμε. Άλλωστε, γι' αυτό τα κείμενα αυτά της αρχαίας ελληνικής γραμματείας είναι οικουμενικά. Μην ξεχνάμε ότι και το θέατρο βάσει αυτών των κειμένων φτιάχτηκε. —Αυτή η οικουμενικότητα των κει-

αυτό το κομμάτι του εθελοντισμού στην Κύπρο.

—Μέσα σε αυτές τις 22 διοργανώσεις, έχεις δει αλλαγές στο επίπεδο των θεατών; Ποιοι έρχονται;

—Να σου δώσω το πιο απλό παράδειγμα. Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσει κάποιος τι συμβαίνει με το τέλος μιας παράστασης και πόσο καθαρό μένει το θέατρο, όταν φεύγουν οι θεατές. Είναι αλλιώς να έχεις ένα θέατρο γεμάτο μπουκάλια νερού και αλλιώς όταν δεν υπάρχουν και αυτό συμβαίνει πλέον. Επίσης, τα τελευταία χρόνια έχουμε ολοένα και λιγότερους θεατές που πάνε στο πίσω μέρος των κερκίδων για να κρινίσουν. Αυτό, όμως, που χαίρομαι περισσότερο είναι ότι το φεστιβάλ κατάφερε τα τελευταία χρόνια να αγκαλιάσει ένα νέο κοινό, και δεν εννοώ μόνο ηλικιακά. Το αρχαίο ελληνικό δράμα αφορά όλο το κοινό και αυτό είναι αποτέλεσμα στοχευμένων δράσεων. Πλέον το φεστιβάλ έχει πιστούς ακόλουθους, κάτι που φαίνεται στην προπώληση. Ναι, έχουμε δει πολλές θετικές αλλαγές τα τελευταία χρόνια, στην ηλικία, στην ποιότητα των θεατών —αν μπορεί να την ονομάσω ποιότητα, στις απαιτήσεις που έχουν πια, αλλά και στην αισθητική, και αυτό είναι το σημαντικότερο. Οι παραστάσεις του Φεστιβάλ έχουν

«**Τρωάδες**» του Ευριπίδη, Κυριακή 30 Ιουνίου, Αμφιθέατρο «το σκαλί», Αγλαντζιά.

«**Ιππόλυτος**» του Ευριπίδη, Δευτέρα 8 Ιουλίου, Αρχαίο Ωδείο Πάφου, Τετάρτη 10 Ιουλίου, Αμφιθέατρο «το σκαλί».

λογούνται από επιταμελή επιτροπή (Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Υφυπουργείο Τουρισμού, εκπροσώπους του Κυπριακού Κέντρου Θεάτρου και αριστινδην μέλη). Από την πλευρά μου ετοιμάζω ως γενικός συντονιστής του φεστιβάλ κόστος για την κάθε πρόταση που υποβάλλεται. Έχοντας, λοιπόν, η επιτροπή ενώπιόν της τα οικονομικά δεδομένα είναι πολύ πιο εύκολο να επιλέξει τις παραστάσεις.

— Οι παραστάσεις που προκρίνονται είναι έτοιμες καθ' όλα να λάβουν μέρος στο φεστιβάλ;

— Πολλές από τις παραστάσεις του εξωτερικού δεν έχουν παρουσιαστεί σε ανοικτούς χώρους, άρα χρειάζονται και τεχνικές διαπραγματεύσεις με τις παραγωγές, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες στα θέατρα που θα τους υποδείξουμε. Πολλές φορές στις διαπραγματεύσεις ζητούν τεράστιο τεχνικό εξοπλισμό, αλλά δεν είναι πάντοτε εφικτό να δοθεί ό,τι ζητούν, άλλα μέσα από τη συνεχή επικοινωνία με τα σχήματα καταλήγουμε στο καλύτερο αποτέλεσμα, σεβόμενοι τους θεατές, αλλά και τον φορέα.

— Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το φεστιβάλ;

—Θεωρώ ότι είμαστε σε μία φάση συνεχούς εξέλιξης και αναβάθμισης του φεστιβάλ και ειδικά φέτος για την 23η διοργάνωση, που η επιλογή των παραστάσεων έγινε πολύ πιο ομαλά και έγκαιρα. Ακόμη και η ακύρωση της «Εκάβης» μας βρήκε έτοιμους να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα της ακύρωσης —βέβαια δεν υπήρχε ο χρόνος για ένταξη μιας άλλης παραγωγής. Μία δυσκολία που

θέν αν δεν έχει στο πρόγραμμά του τουλάχιστον τις μισές παραστάσεις ξενόγλωσσες παραστάσεις και όχι ελληνόγλωσσες. Φέτος, π.χ. έχουμε τρεις ξενόγλωσσες και δύο ελληνόγλωσσες παραγωγές. Θα θέλαμε να είχαμε και τέταρτη ξενόγλωσση, αλλά αυτό είναι κάτι που πάντοτε έγκειται σε ό,τι αφορά το οικονομικό κομμάτι.

—Από τι κανάλια γίνεται η διαφήμιση του Φεστιβάλ; Πώς σας βρίσκουν οι θεατές και κυρίως οι επισκέπτες της χώρας;

—Το Φεστιβάλ τα τελευταία χρόνια έχει επενδύσει ένα σημαντικό μέρος από το κονδύλι του στην προώθηση και προβολή του, γι' αυτό υπάρχει και η συνεχής αύξηση στους θεατές. Η αύξηση από το 2013 μέχρι το 2018 καταγράφεται στο 128%, την ίδια στιγμή το 2018 στο σύνολο των θεατών ο μέσος όρος τουριστών/επισκεπτών ήταν 22%. Μπορούμε, λοιπόν, να πούμε ότι μέσω του φεστιβάλ προωθείται ο πολιτιστικός τουρισμός, αλλά χρειάζεται να εξελιχθεί, πρέπει να γίνουν και άλλα πράγματα. Επίσης, με το Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου με τα 86 εθνικά του κέντρα. Να πω εδώ ότι γνωρίζουν την Κύπρο μέσω του Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος, κάτι που ξεκίνησε ο Νίκος Σιαφκάλης, συνέχισε ο Γιώργος Νεοφύτου και εδραιώθηκε. Όταν, λοιπόν, αυτές οι 86 χώρες προωθούν το φεστιβάλ στα εθνικά τους θέατρα έχεις αμέσως βρει ένα σημαντικό κανάλι. Να σημειώσω ότι στο φεστιβάλ έχουν συμμετάσχει πάνω από 130 θεατρικά σχήματα, από το 1997 μέχρι το 2018. Συνεργαζόμαστε, επίσης, με άλλα διεθνή φεστιβάλ και άλλους θεατρικούς οργανισμούς, μέσω των πρεσβειών

Πρόγραμμα παραστάσεων

Εθνικό Θέατρο Νόβα Γκόρτσιτσα Σλοβενίας,
«Τρωάδες» του Ευριπίδη
Σκηνοθεσία: Jasa Koceli
Κυριακή 30 Ιουνίου, Αμφιθέατρο «το σκαλί», Αγλαντζιά
• Με ελληνικούς και αγγλικούς υπέρτιτλους

Maltravieso Teatro, La Almena Producciones,
Διεθνές Φεστιβάλ Κλασικού Θεάτρου της Μέριδα, Ισπανία
«Ιππόλυτος» του Ευριπίδη
Σκηνοθεσία: Emilio del Valle
Δευτέρα 8 Ιουλίου, Αρχαίο Ωδείο Πάφου
Τετάρτη 10 Ιουλίου, Αμφιθέατρο «το σκαλί», Αγλαντζιά
• Με ελληνικούς και αγγλικούς υπέρτιτλους

Εθνικό Ινστιτούτο Αρχαίου Δράματος
Φεστιβάλ Συρακουσών, Ιταλία
«Λυσιστράτη» του Αριστοφάνη
Σκηνοθεσία: Tullio Solenghi
Παρασκευή 12 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
Σάββατο 13 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
• Με ελληνικούς και αγγλικούς υπέρτιτλους

Belacqua Theatre, Κύπρος,
«Βάκχες» του Ευριπίδη
Σκηνοθεσία: Izumi Ashizawa
Πέμπτη 18 Ιουλίου, Αμφιθέατρο «το σκαλί», Αγλαντζιά
Σάββατο 20 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
Δευτέρα 22 Ιουλίου, Αρχαίο Ωδείο Πάφου
• Με αγγλικούς υπέρτιτλους

Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος,
«Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του Ευριπίδη
Σκηνοθεσία: Γιάννης Καλαβριανός
Παρασκευή 26 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
Σάββατο 27 Ιουλίου, Αρχαίο Θέατρο Κουρίου
• Με αγγλικούς υπέρτιτλους

μένων, έρχεται και στο φεστιβάλ ως θεσμός, έτσι δεν είναι;

—Ναι. Ξεκίνησε έτσι το φεστιβάλ. Από την πρώτη στιγμή οι διοργανωτές θέλησαν να δοθεί πεδίο καλλιέργειας του αρχαίου ελληνικού δράματος, αλλά την ίδια στιγμή να μελετήσουμε ως Κύπριοι, να δούμε παραστάσεις δράματος, από άλλους πολιτισμούς, αυτή είναι και η μοναδικότητα του φεστιβάλ. Έχει μεγάλο ενδιαφέρον για παράδειγμα να ακούσουμε τον θρήνο των Τρωάδων από ένα σλοβενικό θέατρο ή να δούμε έναν Ισπανό Ιππόλυτο και άλλα πολλά.

Δόθηκε βήμα σε Κύπριους

—Για τις κυπριακές συμμετοχές τι έχετε να μου πείτε;

—Μέχρι πριν από λίγα χρόνια ο μόνος οργανισμός που μπορούσε να παρουσιάσει μεγάλη παραγωγή αρχαίου ελληνικού δράματος ήταν ο ΘΟΚ. Το φεστιβάλ προστάθηκε και κατάφερε να δώσει βήμα στην κυπριακή θεατρική δημιουργία, παρέχοντας κάθε χρόνο και έχοντας στο πρόγραμμά του δύο παραγωγές. Έδωσε, λοιπόν, τον χώρο σε Κύπριους συντελεστές να πειραματιστούν και να παρουσιάσουν αρχαίο ελληνικό δράμα. Να πούμε ότι το Φεστιβάλ αγοράζει τις παραστάσεις στα τρία θέατρα. Θεωρώ, λοιπόν, πολύ σημαντικό ότι μέσα από το φεστιβάλ δόθηκε αυτό το βήμα. Είναι σημαντικό ότι έδειξαν τη δουλειά τους ώριμοι σκηνοθέτες όπως ο Νίκος Χαραλάμπους, αλλά και νέοι.

—Οι εθελοντές είναι σημαντικό κομμάτι του φεστιβάλ, απ' ό,τι καταλαβαίνα...

— Είναι παρόντες σε όλο το φεστιβάλ και είναι το πρόσωπό του. Χαίρομαι πάρα πολύ που υπάρχει

αισθητική, είναι υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου.

—Αυτό το κομμάτι του υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου σας φόβισε; Υπό την έννοια ότι μπορεί να θεωρηθείτε ένα φεστιβάλ για λίγους.

—Καθόλου. Αυτό που καταφέραμε είναι να φτιάξουμε ένα ποικιλόμορφο πρόγραμμα για όλους τους θεατές. Μας ενδιαφέρουν όλες οι προσεγγίσεις, όλοι οι θεατές Από τη στιγμή που παρουσιάζεις παραστάσεις υψηλού επιπέδου και οι θεατές θα σε σεβαστούν. Αν θελήσεις να δώσεις χαμηλού επιπέδου δουλειές και οι θεατές σου θα λειτουργήσουν ανάλογα, και κατά τη διάρκεια, αλλά και στο τέλος της παράστασης. Σε κάθε παραγωγή βλέπουμε κάτι διαφορετικό, μοντέρνες παραγωγές, κλασικές παραγωγές, αλλά όλες σέβονται τον κλασικό λόγο, που αυτό είναι πολύ σημαντικό.

—Υπάρχουν σκέψεις για εισαγωγή κάποιας καινοτομίας στο Φεστιβάλ;

— Να πω ότι φέτος υπάρχει κάποια μικρή αύξηση στην τιμή του εισιτηρίου, από δέκα ευρώ πάει δώδεκα και το μειωμένο από πέντε γίνεται έξι. Όμως, την ίδια στιγμή φέτος για πρώτη φορά έχουμε καθιερώσει το ενιαίο εισιτήριο, το Festival Pass, που είναι 45 ευρώ για παρακολούθηση όλων των παραστάσεων. Τώρα για άλλου είδους καινοτομίες, ναι, έχουμε στο μυαλό μας κάποια πράγματα για το 2020, με απόφαση και των τριών διοργανωτών, θα επέλθει περαιτέρω αναβάθμιση του φεστιβάλ, ακόμα όμως συζητάμε και ελπίζω ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο θα έχουμε νεότερα. Υπάρχει χώρος για πολλά πράγματα.

Το σύγχρονο λεξικό των αφορισμών

Συγγραφικό πόνημα που προσεγγίζει αλήθειες αποσιωπημένες ή ενοχλητικές για τον κυρίαρχο λόγο

Της **ΝΕΝΑΣ ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ**

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΥΡΤΟΒΙΚ
Το νέο αντιλεξικό νεοελληνικής
χρυστομάθειας
εκδ. Βιβλιοπωλείο της Εστίας, σελ. 130

Η ευγενέστερη ευδαιμονία από τις ποικίλες που μπορεί να προσφέρει η λογοτεχνία είναι η επινόηση, λέει ο Μπόρχες, πράγμα που επαληθεύεται μέσα σε ένα ολιγοσέλιδο βιβλίο, το οποίο διαβάζεται απνευστί και σε υποχρεώνει να υπογραμμίζεις, να σημειώνεις, να επανέρχεσαι και να σκέπτεσαι βαθύτερα, κυρίως αυτό. Όταν μάλιστα θέλγεις από τη βραχυγραφία, το δυναμικό στυλ, την τέχνη των παραθεμάτων, τον επιγραμματικό χαρακτηρισμό και την ειρωνική συντομογραφία, δεν δυσκολεύεσαι να διαπιστώσεις ότι στο βιβλίο που διαβάζεις κλείνεται ένας πραγματικός θησαυρός.

Ο λόγος για το τελευταίο βιβλίο του Δημοσθένη Κούρτοβικ «Το νέο αντιλεξικό νεοελληνικής χρυστομάθειας» στην καλαίσθητη έκδοση του Βιβλιοπωλείου της Εστίας. Ο Κούρτοβικ, που έχει δοκιμαστεί όχι μόνο στο δοκίμιο, στους αφορισμούς και στη λογοτεχνική κριτική, αλλά και στο μυθιστόρημα, στο διήγημα και στη μετάφραση (έχει μεταφράσει 63 βιβλία από οκτώ ξένες γλώσσες), σπούδασε Βιολογία στην Αθήνα και στη Στουτγάρδη και είναι διδάκτωρ στην Ανθρωπολογία (Πανεπιστήμιο του Βρότσλαβ, Πολωνία), ενώ διέτελεσε καθηγητής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Από τον πρόλογο του «Νέου αντιλεξικού» πληροφορούμαστε ότι οι δύο πρώτες εκδόσεις του (1994)

Τριάντα πέντε λήμματα έχουν προστεθεί στα 80 παλαιότερα, ενώ πολλά έχουν συμπληρωθεί ανάλογα και κάποια απαλείφθηκαν, καθώς «ο χρόνος είχε στομώσει την αιχμή τους».

δεν περιελάμβαναν 35 λήμματα, τα οποία έχουν τώρα προστεθεί στα 80 παλαιότερα, ενώ πολλά έχουν συμπληρωθεί ανάλογα και κάποια απαλείφθηκαν, καθώς «ο χρόνος είχε στομώσει την αιχμή τους».

Στον ίδιο πρόλογο διαβάζουμε και τον ορισμό του αφορισμού: «Ο αφορισμός πρέπει όχι μόνο να είναι σύντομος, αλλά και να ξαφνιάζει προκαλώντας την άμεση αντίδραση του αναγνώστη ή ακροατή. Πρέπει να είναι απλός και κρυστάλλινα καθαρός στη διατύπωση, έστω κι αν το νόημά του δεν ξεκλειδώνεται μονομιάς, γι' αυτό ν' αποφεύγει ασυνήθιστες ή εξεζητημένες λόγιες λέξεις, καθώς επίσης όσο είναι δυνατόν, αφηρημένες έννοιες. Πρέπει να φυλάγεται από συναισθηματικά φορτισμένα ουσιαστικά και, προπαντός, επίθετα.

Πρέπει να εμφανίζεται απόλυτος, έστω και αν εκφράζει μια σχετική αλήθεια, γιατί η αλήθεια αυτή είναι αφανής, αποσιωπημένη ή ενοχλητική για τον κυρίαρχο λόγο, οπότε χρειάζεται ενδυνάμωση για να γίνει αισθητή. Τέλος, ένα σώμα αφορισμών δεν οφείλει να συνιστά ένα

«Το πιο ασυγχώρητο αμάρτημα στην Ελλάδα είναι να λες φανερά αυτό που σκέφτονται όλοι κρυφά», σημειώνει ο Δημοσθένης Κούρτοβικ.

ιδεολογικά συνεπές οικοδόμημα. Οποιος ζητάει κάτι τέτοιο, μάλλον δεν έχει καταλάβει τη φύση και τη λειτουργία των αφορισμών».

Ο αναγνώστης των λημμάτων που ξεκινά την ανάγνωση με κάποια απορία, η οποία ωστόσο μετατρέπεται σε ευχάριστη έκπληξη, αιτιολογεί πλήρως την

αλήθεια του συγκεκριμένου ορισμού. Πραγματικά δεν θα διαφωνούσε με το ότι «το πιο ασυγχώρητο αμάρτημα στην Ελλάδα είναι να λες φανερά αυτό που σκέφτονται όλοι κρυφά», ενώ θα αποδεχόταν ότι τελικά η μόνη ουσιαστική διακρίση ανάμεσα σε στοχαστές και καλλιτέχνες εντοπίζεται στο

Το ολιγοσέλιδο βιβλίο διαβάζεται απνευστί και σε υποχρεώνει να υπογραμμίζεις, να σημειώνεις, να επανέρχεσαι και να σκέπτεσαι βαθύτερα.

πώς «βλέπουν» την αναρχία: άλλοι την αποστρέφονται με βδελυγμία και άλλοι βρίσκουν σε αυτήν μιαν ανεπανάληπτη πηγή έμπνευσης (στο λήμμα «Ελλάδα»).

Συνεχίζοντας εποπτικά την ανάγνωση του «Αντιλεξικού», ο αναγνώστης διαπιστώνει τη δεσπόζουσα θέση που κατέχουν τα λήμματα περί λογοτεχνίας και ανάγνωσης (μυθιστόρημα, διήγημα, ποίηση, μοντερνισμός, μεταμοντερνισμός, πλοκή, διακειμενικότητα, πειραματική λογοτεχνία αλλά και παραλογοτεχνία). Οι σημαντικοί συγγραφείς («που αγίζουν με το μισό της ψυχής τους αλήθειες που το άλλο μισό αρνείται να δεχθεί») συνεχίζουν να πειραματίζονται με τις λέξεις, τον λόγο και τις τεχνικές της αφήγησης. As ληφθεί υπόψη ότι «το αποτέλεσμα των πετυχημένων πειραμάτων λέγεται λο-

γοτεχνία. Των αποτυχημένων, πειραματική λογοτεχνία».

Όσο για τη διακειμενικότητα, που επινοήθηκε στο Παρίσι από τη Βουλγάρη σημειολόγο Τζούλια Κρίστεβα και σήμερα έχει καταστεί «θεωρητικό άλλοθι για κάθε απομίμηση», έχει χάσει την αίγλη της, κι as πιστεύουν πολλοί κριτικοί μας ότι «οι αναφορές ενός έργου σε άλλα έργα είναι η πηγή και το μέτρο της λογοτεχνικής αξίας τους».

Ο ανορθολογισμός

Με τις απόψεις του ο Κούρτοβικ αναγνωρίζει πόσο επισφαλές γίνεται το κριτικό εγχείρημα σε ένα ταχύτατα μεταβαλλόμενο θεωρητικό πεδίο. Ο κριτικός λόγος, ωστόσο, δικαιούται να επιφυλάσσεται και να δυσπιστεί απέναντι στον «ανορθολογισμό που ζωογόνησε την ποίηση και σκότωσε την πεζογραφία» (μοντερνισμός). Επειδή «η μοντερνιστική ποίηση θα συγκινεί και στο μέλλον, ενώ η μοντερνιστική πεζογραφία δεν συγκινούσε (με λίγες εξαιρέσεις) ούτε στην εποχή στην οποία μεσουρανούσε».

Ο συγγραφέας του «Αντιλεξικού», του οποίου οι κριτικές μαθητεύουν στην κρυφή ζωή των κειμένων, όπως θα έλεγε ο Πόλ Ρικέρ, έχοντας διασταυρωθεί στην πνευματική του διαδρομή με ανθρώπους και ιδέες, σκεί πολλές φορές πολεμική που στοχεύει στην αυταρέσκεια και τον δογματισμό (βλ. «Η νοσταλγία της πραγματικότητας», εκδ. Εστία, 2013), η κριτική του ωστόσο, όπως κάθε πνευματική ενασχόληση, θεμελιώνεται στη γνώση, στο ταλέντο, στην εργατικότητα και στο ήθος.

Η μπύρα **ΚΕΟ** σας προσκαλεί σε ένα...

ΔΕΙΠΝΟ με ΦΙΛΟΥΣ

του Donald Margulies

Σκηνοθεσία Γρηγόρης Βαλτινός

ΚΩΜΩΔΙΑ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΗ ΜΕ ΠΟΥΛΙΤΖΕΡ

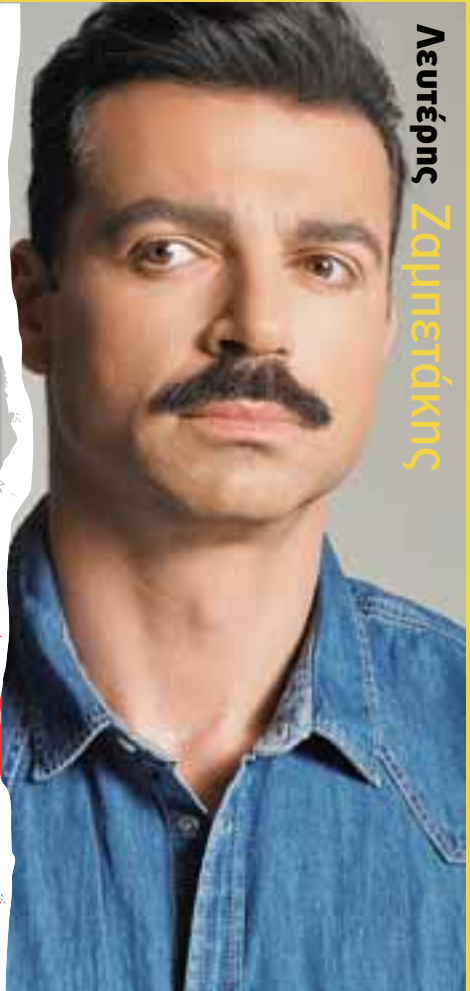
Ειρήνη Παπούλια

Φάνης Μουρατίδης

Άννα-Μαρία Παπαχαράλμπους

Νευτέρης Ζαμετάκης

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:
(με σειρά εμφάνισης)

ΔΙΑΣΚΕΥΗ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΒΑΛΤΙΝΟΣ

ΒΟΗΘΟΣ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗ:

ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΜΠΡΙΚΙΔΟΥ

ΣΚΗΝΙΚΑ - ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ:

ΛΑΚΗΣ ΓΕΝΕΘΛΗΣ

ΦΩΤΙΣΜΟΙ:

ALEKSANDAR JOTOVIC

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: SPP MEDIA

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ: €20 ΚΑΙ €25

Tickethour
com.cy

7777 7040

www.tickethour.com.cy

ΚΑΙ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ACS COURIER

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

τηλ. 22- 472472

ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ
ΘΑ ΔΙΑΤΕΘΕΙ ΣΤΙΣ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ:

ΤΡΙΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00 ΣΧΟΛΗ

ΤΥΦΛΩΝ - ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΑΡΧΑΙΟ ΘΔΕΙΟ ΠΑΦΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΜΑΡΙΟΣ ΤΟΚΑΣ

ΛΕΜΕΣΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

ΤΡΙΤΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 21.00

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΙΔΑΛΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ:
ΟΠΑΠ
ΚΥΠΡΟΥ
ΣΤΗΡΙΖΟΜΕ ΚΑΘΕ ΑΓΩΝΑ
SALAMIS
60
Δ.Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΛΤΔ.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: **Andreotti** **McDonald's** **DIMCO** **ΚΟΣΜΟΣ ΔΙΑΚΟΣΤΗΣ** **αλφαμεγα** **ΕΡΕΤΑ** **ΕΡΕΤΑ**

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ
ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ

Orthodoxou

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

LOVE 100.7 FM **WIZU**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΟΔΗΓΕΙ ΤΟ
ORIGINAL SUV JEEP RENEGADE'

Jeep

Το βαρύ τίμημα της σωτηρίας

Θρίλερ για τις ανθρώπινες αδυναμίες
από τον Αργεντινό Αρμάντο Μπο

Το ένστικτο της ζωής ★★½
ΘΡΙΛΕΡ (2018)
Σκηνοθεσία: Αρμάντο Μπο
Ερμηνείες: Γκιγιέρμο Φραντσέλα, Κάρλα Πίτερσον, Γκλόρια Κάρα, Μαρσέλο Σουμπιότο

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Άλλο ένα αρκετά ασυνήθιστο θρίλερ μας έρχεται αυτή την εβδομάδα από την Αργεντινή και τον βραβευμένο με Όσκαρ σεναριογράφο του «Birdman», Αρμάντο Μπο. Αυτή τη φορά περνά και πίσω από την κάμερα, προκειμένου να σκηνοθετήσει μια ιστορία συνδεδεμένη με τη βαθιά ανθρώπινη φύση. Πρωταγωνιστής της είναι ο Αντόνιο, ένας μεσήλικας, ο οποίος ζει ευτυχισμένος με την αγαπημένη του οικογένεια, την καλοπληρωμένη δουλειά και το όμορφο σπίτι του. Ωπουι θα έρθουν τα πάνω-κάτω όταν μαθαίνει πως χρειάζεται μεταμόσχευση νεφρού. Τότε στη ζωή του μπαίνουν ο Ελίας και η Λούσι, ένα νεαρό ζευγάρι, το οποίο υπόσχεται να λύσει το πρόβλημα, ζητώντας ωστόσο μεγάλα ανταλλάγματα.

Ο Μπο ξεκινά από τη δραματική ιστορία ενός ανθρώπου που ξαφνικά βρίσκεται μπροστά στον τρόπο του θανάτου για να κάνει τα πράγματα ακόμα πιο ενδιαφέροντα, εισάγοντας στην πορεία το μοτίβο της εισβολής. Ο Αντόνιο που έζησε όλα του τη ζωή «σύμφωνα με τους κανόνες», όπως επαναλαμβάνει με παράπονο, αντιμετωπίζει τον μεγαλύτερο ανθρώπινο φόβο και απλώς... πανικοβάλλεται. Οι αποταμιεύσεις, το σπίτι, ακόμα και η ίδια

η οικογένεια αρχίζουν σταδιακά να θολώνουν μπροστά στο πολυπόθητο νεφρό. Αυτό το τελευταίο είναι διατεθειμένος να του το προσφέρει (παράνομα) ο Ελίας, ένας άνεργος νεαρός που ζει στο περιθώριο μαζί με την κοπέλα του και σύντομα αρχίζει να εκβιάζει τον Αντόνιο.

Το καλοδουλεμένο σενάριο διανθίζει με κωμικά στοιχεία το δράμα, καταφέροντας να το κλιμακώσει σε θρίλερ στο δεύτερο κομμάτι της ταινίας. Σε δεύτερο επίπεδο η όλη υπόθεση αποτελεί ειρωνικό σχόλιο για έναν σύγχρονο τρόπο –και πρότυπο– ζωής, ο οποίος κάθε άλλο παρά εξασφαλίζει την ευτυχία. Ο Γκιγιέρμο Φραντσέλα από την πλευρά του δίνει ερμηνευτικό ρεσιτάλ στον κεντρικό ρόλο, οδηγώντας τον ήρωά του από τη γαλήνη και την ασφάλεια ένα βήμα πριν από την καθαρή τρέλα. Στην πορεία ο τελευταίος σπάει έναν-έναν τους συμβατικούς κοινωνικούς και προσωπικούς δεσμούς, φτάνοντας τελικά σε έναν φαινομενικά αντιπρωϊκό, πολύ ανθρώπινο όμως, εγωισμό.

Ο καπιταλισμός

Ο δημιουργός της ταινίας από την πλευρά του το θέτει ως εξής: «Ο καπιταλισμός βασίζεται στην ιδέα ότι όλα είναι δυνατά εάν δουλέψουμε σκληρά, αλλά εδω βλέπουμε την περίπτωση ενός ανθρώπου που δεν μπορεί να ξεδέψει τα χρήματά του για το μόνο πράγμα που πραγματικά χρειάζεται. Ταυτόχρονα, βλέπουμε ένα ζευγάρι που είναι πρόθυμο να θυσιάσει ένα μέλος απ' το σώμα του προκειμένου να έχει δικό του σπίτι».

Ο Γκιγιέρμο Φραντσέλα (δεξιά) δίνει ερμηνευτικό ρεσιτάλ στον κεντρικό ρόλο, οδηγώντας τον ήρωά του ένα βήμα πριν από την τρέλα.

HOME CINEMA

Απαγορευμένος έρωτας στα χρόνια του πουριτανισμού

Ελίζα και Μαρσέλα ★★½
ΔΡΑΜΑ (2019)
Σκηνοθεσία: Ιζαμπέλ Κουαξέ
Ερμηνείες: Ναταλία ντε Μολίνα, Γκρέτα Φερνάντεθ, Ταμάρ Νόβας

Η πρώτη ταινία του Netflix, που παρουσιάστηκε στο περασμένο κινηματογραφικό Φεστιβάλ Βερολίνου, είναι η βασισμένη σε αληθινά γεγονότα ιστορία της Ελίζα και της Μαρσέλα, δύο γυναικών από την Ισπανία, οι οποίες με τον έρωτά τους έθεσαν σε δοκιμασία την πουριτανική κοινωνική πραγματικότητα των αρχών του 20ού αιώνα.

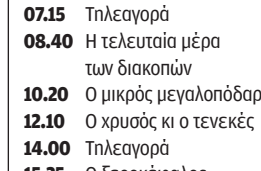
Η νεαρή Μαρσέλα παρακολουθεί μαθήματα σε ένα σχολείο όπου διδάσκουν καλόγριες. Εκεί γνωρίζει την Ελίζα με τις δύο κοπέλες να έρχονται σχεδόν αμέσως κοντά και τελικά να ερωτεύονται. Ύστερα από

ένα διάστημα χωριστά, ξανασμίγουν και τότε αρχίζει η παθιασμένη αλλά και γεμάτη αφοσίωση σχέση τους. Με ένα τέχνασμα μάλιστα θα καταφέρουν και να παντρευτούν. Η επαρχιακή κοινωνία της εποχής, ωστόσο, δεν συγχωρεί τέτοιες... ιδιαιτερότητες, έτσι σύντομα οι δύο γυναίκες θα βρεθούν κυνηγημένες, περίπου σαν σύγχρονες μάγισσες που διαφθείρουν τα χηρσά ήθη.

Η Καταλανή Ιζαμπέλ Κουαξέ («Το Βιβλιοπωλείο») καθάρει σε ατμοσφαιρικό ασπρόμαυρο τη συμβολική ιστορία του ομόφυλου ζευγαριού που πήγε κόντρα σε όλες τις αντιξοότητες προκειμένου να κρατήσει την αγάπη του. Σκιαγραφώντας μια κοινωνία όπου η λέξη «ανεκτικότητα» είναι ουσιαστικά άγνωστη –παρόλο που εμφανίζεται μεμονωμένα–, το φιλμ προσεγγίζει

μεν ανθρώπινα τις ηρωίδες του, ταυτόχρονα όμως τις υψώνει και στο επίπεδο του παραδείγματος, των θυμάτων στον δρόμο για μεγαλύτερη ισότητα και ελευθερία. Χάνει ίσως κάπως έτσι σε ρεαλισμό, κερδίζει όμως στο διαχρονικό και σίγουρα επίκαιρο μήνυμα που επιχειρεί να μεταφέρει.

Παράλληλα, βέβαια, η ταινία αποτελεί και μια καθαρά ερωτική ιστορία, με έντονο το σεξουαλικό στοιχείο, αλλά κατά τα άλλα κάπως επιπεδη και αμήχανη στο δραματουργικό κομμάτι. Οι δύο πρωταγωνίστριες –οι σχετικά άγνωστες Ναταλία ντε Μολίνα και Γκρέτα Φερνάντεθ– πάντως έχουν την απαραίτητη χημεία, καταφέροντας να αποδώσουν την ουσία αυτού του πολύ δυνατού δεσμού.

PIK1 THΛ.: 22862000 22.15 The French Connection 07.30 Θεία λειτουργία 10.10 Καμώματα τζι αρώματα Κυριακή κωμική σειρά. 11.10 Road Trip - (Ε) Ταξιδιωτική μουσική εκπομπή με την Ελένη Ξένου. (Τελευταίο). 11.40 Χωρίς αποσκευές - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή. 12.10 Χάλκινα χρόνια - (Ε) Κυριακή σειρά εποχής. 13.30 Ανεσθαι Περί Πάτρης Με τον Πέτρο Κων/νου. 14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 14.15 ArtCafe - (Ε) Εκπομπή πολιτισμού. 15.15 ΕΥ4Υ - (Ε) Κοινωνική εκπομπή. 16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show «Εβελίνα Παπούλια». 17.30 Σπίτι στη φύση Περιβαλλοντική εκπομπή. 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική) 18.20 Η σιπράτη - (Ε) Κυριώτικο σκετς. 18.50 Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή. 19.20 Πεταλούδα - (Ε) Δραματική σειρά, με τους Σώτο Φιλίππιδη, Πάμο Χαραλάμπους κ.ά. 20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 21.05 Τετ - Α - Τετ - (Ε) «Θάνος Μικρούτσικος». 22.15 Ανθρώπος από τη Γαλλία The French Connection Αστυνομική περιπέτεια. 23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 23.05 Συνέχεια της ταινίας 00.05 The Graham Norton Show Chat show. 01.00 ΕΥ4Υ - (Ε) 03.00 Επανάληψεις	PIK2 THΛ.: 22862000 21.00 The Graham Norton Show 07.30 Παιδική ζώνη α. Ο ταχυδρόμος Πατ β. Ντετέκτιβ Νόντι γ. Ταχυδρομικό τρενάκι δ. Παρέα με τον Ανδρέα ε. Πιμ και Πίμπα στ. Ντράκο ζ. Μπομπ ο μάστορας η. Οι Σούπερ Γουίνγκς θ. Τα παπούτσια της Φράνι ι. Η Μάρθα μιλά κ. Ο Σούπερ Γουάι λ. Ο Ροζ Πάνθηρας 11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε) 11.30 Παιδική ζώνη α. Παιχνιδιούπολη β. Ταχυδρομικό τρενάκι γ. Παρέα με τον Ανδρέα δ. Πιμ και Πίμπα 15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε) 16.00 Reaching for the stars Σειρά ντοκιμαντέρ. 16.30 Παντρεμένοι αλά Γαλλικά Les Mariées de l'an Deux Κωμωδία, με τους Πολ Μπελμοντό, Μαρλέν Ζομπέρ, κ.ά. 18.05 Road Trip - (Ε) Μουσική εκπομπή 18.30 Global Ideas - (Ε) Ντοκιμαντέρ. 19.00 National Geographic: Titanic 20 Years Later With James Cameron (Ε) 19.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ Αγγλική 19.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική) 20.00 Δείννο με τον Πλάτωνα Ντοκιμαντέρ. 21.00 The Graham Norton Show Chat show. 23.30 Οι Σειφ - (Chefs) Ξένη σειρά. 00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε) 00.45 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ	OMEGA THΛ.: 22477777 21.00 Ο πρίγκιπας της φωτιάς 05.30 Τώρα... ό,τι συμβαίνει Ενημερωτική εκπομπή, με τη Φαίη Μαυραγάνη. 09.45 Έλα, χαμογέλα Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο, με τη Σίσσυ Χρηστίδου. 12.45 Για την παρέα... (Best of) Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Νίκο Μουτσινά. 13.45 Shopping star - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή. 15.00 Daddy cool - (Ε) Κωμική σειρά. 16.00 Money Drop - (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τη Βίκι Σταυροπούλου. 17.00 3 Λαοί Κωμωδία, με τους Πολ Μπελμοντό, Μαρλέν Ζομπέρ, κ.ά. 18.00 OMEGA NEWS 18.10 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη και την Ιωσφίνα Τζουζανόκη. 19.10 Ευτυχισμένοι μαζί - (Ε) Κωμική σειρά. 20.10 OMEGA NEWS 21.00 Ο πρίγκιπας της φωτιάς Δραματική σειρά, με τους Πέγκυ Σταθακοπούλου, Μάξιμο Μουμουρλή. 22.00 Το νησί Δραματική σειρά, με τους Κατερίνα Λέχου, Τάσο Νούσια, κ.ά. 23.05 It's Showtime Ψυχαγωγικό show, με τον Νίκο Κокλώνη. 01.00 Hannibal - (Ε) Ξένη αστυνομική σειρά. 02.00 Ελεύθερη σκέψη - (Ε) Κωμική σειρά. 03.00 DanSing Junior - (Ε) 05.00 UNA Fatsa - (Ε)	ANT1 THΛ.: 22200200 21.20 Skiptace 06.10 Πρωινή ενημέρωση 06.40 Πλάκα μου κάνεις - (Ε) Κωμική σειρά. 07.30 Δείξε μου τον φίλο σου Κωμική σειρά. 08.30 Santa Γιολάντα - (Ε) Κωμική σειρά. 09.20 Your face sounds familiar Ψυχαγωγική εκπομπή. 12.00 Thrive Εκπομπή ευεξίας, με τη Ζέτα Δούκα. 12.50 Υγεία πάνω απ' όλα Εκπομπή για την υγεία. 13.20 Ο απαγορευμένος Κωμωδία με τους Λάμπρο Κωνσταντάρα, Τζένη Ρουσέα, κ.ά. 14.50 Κωνσταντίνος και Ελένης Κωμική σειρά. 15.45 Εσύ στον κόσμο σου - (Ε) Κωμική σειρά. 17.20 Την πάτσα - (Ε) Κωμική σειρά. 18.00 Τα νέα του ANT1 σε 10΄ 18.10 Συνέχεια της σειράς 18.40 La Pasta Pomilwiri 2 - (Ε) Κωμική σειρά. 20.20 Τα νέα του ANT1 21.20 Οι σωματιζήδες (Skiptace). Κωμωδία δράσης, με τους Τζάκι Τσαν, Τζονι Νόξβιλ, κ.ά. 23.30 Κακές παρέες (Bad company). Κωμωδία με τους Άντονι Χόπκινς, Κρις Ροκ, κ.ά. 00.00 Τίτλοι ειδήσεων 01.10 Τρίκες - (Ε) 02.00 Η εκδρομή - (Ε) 02.50 Μαύρος ικεανός - (Ε) 03.40 Τα νέα του ANT1 - (Ε) 04.30 Λιφτινγκ - (Ε)	ΣΙΓΜΑ THΛ.: 22580100 20.50 Survivor - Τελικός 06.00 Θα γυρίσει ο τροχός - (Ε) Κωμική σειρά. 06.40 Άλλοι ξημερωμένοι - (Ε) Κωμική σειρά. 07.00 Στο χωρδόν μας - (Ε) Κωμική σειρά. 08.20 Κόκκινο ποδήλατο - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής. 09.00 Προορισμός Ευτυχία - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή. 10.00 Βουράτε γεπόνιοι - (Ε) Κωμική σειρά. 11.40 Εύκολα και σπικτικά Εκπομπή μαγειρικής, με την Αθηνά Λοϊζίδου. 12.20 Παραδοσιακή βραδιά (Ε) Κωμική εκπομπή. 14.00 3 Λαοί Κυριακό μαγκαζίνο. 16.00 Στην υγεία μας ρε παιδιά! Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο. 18.00 Γεγονότα σε συντομία 18.10 Στην υγεία μας ρε παιδιά! (Συνέχεια) 19.20 Έχεις τη δύναμη Μικρά δεκάλεπτα ντοκιμαντέρ, με την Κρίστη Παπαδοπούλου. 19.30 Λάθος, κέρδιες! Celebrity edition Ψυχαγωγικό τηλεπαιχνίδι με τη Γιώτα Δαμιανού. 20.15 Τοιμές στα γεγονότα 20.50 Survivor - Τελικός Τηλεπαιχνίδι επιβίωσης. 01.15 Γεγονότα σε τίτλους 01.20 Λάθος, κέρδιες! - (Ε) Τηλεπαιχνίδι. 02.00 Scandal Δραματική σειρά. 03.00 Καταγίδα - (Ε) Δραματική σειρά. 04.20 Ζωή ποδήλατο - (Ε)	ALPHA THΛ.: 22212400 21.15 Παράδοση κατ' οίκον 06.00 60΄ Ελλάδα - (Ε) Με τον Νίκο Μάνεση. 07.30 24 ώρες - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ, με τον Κωνσταντίνο Κωνσταντίνο. 08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε) Κωμική σειρά. 10.00 Σαββατοκύριακο Με τον Μάνεση Ενημερωτική εκπομπή. 13.00 Το σόι σου - (Ε) Κωμική σειρά. 13.35 Πάμε πακέτο - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή. 14.45 Η φριμίλα - (Ε) Κωμική σειρά. 16.15 Μην αρχίζεις τη μουρούρα - (Ε) Κωμική σειρά. 17.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική) 18.00 Έλα στη θέση μου, III Κωμική σειρά. 19.30 Το σόι σου - (Ε) Κωμική σειρά. 20.15 ALPHA NEWS 21.15 Παράδοση κατ' οίκον Ψυχαγωγική εκπομπή με τη Βασιλική Χατζηπαδόμου. 22.15 Υπολοχαγός Νατάσα Ελληνική ταινία με τους Αλίκη Βουγιουκλάκη, Δημήτρη Παπαμικαήλ, κ.ά. 23.45 Μετά τα μεσάνυχτα Ψυχαγωγική εκπομπή με την Ελεονώρα Μελέτη. 01.00 Ιστορίες του αστυνομίου Μπέκα Αστυνομική σειρά. 03.00 Τατουάζ - (Ε) Αισθηματική σειρά. 03.45 10η εντολή - (Ε) Αστυνομική σειρά. 04.30 Σ/Κ με τον Μάνεση - (Ε)	CAPITAL THΛ.: 25577577 07.15 Τηλεαγορά 08.40 Η τελευταία μέρα των διακοπών 10.20 Ο μικρός μεγαλοπόδαρος 12.10 Ο χρυσός κι ο τενεκές 14.00 Τηλεαγορά 15.25 Ο Ξεροκέφαλος Ελληνική ταινία. 17.00 Τηλεαγορά 19.10 Κορίτσια για καλοπέραση 21.00 Ξένη ταινία 00.50 Saving Emily 02.30 Past tense TV PLUS THΛ.: 22259000 06.30 Παιδική ζώνη 08.30 Άστρα είναι θα περάσουν! 09.30 Cook Eat - (Ε) 11.00 Τηλεαγορά 13.00 Μόνο για σένα - (Ε) 14.00 Express weekend, VI 16.30 Τηλεαγορά 18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 18.45 Ταξίδι γεύσεων - (Ε) 19.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ 19.40 ANNITA Airlines 21.30 Το ταξίδι της ζωής 22.30 Ξένη ταινία 00.05 Ξένη σειρά 01.00 Ξένη σειρά	MOVIES BEST 17.00 Deutschland 83 07.35 The Promise 09.50 I Am Heath Ledger 11.30 Not Without My Daughter 13.30 Petals On The Wind 15.05 The Terminator 17.00 Deutschland 83 21.00 Testament Of Youth 23.15 The Lost Wife Of Robert Durst 01.00 Olivia Newton John: Hopelessly Devoted To You 03.00 The Real MVP: The Wanda
--	--	--	--	---	--	---	---

GREEK CINEMA

22.00 Η Παριζιάνα

05.55 Ο αστός των σκλαβωμένων
07.45 Οι γαμπροί της Ευτυχίας
09.05 Το κλοτσασκούφι
10.40 Ένας βλάκας και μισός
12.10 Αντίο ζωή
13.55 Ου κλέψεις
15.30 Ένας βλάκας με πατένα
16.55 Ο Δήμος από τα Τρίκαλα
18.30 Ένας ντελικανής
20.15 Ο ουρανοκατέβατος
22.00 Η Παριζιάνα
01.20 Ο παρθενοκυνηγός
03.10 Ένα ασύλληπτο κορόιδο
04.40 Ραντεβού με τον έρωτα

«Ο σκηνοθέτης θέλει σκότωμα!»

Η «Κ» προδημοσιεύει αποσπάσματα από τη βιογραφία του Ντέιβιντ Λιντς, που κυκλοφορεί σύντομα στα ελληνικά

Ο **Ντέιβιντ Λιντς** συγκαταλέγεται σε εκείνους τους σκηνοθέτες που έχουν φανατικούς φίλους αλλά και φανατικούς εχθρούς. Προκλητικός, ονειρικός, παράλογος, ωμός αλλά και τρυφερός (όπως στην «Ατίθαση καρδιά»), ακατανόητος, σουρεαλιστικός, συγκινητικός (ποιος μπορεί να λησμονήσει το αριστούργημα που λέγεται «The straight story»), πληθωρικός (όπως στο επικό «Ντίουν»), φλύαρος μα και λακωνικός, μελωδικός μα και τραχύς, συχνά εφιαλτικός (δείτε το «Eraserhead», ένα καφκικό αίνιγμα), ο Λιντς φέρνει μαζί του πολλούς κόσμους, κόσμους με άφθονα απωθητικά μα και σκοτεινά γοητευτικά στοιχεία, σφραγίζοντας την πιο πρόσφατη ιστορία του σινεμά.

Σε λίγες ημέρες θα κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις Ροπή το βιβλίο «Χώρος ονείρων» σε μετάφραση της Αφροδίτης Γεωργαλιού. Είναι ένας συνδυασμός βιογραφίας και αυτοβιογραφίας. Η αφήγηση της Κριστίν Μακένα εναλλάσσεται με εκείνη του ίδιου του Λιντς. Εξάλλου υπογράφουν από κοινού το βιβλίο. Σήμερα η «Κ» προδημοσιεύει δύο χαρακτηριστικά αποσπάσματα. Επιλέξαμε να επικεντρωθούμε σε αφηγήσεις γύρω από την ταινία «Μπλε Βελούδο» που ο Λιντς γύρισε το 1986 με πρωταγωνιστές τους Ιζαμπέλα Ροσελίνι, Ντένις Χόπερ, Μάικ Μακλάχλαν, Λόρα Ντερν κ.ά. Όλες οι φωτογραφίες που επιλέξαμε για την προδημοσίευση προέρχονται από αυτή την κομψή έκδοση.

H.M.

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

«**Μακένα:** Όταν η ταινία («Μπλε Βελούδο») προβλήθηκε για πρώτη φορά στα κεντρικά γραφεία του Ντε Λαουρέντις στην οδό Κάνον στο Μπέργλι Χίλς, η προσωπική ζωή του Λιντς βρισκόταν σε πλήρη αταξία. Και σε εκείνη την πρώτη προβολή όμως, τα πράγματα δεν ήταν και τόσο ρόδινα. «Ήμασταν μια χούφτα άνθρωποι μόνο», είπε ο Καρούζο. «Ο Ντίνο, ο Φρεντ Σάιντγουοτερ, δεξί χέρι του Ντίνο, ο Ντέιβιντ και μερικοί ακόμα. Βάζουμε την ταινία να παίξει, τελειώνει, ανάβουν τα φώτα κι επικρατεί απόλυτη σιγή. Όλοι κοιτάζονται μεταξύ τους, μέχρι που τελικά μιλάει ο Ντίνο. “Δε θα θελήσει κανένας να κάνει τη διανομή αυτής της ταινίας, γι’ αυτό θα φτιάξω δική μου εταιρεία διανομής και θα το κάνω εγώ”. Ο Ντίνο πλήρωσε για τη διανομή, για τις κόπες και για τη διαφήμιση».

Στη συνέχεια έγιναν κάποιες ανεπίσημες προβολές της ταινίας. «Πήγα σε μία απ’ τις ανεπίσημες προβολές στο Σαν Φερνάντο Βάλεϊ και ήταν η χειρότερη της ζωής μου», ανέφερε ο Ρικ Νισίτα. «Η ωμότητα των χαρακτήρων, όσα υφίσταται η Ιζαμπέλα, ήταν σαν εφιάλτης. Δεν είδα απλώς θεατές να φεύγουν, είδα κόσμο κυριολεκτικά να τρέχει να βγει από την αίθουσα! Αλήθεια, θυμάμαι ανθρώπους να τρέχουν στους διαδρόμους προς την έξοδο!(...) Το κλίμα ήταν πολύ βαρύ. Είδαμε

«**Στην “Ατίθαση καρδιά”**» ακούγεται πολύ ροκ εντ ρολ. Το ροκ εντ ρολ είναι ένας ρυθμός όπου κολυμπούν παρέα η αγάπη, το σεξ και τα όνειρα. Δεν χρειάζεται να είσαι νέος για να εκτιμάς το ροκ εντ ρολ, αν και μοιάζει με νεανικό όνειρο που αποζητεί την κραυγή μέσα στην απόλυτη ελευθερία».

Ο **Ντέιβιντ Λιντς** (δεξιά) με τον Αντονι Χόγκινς, στα γυρίσματα του «Ανθρώπου Ελέφαντα», το 1980 στο Λονδίνο.

σχόλια του τύπου: “Ο σκηνοθέτης θέλει σκότωμα!”, “Τίποις το έκανε αυτό το πράμα;”, “Χάλι μαύρο!” Ο Ντίνο σπκώνει κάποια στιγμή το βλέμμα και λέει: “Να πάνε να γαμθούνε. Κάνουν λάθος. Η ταινία

είναι αριστούργημα, δεν πρόκειται να κόψουμε ούτε ένα πλάνο. Θα την κυκλοφορήσουμε ακριβώς όπως είναι. Οι κριτικοί θα τη λατρεύουν και θα έρθει και κόσμος” (...).

Λιντς: Ο Ντένις Χόπερ ήταν με-

Ο **μικρός Ντέιβιντ Λιντς** τη δεκαετία του '50 με τη μητέρα του. Φωτογραφία από το βιβλίο.

γάλος ηθοποιός και μ’ άρεσε πολύ στις ταινίες «Ο Γίγας», «Επαναστάτης Χωρίς Ατρία» και «Ένας Αμερικανός Φίλος». Μου είπαν να μην προσλάβω τον Ντένις. «Δεν πρέπει να τον πάρεις. Θα βγει

εκτός ελέγχου και δεν θα μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου», με αποθάρρυναν, αλλά εγώ ήθελα ανέκαθεν εκείνον. (...) Αργότερα, με πήρε τηλέφωνο ο ίδιος ο Ντένις. «Πρέπει να παίξω εγώ τον Φρανκ Μπουθ,

γιατί είμαι ο Φρανκ Μπουθ», μου είπε, κι εγώ του απάντησα ότι αυτό είναι ταυτόχρονα και καλό και κακό. Δεν είχα κανέναν ενδιασμό να τον προσλάβω. Στα δικά μου μάτια, ο Ντένις είναι ο πιο απίστευτος τύπος: ιδεαλιστής επαναστάτης, ρομαντικός και σκληρός ταυτόχρονα. Έχει αυτόν τον τέλειο συνδυασμό που είναι δημιουργήτης της δεκαετίας του '50. Σε μία σκηνή, ο Ντένις παρακολουθεί την Ντόροθι να τραγουδάει και κλαίει. Ήταν μια τέλεια στιγμή. Είναι χαρακτηριστικό του ρομαντισμού και της επαναστατικότητας του '50 ένας άνδρας να κλαίει –κι αυτό ήταν απόλυτα αποδεκτό έως και υπέροχο– και την επόμενη στιγμή να σπάει κάποιον στο ξύλο. Σήμερα οι σκληροί άνδρες δεν κλαίνε και υπάρχει μια ψευτιά σ’ αυτό, ενώ το '50 ξεχειλίζαν από ποιητικότητα. (...)

Ηθελα ναβάλω στην ταινία το «Song to the Siren» των This Mortal Coil. Το ήθελα σαν τρελός αυτό το τραγούδι. «Πρέπει να το πάρουμε, γαμώτο. Το θέλω, φίλε, βρες το μου», είπα στον Φρεντ. «Ντέιβιντ, είναι πολλά τα προβλήματα», απάντησε εκείνος κι εννοούσε κυρίως τα λεφτά. Τα λεφτά, αυτά τα λεφτά... τέλος πάντων, ο Φρεντ είχε να προτείνει μία λύση. «Ντέιβιντ, εσύ όλο σημειώνεις διάφορα σε χαρτί. Γιατί δεν στέλνεις στον Αντζέλο μερικούς στίχους να σου γράψει ένα τραγούδι;» γύρισε και μου είπε. (...) Είμαι έξω λοιπόν ένα βράδυ κι αρχίζουν να μου έρχονται ιδέες, τις σημειώνω, τις στέλνω στον Αντζέλο κι εκείνος γέλασε όταν τις είδε. «Δεν έχω δει χειρότερους στίχους! Δεν υπάρχει συνοχή στη μορφή ούτε ομοιοκαταληξία!», ο Αντζέλο είναι παλιομοδίτης σ’ αυτά τα πράγματα, αλλά το σκέφτηκε, το ξανασκέφτηκε και τελικά έφτιαξε ένα τραγούδι κι έβαλε μια τραγουδίστρια να το πει, όμως δεν μετέδιδε την αίσθηση που ήθελα εγώ. Είπα πως η μελωδία μ’ άρεσε πολύ αλλά πως το ήθελα πιο αέρινο. Τότε ζήτησε από την Τζούλι Κρουζ να έρθει να το τραγουδήσει, το ηχογράφησαν κι έκαναν overdubbing ξανά και ξανά. Η Τζούλι έκανε καταπληκτική δουλειά, το ίδιο και ο Αντζέλο. Η αλήθεια είναι πως το έβρισκα όμορφο.

Το Οσκαρ που χάθηκε και το «ατελείωτο» φιλί με την Ελίζαμπεθ Τέιλορ

«**Λιντς:** Ήμουν καλεσμένος στο πάρτι του ατζέντη Σουίφτι Λαζάρ στο εστιατόριο Spago μετά την τελετή απονομής των Οσκαρ, επειδή ήμουν υποψήφιος για το Οσκαρ Καλύτερης σκηνοθεσίας για το «Μπλε Βελούδο». Έκασα όμως από τον Ολιβερ Στόουν, που κέρδισε το βραβείο για το «Πλατούν». Πήγα στο πάρτι με την Ιζαμπέλα, ήταν εκεί και οι νικητές με τα βραβεία τους και με πλησίασε κάποια στιγμή η Αντζέλικα Χιούστον. «Ντέιβιντ, ξέρεις τον πατέρα μου, έτσι δεν είναι;», είπε. Πράγματι, είχα γνωρίσει τον Τζον Χιούστον στο Μεξικό, σε μία έκθεση ζωγραφικής που έκανα στο Πουέρτο Βαγιάρτα. Ήταν στην έκθεση ο

«**Μακάρι να είχα κερδίσει εγώ, γιατί ο Ολιβερ Στόουν που ανέβηκε να πάρει το βραβείο σε φίλησε».**

Φρέντι Φράνσις, που είχε τραβήξει συμπληρωματικό υλικό στην ταινία «Μόμπι Ντικ» του Τζον, μου τον σύστησε, μιλήσαμε και περάσαμε καταπληκτικά εκείνο το βράδυ. Ήταν υπέροχος άνθρωπος. Τέλος πάντων, μου λέει η Αντζέλικα: «Ο πατέρας μου είναι διπλά, θέλεις να πας να πεις ένα γεια;»,

Ο **Ντέιβιντ Λιντς** φοιτητής στα είκοσί του χρόνια και επίδοξος ζωγράφος.

«Με μεγάλη μου χαρά», απάντησα, μπήκα στην πριβέ αίθουσα και είδα τον Τζον να κάθεται στο ίδιο τραπέζι με τον Τζορτζ Χάμιλτον και την Ελίζαμπεθ Τέιλορ. Λατρεύω την Ελίζαμπεθ Τέιλορ και την ταινία της «Μια Θέση στον Ήλιο». Μα, εκείνο το φιλί της με τον Μοντγκόμερι Κλιφτ... Ένα από τα καλύτερα φιλιά στην ιστορία του σινεμά. Η κινηματογράφηση είναι εξαιρετική και στο φιλί της Γκρέις Κέλι και του Τζιμ Στιούαρτ στον «Σιωπηλό Μάρτυρα».

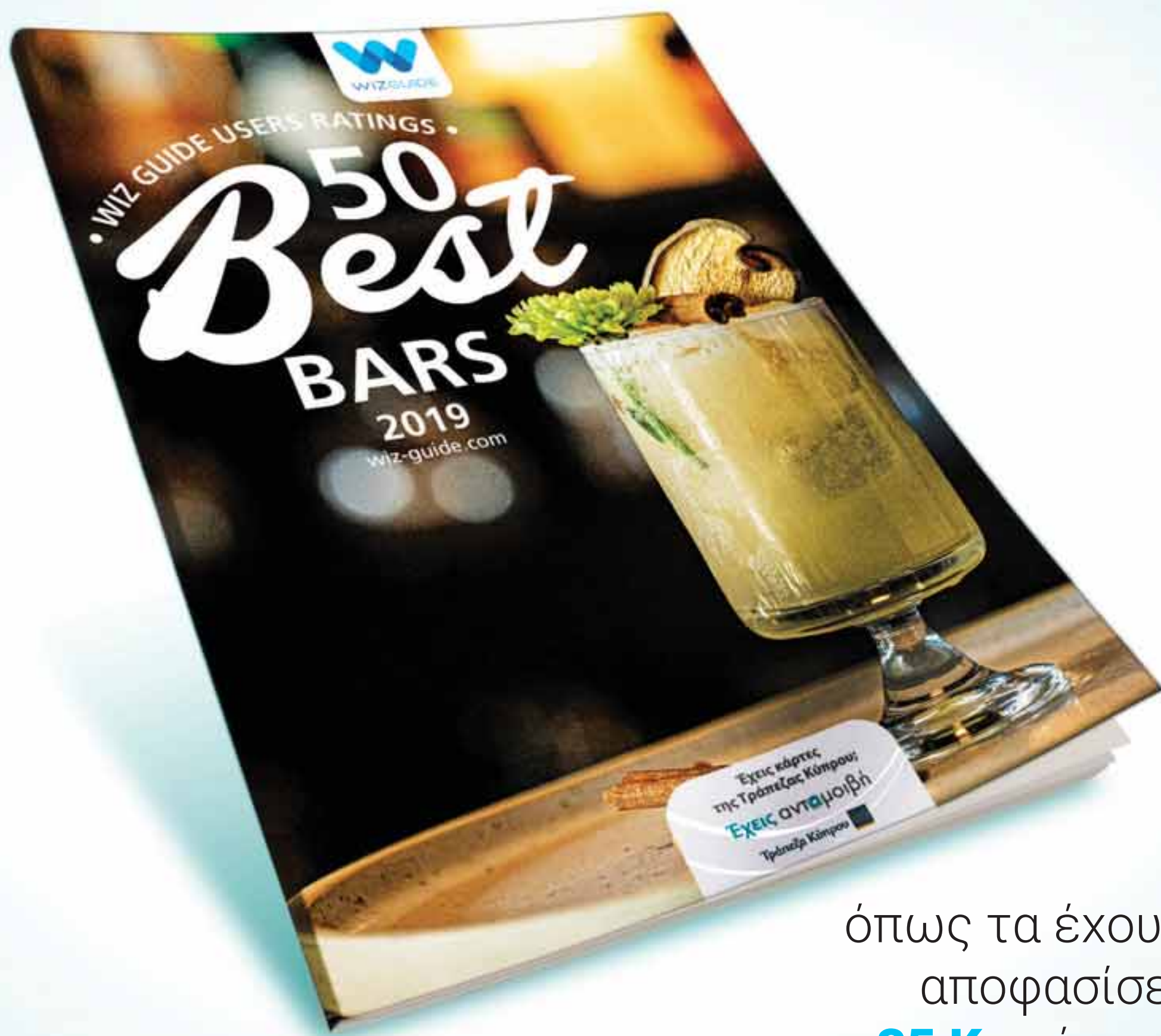
Εκείνο το βράδυ η Ελίζαμπεθ Τέιλορ παρουσίασε το Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας. Ήμασταν λοιπόν στο πριβέ δωμάτιο και μου λέει: «Εκπληκτικό το “Μπλε Βε-

λούδο”», και η καρδιά μου κτυπάει σαν τρελή. Δεν το περίμενα ότι θα το είχε δει και μάλιστα πως θα της άρεσε τόσο. «Μακάρι να είχα κερδίσει εγώ, γιατί ο Ολιβερ Στόουν που ανέβηκε να πάρει το βραβείο σε φίλησε». «Ελα εδώ», μου είπε. Την πλησιάζω –εκείνη καθόταν κι εγώ ήμουν όρθιος– και κάνομαι στο βλέμμα της Ελίζαμπεθ Τέιλορ, σκύβω να δω τα βιολετιά μάτια της και το πρόσωπό της, πλησιάζω κι άλλο και τη φιλάω στα χείλη, όλο και πιο βαθιά, και τα χείλη της είναι ατελείωτα. Όνειρο. Τη φίλησα και ήταν φανταστικά, κουβεντιάσαμε λίγο με τον Τζον Χιούστον και μετά έφυγα. Τη φίλησα ακόμα μία φορά στις Κάννες. Καθόμασταν στο ίδιο

τραπέζι, της θύμισα πως είχα την τύχη να τη φιλήσω στο Spago και τη ρώτησα αν μου επέτρεπε να την ξαναφιλήσω. Είχα πάει στις Κάννες με τη Μέρι Σουίνι και η Ελίζαμπεθ τηλεφώνησε αργότερα στο δωμάτιό μου για να ρωτήσει αν ήμουν παντρεμένος. Της άρεσε να παντρευτεί και πρέπει να παντρεύτηκε εφτά με οκτώ φορές, αλλά εγώ δεν ήθελα να παντρευτώ την Ελίζαμπεθ Τέιλορ. Τη φίλησα και σε μία εκδήλωση του amfAR, του ιδρύματος της για την έρευνα σχετικά με την καταπολέμηση του έμφυτου και μετά αφηγήθηκε ιστορίες. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που την είδα.

ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ **BARS** ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

όπως τα έχουν
αποφασίσει
35 K χρήστες
του WIZ GUIDE

ανταμοιβή | Τράπεζα Κύπρου

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ